

BLIOTEKA SAMORZĄDU

KALENDARZ SAMORZĄDOWY

NA ROK 1938

NAKŁADEM
SAMORZĄDOWEGO INSTYTUTU WYDAWNICZEGO
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie
WARSZAWA, UL. MIODOWA 6.

KALENDARZ SAMORZĄDOWY

BIBLIOTEKA SAMORZĄDU

XIII ROK WYDAWNICTWA

KALENDARZ SAMORZĄDOWY

NA ROK 1938

NAKŁADEM
SAMORZĄDOWEGO INSTYTUTU WYDAWNICZEGO
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie
WARSZAWA, UL. MIODOWA 6
Telefony: 592-63 i 682-18.

Drukarnia Samorz. Instytutu Wydawniczego w Warszawie, Tel. 662-18

OD WYDAWNICTWA.

Kalendarz samorządowy wydawany przez Samorządowy Instytut Wydawniczy od roku 1926 posiadał już ustaloną opinię, jako podręcznik niezbędny, w urzędowaniu i w pracy społecznej, zawierający w zwięzłej i treściwej formie wszelkie najważniejsze dla samorządowca informacje o państwie i społeczeństwie.

Format i układ Kalendarza na rok 1938 zostały utrzymane dotychczasowe, a treść jego zaktualizowano po dzień 15.X.1937 r.

Oddając przeto do użytku XIII kolejny z rzędu Kalendarz nie wątpimy, że jak i w latach poprzednich spotka się on z życzliwym przyjęciem wśród działaczy i pracowników samorządowych i społecznych.

SPIS RZECZY.

„SAMORZĄD”

WYDAWNICTWO ZWIĄZKU POWIATÓW R. P.

POŚWIĘCONE SPRAWOM SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

NA CAŁYM OBSZARZE RZECZYPOSPOLITEJ

Wychodzi co tydzień

umieszcza artykuły, poruszające najaktualniejsze sprawy z dziedziny życia samorządowego

Prowadzi działy:

przegląd prasy, przegląd orzecznictwa, ustaw, rozporządzeń i okólników, kronikę z życia związków samorządowych, wiadomości zagraniczne, wiadomości gospodarcze, poradnik w sprawach samorządowych, przegląd wydawnictw i komunikaty

Prenumerata 2 zł 50 gr miesięcznie

Adres Redakcji i Administracji:
WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA № 81-a m. 7

TELEFONY: REDAKCJI 9-66-06 — ADMINISTRACJI 9-61-92

Konto P.K.O. 52020.

KALENDARZ
NA ROK
1938

KALENDARZ NA ROK 1938.

Rok 1938 jest rokiem zwykłym i liczy 365 dni.

Pory roku.

Wiosna rozpoczyna się 20 marca.
Lato rozpoczyna się 21 czerwca.
Jesień rozpoczyna się 23 września.
Zima rozpoczyna się 22 grudnia.

Tabela świąt ruchomych.

Rok	Popielec	Wielkanoc	Wniebowst.	Zielone Św.	Boże Ciało
1938	2 marca	17 kwietn.	26 maja	5 czerwca	16 czerwca
1939	22 lutego	9 kwietn.	18 maja	28 maja	8 czerwca
1940	7 lutego	24 marca	2 maja	12 maja	23 maja
1941	26 lutego	13 kwietn.	22 maja	1 czerwca	12 czerwca
1942	18 lutego	5 kwietn.	14 maja	22 maja	4 czerwca

W POLSCE UZNANE URZĘDOWO ŚWIĘTA.

Wszystkie niedziele całego roku.
Nowy Rok (1 stycznia).
Święto Trzech Króli (6 stycznia).
Matki Boskiej Gromnicznej (2 lutego).
Drugi dzień Wielkiejnocy (data zmienna).
Matki Boskiej Kr. Kor. Polsk., (3 maja).
Wniebowstąpienie Pańskie (data zmienna).
Drugi dzień Zielonych Świątek (data zmienna).
Boże Ciało (data zmienna).
Św. Apostołów Piotra i Pawła (29 czerwca).
Wniebowzięcie N. M. P. (15 sierpnia).
Wszystkich Świętych (1 listopada).
Rocznica Niepodległości (11 listopada).
Niepokalane Poczęcie N. M. P. (8 grudnia).
Pierwsze i drugie święto Bożego Nar. (25 i 26 grudnia).

31		STYCZEŃ 1938	Dla pamięci
1	S	Nowy Rok. Mieczysław	
2	**N**	Imienia Jezus, Makary	
3	Pn	Genowefa, Daniel	
4	W	Tytus, Eugeniusz	
5	Ś	Edward, Symeon	
6	**C**	Trzech Króli. Andrzej	
7	P	† Lucjan, Julian	
8	S	Sewer., Julian, Mścisław	
9	**N**	Marcjanna, Antoni	
10	Pn	Agaton, Wilhelm	
11	W	Honorata, Aleksander	
12	Ś	Arkadiusz, Czesław, Juliusz	
13	C	Weronika, Glafira	
14	P	† Hilary, Feliks	
15	S	Paweł, Izydor, Makary	
16	**N**	Marceli, Włodzimierz, Otton	
17	Pn	Antoni, Marian	
18	W	Kat. św. Piotra w Rzymie	
19	Ś	Henryk, Marta, Paweł	
20	C	Fabian, Sebastian	
21	P	† Agnieszka	
22	S	Wincenty, Anastazy	
23	**N**	Zaśl. N. M. P., Rajmund	
24	Pn	Tymoteusz	
25	W	Nawr. św. Pawła Apost.	
26	Ś	Polikarp	
27	C	Jan Złotousty, Aniela	
28	P	† Agnieszka, Walery	
29	S	Franciszek, Zdzisław	
30	**N**	Maciej, Martyna	
31	Pn	Piotr, Ludwik, Marcela	

PIERWSZYM WYDATKIEM PRZEZORNEGO SAMORZĄDOWCA, TO WPŁATA CZĘŚCI ZAROBKU NA KSIĄŻECZKĘ OSZCZĘDNOŚCIOWĄ. K. K. O.

28		LUTY 1938		Dla pamięci
1	W	Ignacy, Paweł		
2	**S**	Oczyszczenie N. M. P.		
3	C	Błażej, Hipolit, Oskar		
4	P	† Andrzej, Ansgary		
5	S	Agata, Izydor		
6	**N**	Dorota, Bogdan		
7	Pn	Romuald, Ryszard, Teodor		
8	W	Jan, Emilian, Szczepan	☽	
9	Ś	Apolonia		
10	C	Jacek, Scholastyka		
11	P	† Obj. N. M. P. z Lour.		
12	S	Julian, Eulalia		
13	**N**	Starozapustna. Katarzyna		
14	Pn	Walenty, Zenon	☺	
15	W	Faustyn, Jowit		
16	Ś	Julian, Julianna		
17	C	Franciszek, Donat		
18	P	† Konstancja, Maksym		
19	S	Konrad, Manswet		
20	**N**	Mięsopust. Leon, Eustachy		
22	Pn	Eleonora, Feliks		
22	W	Św. Piotra, Małgorzaty	☾	
23	Ś	Piotr, Romana		
24	C	Maciej Ap.		
25	P	† Cezary, Feliks, Wiktor		
26	S	Aleksander, Wiktor		
27	**N**	Zapustna. Leander		
28	Pn	Roman		

Notatnik

KALENDARZ SAMORZĄDOWY TO NIEODŁĄCZNY INFORMATOR DLA DZIAŁACZA I PRACOWNIKA SAMORZĄDOWEGO.

31		MARZEC 1938	Dla pamięci
1	W	Antonina, Albin	
2	Ś	† Pop. Helena, Paweł ☺	
3	C	Kunegunda	
4	P	† Kazimierz, Lucjan	
5	S	† Teofil, Euzebiusz	
6	**N**	Wstępna. Wiktor	
7	Pn	Tomasz, Paweł, Teofil	
8	W	Wincenty Kadłubek	
9	Ś	† Sucha. Franciszka ☽	
10	C	40 męcz. Cyprian	
11	P	† Suchy. Konstanty	
12	S	† Sucha. Grzegorz W.	
13	**N**	Sucha. Krystyna, Marek	
14	Pn	Matylda, Leon	
15	W	Klemens, Longin	
16	Ś	Abraham, Hieronim ☺	
17	C	Jan, Józef, Zbigniew	
18	P	† Edward, Cyryl	
19	S	† Józef Obl. N. M. P.	
20	**N**	Głucha. Teodozja, Eugieniusz	
21	Pn	Benedykt	
22	W	Katarzyna, Bogusław	
23	Ś	Pelagia, Teodozja	
24	C	Gabriel, Marek, Tymoteusz ☾	
25	P	† Zw. N. M. P., Ireneusz	
26	S	† Tekla, Teodor, Emanuel	
27	**N**	Środopostna. Jan	
28	Pn	Jan Kapistran	
29	W	Eustazy, Cyryl	
30	Ś	Aniela, Kwiryn	
31	C	Balbina, Kornela ☺	

KAŻDY ZŁOTY ZŁOŻONY NA KSIĄŻECZKĘ OSZCZĘDNOŚCIOWĄ K. K. O. TO KROK DO USAMODZIELNIENIA SIĘ I DOBROBYTU.

			Dla pamięci
1	P	† Teodora, Szczepan	
2	S	† Franciszek, Urban	
3	**N**	Biała. Ryszard	
4	Pn	Izydor	
5	W	Wincenty, Irena, Zenon	
6	Ś	Wilhelm, Celestyn	
7	C	Epifaniusz, Saturnin ☾	
8	P	† M. B. Bolesnej, Dionizy	
9	S	† Maria Kleof.	
10	**N**	Palmowa. Michał	
11	Pn	Wielki. Leon, Filip	
12	W	Wielki. Wiktor, Daniel	
13	Ś	Wielka. Just., Hermenegilda	
14	C	Wielki. Waler., Just. ○	
15	P	† Wielki. Anastazy	
16	S	† Wielka. Julia, Urban	
17	**N**	Zm. Chr. P. Robert	
18	**Pn**	Wielkanoc. Apoloniusz	
19	W	Adolf, Jerzy	
20	Ś	Sulpicjusz i Serwilian	
21	C	Feliks, Marta	
22	P	† Łukasz, Soter ☾	
23	S	Wojciech, Jerzy	
24	**N**	Przewodnia. Grzegorz	
25	Pn	Szczepan, Marek	
26	W	Klet i Marcelin	
27	Ś	Teofil i Tertulian	
28	C	Paweł, Marek, Waleria	
29	P	† Piotr, Robert, Bogusł.	
30	S	Katarzyna, Marian, Ludw. ●	

PAMIĘTAJ, ŻE W ORGANIZACJI TWOJEJ PRACY
POMAGA CI
SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY.

31	M A J 1938		Dla pamięci
1	N	Niedz. Gr. Chr. Filip	
2	Pn	Zygm., Eugieniusz, Atanazy	
3	W	Konst. 3 maja. Kr. K. P.	
4	Ś	Zn. Krz. św., Ur. św. Józ.	
5	C	Hieronim, Pius V	
6	P	† Jan Ap. i ew. ☽	
7	S	Florian, Aug., Ludmiła	
8	N	M. B. Łask., Stanisław	
9	Pn	Grzegorz, Bożydar	
10	W	Antonin, Izydor Or.	
11	Ś	Franciszek, Mamert, Maks.	
12	C	Pankracy	
13	P	† Serwacy, Robert	
14	S	Bonifacy, Justyna ○	
15	N	Zofia, Jan	
16	Pn	Bł. Andrzej Boboli, Jan	
17	W	Paschalis	
18	Ś	† Feliks, Bogdan, Eryk	
19	C	Piotr, Celestyn	
20	P	† Bernardyn	
21	S	Wenat	
22	N	Julia, Helena, Wiesław ☾	
23	Pn	Dz. Krz. Michał, Dezydery	
24	W	Dz. Krzyżowy. Joanna	
25	Ś	Dz. Krzyżowy. Urban	
26	C	Wnieb. Pańskie. Filip	
27	P	† Jan, Juliusz	
28	S	Augustyn bisk., Lucjan	
29	N	Maria Magd., Bogusław ●	
30	Pn	Feliks	
31	W	Aniela, Petronela	

SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY
JEST WŁASNOŚCIĄ
CENTRALNYCH ORGANIZACYJ SAMORZĄDOWYCH.

SKARBONKA OSZCZĘDNOŚCIOWA K. K. O. TO NIEZAWODNY STRAŻNIK CODZIENNYCH OSZCZĘDNOŚCI I JEDNOCZEŚNIE GWARANCJA ZAMOŻNOŚCI JEDNOSTEK I RODZIN.

		CZERWIEC 1938	Dla pamięci
1	Ś	Jakub, Konrad, Paweł	
2	C	Mikołaj, Marcelina	
3	P	† Klotylda, Leszek, Erazm	
4	S	† Franciszek carac.	
5	N	Zesł Ducha Św. ☽	
6	Pn	Świąt. Paulina, Norbert	
7	W	Robert	
8	Ś	† Sucha. Maksym., Medard	
9	C	Julian, Ryszard, Pelagia	
10	P	† Suchy. Małgorzata, Bagum.	
11	S	† Sucha. Barnaba Ap.	
12	N	Niedz. Trójcy Św. Jan	
13	Pn	Antoni, Lucjan ○	
14	W	Bazyli	
15	Ś	Jolanta, Leona	
16	C	Boże Ciało. Justyna, Julitta	
17	P	† Adolf, Inocenty	
18	S	Elżbieta, Marek, Marcelin	
19	N	Gerwazy i Protazy, Michalina	
20	Pn	Florentyna, Sylweriusz	
21	W	Alojzy, Marcin, Marta ☾	
22	Ś	Paulin	
23	C	Wanda, Zenon	
24	P	† Serca Jezus, Jana Chrz.	
25	S	Łucja, Prosper, Wilhelm	
26	N	Jan i Paweł	
27	Pn	Władysław kr. węg. ●	
28	W	Ireneusz, Paweł	
29	Ś	Piotra i Pawła Ap.	
30	C	Emilia, Lucyna, Ernest	

CELEM SAMORZĄDOWEGO INSTYTUTU WYDAWNICZEGO JEST JAK NAJLEPSZE SŁUŻENIE INTERESOM SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.

KSIĄŻECZKI OSZCZĘDNOŚCIOWE K. K. O. SĄ PRZYJMOWANE JAKO KAUCJE I WADIA PRZEZ WSZYSTKIE URZĘDY I PRZEDSIĘBIORSTWA.

31		LIPIEC 1938	Dla pamięci
1	P	† Najśw. Krwi Jezusa Chr.	
2	S	Nawr. N. M. P., Martynian	
3	N	Leon, Jac., Marek	
4	Pn	Józ. Kal., Prokop. ☽	
5	W	Antoni, Filomena	
6	Ś	Dominika, Łucja	
7	C	Cyryl i Metody, Lucjan	
8	P	† Elżbieta, Prokop	
9	S	Weronika, Zenon	
10	N	7 br. męcz., Amelia	
11	Pn	Pius I, Pelagia	
12	W	Jan Gwalbert Ap. ○	
13	Ś	Małgorzata, Eugen., Ernest	
14	C	Bonawent., Franciszek, Kamil	
15	P	† Roz. Ap., Henryk, Włodz.	
16	S	N. M. P. Szkapl., Walenty	
17	N	Aleksy, Westyna	
18	Pn	Szymon, Fryderyk, Kamil	
19	W	Wincenty, Feliks	
20	Ś	Czesław, Emilian ☾	
21	C	Wiktor, Aleks., Julia	
22	P	† Teofil, Wawrzyniec	
23	S	Apolinary	
24	N	Kunegunda, Wojciech, Kryst.	
25	Pn	Jakub, Walentyna	
26	W	Anna	
27	Ś	Natalia, Jerzy, Julia ●	
28	C	Inocenty, Wiktor	
29	P	† Marta, Wilhelm, Olaw.	
30	S	Julitta, Domic., Rufin	
31	N	Ignacy Loyola, Helena	

31		SIERPIEŃ 1938		Dla pamięci
1	Pn	Piotr		
2	W	N. M. P. Anielska		
3	Ś	Szczepan, Nikodem	☾	
4	C	Dominik, Protazy		
5	P	† N. M. P. Śnieżna		
6	S	Przem. Pańskie. Jakub		
7	**N**	Kajetan, Konrad, Donat		
8	Pn	Emilian, Cyriak		
9	W	Jan, Roman, Julian		
10	Ś	Wawrzyniec, Bogdan		
11	C	Zuzanna i Dygna	○	
12	P	† Klara, Makary		
13	S	† Hipolit, Kasjan		
14	**N**	Euzebiusz		
15	**Pn**	Wniebowzięcie N. M. P.		
16	W	Joachim, Roch		
17	Ś	Jacek, Paweł, Julianna		
18	C	Helena, Klara, Agapit	☾	
18	P	† Jan, Marian, Bolesław		
20	S	Bernard, Samuel		
21	**N**	Joanna, Daniel		
22	Pn	Hipolit, Symforian		
23	W	Filip, Wiktor, Benicjusz		
24	Ś	Jerzy, Bartłomiej, Ptolom.		
25	C	Ludwik, Grzegorz	●	
26	P	† N. M. P. Jasn., Konstanty		
27	S	Kazimierz, Małgorzata		
28	**N**	Augustyn		
29	Pn	Śc. gł. św. Jana Chrzciciela		
30	W	Róża		
31	Ś	Rajmund, Marek, Paulin		

PRZEWODNIĄ IDEĄ SAMORZĄDOWEGO INSTYTUTU WYDAWNICZEGO JEST DOSKONALENIE METOD PRACY SAMORZĄDOWEJ.

30		WRZESIEŃ 1938		Dla pamięci
1	C	Bronisław, Konst.	☽	
2	P	† Stefan, Julian		
3	S	Szymon, Eufemia		
4	**N**	Rozalia, Róża		
5	Pn	Wawrzyniec		
6	W	Eugeniusz, Regina		
7	Ś	Jan, Regina, Melchior		
8	C	Nar. N. M. P., Radosław		
9	P	† Sergiusz, Gorgoniusz	○	
10	S	Mikołaj, Łukasz		
11	**N**	Prot, Teodor, Adolf		
12	Pn	Im. Marii, Gwidon		
13	W	Eugenia, Filip		
14	Ś	Podw. Krz. św., Kornel		
15	C	M. B. Bol., Emil, Nikod.		
16	P	† Łucja, Cyprian, Kornel		
17	S	Justyn, Zambert	☾	
18	**N**	Józef, Irena, Zofia		
19	Pn	Konstancja, January		
20	W	Marta, Filipina		
21	Ś	† Sucha. Mateusz		
22	C	Tomasz, Maurycy		
23	P	† Suchy. Tekla, Konst.	●	
24	S	† Sucha. N. M. P. od w. n.		
25	**N**	Bł. Ładysław, Firmin		
26	Pn	Cyprian, Justyna		
27	W	Koźma, Damian, Marek		
28	Ś	Wacław kr. węg.		
29	C	Michał Arch.		
30	P	† Hieronim, Zofia		

31		PAŹDZIERNIK	1938	Dla pamięci
1	S	Jan, Remigiusz, Julia	☽	
2	N	Teofil, Tomasz		
3	Pn	Teresa, Kandyd i Ewald		
4	W	Franciszek Seraf.		
5	Ś	Placyd		
6	C	Brunon, Emil, Bronisław		
7	P	† N. M. P. Róż., Marek		
8	S	Pelagia, Brygida		
9	N	Ludwik, Dionizy	○	
10	Pn	Franciszek		
11	W	Placyd, Firmin		
12	Ś	Maksym, Ludwik, Seraf.		
13	C	Edward, Teofil		
14	P	† Kalikst, Ewaryst		
15	S	Teresa, Tekla		
16	N	Jadwiga, Gaweł	☾	
17	Pn	Małgorzata, Wiktor, Marian		
18	W	Łukasz ew., Julian		
19	Ś	Piotr		
20	C	Jan, Irena, Marta		
21	P	† Urszula, Hilarion		
22	S	Filip, Kordula		
23	N	Seweryn, Roman, Ignacy	●	
24	Pn	Rafał Arch., Marcin		
25	W	Kryspin i Kryspinian		
26	Ś	Ewaryst, Lucjan		
27	C	Sabina, Frumencjusz		
28	P	† Szymon, Tadeusz Ap.		
29	S	Narcyz, Euzebia		
30	N	Chr. Król. German, Alf.		
31	Pn	† Olimpiusz	☽	

DZIAŁALNOŚĆ SAMORZĄDOWEGO INSTYTUTU WYDAWNICZEGO JEST ZGODNA Z DYREKTYWAMI WŁADZ NADZORCZYCH SAMORZĄDU.

30		LISTOPAD	1938	Dla pamięci
1	**W**	W.W. Świętych. Marceli		
2	Ś	Dz. Zad. Bogdan, Jerzy		
3	C	Hubert, Sylwia		
4	P	† Karol, Boromeusz		
5	S	Elżbieta, Zachariasz		
6	**N**	Leonard, Feliks		
7	Pn	Nikander i Karyna	○	
8	W	Sewer, Godfryd		
9	Ś	Teodor, Ursyn		
10	C	Andrzej		
11	P	† Marcin		
12	S	Marcin, 5 br. m., Emil.		
13	**N**	Stanisław Kostka		
14	Pn	Józefat, Wawrzyniec	☾	
15	W	Leopold, Gertruda		
16	Ś	Edmund		
17	C	Salomea, Wiktor		
18	P	† Roman, Odon		
19	S	Elżbieta, Hipolit		
20	**N**	Feliks, Waleriusz		
21	Pn	Of. N. M. P., Konrad		
22	W	Cecylia, Marek	●	
23	Ś	Klemens, Boguchwał		
24	C	Jan, Aleksander, Protazy		
25	P	† Katarzyna, Erazm		
26	S	Piotr, Leonard, Konrad		
27	**N**	1 Adwentu. Wirgiliusz		
28	Pn	Grzegorz, Manswet		
29	W	Saturnin, Filemon		
30	Ś	Andrzej, Justyna	☽	

31	GRUDZIEŃ	1938	Dla pamięci
1	C	Eligiusz, Natalia	
2	P	† Hipolit, Paulina	
3	S	Franciszek, Ksawery	
4	**N**	2 Adw. Barbara, Piotr	
5	Pn	Sabba, Nicet	
6	W	Mikołaj, Leoncja	
7	Ś	Ambroży, Marcin ☺	
8	**C**	Niep. Poczęcie N. M. P.	
9	P	† Waleria, Leokadia, Julian	
10	S	N. M. P. Loret., Julia	
11	**N**	3 Adw. Damazy	
12	Pn	Aleksander, Konstanty	
13	W	Łucja, Otylia	
14	Ś	† Sucha. Izydor	
15	C	Walerian, Wiktor	
16	P	† Suchy. Euzebiusz	
17	S	† Sucha. Florian	
18	**N**	4 Adw. Gracjan	
19	Pn	Urban, Dariusz	
20	W	Teofil, Zenon, Juliusz	
21	Ś	Tomasz ●	
22	C	Heron i Zenon	
23	P	† Wiktoria	
24	S	† Wig. Adam i Ewa	
25	**N**	Nar. Chr. Pana. Eugenia	
26	**Pn**	Szczepan męcz.	
27	W	Jan Ap. Ewang.	
28	Ś	Młodziankowie, Teofila	
29	C	Tomasz ☽	
30	P	† Eugeniusz	
31	S	Sylwester, Paulina	

Notatnik

KALENDARZ DOROCZNYCH ŚWIĄT INNYCH WYZNAŃ NA ROK 1938

1) dla wyznania Prawosławnego:

7, 8 i 9 stycznia	Boże Narodz.
14 „	Nowy Rok
19 „	Jordan
12 lutego	Św. Baz. W., J. Złotousty i G. Bogosłow.
15 „	Ofiarowanie Chystusa Pana
7 kwietnia	Zwiastowanie Matki Boskiej
22 „	Wielki Piątek
24, 25 i 26 „	Święta Wielk.
2 czerwca	Wniebowstąpienie Chrystusa Pana
12 „	Zielone Świątki
13 „	Św. Trójcy
19 „	Wszystkich Św.
7 lipca	Nar. Św. Jana Chrzciciela
12 „	Św. Apostołów Piotra i Pawła
19 sierpnia	Przemienienie Pańskie
28 „	Wniebowzięcie Matki Boskiej
21 września	Narodzenie Matki Boskiej
27 „	Podwyższenie Krzyża Św.
8 listopada	Św. Dymitr
21 „	Św. Michał Archanioł
4 grudnia	Oczyszczenie Matki Boskiej
19 „	Św. Mikołaj
22 „	Niepokalane Pocz. M. B.

2) dla wyznania Grecko-Kat.:

1 stycznia	Nowy Rok
6 stycznia	Trzech Króli (Jordan)
2 lutego	N. M. P. Gromnicznej
25 marca	Zwiastowanie Najśw. M. P.
24 i 25 kwietnia	Wielkanoc
2 czerwca	Wniebowstąpienie Pańsk.
12 i 13 czerwca	Zielone Św.
29 czerwca	Św. Apostołów: Piotra i Pawła
6 sierpnia	Przemienienie Pańskie

15 sierpnia	Wniebowzięcie N. M. P.	21 listopada	Poświęcenie N. M. P.
8 września	Nar. N. M. P.	6 grudnia	Św. Mikołaja
14 września	Podniesienie Krzyża Św.	25 i 26 grudnia	Boże Narodzenie

3) dla wyznania Ewangelicko-Augsburskiego:

1 stycznia	Nowy Rok	5 i 6 czerwca	Zesłanie Ducha Św.
6 stycznia	Święto Epifanii	31 października	Święto Reformacji.
15 kwietnia	Wielki Piątek	24 grudnia	Wigilia Narodzenia Pańsk.
17 i 18 kwietnia	Wielkanoc	25 i 26 grudnia	Narodz. Pańsk.
26 maj	Wniebowstąpienie		

4) dla wyznania Ewangelicko-Reformowanego:

1 stycznia	Nowy Rok	5 i 6 czerwca	Zesłanie Ducha Św.
15 kwietnia	Wielki Piątek	31 października	Święto Reformacji.
17 i 18 kwietnia	Wielkanoc	25 i 26 grudnia	Narodz. Pańsk.
26 maja	Wniebowstąpienie		

5) dla wyznania Mojżeszowego:

16, 17, 22, 23. IV.	Święta Wielkanocne (Pesach) główne dni
18, 19, 20, 21. IV.	Święta Wielkanocne (Pesach) wolne dni
5, 6. VI.	Zielone Świątki (Szawuot)
26, 27. IX.	Nowy Rok (Rosz-Haszana) 5699
5. X.	Post Dnia Pojednania (Jom-Hakkippurim)
10, 11, 17, 18. X.	Święta Szałasów (Sukkot) główne dni
12, 13, 14, 15, 16. X.	Święta Szałasów (Sukkot) wolne dni

Ponadto odprawia się uroczyste nabożeństwo w wigilię święta Purim dnia 16 marca.

OKRESY POLOWAŃ W 1938 ROKU

ustanowione na terenie Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa Śląskiego *)

Czas polowań oznaczony jest polami białymi. Czas ochrony czarnymi

RODZAJ ZWIERZYNY	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiec.	Maj	Czerw.	Lipiec	Sierpień	Wrześ.	Paźdz.	Listopad	Grudz.
Łosie byki	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Łosie-samice i cielęta	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Jelenie-byki	■	■	■	■	■	■	■	■			■	■
Daniele-rogacze	■	■	■	■	■	■	■	■	■	16		■
Jelenie i dan. łanie i cielęta	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Sarny-kozły w woj. pozn. i pom.	■	■	■	■	■					■	■	■
„ w woj. krak., lw., st. i tarn.		■	■	■	■							
„ w pozostałych wojew.		■	■	■	16							
Sarny kozy i koźlęta	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dziki			■	■	■	■						
Niedźwiedzie	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Niedźwiedzice z małymi	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rysie			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Żbiki		■	■	■	■	■	■	■	■			
Kuny leśne (humaki)			■	■	■	■	■	■	■			
Norki		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Borsuki	■	■	■	■	■	■	■	■				■
Wiewiórki			■	■	■	■	■	■	■	■		
Zające-szar. w woj. pom. i pozn.	14	■	■	■	■	■	■	■	■	16		
„ wileń., nowogr. i polesk.		■	■	■	■	■	■	■	■	■		
„ pozostałe województwa		■	■	■	■	■	■	■	■	16		
Zające bielaki		14	■	■	■	■	■	■	■	■		
Głuszce-koguty	■	■	16		14	■	■	■	■	■	■	■
Głuszce-kury	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Cietrzewie-koguty						■	■	16				
Cietrzewie-kury w woj. wileńsk. nowogr. biał. pol. i wołyńsk.	■	■	■	■	■	■	■	16	14	■	■	■

Cyfry w tabelce oznaczają pierwszy i ostatni dzień polowania.

*) Tabelka niniejsza podana w układzie Polskiego Związku Stowarzyszeń Łowieckich. Warszawa, Nowy Świat Nr 35.

RODZAJ ZWIERZYNY	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiec.	Maj	Czerw.	Lipiec	Sierpień	Wrześ.	Paźdz.	Listopad	Grudz.
Cietrzewie-kury w pozost. woj.	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Jarząbki i pardwy		■	■	■	■	■	■	16				
Bażanty-koguty			■	■	■	■	■	■	■	16		
Bażanty-kury	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kuropatwy w woj. wileńskiem nowogr. biał. pol. i wołyńsk.	■	■	■	■	■	■	■	■			■	■
Kuropatwy w pozostał. wojew.	■	■	■	■	■	■	■	■				■
Przepiórki	■	■	■	■	■	■	■	■				
Dzikie indyki-samce					14	■	■	■	■	16		
Dzikie indyki-samice	■	■	■	■	■	■	■	■	■	16		
Słomki					14	■	■	16				
Bataliony						■	11					
Dzikie kaczory w wojew. pomorskim i poznańskim	■	■	■	■	■	■	16					■
Dzikie kaczory w woj. pozost.						■	16					
Dzikie kaczki (samice i młode) w woj. pomorsk. i poznańsk.	■	■	■	■	■	■	16					■
Dzikie kaczki (samice i młode) w wojew. pozostałych	■	■	■	■	■	■	16					
Inne ptactwo wodne i błotne	■	■	■	■	■	■	16					
Czarne bociany	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dzikie-łabędzie i dzikie gęsi					14	■	■					
Dropie i drop. kamion. (strep.)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dzikie gołęb., droz. kw. paszk.		■	■	■	■	■	■	16				
Puhacze w woj. wileńskim			■	■	■	■	■	■	16			
„ w pozostałych wojew.		■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Ptaki kruk. i drap. z wyj. jastrz.-gołębiar. krog. wron. i srok.		■	■	■	■	■	■	16				
Wilki, wydry, kuny domowe (kamionki), tchórze, gronostaje, łasice, króliki, jastrz.-gołęb. krogólce, sroki i wrony	wolno polować przez cały rok											
Lisy, orły	czasu ochronnego niema											
Żubry, bobry, kozice i świst.	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Terminy ochronne rozumieć należy włącznie.

TERMINY OCHRONNE W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM.

(Dziennik Ustaw Śląskich nr 12, poz. 22 z dn. 2.VI.1936 r.).

Rozporządzenie Wojewody Śląskiego w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką.

§ 1.

Na podstawie przepisów art. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 1923 r. (Dz. Ust. Śl. nr 43, poz. 212) ustalam w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką czasy ochronne dla niektórych gatunków zwierzyny łownej na przeciąg jednego roku; amianowicie:

1) dla jeleni i danieli (byków) — od 1 listopada do 31 sierpnia,
2) dla łań i cieląt jeleni i danieli — cały rok,
3) „ rogaczy (kozłów, sarniaków) — od 1 listopada do 15 maja,
4) dla sarn (kóz, siut), koźląt, spisaków i widłaków — cały rok,
5) dla zajęcy — od 15 stycznia do 15 października,
6) „ borsuków — od 1 grudnia do 30 września,
7) „ głuszców — cały rok,
8) „ samic cietrzewi i bażantów — cały rok,
9) „ kogutów cietrzewi — od 1 lutego do 15 października,
10) dla kogutów bażantów — od 1 lutego do 15 października,
11) dla jarząbków — od 1 grudnia do 15 sierpnia,
12) „ kuropatw — od 1 grudnia do 20 sierpnia,
13) „ kaczek — od 1 grudnia do 15 lipca.

Zakreślone terminy rozumie się włącznie.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 3 czerwca 1936 r. i obowiązuje do dnia 2 czerwca 1937 r.

Wojewoda Śląski
w/z (—) Dr SALONI
Wicewojewoda

Art. 47. Nie wolno polować w czasie między zachodem a wschodem słońca. Wyjątek stanowi polowanie na słonki w czasie ciągu, na głuszce i cietrzewie w czasie toku, na łosie i jelenie na rykowisku. na kaczki na zlotach i przelotach oraz na dziki, wilki, lisy i wydry na czatach.

Art. 48. Zabrania się polować na żubry, bobry, kozice, świstaki, na samice i cielęta: łosia, jelenia, daniela, na sarny-kozy i koźlęta, na niedźwiedzia od niedźwiedziątek, na głuszce-kury, bażanty-kury, czarne bociany, oraz w województwach: pomorskim, poznańskim, warszawskim, łódzkim, kieleckim, lubelskim, krakowskim, tarnopolskim i stanisławowskim na cietrzewie-kury.

Za cielęta: łosia, jelenia, daniela i koźlęta-sarny uważa się młode zwierzęta tych gatunków w czasie do końca lutego następnego roku po ich urodzeniu.

Art. 50. Przez cały rok wolno polować na: wilki, wydry, kuny domowe (kamionki), tchórze, gronostaje, łasice, króliki, jastrzębie-gołębiarze, krogulce, sroki i wrony oraz podbierać jaja, wybierać pisklęta i niszczyć gniazda wymienionych ptaków.

Zwierzęta wymienione w ustępie poprzednim może zabijać i chwytać każdy na własnym gruncie w obrębie swojej zagrody i w bezpośrednim jej sąsiedztwie aż do stu metrów odległości od zabudowaań.

OCHRONA RYB I RAKÓW.

Na podstawie art. 54 ustawy z dnia 7 marca 1932 r. o rybołówstwie (Dz. U. R. P. nr 35, poz. 357) zostało wydane następujące rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 27 października 1932 r. o ochronie ryb i raków na wodach otwartych.

1. Wymiary ochronne.

§ 1. Ustanawia się następujące wymiary ochronne oznaczające długość ryby od początku głowy do końca najdłuższego promienia pletwy ogonowej, dla:

jesiotra	100 cm.	lipienia	28 cm.
czeczugi	40 „	siei	40 „
łososia	40 „	sielawy	18 „
troci	35 „	sandacza . . .	35 „
pstrąga strumieniowego	25 „	szczupaka . . .	28 „
pstrąga źródlanego.	25 „	leszcza	25 „
głowacicy	40 „	cytry	20 „
świnki	20 „	brzany	25 „
lina	18 „	wyrozuba . . .	40 „
jazia	20 „	węgorza	35 „
klenia	20 „	raka szlachetnego .	9 „
wzdręgi	15 „	„ długoszczypcowego . . .	10 „
płotki	15 „		

2. Okresy ochronne.

§ 2. Ustanawia się następujące okresy ochrony:

jesiotra	od 1 czerwca	do 31 lipca
łososia i troci . . .	od 1 października	do 31 grudnia
pstrąga strum. . . .	od 15 „	do 15 „
pstrąga źródl. . . .	od 15 „	do 15 „
głowacicy	od 15 marca	do 15 maja
lipienia	od 15 „	do 15 „
siei	od 15 października	do 31 grudnia
sielawy	od 15 „	do 31 „
raka - samiczki . . .	od 15 „	do 31 czerwca
raka - samca . . .	od 15 „	do 15 marca

UWAGA: Ustanowiony w ustępie pierwszym okres ochrony łososia i troci nie obejmuje biegu rzeki Wisły, począwszy od ujścia rzeki Sanny pod Zawichostem aż do granicy z. w. m. Gdańskiem.

MIARY I WAGI

METRYCZNE.

Jednostką zasadniczą układu metrycznego jest metr. Przewaga miar metrycznych nad innymi polega na systemie dziesiętnym craz na łączności pomiędzy miarami długości i miarami objętości a wagą.

System metryczny przyjęła większa część państw Europy. W Polsce system metryczny stał się obowiązującym od dnia 1 września 1919 roku na zasadzie Dekretu z dnia 2 lutego 1919 roku.

Nazwy miar metrycznych tworzą się w ten sposób, że do wartości większych od jednostki dodawane są wyrazy greckie: myria, kilo, hekto ,deka, oznaczające 10,000, 1,000, 100, 10; do wartości zaś mniejszych od jedności — wyrazy łacińskie: deci, centi i mili, oznaczające 0,1; 0,01; 0,001.

Miary długości:

Miriametr = 10.000 metrów. Kilometr = 1.000 metrów. Hektometr = 100 metrów. Dekametr = 10 metrów. Metr = 10 decimetr. = 100 centim. = 1000 milimetr.

Miary powierzchni (gruntów):

Ar = dekametrowi kwadratowemu = 100 metrom kw. Hektar = 100 arom.

Miary objętości:

Dla ciał płynnych i sypkich:

Litr = 1 decymetr. sześć.
Dekalitr = 10 litrom
Hektolitr = 100 litrom
Kilolitr = 1000 litrom
Decylitr = 0,1 litra

Dla drzewa:

Ster = metrowi sześcien.
Dekaster = 10 sterom
Decister = 0,1 stera.

Miary i wagi:

Tonna = 1000 kilogramom
Centnar metr. = 100 kgr.
Kilogram = 1000 gramom
Hektogram = 100 gramom
Dekagram = 10 gramom
Decigram = 0,1 grama
Centigram = 0,01 grama
Miligram = 0,001 grama

ROSYJSKIE.

Wiorsta = 500 sażeniom = 1066,1781 metrom
Sażeń = 7 stopom = 3 arszynom = 2,1335 metrom
Stopa = 12 calom = 12 liniom = 0,3048 metra
Arszyn = 16 werszkom = 28 calom = 0,711200 metra
Werszek = 1,75 cala = 4,4449 centymetrom
Sażeń kwadratowa = 4,5521 metrom kwadratowym
Diesiatyna = 2400 sażeniom kwadr. = 109,25 arom
Sażeń sześcienna = 9,7121 metrom sześciennym
Wiadro = 750.568 calom sześć. = 12,29901 litrom
Beczka = 40 wiadrom = 4,9197 hektolitrom
Wiadro = 10 krużkom = 100 czarkom
Czetweryk = 1601,212 calom sześć. = 26,2378 litrom
Czetwert' = 8 czetwerykom = 64 garn. = 2,009 hektol.
64 = wiadra = 30 czetwerykom
1 funt = 32 łutom = 96 zołotnikom = 409,51241 gramom
1 zołotnik = 96 dolom = 4,2658 gramom
1 dola = 0,0443 grama
1 pud = 40 funtom = 16,3809 kilogramom
1 berkowiec = 10 pudom = 163,8094 kilogramom.

TABLICE PRZERACHOWAŃ MIAR

Miary linijne.

Metry	Sążnie ros.	Sążnie nowopol.	Arszyny	Łokcie nowopol.	Stopy angielskie
1	0,4687	0,5787	1,4061	1,73611	3,3809
2.13356	1	1,2347	3	3,70410	7
1,72800	0,80991	1	1,42374	3	5,66939
0,71119	0,33333	0,41157	1	1,23470	2,33333
0,57600	0,26997	0,33333	1,80991	1	1,88988
0,30470	0,14286	0,17639	0,42857	0,52916	1

Zamiana sażeni rosyjskich na metry

Sażenie	Metry	Sażenie	Metry
1	2.133561	6	12.801368
2	4.267123	7	14.934930
3	6.400684	8	17.068491
4	8.534246	9	19.202053
5	10.667807	10	21.335614

Zamiana metrów na sażenie rosyjskie

Metry	Sażenie	Metry	Sażenie
1	0.468700	6	2 812199
2	0.937400	7	3 280899
3	1.406100	8	3 749599
4	1 874800	9	4.218299
5	2.343500	10	4.686999

Zamiana łokci nowopolskich na wymiary systemu metrycznego

Łokcie	Metry	Centymetry	Milimetry	Łokcie	Metry	Centymetry	Milimetry	Łokcie	Metry	Centymetry	Milimetry
1	—	57	6	35	20	16	—	68	39	16	8
2	1	15	2	36	20	73	6	69	39	74	4
3	1	72	8	37	21	31	2	70	40	32	—
4	2	30	4	38	21	88	8	71	40	89	6
5	2	88	—	39	22	46	4	72	41	47	2
6	3	43	6	40	23	4	—	73	42	4	8
7	4	3	2	41	23	61	6	74	42	62	4
8	4	60	8	42	24	19	2	75	43	20	—
9	5	18	4	43	24	76	8	76	43	77	6
10	5	76	—	44	25	34	4	77	44	35	2
11	6	83	6	45	25	92	—	78	44	92	8
12	6	91	2	46	26	49	6	79	45	50	4
13	7	48	8	47	27	7	2	80	46	8	—
14	8	6	4	48	27	64	8	81	46	65	6
15	8	64	—	49	28	22	4	82	47	23	2
16	9	21	6	50	28	80	—	83	47	80	8
17	9	79	2	51	29	37	6	84	48	38	4
18	10	36	8	52	29	95	2	85	48	96	—
19	10	94	4	53	30	52	8	86	49	53	6
20	11	52	—	54	31	10	4	87	50	11	2
21	12	9	6	55	31	68	—	88	50	68	8
22	12	67	2	56	32	25	6	89	51	26	4
23	13	24	8	57	32	83	2	90	51	84	—
24	13	82	4	58	33	40	8	91	52	41	6
25	14	40	—	59	33	98	4	92	52	99	2
26	14	97	6	60	34	56	—	93	53	56	8
27	15	57	2	61	35	13	6	94	54	14	4
28	16	12	8	62	35	71	2	95	54	72	—
29	16	70	4	63	36	28	8	96	55	29	6
30	17	28	—	64	36	86	4	97	55	87	2
31	17	85	6	65	37	44	—	98	56	44	8
32	18	43	2	66	38	1	6	99	57	6	4
33	19	—	8	67	38	59	2	100	57	60	—
34	19	58	4								

Zamiana cali na centymetry

Cale	Centy metry	Cale	Centy metry	Cale	Centy metry	Cale	Centy metry
1	2,4	7	16,8	13	31,2	19	45,6
2	4,8	8	19,2	14	33,6	20	48
3	7,2	9	21,6	15	36	21	50,4
4	9,6	10	24	16	38 4	22	54,8
5	12	11	26,4	17	40,7	23	55,2
6	14,4	12	28,8	18	43,2	24	57,6

Miary drożne

Stopnie równika	Kilometry	Wiorsty	Mile geogr.	Morskie mile (węzły)	Mile ang.
1	111,3066	104,3388	15	60	69.1640
0,00890	1	0,9374	0,1347	0,5391	0,6214
0,00958	1.0668	1	0,1433	0,5751	0,6620
0,06667	7,4204	6,9559	1	4,0000	4,6100
0,01667	1.8551	1 7390	0,2500	1	1,1527
0,01447	1,6091	1,5086	0,2169	0,8675	1

Miary gruntowe

Hektary	Dziesięć.	Morgi
1	0,915332	1,786112
1.0925	1	1.95134
0.559872	0,51247	1

Miary objętości

Litry	Wiadra	Gar. ros.
1	0.0813	0,30487
12,2989	1	3,75
3 28	0,2666	1

Miary wagi

Kilogramy	Funty rosyjsk.	Funty polskie
1	2,4441862	2 46609
0,40951	1	0,9902
0,4055	1,00988	1

Zamiana łutów na gramy

Łuty	Gramy	Łuty	Gramy	Łuty	Gramy	Łuty	Gramy
1	12 8	9	115,2	17	217,6	25	320
2	25,6	10	128	18	230,4	26	332.8
3	38,4	11	110,8	19	243,2	27	345,6
4	51,2	12	153,6	20	256	28	358,4
5	64	13	166,4	21	267,8	29	371,2
6	76 8	14	179,2	22	280,6	30	384
7	88,6	15	192	23	293,4	31	396,8
8	102,4	16	204,8	24	307,2	32	409,5

Zamiana funtów rosyjskich na kilogramy i gramy

Funty	Kgr.	Gramy	Funty	Kgr.	Gramy	Funty	Kgr.	Gramy
1	—	409.5	15	6	142.5	28	11	466
2	—	919	16	6	552	29	11	875,5
3	1	228.5	17	6	961 5	30	12	285
4	1	638	18	7	371	31	12	694.5
5	2	047.5	19	7	780 5	32	13	104
6	2	457	20	8	190	33	13	513,5
7	2	866,5	21	8	599.5	34	13	923
8	3	276	22	9	009	35	14	333
9	3	685 5	23	9	418,5	36	14	742
10	4	095	24	9	828	37	15	152
11	4	504.6	25	10	237,5	38	15	561
12	4	914	26	10	647	39	15	970,5
13	5	323,5	27	11	056,5	40	16	381
14	5	733						

Zamiana pudów na kilogramy i gramy

Pudy	Kgr.	Gramy	Pudy	Kgr.	Gramy	Pudy	Kgr.	Gramy
1	16	381	8	131	048	60	982	860
2	32	762	9	147	429	70	1146	670
3	49	143	10	163	800	80	1310	480
4	65	524	20	327	620	90	1474	290
5	81	950	30	491	430	100	1638	100
6	98	286	40	655	240	600	9828	600
7	114	667	50	819	50	—		

A. Morgi nowopolskie

1 mórg nowopol. = 300 prętów — są w użyciu w woj. centralnych i częściowo wschodnich		
Morgi nowopolskie 1—10	Podana obok ilość morgów nowopolskich w przeliczeniu na hektary stanowi:	
	hektar. (*ha*)	arów (*a*)
1	—	56
2	1	12
3	1	68
4	2	24
5	2	80
6	3	36
7	3	92
8	4	48
9	5	04
10	5	60

B. Morgi austriackie

1 mórg austriacki = 1600 sążni kwadr. — są w użyciu w woj. południowych		
Morgi austriackie 1—10	Podana obok ilość morgów austriackich w przeliczeniu na hektary stanowi:	
	hektar. (*ha*)	arów (*a*)
1	—	58
2	1	15
3	1	73
4	2	30
5	2	88
6	3	45
7	4	03
8	4	60
9	5	18
10	5	76

na hektary.

C. Morgi magdeburskie

1 mórg magdebur. = 180 prętów — są w użyciu w woj. zachodnich		
Morgi magdeburskie 1—10	Podana obok ilość morgów magdeburskich w przeliczeniu na hektary stanowi:	
	hektar. (*ha*)	arów (*a*)
1	—	25
2	—	51
3	—	77
4	1	02
5	1	28
6	1	53
7	1	79
8	2	04
9	2	30
10	2	55

D. Diesiatiny

1 diesiatina = 2400 sążni kwadr. — są w użyciu w woj. wschodnich i częściowo w centralnych		
Dziesiatiny 1—10	Podana obok ilość diesiatin w przeliczeniu na hektary stanowi:	
	hektar. (*ha*)	arów (*a*)
1	1	09
2	2	19
3	3	28
4	4	37
5	5	46
6	6	56
7	7	65
8	8	74
9	9	83
10	10	93

Zamiana hektarów na dziesięciny

Hektary	Morgi
1	1 786123
2	3.572245
3	5 358368
4	7.144491
5	8.930614
6	10 716736
7	12.502859
8	14 288982
9	16.075104
10	17.861227

Zamiana hektarów na morgi

Hektary	Dziesięciny
1	0.915332
2	1 830663
3	2 745995
4	3.661326
5	4.576658
6	5 491989
7	6.407321
8	7 322653
9	8.237984
10	9 153316

T A R Y F A

pocztowa, lotnicza, telegraficzna, telefoniczna i radiofoniczna.

Obowiązująca od dnia 1 stycznia 1936 r.

TARYFA POCZTOWA.

Przesyłki listowe.

I. OBRÓT WEWNĘTRZNY I Z W. M. GDAŃSKIEM.

	Obrót zamiejscowy	Obrót miejscowy
	groszy	
Listy:		
do 20 gramów	25	15
ponad 20 — 250 „	50	30
„ 250 — 500 „	75	40
„ 500 — 1000 „	100	55
„ 1000 — 2000 „	175	75
Kartki pocztowe:		
pojedyncze	15	10
z opłaconą odpowiedzią . .	30	20

Druki:

a) wysyłane pojedynczo:

do 20 gramów — 5 groszy
ponad 20 — 50 „ — 10 „
„ 50 — 100 „ — 15 „
„ 100 — 250 „ — 25 „
„ 250 — 500 „ — 50 „
„ 500 — 1000 „ — 60 „
„ 1000 — 2000 „ — 70 „

b) wysyłane jednocześnie w ilości ponad 500 sztuk:

ponad 500 — 1000 szt.	70%		opłat za druki odpowiedniej wagi (pka. a)
„ 1000 — 5000 „	65%		
„ 5000 — 10000 „	60%		
„ 10000 „	50%		

c) druki bezadresowe i ulotki:

wysyłane jednocześnie w ilości:

	Druki bezadresowe	Ulotki
	g r o s z y	
1000 — 5000 sztuk	800	700
ponad 5000 — 10000 „	750	650
„ 10000 — 50000 „	700	600
„ 50000 — 100000 „	650	550
„ 100000 „	600	500
	za każde 1000 sztuk	

d) druki dla ociemniałych:
do 5000 gramów—5 groszy.

Papiery handlowe:

do 100 gramów	—	15 groszy
ponad 100 — 250 „	—	25 „
„ 250 — 500 „	—	50 „
„ 500 — 1000 „	—	60 „

Próbki towarów:

a) wysyłane pojedyńczo:

do 100 gramów	—	10 groszy
ponad 100 — 250 „	—	20 „
„ 250 — 500 „	—	30 „

b) wysyłane jednocześnie w ilości:

ponad 100 — 500 szt.	—	70%	Opłat za próbki odpowiedniej wagi (pkt. a)
„ 500 — 1000 „	—	65%	
„ 1000 „	—	60%	

II. OBRÓT ZAGRANICZNY.

	Do Austrii, Czechosłowacji, Rumunii i Węgier	Do innych krajów
Listy:		
do 20 gramów	45	55
za każde dalsze 20 „	30	30
Kartki:		
pojedyncze	25	30
z opłaconą odpowiedzią . .	50	60
Druki:		
za każde 50 gramów . . .	10	10
Papiery handlowe:		
do 250 gramów	10	10
dalej za każde 50 gramów .	50	50
Próbki towarów:		
do 100 gramów	20	20
za każde dalsze 50 gramów	5	5

UWAGA: Listy polecone, oraz listy i paczki z podaną wartością z przeznaczeniem zagranicę przyjmuje się tylko w stanie otwartym.

III. OPŁATY DODATKOWE ZA SPECJALNE ŚWIADCZENIA POCZTY W OBROCIE LISTOWYM.

	Obrót wewnętrzny	Obrót zagraniczny
Za polecenie przesyłki listowej .	30	45
Za poświadczenie odbioru przesyłki pocztowej przez adresata:		
żądane w chwili nadania przesyłki	25	50
„ po nadaniu przesyłki . .	50	80
Za pośpieszne doręczenie przesyłki listowej (express)	50	110
Za nadanie przesyłki poleconej poza godzinami urzędowymi . .	30	30
Za przewóz lotniczy:		
Kartki pocztowej	5	20
Innej przesyłki listowej (do 20 gramów)	5	25 *)
Opłata za przesyłki adresowane „poste restante" . . .	10	

*) Do ZSRR za każde 10 gramów 30 groszy.

Paczki.

a) Paczki zwykłe. (Obrót wewnętrzny łącznie z polskim u. p. Gdańsk 1 i z W. M. Gdańskiem)

WAGA	Strefa			
	1	2	3	4
	do 1000 klm	ponad 100 do 300 klm	ponad 300 do 600 klm	ponad 600 klm
	opłata — groszy			
do 1 kg	50	50	60	60
ponad 1 — 3 „	70	80	120	140
„ 3 — 5 „	90	130	180	230
„ 5 — 10 „	130	230	300	350
„ 10 — 15 „	170	300	450	500
„ 15 do 20 „	200	380	350	700

b) Paczki żywnościowe i z oprzędami jedwabnymi (obrót wewnętrzny):

do 5 kg	50	50	100	120
ponad 5 — 6 „	50	50	120	150
„ 6 — 7 „	50	70	130	170
„ 7 — 8 „	50	80	150	200
„ 8 — 9 „	60	90	160	230
„ 9 — 10 „	60	120	200	290
„ 10 — 15 „	80	160	300	450
„ 15 do 20 „	100	220	400	550

c) Opłaty dodatkowe od paczek:

Za paczki ochronne (z wyjątkiem żywnościowych) pobiera się dodatkowo 50% opłat za paczki zwyłe.

Za paczki pilne pobiera się dodatkowo 100% opłat za paczki zwykłe.

Za nadanie paczki poza godzinami urzędowymi . . 30 gr

Za doręczenie paczki:

a) żywnościowej (bez względu na wagę) . . . 30 „

b) zwykłej lub z podaną wartością:

do 5 kg . . . . 30 „

ponad 5 — 10 „ . . . . 40 „

Przesyłki wartościowe. (Obrót wewnętrzny i z polskim u. p Gdańsk 1).

Za listy i paczki wartościowe:

a) przy listach wartościowych — opłata za list polecony odpowiedniej wagi oraz opłata wg punktu c),

b) przy paczkach z podaną wartością — opłata od wagi i odległości za paczki zwykłe oraz opłata według punktu c),

c) opłata asekuracyjna od listów wartościowych (nadanych w stanie zamkniętym) oraz paczek wartościowych — 10 gr za każde 100 zł podanej wartości lub ich część.

Pobrania pocztowe. (Obrót wewnętrzny i z polskim u. p. Gdańsk 1).

Za przesyłki za pobraniem pobiera się:

a) opłatę normalną, przewidzianą dla przesyłek listowych poleconych, listów wartościowych, oraz paczek zwykłych lub wartościowych,

b) opłatę manipulacyjną:

dla paczek żywnościowych . . . . 30 gr
dla listów wartościowych i innych paczek . . . . . . 50 „

Przekazy. (Obrót wewnętrzny i z polskim u. p. Gdańsk 1)

a) Przekazy pocztowe:

		do	20 zł	pobiera	się	20	groszy
ponad	20	—	50 „	„	„	40	„
„	50	—	100 „	„	„	60	„
„	100	—	500 „	„	„	100	„
„	500	—	1000 „	„	„	150	„
„	1000	—	2000 „	„	„	200	„
„	2000	—	5000 „	„	„	300	„

b) Przekazy rozrachunkowe:

za przekazanie należności za prenumeratę czasopism lub wydawnictw periodycznych pobiera się od odbiorcy —

do kwoty 10 zł . . . . 5 gr
„ „ 20 „ . . . . . 10 „
„ „ 50 „ . . . . . 20 „

c) Przekazy telegraficzne:

1) opłata za przekaz pocztowy (pkt. a),

2) opłata za telegram przekazowy i ewent. korespondencję osobistą,

3) opłata za pośpieszne doręczenie.

Opłaty różne.

Za reklamację przesyłki pocztowej 50 gr (w obrocie zagarn. 80 gr.).

Za korespondencję prywatną na odwrotnej stronie blankietu nadawczego P. K. O.:

a) przy wpłatach do adresatów miejscowych . . 10 gr
b) „ „ „ „ zamiejscowych . 15 „

Poczta Lotnicza.

Do przewozu lotniczego są dopuszczone:

a) **w obrocie wewnętrznym** — przesyłki listowe zwykłe, polecone, pośpieszne i za pobraniem, listy z podaną wartością przekazy pocztowe, oraz paczki pilne, ochronne, pośpieszne, za pobraniem i z podaną wartością.

b) **w obrocie zagranicznym** — przesyłki listowe zwykłe, polecone, pośpieszne, ochronne, za popraniem i pilne. Przesyłki pośpieczne, ochronne, za pobraniem i pilne, mogą być nadawane do przewozu lotniczego w obrocie zagranicznym tylko wówczas, jeżeli tego rodzaju przesyłki są do danego kraju dopuszczone.

Wszystkie przesyłki, nadawane jako lotnicze, a przy paczkach także przynależne adresy pomocnicze, winny być zaopatrzone nalepką z napisem „lotnicza — Par avion". Nalepkę tę można otrzymać bezpłatnie w każdym urzędzie pocztowym.

Za przesyłki lotnicze pobierane są oprócz zwykłych taryfowych opłat pocztowych także dopłaty za przewóz lotniczy uwidocznione w taryfie pocztowej.

Dopłaty te w obrocie krajowym są minimalne i wynoszą:

1) za kartkę 5 gr
2) za inne przesyłki listowe (listy, druki, próbki, papiery handlowe itp.) do 20 gramów 5 „
ponad 20 „ 100 „ 10 „
„ 100 „ 250 „ 20 „
„ 250 „ 500 „ 30 „
„ 500 „ 1000 „ 60 „
za dalsze 500 „ 30 „
3) za przekaz pocztowy 5 „
4) za paczki pocztowe od 1 kg wagi 30 „

W obrocie europejskim z wyjątkiem Rosji Sowieckiej opłaty za przewóz lotniczy wynoszą:

1) za kartę pocztową 30 „
2) za inne przesyłki listowe 30 „

W Z. Z. S. R. w Azji:

1) za każde 5 gr — 40 gr
2) najmniej — 55 „
3) za paczki jak w taryfie pocztowej.

W celu szybkiego przesłania i doręczenia — przesyłki lotnicze winny być wrzucane do specjalnych skrzynek pocztowo - lotniczych koloru niebieskiego.

TARYFA TELEGRAFICZNA.

(Obrót wewnętrzny).

Telegramy zwykłe:	miejscowe	zamiejscowe
Opłata od wyrazu	5 groszy	15 groszy
Opłata zasadnicza od każdego telegramu	25 „	25 „

Telegramy zniżkowe:

a) Za telegramy listowe (ELT):	
najmniej za 25 wyrazów	100 groszy
od każdego dalszego wyrazu	5 „
opłata zasadnicza od telegramu	25 „
b) Za telegramy okolicznościowe (XLT) tj. gratulacyjne lub kondolencyjne:	
najmniej za 15 wyrazów	75 „
od każdego dalszego wyrazu	5 „
opłata zasadnicza od telegramu	25 „
c) Za telegramy „Pd“, służące do zaoferowania produktów żywnościowych do sprzedaży:	
Opłata od wyrazu treści telegramu i podpisu	2 grosze
Opłata za podanie adresu z nazwą siedziby województwa lub za podanie w telegramach żywnościowych „Up“ adresu z nazwą urzędu pocztowego poza siedzibą starostwa — za każdą oddzielnie podaną miejscowość	25 groszy

Telegramy pilne:

Opłata podwójna od każdego wyrazu telegramu zwykłego miejscowego lub zamiejscowego.

Opłata zasadnicza od telegramu . . . . . . 25 groszy

TARYFA TELEFONICZNA.

Opłaty za rozmowy międzymiastowe krajowe.

Odległość między centralami telefonicznymi	Za 3 minutową rozmowę zwykłą / W godzinach silnego ruchu		Za przesłanie uprzedzenia lub wezwania do rozmównicy telefonicznej przy rozmowie zwykłej	Opłata za posłańca przy rozmowach z wezwaniem do rozmównicy	Za cofnięcie zgłoszonej rozmowy lub wyszukanie numeru telefonu
	g r o s z y				
do 10 km	20	W godz. 19—0 i 6—8 opust 40%. W godz. 0—6 opust 60—70% zależnie od odległości pod warunkiem, że odległość wynosi najmniej 25 klm. Najwyższa ta opłata wynosi 2·00 zł.	5	Opłata dodatkowa za posłańca w miejscowym okręgu doręczeń 50 — gr.	5
ponad 10—15 „	30		5		5
„ 15—20 „	40		10		10
„ 20—25 „	50		10		10
„ 25—50 „	100		20		20
„ 50—100 „	200		40		40
„ 100—200 „	300		60		60
„ 200—300 „	350		70		70
„ 300—400 „	00		80		80
„ 400—500 „	450		90		90
„ 500—600 „	500		100		100

Za rozmowy pilne pobiera się opłaty podwójne, jak za rozmowy zwykłe.

RADIOFONICZNE URZĄDZENIA ODBIORCZE.

Rozporządzeniem Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 1 października 1936 roku (Dz. U. R. P. nr 78, poz. 548) wprowadzony został obowiązek uzyskania radiofonicznej karty rejestracyjnej na prawo nabycia, używania lub posiadania radiofonicznego urządzenia odbiorczego.

Jedną kartą rejestracyjną może być zarejstrowana dowolna ilość radiofonicznych urządzeń odbiorczych w pomieszczeniach jednego mieszkania prywatnego, w pomieszczeniach przedsiębiorstwa, zakładu lub instytucji albo na placu publicznym, w parku lub ogrodzie, w pojeździe mechanicznym lub konnym, w łodzi lub na statku żeglugi powietrznej, na statku żeglugi wodnej i w pociągu kolejowym.

Karty rejestracyjne są imienne i nie mogą być odstąpione. Karty rejestracyjne wydaje się zasadniczo na czas nieograniczony; karty rejestracyjne terminowe wydaje się tylko w przypadkach, gdy nie może być zgłoszony stały adres.

Zgłoszenie o wydanie karty rejestracyjnej należy złożyć w urzędzie pocztowym (agencji) najbliższym dla miejsca zamieszkania. Urząd pocztowy (agencja), który przyjmuje zgłoszenie a nie jest uprawniony do wydawania karty rejestracyjnej, wydaje pokwitowanie z przyjęcia zgłoszenia. Pokwitowanie zastępuje czasowo kartę rejestracyjną. Karty rejestracyjne terminowe wydaje urząd (agencja), w którym złożono zgłoszenie. Karty rejestracyjne na czas nieokreślony wręcza właściwy urząd (agencja) rejestrujący. O zmianach co do danych objętych kartą rejestracyjną osoba zainteresowana powinna niezwłocznie zawiadomić (osobiście lub listem poleconym) urząd pocztowy, który wydał kartę rejestracyjną. Otrzymanie zawiadomienia o zmianach urząd potwierdza pisemnie; potwierdzenie urzędu należy przechowywać przy karcie rejestracyjnej jako jej część składową.

Zaznaczyć należy, że osoba zarejstrowana może bez zawiadomienia na okres trzech miesięcy założyć zarejstrowane radiofoniczne urządzenie odbiorcze w miejscu innym niż wskazane w karcie rejestracyjnej, tylko w przypadkach wyjazdu do miejsc kuracyjnych, na letnisko i wycieczek turystycznych. Antenę pozostawioną w miejsce stałego założenia urządzenia, należy odpowiednio na ten czas uziemić.

Opłaty radiofoniczne od karty rejestracyjnej osoba zarejestrowana uiszcza w wysokości, ustalonej w taryfie. Opłaty nieuiszczone w terminie płatności podlegają egzekucji w trybie administracyjnym. Opłaty radiofoniczne należy uiszczać z góry, zależnie od życzenia abonentów, w ratach miesięcz-

nych, kwartalnych, półrocznych lub rocznych, na początku każdego z tych okresów liczonych kalendarzowo. Opłaty należy uiszczać za pokwitowaniem do rąk doręczycieli pocztowych lub w kasie urzędu pocztowego, który wydał kartę rejestracyjną, albo też przekazywać je temu urzędowi pocztą.

Ważność bezterminowej karty rejestracyjnej wygasa wskutek zrzeczenia się, terminowej zaś — przez upływ czasu, na który została wydana; ważność karty rejestracyjnej wygasa również wskutek jej cofnięcia, w przypadkach prawem przewidzianych. Zrzekający się ważności bezterminowej karty rejestracyjnej zawiadamia urząd pocztowy (agencję), od którego uzyskał kartę rejestracyjną, przed 1 dniem miesiąca, od którego się zrzeka. W tym celu zrzekający się doręcza lub przesyła listem poleconym urzędowi pocztowmeu (agencji) kartę rejestracyjną. Karta traci moc z dniem 1 miesiąca następującego po miesiącu, w którym zwrócono kartę. Z dniem wygaśnięcia ważności karty rejestracyjnej radiofoniczne urządzenia odbiorcze należy doprowadzić do stanu nieużywalności.

Zaznacza się w końcu, że wydane upoważnienie na prawo nabycia, założenia i użytkowania radiostacji odbiorczej zastępują karty rejestracyjne do dnia 1 stycznia 1937 roku.

Opłaty radiofoniczne są:

a) normalna, wynosząca 36 zł rocznie,

b) ulgowa, wynosząca 12 zł rocznie dla posiadających aparaty odbiorcze detektorowe (amplifony zaliczają się do aparatów głośnikowych).

W urzędach pocztowych (agencjach) można nabyć na raty aparaty odbiorcze „Detefon" i „Echo" albo i aparaty z głośnikiem. Szczegółowe warunki otrzymać można we wszystkich placówkach pocztowych.

OPŁATY POBIERANE PRZY USKUTECZNIANIU WPŁAT NA K-TA CZEKOWE P. K. O.

Od wpłat	. . . .			do zł	50.—	zł —.10
„	powyżej	zł	50.—	„ „	100.—	„ —.20
„	„	„	100.—	„ „	250.—	„ —.30
„	„	„	250.—	„ „	500.—	„ —.40
„	„	„	500.—	„ „	750.—	„ —.60
„	„	„	750.—	„ „	1000.—	„ —.80
„	„	„	1000.—	„ „	5000.—	„ 1.50
„	„	„	5000.—	. . . .		„ 2.50

TARYFA OPŁAT STEMPLOWYCH.

(na podstawie ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych, Dz. U. z r. 1935, nr 64, poz. 404, zmienionej dekr. Prez. R. P. z 14.I.1936 r. Dz. U. nr 3, poz. 15).

SAMORZĄD.

nie podlegają opłacie:

1. (art. 120, punkt 1) obligacje oraz innego rodzaju obligi związków samorządowych;
2. (art. 120, punkt 2) obligacje (listy zastawne, obligacje komunalne i innego rodzaju obligacje fundowane) wydane związkowi samorządowemu przez instytucję, emitującą tytułem pożyczki;
3. (art. 140, ustęp drugi) podania, wnoszone do urzędów samorządowych w sprawach, należących do ich zakresu działania, nie podlegają opłatom w myśl ustawy o opłatach stemplowych, nawet w tym wypadku, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy jest niezbędny udział władzy państwowej;
4. (art. 142 p. 2 i art. 160 p. 1) podania wnoszone do urzędów państwowych w sprawach wyborów do ciał reprezentacyjnych i samorządowych, oraz świadectwa urzędowe, wydawane przez urzędy państwowe w tych sprawach;
5. (art. 144, punkt 2) podania wnoszone przez związki samorządowe do urzędów państwowych;
6. (art. 154) świadectwa wydawane przez związki samorządowe z wyjątkiem wyciągów i innych świadectw z aktów stanu cywilnego;
7. (art. 160, punkt 3) świadectwa urzędowe wydawane związkom samorządowym przez urzędy państwowe—z wyjątkiem wtóropisów, odpisów i wyciągów.

KOŚCIOŁY I GMINY WYZNANIOWE.

(Art. 144, p. 3; art. 160, p. 3) podania, wnoszone przez kościoły i gminy wyznaniowe przez państwo polskie uznane, i świadectwa urzędowe, im wydawane, z wyjątkiem wtóropisów, odpisów i wyciągów — opłacie nie podlegają.

Nie podlegają opłacie:

1. (Art. 54 punkty 4 i 5). Umowy sprzedaży wzgl. kontrakty zamiany oraz akty wywłaszczenia — na mocy których gmina:

a) nabywa nieruchomości celem budowy domów mieszkalnych (art. 4, 6 rozp. Prez. R. P. z dn. 22.IV.1927 r. Dz. U nr 42, poz. 372),

b) nabywa grunty niezbędne do wykonania planu regulacji ulic, zatwierdzonego przez właściwą władzę, albo do budowy szkół i domów ludowych.

e) na mocy których związek samorządowy lub inna osoba prawna nabywa nieruchomości na budowę lub umieszczenie szpitala (art. 5 lit. a, rozp. Prez. R. P. z 22.III.1928 r. Dz. U. nr 38, poz. 382) albo nieobliczonej na zysk przychodni (art. 1 lit. b, oraz art. 63 powołanego rozporządzenia).

2. (art. 54, punkty 6 i 7). Sprzedaż budynku niewykończonego, jeżeli pismo, stwierdzające sprzedaż sporządzono w ciągu 8 lat od dnia rozpoczęcia budowy, tj. od dnia rozpoczęcia robót technicznych celem położenia fundamentów. jak również pierwsza po ukończeniu budowy sprzedaż budynku wykończonego, jeżeli pismo stwierdzające sprzedaż, sporządzono w ciągu lat 8 od dnia, w którym zaczęto budynku używać.

Uwolnienie to tyczy się budynków mieszkalnych, oraz budynków przeznaczonych do celów przemysłowych i handlowych, obejmuje również grunt, na którym budynek stoi, oraz podwórze; nie tyczy się nadbudówek i przybudówek. Osoba, powołująca się na uwolnienie od opłaty, ma udowodnić warunki uwolnienia, a mianowicie: przedstawić zaświadczenie właściwego urzędu pierwszej instancji, mającego nadzór nad budownictwem.

3. (art. 69, p. 6). Sprzedaż materiałów budowlanych przewidziana w ustawie o rozbudowie miast.

4. (art. 73, punkt 5). Rachunek, stwierdzający wykonanie umowy, wymienionej wyżej w punkcie 3.

5. a) (art. 120, punkt 4). Listy zastawne oraz obligacje mieszkaniowe, wydawane na mocy art. 19 rozp. Prez. R. P. o rozbudowie miast z dnia 22 kwietnia 1927 r. (Dz. U. R. P. nr 42, poz. 372),

b) (art. 120, p. 4) obligi w przedmiocie kredytu budowlanego udzielonego na mocy powołanego art. 19.

c) (art. 122), weksle własne nie na zlecenie wystawiane w granicach tegoż kredytu,

d) (art. 120, punkt 4) obligi w przedmiocie kredytu amortyzacyjnego, długoterminowego udzielonego celem konwersji kredytu, wymienionego w punktach b i c.

7. (art. 137, punkt 7, art. 139). Pokwitowania, stwierdzające spłatę kapitału, lub odsetek w przypadkach, wymienionych wyżej w punkcie 6, jak również — w tychże przypadkach — zezwolenie na wykreślenie wpisu w księdze wieczystej.

SPÓŁDZIELNIE.

Nie podlegają opłacie:

1. (art. 139). Dokumenty umowne, ustalające stosunek między spółdzielnią a jej członkiem, a mianowicie: oświadczenie (deklaracja) w przedmiocie przystąpienia do spółdzielni, oraz deklaracja co do dalszych wkładów (art. 17 ustawy o spółdzielniach), jak również pismo, stwierdzające przyjęcie do spółdzielni (art. 20 ustawy o spółdzielniach);

a) zasadniczo,

b) jeżeli są sporządzone lub uwierzytelnione notarialnie lub sądownie.

2. Wpłaty na udziały członków.

3. (art. 118, 136, 137, punkty 10, 13, 14). Pokwitowanie, którym:

a) spółdzielnia stwierdza wpłatę na udział (art. 16 i 21 ustawy o spółdzielniach) albo

b) dopłatę (art. 58 ustęp 2 ust. o spółdz.),

c) którym członek spułdzielni potwierdza zwrot udziału (art. 27 ust. o spółdz.) albo

d) zwrot dopłaty (art. 58 ust. 45 ust. o spółdzielniach) albo

e) wypłacenie udziału w zyskach (art. 57 ust. o spółdz.),

f) którym spółdzielnia kredytowa potwierdza całkowitą, lub częściową spłatę pożyczki, udzielonej członkowi, albo uiszczenie odsetek przy takiej pożyczce,

g) pokwitowanie w przedmiocie należności spółdzielni za towary, dostarczone lub dostarczyć się mające członkowi, albo należności członka za towary, oddane spółdzielni do komisowej sprzedaży (choćby członek był spżłdzielnią), a w szczególności znaczki, wydawane przez spółdzielnię celem kontroli zakupów członkowskich, jako też pokwitowania w przedmiocie sumy, wypłaconej przez spółdzielnię członkowi w zamian za towar jej zwrócony — pod warunkiem, że sprzedaż lub zakupno towaru przez spółdzielnię mieści się

w granicach jej działalności podstawowej, określonej statutem,

h) w ogóle pokwitowania, tyczące się stosunków prawnych między spółdzielnią a jej członkami, o ile te stosunki mieszczą się w granicach działalności podstawowej, określonej statutem,

f) pokwitowania, tyczące się obrotu oszczędnościowego i czekowego spółdzielni, należących do związku, rewizyjnego (art. 68 i 70 ustawy o spółdz.), w szczególności też pisma, którymi spółdzielnia taka stwierdza przyjęcie pieniędzy na oprocentowanie.

4. (art. 73 i 74). Rachunek, stwierdzający:

a) należności za towary sprzedane członkowi lub za towary przez spółdzielnię od kogokolwiek kupione albo otrzymane w komis — o ile sprzedaż względnie kupno mieści się w granicach podstawowej działalności, określonej statutem.

Podlegają opłacie:

5. Obligi i weksle (art. 114, 116, 117, 124).

a) pisma, stwierdzające otrzymanie pożyczki od „instytucji drobnego kredytu", tj. od spółdzielni, należącej do Związku Rewizyjnego (art. 68 i 70 ust. o spółdzielniach), której podstawowym zadaniem statutowym jest udzielanie członkom pożyczek oraz przyjmowanie wkładów pieniężnych, podlegają opłacie w wysokości 0,3% od sumy zobowiązania, dopóki wysokość kredytu, jaki może być udzielony jednemu członkowi (art. 46 punkt 2 ust. o spółdz.) nie przewyższa kwoty, którą określi rozporządzenie; p. nadto niżej lit. c, d.,

b) oblig, stwierdzający otrzymanie pożyczki od spółdzielni, ale nie posiadający cech, wymienionych w punkcie a), podlega opłacie według zasad, podanych pod hasłem obligi ze zmianami, podanymi niżej pod literami c i d, (zasady, podane pod literą c, d, tyczą się również obligów wymienionych pod literą a),

c) Minister Skarbu może na wniosek związku rewizyjnego zezwolić, aby spółdzielnie, należące do związku i mogące udzielać pożyczek tylko swoim członkom, uiszczały opłaty (w wysokości 0,5% lub 0,3%) gotówką za pośrednictwem związku rewizyjnego; zezwolenie może być jednak każdego czasu odwołane,

d) Minister Skarbu może zezwolić, aby spółdzielnie kasowały znaczki stemplowe na obligach przez przepisanie datą skasowania oraz odciskiem swej pieczęci jak również, aby kasowały znaczki stemplowe na wekslach.

Wolne od opłaty:

e) Poręka przy pożyczce, udzielonej przez spółdzielnię członkowi.

6. (art. 142 punkt 13). Podania, wnoszone przez spółdzielnię, i przez związki rewizyjne do Rady Spółdzielczej w zakresie jej właściwości, jako też wnoszone przez związki rewizyjne do innych władz państwowych w sprawach spółdzielni.

REFORMA I MELIORACJE ROLNE.

Wolne od opłaty:

1. (art. 52, p. 1, 6; art. 54, p. 2, 3; art. 42; art. 58; nadto art. 1 rozp. Prez. R. P. z dn. 7.II.1928 r., Dz. U. R. P. nr 16, poz. 126). Umowy oraz orzeczenia władz ziemskich, stanowiące tytuł przejścia, własności nieruchomości,

a) tyczący się nabycia nieruchomości przez Skarb Państwa lub przez Państw. Bank Rolny na zasadzie przepisów o reformie rolnej;

b) mające na celu regulację struktury gospodarstw rolnych, jako to: scalenie gruntów, likwidację serwitutów, zamianę gruntów, jeśli podlegają zatwierdzeniu przez władze ziemskie.

Podlegają opłacie:

e) stanowiące tytuł przejścia własności przy parcelacji, przeprowadzonej na zasadzie przepisów o reformie rolnej; od ceny sprzedaży — 1%;

2. sprzedaż karłowatego gospodarstwa celem uzupełnienia innego karłowatego gospodarstwa, jeżeli przedstawiono zaświadczenie okręgowego urzędu ziemskiego, stwierdzające, że sprzedawcy przyznano kredyt na zasadzie ustępu 2 art. 74 ustawy z dn. 28.XII.1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. nr 1, poz. 1) — od oceny sprzedaży 1%;

3. pismo, stwierdzające kupno nieruchomości przez instytucję, upoważnioną do parcelacji, zawarte pod warunkami, które określi rozporządzenie, — od ceny kupna 1%.

Wolne od opłaty:

4. (art. 120, p. 4). Obligacje oraz innego rodzaju obligi, tyczące się pomocy kredytowej, przewidzianej w ustawach: o wykonaniu reformy rolnej, o nadaniu ziemi żołnierzom wojska polsk. oraz o scalaniu gruntów.

5. (art. 137, p. 7; art. 139). Pokwitowania, stwierdzające spłatę kapitału lub odsetek w przypadkach, przewidzianych w punkcie 3 oraz zezwolenia na wykreślenie wpisu w księdze wieczystej w tychże przypadkach.

6. (art. 142, punkty 9 i 10). Podania w sprawie przyjęcia przez Skarb Państwa nieruchomości na cele parcelacji i osadnictwa, wnoszone przez osoby, których majątek ulega przejęciu, w sprawie nadania ziemi na mocy ustawy o wykonaniu reformy rolnej, jako też w sprawach, tyczących się pomocy kredytowej dla osadników.

7. (art. 120, p. 5; art. 137, p. 7; art. 139; art. 142, p. 1; art. 160, p. 1):

a) obligi, stwierdzające otrzymanie pożyczki z „państwowego funduszu kredytu na melioracje rolne" (ustawa z dnia 22.VII.1923 roku. Dz. U. R. P. nr 88, poz. 609),

b) pokwitowania, stwierdzające spłatę kapitału, lub odsetek — przy pożyczce wymienionej w p. 1, jak również zezwolenie na wykreślenie wpisu w księdze wieczystej,

e) podania i świadectwa urzędowe w sprawie melioracyj rolnych.

PODANIA.

Wnoszone do urzędów państwowych.

1. Zasadniczo podlegają opłacie 5 zł, od każdego załącznika, jako też dalszego egzemplarza (duplikatu) podania i odpisu podania, wraz z nim złożonych po 50 gr. Ilość arkuszy jest bez znaczenia.

2. Podanie ponowne, przy którym jedynie zostają załączniki, potrzebne do załatwienia pierwszego podania, nie podlega opłacie: od załączników opłaca się jednak po 50 gr.

Nie podlegają opłacie (art. 142):

3. Podania, zawierające wnioski w sprawach publicznych albo wiadomości, udzielone w sprawie publicznej w myśl obowiązującego przepisu lub na żądanie władzy — w szczególności podania w sprawach budowy szkół, regulacji rzek, zabudowania górskich potoków, melioracyj rolnych, budowy mostów itp.

4. Podania: tyczące się wyborów do Sejmu i Senatu, do ciał reprezentacyjnych, samorządowych i do komisyj podatkowych;

5. w sprawach służby wojskowej, osobistych świadczeń

wojennych i obowiązku odstępowania na rzecz państwa zwierząt pociągowych i wozów;

6. osób, które pozostają lub pozostawały w służbie państwa lub związków samorządowych oraz członków rodzin tych osób, w sprawach tyczących się stosunku służbowego, jak również podania o posady w urzędach państwowych ;

7. w sprawach nauki, szkolnictwa i oświaty pozaszkolnej;

8. tyczące się ustawowo nakazanych zwolnień, obniżeń lub odroczeń w zakresie danin publicznych;

9. o zwrot daniny publicznej, nienależnie pobranej, jeżeli ją uiszczono bez wymiaru urzędowego lub w kwocie wyższej niż ustalona urzędownie;

10. w sprawach nadania ziemi na mocy ustawy o wykonaniu reformy rolnej, nadania ziemi żołnierzom wojska polskiego lub inwalidom wojennym, jako też w sprawach tyczących się pomocy kredytowej dla osadników i reemigrantów;

11. w sprawach przymusowego wywłaszczenia na użytek publiczny, jak również w sprawie przejęcia przez Skarb Państwa nieruchomości na cele parcelacji i osadnictwa, wnoszone przez osoby, których majątek ulega wywłaszczeniu lub przejęciu;

12. tyczące się ubezpieczeń przymusowych;

13. w sprawach, należących do zakresu działania Min. Op. Sp. i podwładnych temuż Ministerstwu urzędów, o ile zawierają prośbę o pracę, ochronę, albo zgłoszenie zapotrzebowania pracowników, lub o ile tyczą się rejestracji związków zawodowych i pracowniczych kas przezorności, jak również w sprawach tyczących się umów zbiorowych;

14. wnoszone przez spółdzielnie i przez związki rewizyjne do Rady Spółdzielczej w zakresie jej właściwości, jako też wnoszone przez związki rewizyjne do innych władz państwowych w sprawach spółdzielni;

15. tyczące się spraw, należących do zakresu działania instruktora stowarzyszeń przemysłowo - rzemieślniczych;

16. tyczące się czynów, za które grozi kara, przewidziana w kodeksie karnym, albo w przepisach administracyjnych lub skarbowych, w szczególności też występków i wykroczeń służbowych;

17. osób, których stan niezamożności jest niewątpliwie znany urzędowi, mającemu załatwić podanie, jeżeli uiszczenie opłaty nie jest możliwe, bez dotkliwego uszczerbku majątkowego;

18. osób, dotkniętych klęską żywiołową o zapomogi lub ulgi;

19. w sprawach pomocy państwowej na odbudowę bu-

dynków, zniszczonych lub uszkodzonych na skutek działań wojennych;

20. wnoszone na mocy ustawy o organizacji odbudowy technicznej wsi, miast i miasteczek (Dz. U. R. P. nr 24, poz. 143 z r. 1920) w sprawie świadczeń przymusowych, wywłaszczenia, lub regulacji działek budowlanych;

21. w sprawach publicznych zgromadzeń i wykładów;

22. o wydanie świadectw, których posiadanie jest nakazane przez obowiązujące przepisy ze względów publicznych, świadectw szczepienia ospy, oraz świadectw ubóstwa;

23. o zaświadczenie na wtóropisie, odpisie lub tłumaczeniu, iż opłatę stemplową od pisma pierwszego uiszczono;

24. wnoszone przez urzędy państwowe imieniem skarbu Rzeczypospolitej;

25. wnoszone przez związki komunalne i inne związki przymusowe, mające siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej;

26. podania kościołów i gmin wyznaniowych przez państwo polskie uznanych;

27. fundacyj, zakładów i zrzeszeń, prawnie istniejących i posiadających siedzibę w Polsce, których zadanie stanowi wyłącznie wykonywanie kultu religijnego, albo działalność naukowa, oświatowa, lub dobroczynna;

28. podania o zatwierdzenie statutu fundacji, zakładu lub zrzeszenia wymienionego w punkcie 27;

29. gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych;

30. w postępowaniu tyczącym się uregulowania struktury drobnych gospodarstw rolnych (scalania gruntów, podziału wspólnot, likwidacji lub ścisłego określenia rozmiaru serwitutów, zamiany gruntów) oraz w postępowaniu Urzędów Ziemskich, obejmującym prace techniczne (art. 31 ustawy z dn. 11.VIII.1923 r. Dz. U. R. P. nr 99, poz. 706);

31. osób oznaczonych za zasługi publiczne, jeżeli podanie tyczy się odznaczenia;

32. tyczące się nabycia i utraty obywatelstwa drogą opcji, oparte na traktacie międzypaństwowym;

33. o zezwolenie na urządzenie widowiska lub koncertu publicznego, jeżeli dochód przeznaczony jest w całości na cele społeczne, oświatowe lub kulturalne;

34. o zezwolenie na przekazanie waluty obcej zagranicę, jeżeli kwota, która ma być przekazana, nie przewyższa 200 zł;

35. komunalnych kas oszczędności i istniejących przy nich zakładów zastawniczych (art. 28, p. 3 rozp. Prez. R. P. z dn. 13.IV.1927 r. Dz. U. R. P. nr 38, poz. 339);

36. o wydanie wyciągów i innych świadectw z akt stanu cywilnego.

GMINNE KASY POŻYCZKOWO - OSZCZĘDNOŚCIOWE.

Podlegają opłacie:

1. (art. 116) pisma, stwierdzające otrzymanie pożyczki od gminnej kasy pożyczkowo - oszczędnościowej; od sumy zobowiązania opłata wynosi 0,3%.

Wolne od opłaty:

2. (art. 118) pisma, stwierdzające przyjęcie przez gminną kasę pożyczkowo - oszczędnościową pieniędzy na oprocentowanie;
3. (art. 137, punkt 13) pokwitowania tyczące się obrotu oszczędnościowego gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych;
4. (art. 144, punkt 5) podania gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych oraz
5. (art. 160) świadectwa urzędowe im wydawane — z wyjątkiem wtóropisów, odpisów i wyciągów.

PODPISY (ART. 158).

Poświadczenie własnoręczności podpisów lub znaków ręcznych:

1. podlega — jeśli własnoręczność poświadczył sąd — przepisom o opłatach sądowych;
2. jeżeli poświadczył notariusz, to poświadczenie własnoręczności jak również dokonane jednocześnie poświadczenie zdolności osobistej jest wolne od opłaty;
3. jeżeli poświadczył inny urząd państwowy, to opłata wynosi za każdy podpis 1 zł 50 gr., za podpisy na jednym dokumencie nie może jednak przekraczać 5 zł.

Pisma tyczące się umów o świadczenie usług (art. 90 — 91).

Pisma stwierdzające umowę o świadczenie usług z wyjątkiem dokumentów przewozowych, oraz pism, stwierdzających umowę o przechowaniu lub depozyt nieprawidłowy podlegają opłacie w wysokości 1% od umówionego wynagrodzenia.

Wolne są od opłaty pisma stwierdzające:

1) umowę między służbodawcą a pracownikiem,
2) umowę z majstrem o przyjęcie ucznia,
3) umowę, którą choćby jeden z kontrahentów zawarł w zakresie swego przedsiębiorstwa, podlegającego podatkowi przemysłowemu lub ustawowo zwolnionego od tego podatku.

WEKSLE (ART. 122 — 125).

Weksle wystawione w Polsce: zasadniczo

przy sumie wekslowej		od	50 zł	0,20 zł
„ „ „	ponad 50	„	100 „	0,30 „
„ „ „	„ 100	„	200 „	0,60 „
„ „ „	„ 200	„	300 „	0,90 „
„ „ „	„ 300	„	400 „	1,20 „
„ „ „	„ 400	„	500 „	1,50 „
„ „ „	„ 500	„	600 „	1,80 „
„ „ „	„ 600	„	700 „	2,10 „
„ „ „	„ 700	„	800 „	2,40 „
„ „ „	„ 800	„	900 „	2,70 „
„ „ „	„ 900	„	1000 „	3,— „
„ „ „	„ 1000	„	2000 „	6,— „
„ „ „	„ 2000	„	3000 „	9,— „
„ „ „	„ 3000	„	4000 „	12,— „
„ „ „	„ 4000	„	5000 „	15,— „
„ „ „	„ 5000	„	6000 „	18,— „
„ „ „	„ 6000	„	7000 „	21,— „
„ „ „	„ 7000	„	8000 „	24,— „
„ „ „	„ 8000	„	9000 „	27,— „
„ „ „	„ 9000	„	10000 „	30,— „

Przy sumie wekslowej przewyższającej 10.000 zł należy uiścić po 3 zł od każdego pełnego lub zaczętego tysiąca sumy wekslowej.

Do wymienionych opłat dochodzi nadto 10%-owy dodatek na rzecz Skarbu Państwa.

TABELA POBORÓW CZŁONKÓW ZARZĄDU I PRACOWNIKÓW ZWIĄZKÓW SAMORZĄDOWYCH.

Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. (Dz. Ust. nr 118, poz. 1073), zmienionym następnie ustawą z dnia 15 marca 1932 r. (Dz. Ust. nr 33, poz. 345), uposażenie płatnych członków zarządu i pracowników związków samorządowych dostosowane zostało do uposażenia funkcjonariuszów państwowych, uregulowanego wówczas ustawą z dnia 9 października 1923 r. (Dz. Ust. nr 116, poz. 924).

Powyższa ustawa z 9.X.1923 r. — w odniesieniu do funkcjonariuszów państwowych — zastąpiona została ustawą z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. Ust. nr 86, poz. 663).

Równocześnie jednakże wydana została ustawa z dnia

28 października 1933 r. o uposażeniu członków zarządu i pracowników związków samorządowych (Dz. Ust. nr 86, poz. 667), która — w stosunku do członków zarządu i pracowników związków samorządowych — utrzymała nadal moc obowiązującą dotychczasowych przepisów uposażeniowych, m. in. także tych przepisów ustawy z dnia 9 października 1923 (Dz. Ust. nr 116, poz. 924), na których opiera się cytowane we wstępie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej. Pobory członków zarządu i pracowników związków samorządowych — mimo gruntownej zmiany zasad uposażenia funkcjonariuszów państwowych — oblicza się zatem narazie nadal tak, jak dotychczas. Sprawa ustawowego uregulowania uposażenia członków zarządu i pracowników związków samorządowych ma być załatwioną w bieżącej sesji Sejmu i Senatu i odpowiedni projekt ustawy obecnie opracowywany jest przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Punktem wyjścia dla obliczenia poborów miesięcznych jest następująca tabela punktów uposażeniowych (podana w art. 3 ustawy z dn. 9.X.1923 r., Dz. U. nr 116, poz. 924):

Grupa uposażenia	Szczeble uposażenia						
	a	b	c	d	e	f	g
I	2 600	—	—	—	—	—	—
II	2.200	2.300	2.400	—	—	—	—
III	1.800	1.900	2 000	2.100	—	—	—
IV	1.400	1 500	1.600	1.700	1.800	—	—
V	1.100	1.200	1.300	1.400	1.500	1.600	—
VI	800	875	950	1.025	1.100	1.175	—
VII	600	660	720	780	840	900	—
VIII	480	520	560	600	640	680	—
IX	390	420	450	460	510	540	—
X	330	350	370	390	410	430	450
XI	270	290	310	330	350	370	390
XII	240	255	270	285	300	315	330
XIII	210	225	240	255	270	285	300
XIV	180	195	210	225	240	255	270
XV	150	165	180	195	210	225	240
XVI	130	140	150	160	170	180	190

Do liczby punktów właściwego szczebla odnośnej grupy dodaje się (bez względu na wysokość szczebla i grupy): 60 punktów tytułem dodatku regulacyjnego i (dla żonatych wzgl. mających dzieci) po 44 punkty na każdego członka rodziny, tj. na żonę i dzieci (najwyżej na 5 członków rodziny). Gdy pracownikiem jest żona, a mąż jest niezdolny do zarobkowania, może żona otrzymać dodatek ekonomiczny na męża. Otrzymaną w ten sposób sumę punktów mnoży się przez 43 gr. (mnożna), iloczyn stanowi zasadniczą wysokość poborów. Od tych poborów oblicza się i następnie dolicza do nich dodatki (dodatek komunalny dla pracowników samorządowych, dodatek reprezentacyjny dla burmistrzów i prezydentów miast wzgl. wiceprezydentów). Do obliczonej w ten sposób sumy poborów dodaje się jeszcze dodatek mieszkaniowy. Wysokość jego podaje poniższa tabela.

Grupa uposażenia	Miejscowość (b zab. ros.)				
	Warszawa	mające mieszkańców			
		więcej niż 80.000 kl. I	więcej niż 40.000 kl. II	więcej niż 10 001 kl. III	mniej niż 10,000 kl. IV
I i II utrzymujący rodzinę III i IV	242.86	167.44	150.43	133.43	116.43
utrzymujący rodzinę V	168.58	114.30	101.29	89.29	76.29
samotni III, IV i V utrzymujący rodzinę VI i VII	96.68	65.00	58.00	51.00	44.00
samotni VI i VII utrzymujący rodzinę VIII — XII	60.00	42.67	37.67	33.67	28.67
utrzymujący rodzinę XIII — XVI	38.00	30.00	27.00	24.00	22.00
samotni XIII — XVI	26.00	20.00	18.00	16.00	15.00

TABELA DIET I KOSZTÓW PODRÓŻY.

(według rozp. Rady Min. z dn. 17 września 1927 roku w brzmieniu obwieszczenia Min. Skarbu z dnia 6 lipca 1932 r. Dz. U. nr 71, poz. 651)

Wprawdzie rozporządzeniem Rady Min. z 28.III.1934 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza

zwykłym miejscem służbowym oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe (Dz. Ust. nr 35, poz. 320), zmienionym rozp. R. M. z 23.V.1935 r. (Dz. U. nr 39, poz. 272) i z 2.VII.1936 r. (Dz. U. nr 54, poz. 393), w zakresie diet i kosztów podróży funkcjonariuszów państw., wprowadzono odmienne normy, dostosowane do nowych zmian uposażenia funkc. państw. to jednakże — jak to wyjaśniło Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w okólniku Nr 23 z dn. 12 kwietnia 1937 r. (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr 10) p. 72) te nowe zasady uposażenia nie dotyczą pracowników samorządowych — diety oraz koszty podróży prac. sam. oblicza się nadal według dawnego (wymienionego pod tytułem) rozporządzenia.

Diety wynoszą dziennie (§ 3 rozp. R. M.):

według	grupy	II.	30 zł
„	„	III i IV . . .	25 „
„	„	V	20 „
„	„	VI	15 „
„	„	VII	12 „
„	„	VIII. . . .	10 „ 50 gr.
„	„	IX	9 „ 50 „
„	„	X — XII . .	8 „ 50 „
„	„	XII — XV .	6 „ — „

Jednostką obliczania diet (§ 5 rozp. R. M.) jest 24-godzinny okres czasu, liczony od chwili wyjazdu ze zwykłego miejsca służbowego do chwili powrotu do tegoż miejsca, przy czym:

a) Jeżeli pobyt poza zwykłym miejscem służbowym trwa dłużej niż 24 godziny, należy się za końcowy okres czasu, o ile on wynosi więcej niż 12 godzin, cała dieta, o ile zaś wynosi więcej niż 6 godzin połowa diety;

b) Jeżeli pobyt poza zwykłym miejscem służbowym trwa krócej niż 24 godziny, należy się połowa diety, o ile pobyt ten trwa dłużej niż 6 godzin, zaś cała dieta tylko w tym wypadku, gdy pobyt poza zwykłym miejscem służbowym, trwającym dłużej niż 6 godzin, przypada na porę nocną, między 21 a 6 godziną.

Przy przejazdach koleją lub statkiem zwraca się (§ 10):

a) cenę biletu I klasy — funkcjonariuszom, pobierającym uposażenie według grupy I — V,

b) cenę biletu II klasy — funkcj., pob. upos. według gr. VI — IX,

c) cenę biletu III klasy — funkcj., pob. upos. według gr. X — XVI.

Osoby, pobierające upos. według gr. VI i wyżej, mogą otrzymać zwrot kosztów użycia wagonu sypialnego, jeżeli podróż koleją trwała dłużej niż 6 godzin między 21 a 6 godziną, miała charakter nagły i zachodziła konieczność pełnienia następnego dnia czynności urzędowych. Do rachunku kosztów podróży trzeba dołączyć oryginalny kupon, uprawniający do zajęcia miejsca w wagonie sypialnym.

Zwraca się udowodnione koszty przewozu osobistego bagażu podróżnego o wadze:

a) do 50 kg. przy podróżach służbowych (komisjach), trwających conajmniej 6 dni,

b) do 100 kg przy podróżach, trwających dłużej niż 30 dni oraz przy delegacjach (§ 11).

Na koszty dojazdu z miasta do dworca kolejowego, przystani, stacji autobusowej lub lotniczej przyznaje się za każdy dojazd wzgl. odjazd ryczałt (§ 14) w wysokości po:

w grupie upos.	II — IV . .	2 zł
„ „	V — IX . .	1 „ 50 gr
„ „	X — XVI . .	— „ 90 „

Gdy podróż służbowa odbywa się do kilku miejscowości, należy się ryczałt za dojazdy w każdej miejscowości.

TABELA WYMIARU EMERYTURY PRACOWNIKÓW SAMORZĄDOWYCH.

(na podstawie wzorowego statutu emer. wydanego przez M. S. Wewn. przy okólniku z dnia 18.VII.1929 r. nr 148).

Poniżej 10 lat, zaliczalnych do wysługi emerytalnej, należy się zasadniczo jedynie odprawa w wysokości miesięcznych poborów za każdy rok służby, najmniej 3 miesięczna odprawa. Wyjątki od tej zasady, tj. wypadki nabycia prawa do emerytury bez posiadania zaliczalnych do wysługi emeryt. 10 lat służby, przewiduje § 8; 1) po 5 latach z powodu trwałej niezdolności do wykonywania zawodu, spowodowanej kalectwem lub chorobą, nabytą bez własnej winy po wstąpieniu do służby, 2) bez względu na okres czasu, zalicz. do wysł. emer., wskutek trwałej niezdoln. do wykon. zawodu z powodu: a) nieszczęśl. wyp. z powodu lub w czasie pełn. obow. służb., b) choroby zawodowej lub zakaźnej, nabytej w czasie lub na skutek pełn. ob. sł., c) działań woj. w miejscu służb. pobytu, d) chorób zakaźnych, panujących w miejscu służb. pob. wzgl. w wojsku).

Do 10	lat	włącz.	emer.	wynosi	40,0%	podstawy	wymiaru	emer.
Za 11	„	„	„	„	42,4%	„	„	„
„ 12	„	„	„	„	44,8%	„	„	„
„ 13	„	„	„	„	47,2%	„	„	„
„ 14	„	„	„	„	49,6%	„	„	„
„ 15	„	„	„	„	52,0%	„	„	„
„ 16	„	„	„	„	54,4%	„	„	„
„ 17	„	„	„	„	56,8%	„	„	„
„ 18	„	„	„	„	59,2%	„	„	„
„ 19	„	„	„	„	61,6%	„	„	„
„ 20	„	„	„	„	64,4%	„	„	„
„ 21	„	„	„	„	66,4%	„	„	„
„ 22	„	„	„	„	68,8%	„	„	„
„ 23	„	„	„	„	71,2%	„	„	„
„ 24	„	„	„	„	73,6%	„	„	„
„ 25	„	„	„	„	76,0%	„	„	„
„ 26	„	„	„	„	78,4%	„	„	„
„ 27	„	„	„	„	80,8%	„	„	„
„ 28	„	„	„	„	83,2%	„	„	„
„ 29	„	„	„	„	85,6%	„	„	„
„ 30	„	„	„	„	88,0%	„	„	„
„ 31	„	„	„	„	90,4%	„	„	„
„ 32	„	„	„	„	92,8%	„	„	„
„ 33	„	„	„	„	95,2%	„	„	„
„ 34	„	„	„	„	97,6%	„	„	„
„ 35	„	„	„	„	100,0%	„	„	„

Podstawę wymiaru emerytury stanowi całkowite uposażenie pobierane ostatnio przez pracownika wraz ze wszystkimi stałymi dodatkami i świadcz. w naturze z wyłączeniem dod. reprezent. i samorządowego.

Pracownikowi, który wskutek wypadków, wymienionych we wstępie od a) do d) utracił również zdolność do zarobkowania, dolicza się do jego wysługi emerytalnej:

przy utracie zdolności	od 35%	do 54%	—	4 lata,
	od 55%	do 74%	—	8 lat,
	od 75%	do 84%	—	10 lat,
	od 85%	do 94%	—	12 lat,
	od 95%	do 100%	—	15 lat,

Zaznaczyć należy, że również sprawa ubezpieczenia emerytalnego pracowników samorządowych (podobnie, jak sprawa ich uposażenia) jest w toku ustawowego uregulowania na nowych zasadach. Projekt ustawy emerytalnej, po opracowaniu przez Min. Spraw Wewnętrznych (wraz z projektami ustaw: o stosunku służb. prac. sam., uposażeniowej i dyscyplinarnej) ma być rozpatrywany w bieżącej sesji Sejmu i Senatu.

TARYFY PODATKOWE.

SKALA PODATKU DOCHODOWEGO OD UPOSAŻEŃ SŁUŻBOWYCH, EMERYTUR I WYNAGRODZEŃ ZA NAJEMNĄ PRACĘ.

(według ustawy o podatku dochodowym, której jednolity tekst ogłoszony został w Dz. Ust. z r. 1936, nr 2, poz. 6; rozp. wykon. Min. Skarbu z dn. 27.IV.1936 r. Dz. U. nr 40, poz. 301).

L. p.	Wysokość wypłaconego wynagrodzenia obliczenia w stosunku rocznym w zł		Stopa procentowa podatku
	ponad	do	
1	1.500	1.600	1
2	1.600	1.700	1,2
3	1.700	1.800	1,4
4	1.800	1.900	1,6
5	1.900	2.000	1,8
6	2.000	2.100	2
7	2.100	2.200	2,2
8	2.200	2.300	2,4
9	2.300	2.400	2,6
10	2.400	2.500	2,8
11	2.500	2.600	3
12	2.600	2.700	3,2
13	2.700	2.800	3,4
14	2.800	2.900	3,6
15	2.900	3.000	3,8
16	3.000	3.100	4
17	3.100	3.200	4,2
18	3.200	3.400	4,4
19	3.400	3 600	4,6
20	3.600	3.800	4,8
21	3.800	4.000	5
22	4.000	4.200	5,2
23	4.200	4.400	5,4
24	4.400	4 800	5,6
25	4.800	5.2 0	5,8
26	5 200	5.600	6
27	5.600	6.000	6,2
28	6,000	6 400	6,4
29	6.400	6.800	6,6

L. p.	Wysokość wypłaconego wynagrodzenia obliczenia w stosunku rocznym w zł		Stopa procentowa podatku
	ponad	do	
30	6.800	7.200	6,8
31	7.200	7.600	7
32	7.600	8.000	7,2
33	8 000	8.800	7,8
34	8.800	9.600	8,2
35	9.600	10 000	8.6
36	10.400	11.000	9,2
37	11.200	12.000	9,8
38	12 000	13.000	10,6
39	13.000	14 000	11,4
40	14.000	15.000	12,2
41	15.000	16.000	13
42	16.000	17.000	13,6
43	17.000	18.000	14,2
44	18.000	19.000	14,8
45	19 000	20 000	15,4
46	20 000	22.000	16
47	22.000	24.000	16,6
48	24.000	26 000	17,2
49	26.000	28.000	17,8
50	28.000	30.000	18,4
51	30.000	32.000	19
52	32,000	34.000	19,8
53	34.000	36 000	20,6
54	36 000	38 000	21,4
55	38.000	40.000	22,2

Poza tym — na okres 2 lat, poczynając od grudnia 1935 r. — wprowadzony został dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14.XI.1935 r. (Dz. Ust. nr 82, poz. 503) specjalny podatek od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych. Ustawa Skarbowa z dn. 29.III.1937 r. (Dz. Ust. R. P. Nr 23 p. 147) art. 11 — przedłużyła okres pobierania tego podatku do 31 marca 1938 roku. Podatek ten pobiera się drogą potrącenia przy wypłacie wynagrodzeń według następujących skal:

1) przy wynagrodzeniach, wolnych od państwowego podatku dochodowego oraz od opłat emerytalnych lub składek na rzecz ubezpieczeń społecznych:

Stopień wynagr.	Wysokość wynagr., wypłaconego w ciągu miesiąca w złotych		Stopa procent. podatku
	ponad	do	
1	100	150	7
2	150	200	9
3	200	250	10
4	250	500	11
5	500	1.000	14
6	1.000	2.000	17
7	2.000		25

2) przy wynagrodzeniach, od których opłaca się państw. podatek dochodowy, opłaty emerytalne lub składki na rzecz ubezpieczeń społecznych albo też niektóre z tych obciążeń:

Stopień wynagr.	Wysokość wynagr., wypłaconego w ciągu miesiąca w złotych		Stopa procent. podatku
	ponad	do	
1	110	165	5 i pół
2	165	220	7
3	220	560	8
4	560	2.350	10
5	2.350		15

Skala podatku dochodowego od dochodów fundowanych.

Stopień dochodu	Wysokość dochodów w złotych		Podatek w złotych	Stopień dochodu	Wysokość dochodów w złotych		Podatek w złotych
	ponad	do			ponad	do	
1	1.500	1.550	44	38	19.000	20.000	2.156
2	1.550	1.600	47	39	20 000	22.000	2 464
3	1.600	1.700	52	40	22.000	24.000	2 789
4	1.700	1.800	57	41	24 000	26.000	3 131
5	1.800	1.900	63	42	26 000	28 000	3.489
6	1.900	2.000	70	43	28.000	30.000	3.864
7	2.000	2.100	76	44	30 000	32.000	4 256
8	2.100	2.200	83	45	32 000	34 000	4.713
9	2.200	2.400	94	46	34.000	36 000	5.192
10	2.400	2.600	105	47	36.000	38 000	5.693
11	2.600	2.800	118	48	38 000	40.000	6.216

Stopień dochodu	Wysokość dochodów w złotych ponad	do	Podatek w złotych	Stopień dochodu	Wysokość dochodów w złotych ponad	do	Podatek w złotych
12	2.800	3.000	130	49	40.000	44.000	7.084
13	3.000	3.200	143	50	44.000	48.000	7.997
14	3.200	3.400	157	51	48.000	52.000	8.955
15	3.400	3.600	171	52	52.000	56.000	9.957
16	3.600	3.800	187	53	56.000	60.000	11.004
17	3.800	4.000	202	54	60.000	64.000	12.186
18	4.000	4.400	227	55	64.000	68.000	13.424
19	4.400	4.800	255	56	68.000	72.000	14.717
20	4.800	5.200	283	57	72.000	76.000	16.067
21	5.200	5.600	314	58	76.000	80.000	17.472
22	5.600	6.000	345	59	80.000	88.000	19.836
23	6.000	6.600	397	60	88.000	96.000	22.311
24	6.600	7.200	454	61	96.000	104.000	25.044
25	7.200	7.800	513	62	104.000	112.000	27.911
26	7.800	8.400	576	63	112.000	120.000	30.[illegible]12
27	8.400	9.200	657	64	120.000	128.000	34.048
28	9.200	10.000	742	65	128.000	136.000	37.319
29	10.000	11.000	847	66	136.000	144.000	40.724
30	11.000	12.000	958	67	144.000	152.000	44.263
31	12.000	13.000	1.074	68	152.000	160.000	48.160
32	13.000	14.000	1.196	69	160.000	168.000	52.215
33	14.000	15.000	1.323	70	168.000	176.000	56.426
34	15.000	16.000	1.456	71	176.000	184.000	60.794
35	16.000	17.000	1.619	72	184.000	192.000	65.319
36	17.000	18.000	1.790	73	192.000	200.000	70.000
37	18.000	19.000	1.970				

Przy dochodzie ponad 200.000 zł podatek wynosi 70.000 zł i oprócz tego 3.500 zł od każdych pełnych 10.000 zł ponad 200.000 złotych.

Do podatku dolicza się o ile chodzi o dochody osób fizycznych i spadków nieobjętych

ponad	200.000 zł	do	300.000	1½	procent
„	300.000 „	„	400.000	2½	„
„	400.000 „	„	500.000	4	„
„	500.000 „	„	600.000	5½	„
„	600.000 „	„	800.000	7	„
„	800.000 „	„	1.100.000	9	„
„	1.100.000 „	„	1.500.000	11	„
„	1.500.000 „	„	2.000.000	13	„
„	2.000.000 „	„		15	„

do całego podlegającego podatkowi dochodu.

Podatek należy jednak wymierzać w ten sposób, aby z dochodu wyższego stopnia po potrąceniu podatku nie pozostało nigdy mniej, niż zostaje z najwyższego dochodu bezpośrednio niższego stopnia, po potrąceniu podatku na ten spopień przypadającego.

O ile z dochodu ustalonego do wymiaru podatku po potrąceniu przypadającej kwoty podatkowej pozostaje mniej niż wynosi najwyższy dochód wolny od podatku, należy podatek wymierzyć i pobrać tylko w wysokości nadwyżki dochodu ponad tę najniższą granicę. Dekret Prezydenta R. P. z dn. 25 listopada 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 88, poz. 614) o popieraniu ruchu inwestycyjnego na obszarze województw wschodnich — przyznaje ulgi w podatku dochodowym płatnikom, którzy na obszarze wymienionych województw założą nowe przedsiębiorstwa przemysłowe, bądź też ulepszą już istniejące przedsiębiorstwa, lub też przeprowadzą ulepszenia w gospodarstwach rolnych.

Ulgi powyższe wyrażają się w potrąceniu z sumy dochodu, podlegającego opodatkowaniu, kosztów dokonanych inwestycyj.

Dodatki komunalne do podatku dochodowego.

Do stawek państwowego podatku dochodowego nie mogą być ustanawiane dodatki na rzecz związków samorządowych.

Na obszarze jednak b. dzielnicy pruskiej i górnośląskiej części województwa śląskiego gminy i pow. zw. kom. mogą pobierać na podstawie uchwał organów uchwalających dodatki do państwowego podatku dochodowego.

A. Dodatki te nie mogą przekraczać przy dochodzie podatkowym według skali art. 23 (od dochodów fundowanych):

ponad 1.500 zł do 24.000	4	procent dochodu
ponad 24.000 zł do 88.000	4,5	procent dochodu
ponad 88.000 zł	5	procent dochodu

Gdyby na podstawie ulg, przyznanych w art. 27 i 29, wypadło zmniejszyć stopę pod. poniżej pierwszego stopnia, następuje zupełne uwolnienie od podatku.

B. Dodatki te wynoszą według skali art. 43 (od uposażeń) — 3% dochodu, poczynając od 25 stopnia tejże skali (od 4.800 zł rocznie).

Dochody z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłacanych z funduszów Państwa oraz związków samorządowych, nie podlegają dodatkowi na rzecz związków samorządowych (art. 24 ustawy o państwowym podatku dochodowym. Dz. Ust. z r. 1936 nr 2, poz. 6).

TARYFY PODATKU PRZEMYSŁOWEGO.

Podatek przemysłowy opiera się na ustawie o państwowym podatku przemysłowym z dnia 15 lipca 1925 r. w brzmieniu obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 30 maja 1936 r. (Dz. U. R. P. nr 46, poz. 339) rozporządzenie wykonawcze Ministra Skarbu z dn. 11.XII.1936 r. (Dz. U. nr 93, poz. 649).

Podatek przemysłowy opłaca się:

1) w formie świadectw przemysłowych i

2) w postaci podatku od obrotu.

W zasadzie podatek płaci się w obu powyższych formach, tzn. że przedsiębiorstwo wykupuje świadectwo przemysłowe, a poza tym płaci podatek obrotowy. Są jednakże przedsiębiorstwa i zajęcia, które podatek płacą tylko w jednej z wymienionych form.

Podatek przemysłowy tylko w formie świadectw przemysłowych opłacają:

1) przedsiębiorstwa handlu wędrownego,

2) przedsiębiorstwa handlu jarmarcznego,

3) pomocnicy podróżujący (komiwojażerowie), inspektorzy i agenci towarzystw ubezpieczeniowych, przedsiębiorstw komunikacyjnych, przewozowych, kredytowych, z wyjątkiem pomocników, podróżujących w imieniu lub na rachunek firm, nie opłacających podatku przemysłowego,

4) przedsiębiorstwa, prowadzące wydawnictwa dzienników i innych pism periodycznych,

5) pracownie i zajęcia rzemieślnicze, rękodzielnicze, dorożkarstwo, furmaństwo, rybołówstwo, o ile są prowadzone przez właścicieli przy współudziale najwyżej jednego członka rodziny; dla zaliczenia do pracowni i zajęcia rzemieślniczego względnie rękodzielniczego nieodzowne jest posiadanie karty rzemieślniczej; przepis ten nie stosuje się do mydlarstwa, rzeźnictwa oraz wyrobu mięsa.

Podatek przemysłowy tylko w formie podatku od obrotu opłacają samodzielnie wolne zajęcia zawodowe, wymienione w ustawie (lekarzy, adwokatów, inżynierów itp.) oraz te, które ustali w drodze rozporządzeń Minister Skarbu w porozumieniu z właściwym ministrem.

I. PODATEK W FORMIE ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH.

Taryfa świadectw przemysłowych.

Kategoria	We wszystkich miejscowościach	w Warszawie	W miejscowościach klasy I	II	III	IV
	złotyce					
A. Dla przedsiębiorstw handlowych.						
I Dla zakładów handl. .	2000	—	—	—	—	—
II " " " .	—	400	330	270	200	130
III " " " .	—	80	65	50	40	25
IV " " " .	—	30	25	20	15	10
V Dla handlu rozwożn. . .	50	—	—	—	—	—
V-a Dla handlu obnośn. . .	15	—	—	—	—	—
B. Dla przedsiębiorstw przemysłowych.						
I	6000	—	—	—	—	—
II	4000	—	—	—	—	—
III	2000	—	—	—	—	—
IV	600	—	—	—	—	—
V	200	—	—	—	—	—
VI	—	120	100	80	60	40
VII	—	60	50	40	20	20
VIII	—	15	15	10	6	4

C. Dla handlu jarmarcznego.

	Dla handlu hurtowego	Dla handlu detalicznego
	Złotych	
Na jarmarkach trwających ponad 21 dni	250	70
" " " od 7 do 21 dni	125	35
" " " od 3 do 7 dni	100	25

D. Dla zajęć przemysłowych.

Kategoria (I—IV)	Oznaczenie zajęcia przemysłowego	Cena w zł
	I. Ekspedytorzy, nie utrzymujący oddzielnych biur i pomocników handlowych, lecz trudniący się osobiście z polecenia osób trzecich cleniem w urzędach celnych towarów wysyłanych zagranicę lub otrzymywanych z zagranicy:	
	1) przy urzędach celnych, znajdujących się przy głównych liniach kolei żelaznych	400
	2) przy urzędach celnych, znajdujących się przy bocznych liniach kolei żelaznych	300
	3) przy urzędach celnych nie położonych przy liniach kolejowych	250
	II. a) pośrednicy giełdowi (maklerzy):	
	1) na giełdzie warszawskiej	400
	2) na innych giełdach	250
	b) wszelkiego rodzaju inni pośrednicy handl.:	
	1) w Warszawie i w miejscowościach I kl.	150
	2) w miejscowościach II klasy.	150
	3) w miejscowościach III i IV klasy . ..	30
	III. Inspektorzy i ajenci przedsiębiorstw ubezpieczeniowych, przewozowych, komunikacyjnych oraz insytucyj kredytowych, o ile prowadzą operacje bez utrzymania biur:	
	1) w Warszawie i w miejscowościach I kl.	50
	2) w miejscowościach II klasy	40
	3) w miejscowościach III i IV klasy . .	20
	IV. Pomocnicy podróżujący (komiwojażerowie).	100
	Cena karty rejestracyjnej	10

Dodatki do cen świadectw przemysłowych.

Do cen świadectw przemysłowych podanych powyżej dolicza się nadto:

a) 30% dodatek na rzecz związków samorządowych;
b) 25% dodatek na rzecz szkół zawodowych;
c) 15% dodatek na rzecz Izb Handlowych i Przemysłowych oraz Izb Rolniczych;
d) 10% dodatek nadzwyczajny na cele budżetowe.

II. PODATEK OD OBROTU.

Stopa podatkowa.

Znaczniejsze zmiany w opodatkowaniu przemysłu datują się od czasu wydania noweli do ustawy o podatku przemysłowym z dnia 19.XII.1931 r. (Dz. U. nr 112, poz. 881); wprowadziła ona dość głęboko sięgającą reformę w zakresie stąwki podatku od obrotu. Reforma ta polegała na większym, niż przed tym, zróżniczkowaniu stawki podatkowej (0,5 — 1 — 1,25 — 1,75 — 2 i 4%), częściowo także na jej obniżeniu (poprzednia maksymalna 5%-owa stawka podatku od obrotów przedsiębiorstw komisowych i pośrednictwa handlowego zastąpiona została stawką 4%-ową), poza tym zaś — na ustaleniu stawek podatkowych dla niektórych przedsiębiorstw i zawodów w różnych wysokościach.

Nadto nowela upoważniła Ministra Skarbu do ryczałtowania i do scalania podatku od obrotu. Dotyczące przepisy mieszczą się obecnie w art. 37 jednolitego tekstu ustawy o podatku przemysłowym.

Według tego artykułu Minister Skarbu władny jest pobierać podatek od drobnych przedsiębiorstw na podstawie przeciętnych norm obrotu bez ustalania sum obrotu w każdym poszczególnym wypadku.

Tak samo upoważniony jest Minister Skarbu do wprowadzenia od poszczególnych towarów scalonego podatku przemysłowego od wszelkiego rodzaju obrotów — jednorazowo za późniejsze fazy obrotu. Rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu i po wysłuchaniu opinii izb przemysłowo - handlowych i rzemieślniczych, określa w poszczególnych przypadkach — zgodnie ze stawkami, przewidzianymi w ustawie — wysokość scalonego podatku przemysłowego, przepisy wymiarowe, poborowe, terminy płatności scalonego podatku, osoby obowiązane do płacenia podatku oraz odpowiedzialność za podatek.

Na powyższej podstawie, poczynając od r. 1932, wprowadził Min. Skarbu scalony podatek obrotowy od szeregu artykułów, w szczególności: od obrotu artykułami, objętymi Monopolem Tytoniowym, wyrobami Państw. Monopolu Spirytusowego, solą kuchenną (jadalną), bydlęcą i przemysłową oraz losami loterii państwowej, następnie od obrotu: cementem, cukrem i zapałkami.

Rzecz oczywista, że związkom samorządowym także i w scalonym podatku obrotowym należy się udział, określony dla nich w art. 42 w wysokości 17% podatku obrotowego. Sposób podziału tego udziału pomiędzy związki samorządowe określa art. 7 ustawy o tymcz. ureg. fin. kom. (Dz. Ust. z r. 1936 nr 62, poz. 454).

TARYFA OPODATKOWANIA SPADKÓW I DAROWIZN.

(podana w załączniku do ustawy z dnia 14 marca 1933 r. zmieniającej niektóre przepisy o opodatkowaniu spadków i darowizn Dz. Ust. nr 21, poz. 141).

Pozycje	Określenie podatnika według jego znamion osobistych, w szczególności według jego stosunku do spadkodawcy lub darującego.	Czysta wartość otrzymanego majątku w tysiącach złotych											
		Ponad 3—5	Ponad 5—10	Ponad 10—20	Ponad 20—50	Ponad 50—100	Ponad 100—200	Ponad 200—500	Ponad 500—1000	Ponad 1000—2000	Ponad 2000—5000	Ponad 5000—1000	Ponad 10000
		a	b	c	d	e	f		h	i	j	k	l
		Podatek wymierza się według niżej podanej stopy procentowej											
1	Małżonek. Zstępny	—	—	0,5	0,75	1	1,25	1,5	2	2,5	3	3,5	4
2	Wstępny. Przysposobiony. Rodzeństwo rodzone i przyrodnie. Zięć i synowa . .	1,5	2	2,5	3	3,5	4	4,5	5	5,5	6	7	8
3	Dzieci rodzeństwa. Pasierb .	2	2,5	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
4	Krewni do 4 stopnia wyżej niewymienieni (rodzeństwo rodziców, rodzeństwo dziadków, wnukowie rodzeństwa, rodzeństwo stryjeczne lub cioteczne)	3	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24
5	Inni	4	6	8	10	13	16	19	22	25	28	31	34

STAWKI PODATKU OD UBOJU.

Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27.X.1933 r. (Dz. Ust. nr 84, poz. 614) wprowadzony został panstwowy podatek od uboju, któremu podlega ubój bydła rogatego, cieląt i nierogacizny, o ile nie są one przeznaczone do spożycia we własnym gospodarstwie.

Państwowy podatek od uboju zwierząt wynosi:

a) od sztuki bydła rogatego — 3 zł,

b) od sztuki cielęcia — 50 gr,

c) od sztuki nierogacizny — 1 zł 50 gr.

Podatek powinien być wpłacony przed ubojem zwierzęcia, przy czym jednak podlega on zwrotowi: 1) jeżeli ubój

nie nastąpił oraz 2) jeżeli przy urzędowym badaniu, dokonanym po uboju, mięso zwierzęcia zostało uznane za niezdatne do spożycia; zwrot następuje w pełnej wysokości w razie całkowitego uznania mięsa za niezdatne do spożycia, zaś w połowie — jeśli mięso uznano za warunkowo zdatne lub mniej wartościowe.

Wymiaru podatku dokonują:

a) w gminach, utrzymujących rzeźnie — te gminy,

b) w innych gminach — organa, pobierające opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa na podstawie art. 19 rozp. Prez. R. P. z 22.III.1928 r. (Dz. Ust. z r. 1933 nr 60, poz. 454).

Na pokrycie kosztów, związanych z poborem państwowego podatku od uboju, władze samorządowe zatrzymują sobie 3% pobranego podatku.

Rozporządzenie wykonawcze Ministra Skarbu z dnia 3.X.1933 r. ogłoszone zostało w Dz. Ust. nr 22 poz. 684.

TARYFA OPŁAT NA RZECZ FUNDUSZU PRACY.

(według ustawy z 16.III.1933 r. o Funduszu Pracy Dz. Ust. nr 22, poz. 163 zmienionej ustawą z dn. 13.III.1934 r. Dz. U. R. P. nr 29, poz. 235 oraz rozp. Prez. R. P. z 24.X.1934 r. Dz. U. nr 94, poz. 849, i wykonawczego rozp. Rady Min. z 30. III.1933 r. Dz. Ust. nr 22, poz. 176, zmienionego rozp. Rady Min. z 3.VI.1933 r. Dz. Ust. nr 41, poz. 326).

1. Osoby, pobierające uposażenie służbowe, bądź stałe wynagrodzenie za najemną pracę, opłacają na rzecz F. Pr. 1% pobranego całkowitego dochodu, osiągniętego z tych źródeł. Dotyczy to również wszelkich emerytów, rencistów i otrzymujących zaopatrzenie, jeżeli emerytura, renta lub zaopatrzenie wynosi więcej niż 59 zł miesięcznie. Nie dotyczy ta opłata natomiast inwalidów, pobierających zaop. inwal., robotników, zatrudnionych w gospod. rolnych i osób, zatrudnionych w przedsiębiorstwach rzemieśln., posiadających karty rzemieśln. i wykupujących świad. przem. VIII kat. przemysłowej.

II. Pracodawcy, zatrudniający pracowników, o których wyżej mowa, uiszczają na rzecz Fund. Pr. opłatę w wys. 1% wypłacanych tymże pracownikom sum. Wolne od tej

opłaty są: Skarb Państwa i związki samorządowe. Zwolnienie dla przedsiębiorstw samorz. jest tylko wtedy, gdy ich obroty nie wchodzą w skład zwycz. budż. zw. sam. (opłacają zatem tylko przedsięb., posiadające osobowość prawną). Pracodawcy rolni uiszczają opłatę 1% tylko od zarobków pracowników umysłowych. Pod pojęcie zarobku wchodzą również świadczenia w naturze.

III. Posłowie i członkowie Senatu opłacają na rzecz F. Pr. 1% swych diet.

IV. Osoby, zatrudnione w wolnych zawodach (lekarze, dentyści, weterynarze, adwokaci, inżynierowie itp.). notariusze hipot. i komornicy opłacają 1% ich opodatkowanego dochodu z pracy zawodowej.

V. Osoby, pobierające dochody w postaci tantjem, płacą 2% od tantjem.

VI. Opłaty od biletów wstępu na wszelkiego rodzaju publiczne zabawy, rozrywki, widowiska i zawody sportowe wynoszą od każdego sprzedanego biletu:

w cenie od	0,26 zł	do 1 zł	0,05 zł
„ „ „	1,01 „	„ 2 „	0,10 „
„ „ „	2,01 „	„ 3 „	0,20 „
„ „ „	3,01 „	„ 4 „	0,30 „
„ „ „	4,01 „	„ 5 „	0,40 „
„ „ „	powyżej	5 „	0,50 „

Za opłaty te odpowiadają przedsiębiorcy.

Opłatom nie podlegają bilety wstępu na zabawy, rozrywki i widowiska, urządzane: a) wyłącznie dla żołnierzy, b) przez zakłady naukowe, opiekuńcze, wychowawcze dla młodzieży szkolnej, c) przez organa F. Pr., d) przez instyt. i organiz. społ., o ile większa część dochodu z tych imprez przeznaczona jest na pomoc dla bezrobotnych.

VII. Od stawek we wzajemnych zakładach (totalizatorze), urządzanych przez towarzystwo wyśc. konnych opłata wynosi 1%.

VIII. Opłata od cukru wynosi 50 gr. od 1 q.

Za opłatę odpowiada producent.

IX. Opłata od piwa wynosi 25 gr. od hl.

Za opłatę odpowiada producent.

TARYFA OPŁAT.

NA RZECZ PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU DROGOWEGO.

(według ustawy z 3.II.1931 r. o Państw. Fund. Dr. Dz. Ust. z r. 1933 nr 45, poz. 352 z uwzględnieniem zmian wprowadzonych rozp. Rady Min. z dn. 21.VIII.1935 r. (Dz. U. nr 65, poz. 405), z dn. 2.VII.1936 r. (Dz. U. nr 54, poz. 392) i z dn. 23.XI.1936 r. (Dz. U. nr 89, poz. 619).

I. Opłaty od pojazdów mechanicznych w stosunku rocznym:

1) od pojazdów mechanicznych osobowych, z wyjątkiem motocykli, 15 zł od każdych 100 kg wagi własnej,

2) od pojazdów mechanicznych ciężarowych i traktorów — z wyjątkiem używanych do zarobkowego przewozu towarów — 20 zł od każdych 100 kg wagi własnej,

3) od poj. mech. cięż. i trakt., używanych do zarobkowego przewozu towarów, — 20 zł od każdych 100 kg wagi własnej,

4) od motocykla bez przyczepki — 40 zł od sztuki,

5) od motocykla z przyczepką oraz od trzykołowych pojazdów mechanicznych (cyklonetek) — 60 zł od sztuki.

Przyczepki do pojazdów mechanicznych podlegają takim samym opłatom, jak ciągnące pojazdy.

Przy obliczaniu wagi poj. mech. nie uwzględnia się ilości do 50 kg włącznie, a ilości ponad 50 kg liczy się za pełne 100 kg.

Od poj. mech. i przyczepek na kołach z obręczami półpneumatycznymi opłata podlega podwyżce o 10%, z pełnymi obręczami gumowymi o 25%, zaś od pojazd. mech. i przycz. na kołach z obręczami żelaznymi — o 100%. Od poj. mech., posiadających na różnych osiach różne rodzaje obręczy, pobiera się opłatę według rodzaju obręczy, podlegającego wyższej opłacie (art. 6 ustawy).

II. Opłaty od pojazdów mechanicznych i konnych, używanych do zarobkowego przewozu osób poza obszarem jednej gminy.

1. Opłaty od pojazdów mechanicznych — z wyjątkiem używanych doraźnie — w stos. rocznym:

od każdego miejsca w pojeździe, przeznaczonego dla podróżnego, za każdy kilometr dziennego przebiegu — 0,50 zł, a dla pojazdów, kursujących na drogach gruntowych 0,30 zł; na liniach nowych stawki powyższe obniżone są do połowy na przeciąg jednego roku od daty otwarcia linii; opłata ta

w żadnym przypadku nie może przekraczać 150 zł od jednego miejsca.

Opłaty, wymienione pod lit. a) i b), nie mogą łącznie przekraczać 300 zł od jednego miejsca.

2. Opłaty od poj. mech., używanych doraźnie:

a) posiadających do 6 miejsc dla podróżnych — 75 zł od każdego z tych miejsc,

b) posiadających więcej, niż 6 miejsc dla podróżnych— 150 zł od każdego z tych miejsc,

3) Od pojazdów konnych — z wyjątkiem używanych doraźnie — 40 zł dla pozajdów, posiadających więcej niż 4 miejsca; stawki powyższe wynoszą połowę dla pojazdów kursujących na drogach gruntowych.

Określone wyżej opłaty od poj. mech. pobiera się niezależnie od opłat, wymienionych pod I.

Opłat wymienionych wyżej pod II, 2, nie pobiera się, jeśli pojazd jest wynajmowany w całości doraźnie (art. 7 ustawy).

III. Ulgi w opłatach dla niektórych pojazdów mechanicznych.

W związku z podjętą przez Rząd akcją, mającą na celu przyspieszenie motoryzacji kraju, wprowadzone zostały ulgi w opłacie na rzecz Państw. Funduszu Drogowego od niektórych pojazdów mechanicznych.

Rozporządzeniem Rady Min. z 2.VII.1936 r. (Dz. U. nr 54, poz. 392) opłaty od pojazdów mech., posiadających do 6 miejsc dla podróżnych i przeznaczonych do koncesjonowanego przewozu osób w obrębie gminy miejskiej, ustalone w art. 6 ust. 1 pkt. 1 ustawy o Państw. F. Dr., obniżone zostały z dniem 1.VIII.1936 r. do 10 zł od każdych 100 kg wagi własnej pojazdu mech.; opłaty zaś od przyczepek do poj. mech., przewidziane w art. 6 ust. 2 ustawy, obniżone zostały od tejże daty o 50% od przyczepek do samochodów ciężarowych i traktorów.

Poza tym rozporządzenie powyższe przewidziało następujące umorzenia względnie ulgi w spłacie zaległych opłat;

1) Osoby, które w dniu 15.VII.1936 r. zalegały za okresy wymiarowe 1931/32 — 1933/34 z opłatami od poj. mech., posiadających do 6 miejsc dla podróżnych i przeznaczonych do koncesjonowanego przewozu osób w obrębie gminy miejskiej, wymierzonymi na podstawie art. 6 ust. 1 pkt. 2 ustawy o Państw. F. Dr. i art. 6 ust. 1 pkt. 1 tejże ustawy w brzmieniu ustalonym w ustawie z 29.III.1935 r. (Dz. U. nr 29, poz. 254), zostały zwolnione od powyższych zaległości wraz z karami i odsetkami za zwłokę.

2) Osoby, które do dnia 1.X.1936 r. uiściły za okresy

wymiarowe 1931/32 i 1932/33 co najmniej 50% opłat, wymierzonych na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1, 3 i 5 ustawy o P. F. Dr., nie licząc kar i odsetek za zwłokę, zostały zwolnione od uiszczenia reszty należności za powyższe okresy wraz z karami i odsetkami za zwłokę.

Rozporządzeniem Rady Min. z 23.XI.1936 r. (Dz. U. nr 89, poz. 619), wprowadzone zostały dalsze następujące ulgi:

1) Opłaty od pojazdów mechanicznych, używanych do koncesjonowanego przewozu osób i posiadających więcej niż 6 miejsc dla podróżnych, ustalone w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o P. F. Dr. oraz w § 1 pkt 2 lit. b) i pkt 3 lit. b) rozp. Rady Min. z 21.VIII.1935 r. (Dz. U. nr 65, poz. 405) obniża się o 50% w odniesieniu do pojazdów mech., używanych wyłącznie lub po większej części na obszarze województw: wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego.

2) Nowe pojazdy mechaniczne ciężarowe i traktory, zarejestrowane po raz pierwszy po dniu 30.XI.1936 r., oraz przyczepki do tych pojazdów, zwalnia się na przeciąg jednego roku od daty rejestracji od opłat, ustalonych w art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy o P. F. Dr., w § 1 pkt 1 rozp. R. M. z 21. VIII.1935 r. (Dz. U. R. P. nr 65, poz. 405) oraz w § 5 rozp. R. M. z 2.VII.1936 r. (Dz. U. nr 54, poz. 392).

III. Opłata od pojazdów konnych, używanych do zarobkowego przewozu towarów poza obszarem jednej gminy:

10. zł od każdych 100 kg nośności w stos. rocznym (art. 8 ustawy), a dla pojazdów kursujących na drogach gruntowych 5 zł.

IV. Opłaty od pojazdów zagranicznych i gdańskich.

Pojazdy, wprowadzone na czasowy pobyt spoza obszaru Rzeczypospolitej, o ile międzynarodowe umowy nie stanowią inaczej albo o ile z zastosowania zasady wzajemności co innego nie wynika, podlegają wszystkim, wymienionym dotąd, opłatom — z tą zmianą, że opłatę oblicza się dziennie, najmniej jednak za okres 3 dni przy czym podstawę obliczenia stanowi wysokość opłaty rocznej (art. 9 ustawy).

Opłaty od pojazdów mech. i konnych mogą być zmieniane w drodze rozporz. Rady Min. w granicach, określonych w art. 10 ustawy.

Art. 11 ustawy przewiduje szereg zwolnień od opłat określonych wyżej pod I; m. in. zwolnione są od opłat pojazdy władz i urzędów samorządu terytorialnego, pojazdy instytucyj i zakładów użyteczności publicznej, o ile są niezbędne dla działalności tych instytucyj oraz pojazdy mechaniczne, stanowiące własność gminy i przeznaczone dla zarobkowego przewozu osób i towarów we własnym zarządzie gminy i na

jej obszarze (autobusy miejskie), wreszcie używane do objazdów służbowych własne pojazdy mech. samorządowego drogowego personelu technicznego.

V. Opodatkowanie materiałów pędnych.

W art. 14 ustanowiono dodatek drogowy do państw. pod. od olejów mineralnych, używanych do napędu poj. mech. w wysokości 12 gr od 1 kg. Jakie oleje podlegają temu dodatkowi, określa w drodze rozp. Rada Ministrów, która również może obniżać ten dodatek i zwalniać od niego.

Rozp. Rady Ministrów z dn. 21.I.1937 r. (Dz. Ust. Nr 7 p. 58) ustaliło wysokość dodatku drogowego w następującej wysokości:

1)od produktów otrzymanych z gazu ziemnego i ropy naftowej (oleju ziemnego) 10,86 groszy od 1 kg;

2) od produktów ropy naftowej (oleju ziemnego) w wysokości 4 groszy od 1 kg.

VI. Opłata od reklam (znaków, szyldów, napisów) umieszczanych wzdłuż dróg publ., na budynkach, słupach, kioskach itp. poza granicami miast;

25 zł rocznie za 1 m. kw. powierzchni reklamy (art. 16 ustawy).

Od opłaty wolne są reklamy przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, umieszczone na budynkach i ogrodzeniach tych budynków, w których dane przedsiębiorstwa się znajdują.

W myśl art. 1 ustawy o Państw. Fund. Dr. — Fundusz ten ma służyć m. in. na udzielanie zapomóg na budowę, utrzymanie i wzmocnienie dróg samorządowych.

TARYFA UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH.

Uwagi ogólne.

W myśl ustawy z dn. 28.III.1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. nr 51, poz. 396) zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzplitej z dn. 24.X.1934 r. (Dz. U. R. P. nr 95, poz. 855) — ubezpieczenia, określone ustawą o ubezpieczeniu społecznym oraz rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.XI.1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, wykonywują:

1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie, obejmujący swym działaniem cały obszar Rzeczypospolitej i powołany do wykonywania wszelkich czynności w zakresie ubezpieczeń,

2) ubezpieczalnie społeczne.

Zamiast dotychczasowych Zakładów Ubezpieczeń (Pracowników Umysłowych, na Wypadek Chroby, od Wypadków itd.), tworzy rozporządzenie następujące fundusze ubezpieczeniowe:

1) Fundusz Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników,

2) Fundusz Ubezpieczenia Emerytalnego Pracowników Umysłowych,

3) Fundusz Ubezpieczenia od Wypadków i Chorób Zawodowych,

4) Fundusz Ubezpieczenia na Wypadek Braku Pracy Pracowników Umysłowych,

5) Fundusz Ubezpieczenia na Wypadek Choroby i Macierzyństwa.

Zarząd powyższymi funduszami, które są osobami prawa publicznego, należy do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Ważne dla samorządu zmiany wprowadziło rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.X.1934 r. w zakresie ubezpieczenia pracowników samorządowych. Według tego rozporządzenia — obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa i na wypadek niezdolności do zarobkowania lub śmierci osoby ubezpieczonej wskutek wszelkich przyczyn (poza wypadkami w zatrudnieniu i chorobą zawodową) nie podlegają pracownicy związków samorządu terytorialnego oraz pracownicy przedsiębiorstw i zakładów tych związków, z tytułu wszelkich zatrudnień, jeżeli na mocy statutu, zatwierdzonego przez władzę nadzorczą tych związków: 1) przysługuje im prawo do świadczeń nie mniejszych i na warunkach nie gorszych od przewidzianych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym i 2) uprawnienia powyższe przysługują wszystkim pracownikom, odpowiadającym warunkom, przewidzianym w art. 2, z uwzględnieniem art. 5, 6 i 6a ustawy o ubezpieczeniu społecznym, którzy zatrudnieni są dłużej niż rok w tym samym związku samorządu terytorialnego, w jego przedsiębiorstwie lub zakładzie.

Związki samorządowe, które w okresie od dnia 1.I.1934 r. do dnia 29.X.1934 r. (tj. do dnia ogłoszenia powyższego rozporządzenia) nie zgłosiły do ubezpieczalni społecznej tych swoich pracowników, którzy byli objęci statutami emerytalmyni, wolne są od obowiązku uiszczania za tych pracowników zaległych i bieżących składek z tytułu ubezpieczenia na wypadek niezdolności do zarobkowania lub śmierci osoby ubezpieczonej wskutek wszelkich przyczyn (poza wypadkiem w zatrudnieniu lub chorobą zawodową), jeżeli wobec tych pracowników do 1 lipca 1935 r. znajdą zastosowania wyżej przytoczone przepisy o ubezpieczeniu na podstawie statutu.

SKŁADKI UBEZPIECZENIOWE NA WYPADEK CHOROBY I MACIERZYŃSTWA.

(według ustawy z 28.III.1933 r. Dz. Ust. nr 51, poz. 396).

Niezależnie od składek, ustalonych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.XI.1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, wysokość składek wynosi w stosunku do zarobku osoby ubezpieczonej za ubezpieczenie na wypadek choroby i macierzyństwa: a) pracowników umysłowych w rozumieniu rozp. Prez. Rzpl. z 16.III.1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. Ust. nr 35, poz. 323), nie wyłączając kategoryj pracowników, objętych art. 4 tego rozporządzenia — 4,6% oraz b) pozostałych ubezpieczonych — 5,0%. Składki te przypadają w połowie na pracowników (art. 220, ustęp 1 pkt 1 i ustęp 2).

Składki powyższe mogą być obniżone lub podwyższone nie więcej niż o 5% (art. 222 ustęp 1).

Pracodawcy ponoszą w całości składki za ubezpieczonych, których jedynym zarobkiem jest utrzymanie oraz za ubezpieczonych, których zarobek rzeczywisty nie przekracza norm, ustalonych przez Radę Ministrów na wniosek Min. Op. Społ. (art. 233 ustęp 1).

Część składki, obciążająca pracodawcę, może być przez komisję administracyjną ubezpieczalni za zgodą państwowego urzędu ubezpieczeń podwyższona, nie więcej jednak, niż do 3% zarobku, w tych przedsiębiorstwach, w których zostaje stwierdzone większe niebezpieczeństwo dla zdrowia, bądź wskutek samego charakteru i urządzenia przedsiębiorstwa, bądź wskutek materiałów, używanych do produkcji i uznanych za szkodliwe przez Min. Op. Społ. w porozumieniu z Min. Przem. i Handlu.

SKŁADKI UBEZPIECZENIOWE NA WYPADEK NIEZDOLNOŚCI DO ZAROBKOWANIA LUB ŚMIERCI OSOBY W ZATRUDNIENIU LUB CHOROBY ZAWODOWEJ UBEZPIECZONEJ WSKUTEK WYPADKU

(według ustawy z 28.III.1933 r. Dz. Ust. nr 51, poz. 396).

Składka za takie ubezpieczenie obciąża wyłącznie pracodawcę (art. 221 ustęp 1).

Składkę ustala się co 3 lata na podstawie obliczeń ubezpieczeniowo-technicznych w wysokości, wystarczającej na pokrycie wartości kapitałowych przyznanych świadczeń i espektatyw na pochodne świadczenia oraz kosztów administracyjnych i innych wydatków tego ubezpieczenia, tak, aby poszczególne

grupy pracodawców, określane według gałęzi gospodarczych rozporządzeniami Min. Op. Sp., pokrywały zasadniczo swymi składkami przypadające na nie ryzyko wypadków przy pracy i chorób zawodowych; ponadto każdy z pracodawców, z wyjątkiem pracodawców rolnych, opłaca jednolity dodatek w wysokości 0,3 zarobków zatrudnionych u niego osób ubezpieczonych, zaś pracodawcy rolni — 0,2%, a w odniesieniu do ścinki i obróbki drzewa 0,3% tychże zarobków (art. 221 ustęp 2).

W obrębie wskazanych grup poszczególni pracodawcy opłacają składki w wysokości, uzależnionej od stopnia niebezpieczeństwa danego rodzaju przedsiębiorstw (art. 221 ustęp 3).

Min. Op. Społ. ustala w drodze rozp. zasady dokonywania wyżej wskazanych obliczeń wysokości składek oraz zatwierdza na wniosek Zakł. Ub. Społ. każdorazowe zmiany ich wysokości (art. 221 ust. 4).

Ponadto Rada Min. na wniosek Min. O. S. może na podstawie przebiegu ubezpieczenia, wskazanego w ust. 1, zarządzić równomierne obniżenie lub podwyższenie wszelkich składek, opłacanych za to ubezpieczenie (art. 221 ustęp 5).

Na pierwszy 3-letni okres obowiązywania powyższego ubezpieczenia obowiązuje rozkład składek, ustalony przez Min. Op. Sp. na podstawie danych dotychczasowych przy takiej taryfie, aby z uwzględnieniem stałego dodatku, wskazanego w ust. 2, ogólna przeciętna wysokość składki wyniosła 1,4% zarobku ubezpieczonych, z wyłączeniem zatrudnianych w gospodarstwach rolnych i leśnych (jednakże bez ścinki i obróbki drzewa), w stosunku do których składka, z uwzględnieniem wskazanego wyżej dodatku, wyniesie 1% zarobku ubezpieczonych (art. 221 ust. 6).

Przepisowi powyższemu czyni zadość rozporządzenie Ministra Opieki Społ. z dnia 30.XII.1933 r. (Dz. U. R. P. z r. 1934 nr 1, poz. 2), które miało obowiązywać od dnia 1.I.1934 do dnia 31.XII.1936 r. (pierwszy okres trzyletni). Rozporządzenie to zostało jednak zmienione rozp. Min. O. S. z dnia 24.I.1936 r. (Dz. U. 15, poz. 142), z mocą obowiązującą do 31.XII.1937 r.). Dotychczas nowe rozporządzenie Min. O. S. w tej sprawie nie zostało wydane.

Według tych rozporządzeń wysokość składki za ubezpieczenie od wypadków i chorób zawodowych pracowników zatrudnionych przez poszczególnych pracodawców, ustala się według stopnia niebezpieczeństwa wypadku i choroby zawodowej, istniejącego w tym rodzaju pracy, do którego ze względu na swój charakter należy zakład, prowadzony przez pracodawcę.

Podział zakładów pracy na poszczególne rodzaje w ramach gałęzi (grup) gospodarczych oraz miarę stopnia niebezpieczeństwa dla poszczególnych rodzajów zakładów, wyrażoną w kategoriach niebezpieczeństwa, zawiera załącznik nr 1 do powyższego rozporządzenia. Jest to obszerne i systematyczne zestawienie w XVI grupach wszelkiego rodzaju zakładów pracy z określeniem przy każdym rodzaju zakładu kategorii niebezpieczeństwa; kategoryj tych jest XII.

Dla każdej kategorii niebezpieczeństwa ustala rozporządzenie w zał. nr 2 klasy niebezpieczeństwa, oznaczone kolejnymi liczbami (od 1 do 110) oraz klasę średnią, w ten sposób, że liczby, oznaczającej klasę najniższą i najwyższą różnią się o 25% od liczby oznaczającej klasę średnią.

Wysokość składki, wyrażoną w procencie zarobku, stanowi iloczyn liczby, oznaczającej właściwą klasę niebezpieczeństwa i jednostki taryfowej, zaokrąglony w zwyż do drugiego znaku dziesiętnego.

Jednostka taryfowa wynosi 0,055.

Wysokość składki w każdej klasie niebezpieczeństwa podaje zał. nr 3. przytoczonego rozporządzenia.

WKŁADKI FUNDUSZU BEZROBOCIA.

Podstawą wymiaru wkładek jest faktyczny zarobek robotnika.

Wysokość wkładki obliczalnej od każdorazowo wypłacanych zarobków, wynosi 2% sumy, służącej za podstawę do wymiaru wkładek.

Wkładka za podlegającego obowiązkowi zabezpieczenia robotnika sezonowego wynosi 4% od każdorazowo wypłacanych temu robotnikowi zarobków.

Przypadającą za zabezpieczenie robotnika wkładkę dzieli się między pracodawcę a robotnika w ten sposób, że 1,5% płaci pracodawca z własnych funduszów, zaś 0,5% robotnik.

Sumy poniżej 50 groszy zaokrągla się do 50 groszy, a wyżej 50 groszy zaokrągla się do 1 złotego (art. 7 ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. U. z r. 1932 nr 58, poz. 555 w brzmieniu rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.X.1933 r. Dz. U. nr 85, poz. 649 i z 24.X.1934 r. Dz. U. nr 94, poz. 849).

Nie podlegają obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia niewykwalifikowani robotnicy sezonowi zatrudnieni w państwowych i samorządowych tartakach i zakładach obróbki drewna, oraz przy robotach kolejowych, drogo-

wych, wodnych (budowlanych i regulacyjnych), ziemnych i melioracyjnych, prowadzonych przez przedsiębiorstwa i zakłady pracy państwowe i samorządowe: 1) o ile roboty, przy których zatrudnieni są robotnicy, trwają normalnie krócej niż 6 miesięcy w roku, zaś jeśli idzie o roboty meloracyjne, krócej niż 8 miesięcy, oraz — 2) o ile robotnicy ci w okresie 12 miesięcy poprzedzających przyjęcie do robót wymienionych pracowali krócej niż 13 tygodni. (Rozp. Rady Ministrów z dn. 7.XI.1936 r. — Dz. Ust. Nr 86, poz. 602).

SKŁADKI NA FUNDUSZ UBEZPIECZENIA EMERYTALNEGO I NA FUNDUSZ UBEZPIECZENIA NA WYPADEK BRAKU PRACY PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH.

Składki te obliczane były dotychczas na podstawie grup zarobkowych, do których pracownicy umysłowi byli zaliczani. Ta zasada grup zarobkowych uchylona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27.XII.1933 r. (Dz. U. R. P. nr 102, poz. 794).

Według § 2 powyższego rozporządzenia — za podstawę wymiaru składek za osoby, podlegające obowiązkowi ubezpieczenia, określonego w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, służy rzeczywiście otrzymywane wynagrodzenie miesięczne, podlegające zaliczeniu do ubezpieczenia w myśl. art. 11 do 13 powyższgo rzporządzenia, z następującymi zastrzeżeniami:

1) otrzymywane wynagrodzenie zaokrągla się do jednostek złotego, przy czym kwotę 50 gr i wyższe przyjmuje się za pełną złotówkę;

2) osoby, nie otrzymujące żadnego wynagrodzenia lub wynagrodzenie niższe od 60 zł miesięcznie, podlegają ubezpieczeniu z wynagrodzeniem 60 zł miesięcznie;

3) osoby, otrzymujące wynagrodzenie miesięczne, przekraczające 725 zł, podlegają ubezpieczeniu z wynagrodzeniem 725 zł miesięcznie.

Składka ubezpieczeniowa na wypadek braku pracy wynosi 2% podstawy wymiaru składek, składka na pokrycie świadczeń emerytalnych — 8%.

Składki te dzielą się między pracownika i pracodawcę w sposób następujący:

1) Za pracowników, nie otrzymujących żadnego wynagrodzenia, lub wynagrodzenie nie wyższe niż 60 zł, albo tylko utrzymanie, składki opłaca pracodawca;

2) gdy pracownik otrzymuje ponad 60 do 400 złotych, pracodawca płaci 3/5, pracownik 2/5 składek;

3) gdy pracownik otrzymuje ponad 400 do 800 złotych, płacą po połowie;

4) przy wyższym wynagrodzeniu — pracodawca płaci 2/5 składek.

(Ob. art. 102 i nast. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 24.XI.1927 r. Dz. Ust. nr 106, poz. 911, zmienione rozp. Prez. R. P. z 6.III.1928 r. Dz. Ust. nr 27, poz. 229 i ustawą z dnia 15.III.1934 r., Dz. Ust. nr 39, poz. 347).

Dekretem Prez. R. P. z dn. 14.I.1936 r. (Dz. U. nr 3, poz. 24) składki, przypadające za ubezpieczenie emeryt. prac. umysł. w okresie od 1.II.1936 r. do 31.XII.1937 r. obniżone zostały do wysokości 6,5% policzalnego do ubezpieczenia wynagrodzenia osób ubezpieczonych. Jeżeli w myśl obowiązujących przepisów pracodawca nie jest obowiązany do opłaty całej składki, to ze składki powyższej przypada na pracodawców i pracowników w procentach policzalnego do ubezpieczenia wynagrodzenia:

Przy wynagrodzeniu miesięcznym, wynoszącym		Składki		
ponad zł	do zł włącznie	pracodawcy	ubezpieczonego	razem
60	400	4,1%	2,4%	6,5%
400	800	3,3%	3,2%	6,5%
800	—	2,5%	4,0%	6,5%

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29.I.1937 r. (Dz. Ust. Nr 11, poz. 76) — unormowało wzajemne przekazywanie składek, oraz zasady nabywania uprawnień emerytalnych na podstawie przekazanych składek w razie przejścia pracownika umysłowego z ubezpieczenia w Z. U. P. U. do ubezpieczenia lokalnego (np. w powiatowym funduszu emerytalnym) i odwrotnie. Dotychczas żadne przepisy o przedłużeniu okresu płacenia obniżonych składek za ubezpieczenia emerytalne po 31.XII.1937 r. nie zostały wydane.

OGÓLNE ZASADY UBEZPIECZENIA OD OGNIA I SKŁADEK NA RZECZ POWSZECHNEGO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH.

(według rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27.V.1927 r. o przymusie ubezpieczeniowym od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych. (Dz. Ust.

z r. 1933, nr 3, poz. 23) ze zmianami z Rozp. Prezyd. Rzpl. z dnia 27.X.1933 roku. (Dz. U. nr 85, poz. 648) i dekr. Prezyd. Rzpl. z dnia 10.XII.1935 roku. (Dz. U. nr 90, poz. 576).

Wszystkie budowle mieszkalne i gospodarcze we wsiach i miastach podlegają w całym państwie — z wyjątkiem województw poznańskiego, pomorskiego i śląskiego — przymusowemu ubezpieczeniu od ognia w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych. Ubezpieczenie następuje na podstawie oszacowania, które winno uwzględnić miejscowe ceny materiałów budowlanych i robocizny. Oszacowanie przeprowadza z urzędu Powszechny Zakład, właściciel budowli ma jednak prawo nie zgodzić się na oszacowanie, dokonane przez Powszechny Zakład i wskazać swoją sumę oszacowania. Gdyby do porozumienia nie doszło, właściciel może żądać powołania komisji szacunkowej, przy czym ponosi koszty wyznaczonego przez siebie rzeczoznawcy (koszty rzeczoznawcy P. Z. U. W. ponosi tenże Zakład) i połowę kosztów rozjemcy.

Właściciel budowli, poza zgłoszeniem nowych budowli, obowiązany też jest do zgłoszenia organom Powszechnego Zakładu (może to uczynić za pośrednictwem urzędu gminnego) wszelkich zmian w budowli, zwłaszcza jeśli pociągają one za sobą zmianę wartości budowli. Gdyby wreszcie uważał, że suma ubezpieczenia jego budowli nie odpowiada ich wartości — a więc jest zbyt wysoka lub zbyt niska — może żądać przeszacowania swych budowli, podając powód swego żądania i wartość budowli według swego zdania.

Składkę za ubezpieczenie budowli właściciele opłacają za pośrednictwem urzędów gmin. w dwóch równych ratach w kwietniu i od 15 października do 15 listopada. Wysokość wkładek ustala P. Z. U. W. w taryfach, ogłaszanych w Monitorze Polskim. Zależą one od konstrukcji, czyli materiału ścian i pokrycia budowli oraz od jej położenia, a więc w mieście lub na wsi, przy tym odróżnia się zabudowanie zwarte i luźne. Z uwagi na różny przebieg palności, stawki zróżniczkowane są według województw centralnych, wschodnich i południowych. Poniższa tabliczka zawiera stawki od 1.000 zł sumy ubezpieczenia dla budowli, położonych na wsi o zwykłym zabudowaniu szeregowym (nie koloniami) z rozróżnieniem materiału ścian i pokrycia, przy tym za twarde pokrycie przyjmuje się blachę, dachówkę, dobrą papę, za miękkie— gont i deski.

Składka w woj. centralnych była do roku 1932 ta sama, co i dla woj. wschodnich, lecz od roku 1932 z powodu bardzo wysokiej palności podniesiono ją w woj. centralnych

o 10%. Podwyżka ta będzie cofnięta, o ile palność na tym terenie spadnie do poziomu pozostałych województw.

Dekretem Prezyd. Rzpl. z dn. 10.XII.1935 r. o zmianie rozp. z 1927 roku o P. Z. U. W. (Dz. U. nr 90 z 1935 r., poz. 576), Radzie Zakładu nadane zostało uprawnienie do udzielania ogólnych ulg w obowiązującej taryfie składek za ubezpieczenie budowli od ognia.

Składki od 1.000 zł sumy ubezpieczenia w złotych.

Konstrukcja ścian	Pokrycie	Woj. Centralne	Woj. Wschodnie	Woj. Południowe
Murowane . .	miękkie	0,88	0,80	0,70
	twarde	3,85	3,50	3,10
	słoma	5,50	5,00	4,40
Drewniane . .	miękkie	2,86	2,60	2,30
	twarde	5,17	4,70	4,20
	słoma	7,37	6,70	5,90

Tablica zawiera tylko najczęściej spotykane konstrukcje budowli, bywają jeszcze poza tym budowle mieszane, zbudowane częściowo z materiałów niepalnych, częściowo z drzewa. Z porównania stawek widać, że właściciele budowli murowanych, krytych twardo, poza ich trwałością uzyskują opłaty za ubezpieczenie tych budowli przeszło osiem razy niższe niż za budowle drewniane. Również w razie zabudowy koloniami składki za te same budowle są zgórą o piątą część niższe, niż przy zwykłej zabudowie.

Poza przymusowym ubezpieczeniem budowli od ognia Powszechny Zakład prowadzi również ubezpieczenie ruchomości rolnych i domowych, przy tym na mocy uchwał rad powiatowych może być zaprowadzony przymus ubezpieczenia od ognia plonów i ruchomości rolnych na terenie całego powiatu. Opłaty za takie ubezpieczenie z uwagi na ich masowy charakter są trzykrotnie niższe, niż przy ubezpieczeniu się na podstawie dobrowolnej umowy i wynoszą obecnie 6,00 zł od 1.000 sumy ubezpieczenia. Ponieważ przeciętna suma ubezpieczenia ruchomości rolnych w jednym gospodarstwie wynosi obecnie niespełna 1.500 zł, więc i opłata nie jest zbyt wysoką. Gospodarz uzyskuje natomiast za to możność odkupienia zniszczonego inwentarza i ziarna.

OPŁATY W POSTĘPOWANIU PRZED URZĘDAMI ROZJEMCZYMI DO SPRAW MAJĄTKOWYCH POSIADACZY GOSPODARSTW WIEJSKICH.

Na podstawie art. 30 ustawy z 28.III.1933 r. o urzędach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Jedn. tekst. Dz. U. z 1936 r. nr 5, poz. 60), strony wnoszą opłaty w postępowaniu przed urzędami, które w sprawach przed wojewódzkim urzędem rozjemczym wpływają na dochód budżetu Min. Roln. i Ref. Roln., w sprawach zas przed powiatowym urzędem rozjemczym — na rzecz powiatowego związku samorządowego na odrębny rachunek urzędu rozjemczego z 10% udziałem w obu wypadkach Centralnego Biura do Spraw Finansowo Rolnych.

Wysokość opłat została określona rozporządzeniem Minictra Rolnictwa i Reform Rolnych z dn. 10 stycznia 1935 r. (Dz. U. R. P. nr 3, poz. 22) jak następuje:

W postępowaniu przed urzędami rozjemczymi pobierane są wpis, opłata kancelaryjna oraz koszty postępowania.

Wpis jest stosunkowy lub stały.

Wpis stosunkowy do wniosku o wszczęcie postępowania wynosi 1¼% wartości przedmiotu postępowania, przy czym każde rozpoczęte 100 zł tej wartości liczy się za pełne. Jeśli wartość przedmiotu postępowania przewyższa kwotę 50.000 zł, wpis stosunkowy wynosi od pierwszych 50.000 zł — 750 zł, od nadwyżki 1%.

Wartość przedmiotu postępowania stanowi w sprawie:

1) o ustalenie terminów spłaty długu — suma długu,

2) o obniżenie należności wierzyciela — suma, o którą należność ma ulec obniżeniu,

3) o uchylenie prawa spłaty długu papierami wartościowymi — suma długu,

4) o ustalenie pozorności czynności prawnej i wykreślenie ciężarów hipotecznych — suma mająca ulec wykreśleniu,

5) o rozwiązanie umowy sprzedaży i ustalenie rozrachunku z tego tytułu — suma równa cenie sprzedaży,

6) o uznanie umowy dzierżawy za nieistniejącą — suma czynszu dzierżawnego za okres 1 roku,

7) o przedterminowe rozwiązanie umowy dzierżawnej— jak wyżej,

8) o uchylenie lub ograniczenie odpowiedzialności poręczycieli lub ustanowienie zabezpieczenia — suma, którą poręczono,

9) o uznanie przedwstępnej umowy sprzedaży lub umowy sprzedaży za nieistniejące — umówiona cena sprzedaży,

10) o wydanie zaświadczenia co do długów, podlegających rozłożeniu na spłaty z mocy samego prawa — suma, co do której ma być wydane zaświadczenie,

11) o uchylenie skutków zalegania z zapłatą — suma zaległości po dzień wniesienia wniosku.

W sprawach, wymienionych pod p. 6 — 8 wpis stosunkowy wynosi 1%, a w sprawach pod p. 9 — 11½% wartości przedmiotu postępowania.

W każdym razie suma wpisu stosunkowego nie może wynosić w powiatowym urzędzie rozjemczym mniej niż 2 złote, a w wojewódzkim urzędzie rozjemczym mniej niż 10 złotych.

W razie cofnięcia wniosku przed rozprawą oraz w przypadku zawarcia ugody na żądanie strony zwraca się jej połowę wpisu stosunkowego. Przy wszczęciu zaś postępowania na zgodny wniosek stron, wyłącznie w celu zawarcia ugody opłata wynosi jedną piątą część wpisu stosunkowego, obliczonego od wartości przedmiotu ugody.

Wpis stały pobiera się od wniosku o wszczęcie postępowania w sprawach niewymienionych wyżej. Wynosi on w postępowaniu przed powiatowym urzędem rozjemczym 5 zł, a przed wojewódzkim 30 zł.

Jeśli wniosek o wszczęcie postępowania obejmuje kilka spraw, podlegających opłacie wpisu wysokość jego stanowi suma poszczególnych wpisów, która przy wpisach stałych nie może przewyższać 15 zł w powiatowym, a 90 zł w wojewódzkim urzędzie rozjemczym. Przy zbiegu wpisów stosunkowych i stałych oblicza się osobno sumę wpisów stosunkowych i stałych, a pobiera się jedynie sumę, która jest wyższa.

Opłata kancelaryjna — wynosi w powiatowym 50 gr, a w wojewódzkim urzędzie 1 zł od każdej strony, wydanych wypisów, zaświadczeń i innych dokumentów. Za pisma doręczane z urzędu opłaty kancelaryjne nie są pobierane.

Koszty postępowania obejmują: 1) należności świadków, biegłych i tłumaczów, 2) opłaty należne innym władzom, urzędom i instytucjom, 3) koszty doręczeń wezwań, zawiadomień itp, 4) koszty ogłoszeń w pismach, 5) koszty wyjazdów urzędu.

Strona, która wniosła o dokonanie czynności obowiązana jest złożyć zaliczkę na pokrycie kosztów postępowania. Wysokość zaliczki jak i wysokość samych kosztów (należności świadków, biegłych itp.) — ustala urząd rozjemczy.

Rozp. Ministra Roln. i Reform Rolnych z d. 30.XII.1936 r. (Dz. U. R. P. z 1937 r. nr 2, poz. 21) — upoważnia Przewodniczącego Urzędu Rozjemczego do całkowitego, lub częściowego zwolnienia od obowiązku uiszczenia opłat osób, które poniosły straty majątkowe z powodu klęski żywiołowej, lub z powodu wyjątkowo trudnej sytuacji materialnej.

TABELA DANIN SAMORZĄDOWYCH.

PRZYSŁUGUJĄCYCH GMINOM WIEJSKIM I MIEJSKIM ORAZ POWIATOWYM ZWIĄZKOM SAMORZĄDOWYM.

Osią systemu podatków i opłat samorządowych jest ustawa z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunal. (Dz. U. R. P. nr 94, poz. 747). Od czasu wydania — ustawa ta doznała już szeregu zmian, dokonanych bądź w formie nowel, wydanych do tejże ustawy, bądź też w innych późniejszych ustawach. Nowele do ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych były trzy: z dnia 1.VI.1927 r. (Dz. U. R. P. nr 50, poz. 448), z dn. 22.III. 1928 r. (Dz. U. R. P. nr 36, poz. 335) i z dnia 17.III.1932 r. (Dz. U. R. P. nr 25, poz. 223). Inne ważniejsze zmiany w tej ustawie wprowadzone zostały ustawą z dnia 31.VII.1924 r. o monopolu spirytusowym (zmiana art. art. 10 i 25), ustawą z dnia 22.XII.1925 r. o zapewnieniu równowagi Skarbu Państwa (zmiana art. 9), oraz ustawą z dnia 2.VIII.1926 r. o podatku od lokali (zmiana art. 7). W Dzienniku Ustaw nr 106 z r. 1932, pod poz. 884, ogłoszony został jednolity tekst ust. o fin. kom. z uwzględnieniem dokonanych w niej zmian, zaś w Dz. U. nr 113, z r. 1932, pod poz. 937, jednolity tekst rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy. Jednolity tekst ustawy został już zmieniony rozporządzeniami Prezyd. R. P.: z 24.X.1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych (Dz. Ust. nr 94, poz. 846), z dnia 24.X.34 r. w sprawie zmiany przepisów o monopolu spirytusowym (Dz. Ust. nr 96, poz. 863), dekretem Prezydenta Rzpl. z dnia 3 grudnia 1935 r. o obniżeniu obciążenia daninami komunalnymi i o innych zmianach w finansach komunalnych (Dz. U. R. P. nr 88, poz. 544), dekretem Prezydenta R. P. z dnia 14.I. 1936 r. (Dz. U. nr 3, poz. 15) w sprawie zmiany niektórych przepisów, dotyczących państwow. podatku przemysłowego i opłat stemplowych, rozporz. Ministra Skarbu z dnia 8.VI. 1936 r. (Dz. U. nr 47, poz. 344) o zmianie podziału dodatków komunalnych do podatku gruntowego pomiędzy poszczególne rodzaje związków samorządowych. W Dzienniku Ustaw nr 62 z 1936 roku (poz. 454) ogłoszony został drugi jednolity tekst

ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych, uwzględniający równocześnie przepisy szeregu rozporządzeń i ustaw, wiążących się z ustawą o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych.

Jednolity tekst rozporządzenia wykonawczego do ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych zmieniony został rozp. M. S. W. z dnia 18.V.1934 r. (Dz. U. nr 46, poz. 400).

Poza ustawą o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych i po jej wejściu w życie otwarto dla gmin wiejskich dość poważne źródło dochodowe w postaci podatku wyrównawczego; podatek ten pobierany był na podstawie ustawy z dn. 20.III.1931 r. Dz. U. R. P. nr 27, poz. 172, zmienionej częściowo ustawą z dnia 27.X.1933 r., Dz. Ust. nr 84, poz. 613), dekretem Pr. R. P. z dn. 3.XII.1935 r. (Dz. U. nr 88, poz. 544) oraz dekretem Pr. R. P. z dn. 4.XI.1936 (Dz. U. nr 85, poz. 593). Wreszcie w roku 1937 została wydana ustawa z dnia 27.II. (Dz. Ust. Nr 16, poz. 104), z mocą obowiązującą od 1.IV. 1937 r. do 31.III.1939 r.

Na podstawie art. 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.III.1928 roku (Dz. U. R. P. nr 38, poz. 361) mogą związki samorządowe pobierać opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa; na podstawie art. 1 ust. z dnia 30.III.1936 r. (Dz. U. nr 23, poz. 187) przekazany został związkom samorządowym specjalny podatek od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów związków. Na podstawie znowelizowanego art. 174 ustawy budowlanej z dnia 14.VII.1936 r. (Dz. U. nr 56, poz. 405) rozszerzone zostały znacznie możliwości gmin miejskich w urządzaniu ulic i placów komunikacyjnych.

Podatki samorządowe dzielą się na trzy grupy: 1) samoistne podatki samorządowe, które wymierzają i pobierają związki samorządowe we własnym zakresie, 2) udział w podatkach państwowych i 3) dodatki samorządowe do podatków państwowych. Na uboczu niejako stoi podatek samorządowy od zaprotestowanych weksli, który nie jest dodatkiem do podatku państwowego, ale nie jest także wymierzany i pobierany przez związki samorządowe, lecz przez organa, które dokonują protestu weksli.

Pod pojęcie danin samorządowych — poza podatkami — podpadają opłaty i dopłaty samorządowe. Opłaty pobierają związki samorządowe od poszczególnych swoich członków za świadczenia na ich rzecz, dopłaty mają charakter udziału zainteresowanych członków związku samorządowego w kosztach budowy i utrzymania zakładów i urządzeń samorządowych.

Rodzaj danin samorządowych w poszczególnych rodzajach związków samorządowych, ilustruje następujące zestawienie:

<table>
<tr><th rowspan="2">L. p.</th><th rowspan="2">Rodzaj daniny</th><th colspan="4">Nazwą daniny, obowiązującej w województwach</th></tr>
<tr><th>środkowych</th><th>wschodnich</th><th>zachodnich</th><th>południowych</th></tr>
<tr><td>1</td><td rowspan="7">Podatki samoistne</td><td colspan="4">Podatek od kopalń</td></tr>
<tr><td>2</td><td colspan="4">Podatek od zbytku mieszkaniowego</td></tr>
<tr><td>3</td><td colspan="4">Podatek hotelowy</td></tr>
<tr><td>4</td><td colspan="4">Podatek wyrównawczy</td></tr>
<tr><td>5</td><td colspan="4">Podatek od plakatów, szyldów i anonsów</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="4">Podatek od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk</td></tr>
<tr><td>7</td><td colspan="4">Podatek od wykonywania prawa polowania</td></tr>
</table>

Podstawa prawna	Normy prawne i okólniki, określające stawkę daniny
art. 5 ust. o fin. kom.	Stawkę określa powołany obok punkt 2 art. 5 ust. o fin. kom.
ust. 4a art. 7 ust. o fin. kom.	Wzorowy statut przy okóln. M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r. Stawka podatku nie jest określona. W każdym razie należność podatkowa od całego mieszkania nie może przekroczyć 100% komornego z r. 1914 (§ 5 powołanego statutu).
ustępy 4b i 5 art. 7 ust. o fin. kom.	Stawkę podatku określa okólnik M. S. W. nr 61 z dn. 31.VII.1936 r. Wzorowy statut przy okólniku M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r.
ust. z dn. 7.II.1937 r. Dz. U. nr 16, poz. 104	Stawki podatku wyrównawczego określa powołana obok ustawa z dn. 7.II.1937 r. Statut wzorowy dołączony jest do okólnika Min. Spr. Wewn. nr 20 z dn. 26.III.1937 r. (Dz. Urz. nr 8, poz. 62).
art. 17 ust. o fin. kom.	Stawki określa okólnik M. S. W. nr 1 z dnia 7.I.1935 r. Wzorowy statut przy rozp. M. S. W. z dn. 23.XI.1932 r. (Dz. U. nr 113, poz. 937).
art. 18 ust. o fin. kom.	Stawki podatku określają: Rozp. M. S. W. z dn. 23.XI.1932 r. (Dz. U. nr 113, poz. 937) w brzmieniu ustalonym rozp. M. S. W. z dn. 18.V.1934 r. (Dz. U. nr 46, poz. 400) oraz rozp. M. S. W. z dn. 14.VIII.1936 r. (Dz. U. nr 64, poz. 464). Wzorowy statut przy okólniku M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r.
art. 19 ust. o fin. kom.	Stawki podatku określone w rozp. M. S. W. z dn. 23.XI.1932 r. (Dz. U. nr 113, poz. 937) zmien. rozp. M. S. W. z dn. 18.V.1934 r. (Dz. U. nr 46, poz. 400) oraz okólnikiem z dn. 9.XII.1936 r. nr 90 (D. U. M. S. W. nr 35, poz. 245).

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa daniny, obowiązującej w województwach środkowych	wschodnich	zachodnich	południowych
8	Inne podatki	Podatek od zaprotestowanych weksli			
9		Podatek od lokali pobierany przez gminy wiejskie o uprawnieniach finansowych gmin miejskich			
10	Dodatki do podatków państwowych	Dodatek do państwowego podatku gruntowego			
11		Dodatek do państw. podatku od budynków dochodowych i zarobkowych			
12		Dodatek do ceny świadectw przemysłowych			
13		Dodatek do państw. podatku od spożycia, zużycia i produkcji			
14		Dodatek do opłat od patentów na wyrób i sprzedaż napojów alkoholowych			
15		Dodatek do opłat stemplowych od pism, stwierdzających przeniesienie własności nieruchomości			

Podstawa prawna	Normy prawne i okólniki, określające stawkę daniny
art. 14 ust. o fin. kom.	Stawkę określa ust. o fin. komunalnych.
art. 72 p. 2) ust. o fin. kom.	§ 136 rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 28.XI. 1932 r. (Dz. U. R. P. nr 113, poz. 937) określa stawkę podatku na 4% podstawy wymiaru.
art. 2 i 3 ust. o fin. kom. i art. 14 ust. z 15.VI.1923 r. (Dz. U. nr 65, poz. 505) zmienionej dekretem Prez. R. P. z dn. 4.XI.1936 r. (Dz. U. nr 85, poz. 593)	Stawki dod. samorządowych do państw. pod. gruntowego określa zmieniony art. 14 ustawy o państw. pod. gruntowym (dekret Prezydenta R. P. z dn. 4.XI.1936 r.), zaś podział dodatków pomiędzy gminy i powiat. związki sam. reguluje rozp. Min. Skarbu z dnia 17. XII.1936 r. (Dz. U. R. P. nr 92, poz. 646) oraz wyjaśnia okólnik M. S. W. nr 93 z dn. 29.XII.1936 r. (Dz. U. nr. 37, poz. 254).
art. 2, 3 i 22 — 24 ust. o fin. kom. i dekret Prezyd. R. P. z dn. 14.I.1936 r. (Dz. U. nr 9, poz. 14)	Powołany obok dekret z dn. 14.I.1936 r. Podział dodatku pomiędzy gminy i pow. zw. sam. reguluje ust. o fin. komunalnych.
art. 8 ust. o fin. kom.	Stawkę określa art. 42 ustawy z 15.VII.1925 r. (Dz. U. nr 46, poz. 339 z 1936 r.). Podział stawki pomiędzy gminy i pow. zw. sam. określa art. 8 ust. o fin. komunalnych.
art. 10 ust. o fin. kom.	Stawki dodatku określa ust. o fin. kom. oraz rozp. Prezyd. o monopolu spirytusowym. Podział całego wpływu dokonywany jest przez Min. Spr. Wewn.
ust. 4 art. 11 ust. o fin. kom.	Stawki i podział określa art. 11 ustawy o finansach komunalnych.
art. 13 ust. o fin. kom.	Stawkę dodatku oraz jego podziału określa art. 13 ustawy o fin. komunalnych.

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa daniny, obowiązującej w województwach			
		środkowych	wschodnich	zachodnich	południowych
16	Udział w podatkach państwowych	Udział w państwowym podatku przemysłowym od obrotu			
17		Udział w państw. podatku przemysłowym scalonym od obrotu			
18		Specjalny podatek od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów gminy			
19	O p ł a t y	Opłaty za korzystanie z gminnych zakładów i urządzeń			
20		O p ł a t y a d m i n i s t r a c y j n e			
21		Specjalne opłaty za szczególne korzyści z dróg i nadmierne ich zużycie			
22		Specjalne dopłaty na pokrycie kosztów założenia i utrzymania gminnych urządzeń i zakładów dobra publicznego			
23		Opłaty jako ekwiwalent niewykorzystanych świadczeń w naturze			

Podstawa prawna	Normy prawne i okólniki, określające stawkę daniny
art. 8 ust. o fin. kom.	Stawkę udziału reguluje art. 42 ust. z dnia 15.VII.1925 r. (Dz. U. nr. 46, poz. 339 z r. 1936), podział określa art. 8 ust. o fin. kom.
art. 8 ust. o fin. kom.	Jąk wyżej.
art. 1 ust. z d. 30.III. 1936 r. (Dz. U. nr 23, poz. 187), oraz art. 11 ust. z dn. 29.III.1937 r. (D. U. nr 23, poz. 147)	Wysokość stawek określa art. 2 i 5 dekretu Prezydenta R. P. z dn. 14.XI.1935 r. (Dz. U. nr 82, poz. 503).
art. 27 ust. o fin. kom.	Opłaty za używanie komunalnych urządzeń i zakładów użyteczności publicznej winny być wymierzane według istotnej miary używania danego urządzenia i zakładu, w braku zaś możności ścisłego ustalenia — według prawdopodobnej miary używania (art. 110 rozp. wykonawczego do ust. o fin. kom. Dz. U. nr 113, poz. 937 z dnia 23.XI.1932 r.). Bliższe określenie niektórych opłat podaje instrukcja M. S. W. z dn. 4.IV.1935 r. (Dz. Urz. M. S. W. nr 15, poz. 80).
jak wyżej	Współmiernie do działu zarządu samorządowego, za którego czynności opłaty są pobierane. Maksymalne stawki określa okólnik M. S. W. nr 45 z dnia 16.VI.1936 r. i okólnik M. S. W. nr 1 z dnia 7.I.1935 r.
art. 23 ust. drogowej z dnia 10.XII.1920 r. (D. U. z 1921, nr 6, poz. 32)	Według ugody (art. 23 ustawy drogowej) lub według postanowień tyczących art. 31 ust. o fin. komunalnych tj. w stosunku do osiąganych korzyści wzgl. udogodnień.
art. 31 ust. o fin. kom.	Wysokość dopłat winna być stopniowana w stosunku do osiąganych przez płatników korzyści lub udogodnień (art. 31 ust. o fin. komunalnych).
art. 6 ust. 2 z d. 26. III.1935 r. (Dz. U. nr 27, poz. 204)	Wysokość obciążenia w naturze ustalają specjalne rozporządzenia wojewodów (art. 8 powołanej obok ustawy z dnia 26.III.1935 r.), poza tym rozp. z dn. 24.VI.1936 r. (Dz. U. nr 52, poz. 377) i okólnik M. S. W. nr 52 z 1936 r.

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa gminy, obowiązującej w województwach			
		środkowych	wschodnich	zachodnich	południowych
24	Opłaty	Opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa			
25		Opłaty za dowody osobite			
26		Opłąty za czynności związane z wydawaniem pozwoleń budowlanych i na użytkowanie budynków			
27		Opłaty za używanie targowisk			
28		Koszty utrzymania publicznych szkół powszechnych, gdy szkoła przeznaczona jest dla ludności dwu lub więcej gmin			

Podstawa prawna	Normy prawne i okólniki, określające stawkę daniny
art. 19 rozp. Prezyd. o badaniu zwierząt i mięsa z dn. 22.III.1928 r. (Dz. U. nr 38, poz. 361)	tylko w gminach utrzymujących rzeźnie publiczne. Według powołanego obok art. 19 rozp. z dn. 22.III.1928 r. opłaty te mogą służyć jedynie na pokrycie wydatków związanych z badaniem zwierząt rzeźnych i mięsa. Wyjaśnienie podaje pismo okólne M. S. W. z dn. 11.I. 1936 r. (Dz. Urz. nr 1, poz. 7).
art. 18 rozp. Prezyd. z dn. 16.III.1928 r. (Dz. U. nr 32, poz. 309)	Art. 18 powołanego obok rozp. z dn. 16.III. 1928 roku.
art. 410 poz. 12 prawa budowlanego (Dz. U. nr 23, poz. 202 z 1928)	Ustalane są w myśl punktu 1 powołanego obok art. 410 prawa budowlanego.
art. 9 rozp. z dn. 27. X.1933 (Dz. U. nr 85, poz. 639)	Powołany obok art. 9 postanawia, że dochody i rozchody targowisk winny być wydzielone z budżetu ogólnego a nadwyżki dochodów nad wydatkami mogą być obracane do czasu należytego urządzenia targowiska wyłącznie na cele związane z tymi urządzeniami. Opłaty targowe określone są bliżej w instrukcji M. S. W. z dn. 4.IV.1935 r. (Dz. U. M. S. W. nr 15, poz. 80) i okólniku M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r., piśmie okólnym z dn. 11.I. 1936 r. (Dz. Urz. nr 1, poz. 7).
art. 5 ust. z dn. 17.II. 1922 (Dz. U. nr 18, poz. 143) i §§ 6 — 9 rozp. z dn. 30.V.1923 (Dz. U. nr 73, poz. 574)	Powołane obok przepisy.

B. MIA

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w miastach	
		niewydzielonych z pow. zw. sam.	wydzielonych z pow. zw. sam.
1	Podatki samoistne	Samoistny podatek od nieruchomości	
2		Podatek od kopalń	
3		Podatek od zbytku mieszkaniowego	
4		Podatek hotelowy	
5		Podatek od plakatów, szyldów i anonsów	
6		Podatek od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk	

Podstawa prawna	Normy prawne i okólniki, określające stawkę daniny
ust. 4 art. 6 ust. o fin. kom.	Patrz dodatek do państw. podatku od nieruchomości (liczba porządkowa 19); pod. od budynków może być pobierany także jako dod. do pod. od nieruchomości i na ogół w tej tylko formie jest pobierany.
art. 5 ust. o fin. kom.	Stawkę określa powołany obok art. 5 ustawy o finansach komunalnych.
ust. 4a art. 7 ust. o fin. kom.	Wzorowy statut przy okólniku M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r. Należność podatku od całego mieszkania nie może przekraczać 100% komornego z r. 1914 (§ 5 powołanego statutu).
ust. 4b i 5 art. 7 ust. o fin. kom.	Maksymalna stawka podatku określona w okólniku M. S. W. nr 61 z dn. 31.VII.1936 r. Wzorowy statut przy okólniku M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r.
art. 17 ust. o fin. kom.	Stawki określa okólnik M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r. Wzorowy statut przy rozp. wykon. do ust. o fin. kom. z dn. 23.XI.1932 r. (Dz. U. nr 113, poz. 937) zmienionym rozp. M. S. W. z dn. 18.V.1934 r. (Dz. U. nr 46, poz. 400).
art. 18 ust. o fin. kom.	Stawki określa rozp. M. S. W. z dn. 23.XI. 1932 r. (Dz. U. nr 113, poz. 937) w brzmieniu ustalonym rozp. M. S. W. z dn. 18.V. 1934 r. (Dz. U. nr 46, poz. 400) oraz rozp. M. S. W. z dn. 14.VIII.1936 r. (Dz. U. nr 64, poz. 464). Wzorowy statut przy okólniku M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r. Poza tym art. 4 ust. z dn. 22.VI.1925 r. (Dz. U. nr 74, poz. 712). Wreszcie rozp. M. S. W. z dn. 14. VII.1936 r. o podatku komunalnym od publicznego wyświetlania filmów (Dz. U. nr 64, poz. 464).

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w miastach	
		niewydzielonych z pow. zw. sam.	wydzielonych z pow. zw. sam.
7	podatki samoistne	Podatek od wykonywania prawa polowania	
8		Podatek od psów	
9		Podatek inwestycyjny	
10		Ew. inne samoistne podatki komunalne nie określone wyraźnie w ust. o fin. kom.	
11	Udział w podat. państwowych	Udział w państw. podatku dochodowym	
12		Udział w podatku od lokali	
13		Udział w państw. podatku przemysłowym od obrotu	

Podstawa prawna	Normy prawne i okólniki, określające stawkę daniny
art. 19 ust. o fin. kom.	Stawki podatku określone w rozp. M. S. W. z dn. 23.XI.1932 r. (Dz. U. nr 113, poz. 937) zmienione rozp. M. S. W. z dn. 18.V.1934 r. (Dz. U. nr 46, poz. 400) oraz okólnikiem M. S. W. z dn. 9.XII.1936 r. nr 90 (Dz. Urz. nr 35, poz. 245).
art. 20 ust. o fin. kom.	Stawki określone w okólniku M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r. do którego dołączono wzorowy statut.
art. 21 ust. o fin. kom.	Wysokość podatku określa powołany obok art. 21 ust. o fin. kom. Bliższe określenie podstaw wymiaru tego podatku podaje okólnik M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r. do którego dołączono wzorowy statut, oraz okólnik M. S. W. z dn. 9.XII.1936 r. nr 90 (Dz. Urz. nr 35, poz. 245).
art. 21 ust. o fin. kom.	—
art. 9 ust. o fin. kom.	Powołany obok art. 9 ust. o fin. kom. i art. 2 dekretu z dn. 22.XI.1935 r. (Dz. U. nr 85, poz. 518). Minister Skarbu uprawniony jest do podwyższenia udziału zw. sam. w państw. pod. dochodowym do wysokości 25% od 5/7 wpływów z dz. I ustawy o pod. dochod. i od połowy wpływów z dz. II ust. o pod. dochod. (dekret Prez. R. P. z dn. 3.XII.1935 r. Dz. U. nr 88, poz. 544).
art. 9 Dekretu P. R. z dn. 14.XI.1935 r. (Dz. U. nr 82, poz. 505) art. 72 ust. o fin. kom.	Art. 9 powołanego obok dekretu z dn. 14.XI. 1935 r. i rozporz. Min. Skarbu z dn. 20.IV. 1936 r. (Dz. U. nr 33, poz. 258).
art. 8 i 22 — 24 ust. o fin. kom.	Art. 42 ust. z dn. 15.VII.1925 r. (Dz. U. nr 46, poz. 339 z roku 1936) i powołane obok artykuły ustawy o finansach komunalnych.

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w miastach	
		niewydzielonych z pow. zw. sam.	wydzielonych z pow. zw. sam.
14	Udziały w podat. państwowych	Udział w ryczałcie zapałczanym w miastach, gdzie istnieją fabryki zapałek	
15		Specjalny podatek od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów miejskich, lub jego przedsiębiorstw i zakładów	
16	Dodatki do podatków państwowych	Dodatek do państw. podatku gruntowego	
17		Dodatek do państw. podatku od nieruchomości: a) od budynków, b) od placów budowlanych.	
18		Dodatek do ceny świadectw przemysłowych	
19		Dodatek do państw. podatku dochod. w wojew. zachodnich	
20		Dodatek do państw. pod od spożycia wzgl. produkcji	

Podstawa prawna	Normy prawne i okólniki, określające stawkę daniny
art. 19 ustawy z dn. 30.I.1931 (Dz. U. nr 9, poz. 45) i zarządz. z dn. 3.VII.1935 (Monitor Pol. nr 158, poz. 190)	Jak obok.
art. 1 ust. z dn. 30.III. 1936. (Dz. U. nr 23, poz. 187) i art. 11 ust. z dn. 29.III.1937 r. ((Dz. U. nr 23, poz. 147)	Art. 2 i 5 dekretu z dn. 14.XI.1935 r. (Dz. U. nr 82, poz. 503).
ustępy 1, 5 i 7 art. 4 ust. o fin. kom. art. 14 ust. z dnia 15.VI. 1923 zmieniony dekretem Prez. R. P. z d. 4. XI.1936 (Dz. U. nr 85, poz. 593)	Stawki dodatku określa zmieniony art. 14 ust. o pań. podatku gruntowym (dekret Pr. R. P. z dn. 4.XI.1936 r. — Dz. U. nr 85, poz. 593), zaś podział pomiędzy związki samorządowe powołane obok art. ust. o fin. kom. i rozp. Min. Skarbu z dn. 17.XII.1936 r. (Dz. U. nr 92, poz. 646).
art. 6 i art. 22 — 24 ust. o fin. kom. punkt 5 art. 4 ust. o fin. kom.	Podatek od budynków może być pobrany także jako samoistny podatek miejski. Dekr. z dn. 14.I.1936 r. (Dz. U. nr 3, poz. 14) rozp. z dn. 20.IV.1936 r. (Dz. U. nr 33, poz. 259), powołane obok artykuły ust. o fin. kom. i okólnik M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r.
art. 8 i art. 22 — 24 ust. o fin. kom.	Stawkę określa art. 42 ust. z dn. 15.VII.1925 r. (Dz. U. nr 46, poz. 339 z 1936 r.). Podział wpływów w dodatku pomiędzy poszczególne związki samorządowe regulują powołane obok artykuły ust. o fin. komunalnych.
art. 9 ust. o fin. kom. i art. 24 ust. o pod. dochod.	Stawki określa art. 2 ust. z dnia 17.III.1932 r. (Dz. U. nr 25, poz. 223) i rozp. Min. Skarbu z dn. 21.IV.1936 r. (Dz. U. nr 40, poz. 301).
art. 10 ust. o fin. kom.	Stawki określa art. 10 ust. o fin. kom. oraz rozp. o monopolu spirytusowym. Podział wpływów dokonywany jest na zasadach wyłuszczonych w art. 10 ust. o fin. kom.

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w miastach niewydzielonych z pow. zw. sam.	wydzielonych z pow. zw. sam.
21	Dodatki do podatków państwowych	Dodatek do państw. opłat od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, napojów wódczanych i spirytusowych	
22		Dodatek do państw. pod. od energii elektr. Przysługuje tylko miastom ponad 25.000 mieszk., i nie obowiązuje w wojew. wschodnich, nadto w tarnopolskim, stanisławowskim i częściowo pomorskim	
23		Dodatek do państw. opłat stempl. od pism stwierdz. przeniesienie własności nieruchomych	
24		Dodatek do państw. opłat stempl. od aktów notarialnych o stawkach niestałych	
25	Inne podatki	Podatek od zaprotestowanych weksli	
26	Opłaty	Opłaty za korzystanie z miejskich zakładów i urządzeń dobra publicznego	
27		Opłaty administracyjne	
28		Opłaty za czynności i poświadczenia urzędowe przy prowadzeniu ewidencji i kontroli ruchu ludności	
29		Opłaty za dowody osobiste	

Podstawa prawna	Normy prawne i okólniki, określające stawkę daniny
art. 11 ust. o fin. kom.	Stawki dodatku oraz jego podział określa art. 11 ust. o fin. komunalnych.
art. 1 ustawy z d. 17. XII.1931 (Dz. U. z r. 1934 nr 76, poz. 720)	Stawki określa powołany obok art. 1 ustawy z dn. 17.XII.1931 r. (Dz. U. nr 76, poz. 720 z 1934 r.) i rozp. z dn. 14.IX.1934 r. (Dz. U. nr 56, poz. 724 i 775).
art. 13 ust. o fin. kom.	Stawki dodatku określa powołany obok art. 13 ust. o fin. kom.
art. 15 ust. o fin. kom.	Stawki określa art. 15 ust. o fin. kom. oraz okólnik M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r.
art. 14 ust. o fin. kom.	Stawki określa art. 14 ust. o fin. kom.
art. 27 ust. o fin. kom.	Ogólne zasady podaje art. 110 rozp. M. S. W. z dn. 23.XI.1932 r. (Dz. U. nr 113, poz. 937). Bliższe określenie stawek niektórych opłat zawarte w instrukcji Min. S. W. z dn. 4.IV.1935 r. (Dz. Urz. M. S. W. nr 15, poz. 80).
jak wyżej	Ogólną zasadę podaje cytowany wyżej art. 110 rozp. wykon. do ust. o fin. kom. Bliższe określenie stawek podaje okólnik M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r. i nr 45 z dn. 16.VI. 1936 r.
art. 1 rozp. z 16.III. 1928 (Dz. U. nr 32, poz. 309) w brzmieniu ust. z dn. 15.III.1932 (Dz. U. nr 38, p. 390)	Powołane obok rozporz. i ustawa oraz okólnik M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r. i nr 45 z dn. 16.VI.1936 r.
art. 18 rozp. P. R. P. z dn. 16.III.1928 r. (Dz. U. nr 32, poz. 309)	Określą podany obok art. 18 rozp. z dn. 16. III.1928 r.

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w miastach	
		niewydzielonych z pow. zw. sam.	wydzielonych z pow. zw. sam.
30	Opłaty	Opłaty za czynności związane z wydawaniem pozwoleń budowlanych na użytkowanie budynków oraz przy zatwierdzaniu planów parcelacji.	
31		Opłaty wodociągowe i kanalizacyjne	
32		Koszty utrzymania publicznych szkół powszechnych, gdy szkoła przeznaczona jest dla ludności dwu lub więcej gmin	
33		Specjalne opłaty za szczególne korzyści z dróg i nadmierne ich zużycie	
34		Ekwiwalent pieniężny zamiast niewykonanych świadczeń w naturze	
35		Opłaty targowe	
36		Specjalne dopłaty na pokrycie kosztów założenia i utrzymania miejsk. urządzeń i zakł. dobra publ.	

Podstawa prawna	Normy prawne i okólniki, określające stawkę daniny
art. 410 pkt. 12 prawa budowl. (Dz. U. nr 23, poz. 202 z 1928 r.) w brzmieniu ust. z d. 14. VII.1936 r. (Dz. U. nr 56, poz. 405)	Stawki nie są określone, ustalane są w drodze przepisów miejscowych w myśl pktu 1-go powołanego obok art. 410 ust. budowlanej.
art. 410 pkt 9 prawa budowl. (Dz. U. nr 23, poz. 202 z 1928 r.) w brzmieniu ust. z dnia 14.VII.1936 (Dz. U. nr 56, poz. 405), art. 8, 9 rozp. z dn. 16.III.1928 (Dz. U. nr 32, poz. 310) i art. 6 i 8 rozp. z dn. 16.III.1928 (Dz. U. nr 32, poz. 311)	Ustalane są w drodze miejscowych przepisów w myśl pkt. 1 powołanego obok art. 410 ustawy budowlanej i innych wymienionych rozporządzeń.
art. 5 ust. z dn. 17.II. 1922 r. (Dz. U. nr 18, poz. 143) i §§ 6 — 9 rozp. z dn. 30.V.1923 r. (Dz. U. nr 73, p. 574)	Powołane obok przepisy o zakładaniu i utrzymaniu publ. szkół powszechnych.
art. 23 ustawy drog.	Art. 23 powołanej obok ustawy, względnie art. 31 ust. o fin. komunalnych.
art. 6 ust. z d. 26.III. 1935 r. (Dz. U. nr 27, poz. 204)	Wysokość obciążenia świadczeniami w naturze ustalają specjalne rozporządzenia wojewodów na zasadach, podanych w art. 8 powołanej obok ustawy z dn. 26.III.1935 r. i rozp. z dn. 24.VI.1936 r. (Dz. U. nr 52, poz. 377 i okólnik M. S. W. nr 52 z 1936 r. — Dz. U. nr 13, poz. 126).
art. 30 ust. o fin. kom.	Okólnik M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r. oraz pismo okólne z dn. 11.I.1936 r. (Dz. U. nr 1, poz. 7) określa bliżej kiedy opłaty mogą być pobierane i w jakich rozmiarach.
art. 31 ust. o fin. kom.	Ogólne zasady podane są w przytoczonym obok art. 31 ust. o fin. kom.

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w miastach niewydzielonych z pow. zw. sam.	Nazwa i stawka daniny, obowiązującej w miastach wydzielonych z pow. zw. sam.
37	Opłaty	Udział właścicieli nieruchomości w kosztach pierwszego założenia ulic	
38	Opłaty	Opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa	
39	Opłaty	Opłaty za oczyszczanie ulic i wywóz śmieci	
40	Opłaty	Opłaty za używanie targowisk	
41	Opłaty	Opłaty szpitalne	

Podstawa prawna	Normy prawne i okólniki, określające stawkę daniny
art. 174 prawa budowl. z dn. 16.II.1928 r. (Dz. U. nr 23, poz. 202) w brzmieniu ust. z d. 14. VII.1936 r. (Dz. U. nr 56, poz. 405)	Stawki opłat w ogólnych zarysach określa podany obok art. 174 ust. budowlanej w zmienionym brzmieniu. Zwraca się uwagę na ważność zmian wprowadzonych ust. z dn. 14.VII. 1936 r. oraz rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 10. VI.1937 r. (Dz. U. nr 46, poz. 351).
rozp. Prez. R. P. z d. 22.III.1928 roku o bad. zw. rzeźn. i mięsa	Ogólne określenie wysokości opłat podaje art. 19 cytowanego obok rozporządzenia z dn. 22. III.1928 r., bliższe wyjaśnienia podaje okólne pismo M. S. W. z dn. 11.I.1936 r. (Dz. U. nr 1, poz. 7) oraz okólnik nr 77 z d. 7.X.1936 r. (D. U. nr 28, poz. 202).
art. 27 ust. o fin. kom. i rozp. z d. 16.III.1928 (Dz. U. nr 32, p. 311)	Powołane obok przepisy prawne. Prawo zamiany obowiązku właścicieli nieruchomości oczyszczania ulic na świadczenia pieniężne opiera się na przepisach dzielnicowych.
art. 9 rozp. R. P. z d. 27.X.1933 (Dz. U. nr 85, poz. 639) i art. 1 dekr. z dn. 3.XII.1935 (Dz. U. nr 88, p. 544)	Ogólne określenie wysokości opłat podaje cytowany obok art. 9 rozp. z 27.X.1933 r. Bliższe określenie opłat podaje instrukcja M. S. W. z dn. 4.IV.1935 r. (Dz. Urz. M. S. W. nr 15, poz. 80; okólnik M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r., oraz pismo okólne z dn. 11.I.1936 r. (Dz. U. nr 1, poz. 7).
art. 11 i 27 — 35 rozp. z dn. 22.III.1928 (Dz. U. nr 38, poz. 382)	Powołane obok artykuły rozp. o zakładach leczniczych.

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa daniny, obowiązującej w województwach		
		środkowych i wschodnich	zachodnich	południowych
1	Podatki samoistne	Podatek od kopalń		
2	Podatki samoistne	Podatek od psów		
3	Podatki samoistne	Inne podatki nieokreślone wyraźnie w ustawie		
4	Podatki samoistne	Podatek inwestycyjny		
5	Podatki samoistne	Opłaty drogowe		
6	Udziały w podatkach państwowych	Udział w państw. podatku dochodowym, przypisanym w gminach wiejskich		
7	Udziały w podatkach państwowych	Udział w państw. podatku przemysłowym od obrotu		
8	Udziały w podatkach państwowych	Specjalny podatek od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów związku		

Podstawa prawna	Normy prawne i okólniki, określające stawkę daniny
art. 5 ust. o fin. kom.	Powołany obok art. 5 ust. o finansach komunalnych.
art. 20 ust. o fin. kom.	Stawki określone w okólniku M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r. do którego dołączono wzorowy statut tego podatku.
jak wyżej	—
art. 21 ust. o fin. kom.	Art. 21 ustawy o finansach komunalnych. Bliższe określenie podstaw wymiaru tego podatku podaje okólnik M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r. do którego dołączony jest wzorowy statut tego podatku.
art. 19 ustawy drog.	Stawki opłat drogowych określa okólnik M. S. W. z dnia 11.V.1936 r. nr 33 do którego dołączony jest wzorowy statut o opłatach drogowych (Dz. U. nr 14, poz. 85).
art. 9 ust. o fin. kom.	Stawki tego udziału określą powołany obok art. 9 ust. o fin. kom.
art. 8 i 22 — 24 ust. o fin. kom.	Stawki udziału w art. 42 ust. z dn. 15.VII. 1925 r. (Dz. U. nr 46, poz. 339 z roku 1936); jego podział określa art. 8 i 22 — 24 ust. o fin. kom.
art. 1 ust. z dnia 30. III.1936 (Dz. U. nr 23, poz. 187) i art. 11 ust. z dn. 29.III.1937 r. (Dz. U. nr 23, poz. 147)	Wysokość stawek tego podatku określa art. 2 i 5 dekretu Prezydenta R. P. z dn. 14.XI.1935 r. (D. U. nr 82, poz. 503).

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa daniny, obowiązującej w województwach		
		środkowych i wschodnich	zachodnich	południowych
9	Dodatki do podatków państwowych	Dodatek do państwowego podatku gruntowego na obszarze gmin wiejskich i miejskich		
10		Dodatek do państw. podatku od budynków dochodowych i zarobkowych na obszarze gmin wiejskich		
11		Dodatek do ceny świadectw przemysłowych		
12		—	Dodatek do pań. podatku dochodowego w gminach wiejskich.	—
13		Dodatek do państw. podatku od spożycia, zużycia względnie produkcji		
14		Dodatek do państw. opłat od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych, pobranych w gminach wiejskich		
15		Dodatek do państw. opłat stemplowych od pism, stwierdzających przejścia własności nieruchomości		

Podstawa prawna	Normy prawne i okólniki, określające stawkę daniny
art. 2 i 3, ustęp 7 art. 4 ust. o fin. kom. i znowel. art. 14 ust. z d. 15.VI.1923 (Dz. U. nr 65, poz. 505)	Stawki dodatku określa zmieniony art. 14 ust. o pań. podatku gruntowym (dekret Prezydenta z dn. 4.XI.1936 r. Dz. U. nr 85, poz. 593), zaś podział dodatku pomiędzy gminy i pow. związki sam. reguluje rozp. Min. Skarbu z dn. 8.VI.1936 r. (Dz. U. R. P. nr 47, poz. 344) i powołane obok artykuły ust. o fin. kom., oraz wyjaśnia okólnik M. S. W. nr 93 z dn. 29.XII.1936 r. (Dz. U. nr 37, poz. 254).
art. 2, 3, 22 — 24 ust. o fin. kom., dekret z dn. 14.I.1936 (Dz. U. nr 3, poz. 14)	Stawki dodatku określają powołane obok artykuły, ustawy i dekretu.
art. 8 i 22 — 24 ust. o fin. kom.	Stawkę określa art. 42 ust. z dn. 15.VII.1925 r. (Dz. U. nr 46, poz. 339 z r. 1936). Podział wpływów z dodatku określa art. 8 i 22 — 24 ust. o fin. kom.
art. 9 ust. o fin. kom. i art. 24 ustąwy o podatku dochodowym	Stawki dodatku określa art. 2 ust. z dnia 17.III.1932 r. (Dz. U. nr 5, poz. 23).
art. 10 ust. o fin. kom.	Stawki dodatku określa ustawa o fin. komun. oraz rozp. o monopolu spirytusowym. Podział wpływów z tego źródła dokonywany jest na zasadach wyłuszczonych w art. 10 ust. o fin. komunalnych.
art. 11 ust. o fin. kom.	Stawki dodatku oraz jego podział określa art. 11 ust. o fin. kom.
art. 13 ust. o fin. kom.	Stawkę dodatku oraz jego podział określa art. 13 ust. o fin. kom.

L. p.	Rodzaj daniny	Nazwa daniny, obowiązującej w województwach		
		środkowych i wschodnich	zachodnich	południowych
16	Opłaty i dopłaty	Opłaty za korzystanie z zakładów i urządzeń dobra publicznego		
17		Opłaty administracyjne		
18		Specjalne opłaty za szczególne korzyści i nadmierne zużycie dróg		
19		Specjalne dopłaty na pokrycie kosztów założenia i utrzymania zakładów i urządzeń dobra publicznego		
20		Opłaty za badanie zwierząt rzeźnych i mięsa		
21		Opłaty szpitalne (w szpitalach własnych)		

Podstawa prawna	Normy prawne i okólniki, określające stawkę daniny
art. 27 ust. o fin. kom.	Bliższe określenie niektórych opłat podaje instrukcja M. S. W. z dn. 4.IV.1935 r. (D. U. M. S. W. nr 15, poz. 80). Ogólną zasadę podaje art. 110 rozp. wykonawcz. do ust. o fin. komunal. z dnia 23.11.1932 r. Dz. U. nr 113, poz. 937.
jak wyżej	Ogólną zasadę podaje cytowany wyżej art. 110 rozp. wykonawczego do ust. o fin. kom. Bliższe określenie stawek maksymalnych podają okólniki M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r. i nr 45 z dnia 16.VI.1936 r.
art. 23 ustawy drog.	Według ugody (art. 23 ustawy drogowej) lub wg postanowień dotyczących art. 31 ust. o fin. komunalnych, tj. w stosunku do osiąganych korzyści wzgl. udogodnień.
art. 31 i 32 ust. o fin. kom.	W stosunku do osiąganych przez płatników korzyści lub udogodnień (art. 31 ust. o fin. kom.).
art. 19 rozp. Prezydenta R. P. z dnia 22.III. 1928 (Dz. U. nr 38, poz. 361)	Według powołanego obok art. 19 opłaty te mogą służyć jedynie na pokrycie wydatków związanych z badaniem zwierząt i mięsa.
art. 11, 27 — 35 rozp. z dn. 22.III.1928 (Dz. U. nr 38, poz. 382)	Podane obok artykuły rozporządzenia o zakładach leczniczych.

Miesiąc	Nazwa po					
	Gruntowy	Od nieruchomości w gminach miejskich i niektórych budynków w gm. wiejskich	Od lokali	Przemysłowy		
				Od przedsięb. handl. I i II kat. i przedsięb. I-V prowadzących prawidłowe księgi handl. i przedsiębior. sprawozdaw.	Od przedsiębiorstw pozostałych nieprowadzących prawidłowych ksiąg handlowych oraz zajęć przemysłowych	Od przedsiębiorstw pozostałych, prowadzących prawidłowe księgi hendlowe
Styczeń				Do 25-go zalicz. na podatek przemysłowy w wysokości podatku przypadającego. od obrotu osiągniętego w ub. miesiącu		Do 25-go zalicz. na IV kwartał na poczet podatku przemysłowego w wys. podatku przyp. od obr. osiągn. w ubiegłym kwartale
Luty				ditto	Do 15-go zalicz. kwart. na poczet pod. od obrotu za IV kwar. roku poprzed. w wys. conaj 1|5 kwoty podat. wymierzonego za ub. rok kalendarz.	
Marzec				ditto		
Kwiecień	do 30-go I-sza rata		1-sza rata	ditto		Do 25 zaliezka na I-szy kwartał
Maj				Do 31-go podatek przemysłowy od obrotu za poprzedni rok podatku		
Czerwiec		1-sza rata		ditto	Do 15-go zaliczka za 1 kwartał	

d a t k u				
D o c h o d o w y				
Od doch. z uposaż. sł., emerytur i wynagr. za naj. prace oraz specjalny podatek od wynagr. wypłac. z fund. publicznych	Od dochodów fundowanych osób fizycznych	Od dochodów fundowanych osób prawnych	Od skumulowanych dochodów z uposaż emeryt. i wynagr.	Od kapitałów i rent
W ciągu 7-miu dni po upływie miesiąca kalendarz., w którym nast. wypł. przez służbodawcę				1. W ciągu 14 dni od terminu płatności procentów względnie od daty zamkn. rachunków od wszystkich wypłaconych procentów oraz od przychodów z państwowych papierowych procentowych. 2. W ciągu 2 miesięcy po upływie roku operacyjnego od rachunków kontokorentowych.
ditto				
ditto	Do 1-go przedpłata od osób fizycznych w wysok. połowy kwoty, jaka przypada od zeznanego dochodu			
ditto			Do 15 I-sza rata	
ditto				
ditto		Do 1-go przedpłata od osób prawnych w wysok. połowy kwoty, jaka przypada od zeznanego dochodu	Do 15 II-ga rata	

Miesiąc	Nazwa po					
	Gruntowy	Od nieruchomości w gminach miejskich i niektórych budyn-ków w gm. wiejskich	Od lokali	Przemysłowy		
				Od przedsięb. handl. I i II kat i przedsięb I-V prowadzących prawidłowe księgi handl i przedsiębior. sprawozdaw.	Od przedsiębiorstw pozostałych nieprowadzących prawidłowych ksiąg handlowych oraz zajęć przemysłowych	Od przedsiębiorstw pozostałych prowadzących prawidłowe księgi handlowe
Lipiec				ditto		do 25-ga zaliczka za II-gi kwartał
Sierpień				ditto	Do 15-go zaliczka za III kwartał	
Wrzesień				ditto		
Październik			II-ga rata	ditto	Do 15-go zaliczka za III kwartał	do 25-go zaliczka za III-gi kwartał
Listopad	do 15-go II-ga rata			1. ditto 2. Nabywanie świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok nasstępny		
Grudzień		II-ga rata		1. ditto 2. Nabywenie świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok nasstępny		

Podatku				
Dochodowy				
Od doch. z uposaż. sł., emerytur i wynagr. za naj. prace oraz specjalny podatek od wynagr. wypłac. z fund. publicznych	Od dochodów fundowanych osob fizycznych	Od dochodów fundowanych osób prawnych	Od skumulowanych dochodów z uposaż. emeryt. i wynagr.	Od kapitałów i rent
ditto				
ditto				
ditto	Do 15-go wypłata reszty podatku wymienionego w nakazie płatniczym		Do 15-go III-cia rata	Patrz w kolumnie na stronie 103.
ditto				
ditto				
ditto			Do 15-go IV-ta rata	

TERMINARZ PODATKOWY I BUDŻETOWY

A. TERMINARZ PODATKOWY.

A. DODATKI KOMUNALNE DO PODATKÓW PAŃSTWOWYCH I UDZIAŁ W TYCH PODATKACH.

Zgodnie z ust. 2-im art. 54 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1936 r. nr 62, poz. 454) terminy płatności dodatków komunalnych do podatków państwowych są równoczesne z terminami płatności podatków państwowych.

Termin:	Nazwa podatku:	Podstawa prawna:
do 30 kwietnia	I rata państw. podatku gruntowego.	dekret z dn. 4.XI.1936 r. (Dz. U. nr 85, poz. 593).
do 15 listopada	II rata państw. podatku gruntowego.	Jak wyżej.
do dnia 25 następnego miesiąca	zaliczka na podatek przemysłowy w wysokości podatku, przypadającego od obrotu osiągniętego w ubiegłym miesiącu — w przedsiębiorstwach wymienionych w ustępie 1 przytoczonego obok art. 36.	art. 36 ust. z dn. 15. VII.1925 r. w brzmieniu ustalonym dekretem z dn. 14.I.1936 r. (Dz. U. z 1936 r. nr 46, poz. 339).
do dnia 25 następnego miesiąca po upływie kwartału	zaliczki na podatek przemysłowy w wysokości podatku, przypadającego od obrotu osiągniętego w ubiegłym miesiącu — w przedsiębiorstwach wymienionych w ustępie 2 przytoczonego obok art. 36.	Jak wyżej.
do dnia 15 czerwca, sierpnia, październik i lutego następnego roku	zaliczki w wysokości co najmniej 1/5 kwoty podatku, wymierzonego za rok ubiegły — przedsiębiorstwa wymienione w ust. 3 przytoczonego obok art. 36.	Jak wyżej.

Termin:	Nazwa podatku:	Podstawa prawna:
do 15 maja	roku bezpośrednio następującego po roku podatkowym płatny podatek przemysłowy od obrotu.	art. 38 — jak wyżej.
listopad i grudzień poprzedzający rok podatkowy	miesiące, w których należy nabywać świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne.	art. 27 — jak wyżej.
do 30 czerwca i do 30 grudnia	I-sza i II-ga rata państwowego podatku od nieruchomości.	art. 8 dekretu z dnia 14.I.1936 r. (Dz. U. nr 3, poz. 14).
do 30 kwietnia do 31 października	termin płatności półrocznych rat podatku od lokali.	art. 7 dekretu P. R. z dn. 14.XI.1935 r. (Dz. U. nr 82, poz. 505).
równocześnie z uiszczeniem opłaty stemplowej	pobiera się dodatek na rzecz związków samorządowych od pism tyczących się przeniesienia własności rzeczy nieruchomych.	art. 13 ust. z 11.VIII. 1923 r. (Dz. U. R. P. 1936 r. nr 62, poz. 454).
15 września	termin płatności państwowego podatku dochodowego ze skali I.	§ 82 rozp. Min. Skarbu z 19.IX.1934 r. (Dz. U. R. P. nr 91, poz. 821).
w terminie 7 dni po upływie miesiąca kalendarzowego w którym nastąpiła wypłata	podatek dochodowy od uposażeń służbowych (dział II).	Jak wyżej.

B. PODATKI SAMOISTNE.

Terminy płatności samoistnych danin komunalnych zgodnie z art. 54 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. z 1936 r. nr 62, poz. 454) o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych zasadniczo ustanawiają same związki samorządowe.

Termin:	Oznaczenie czynności względnie podatku:	Podstawa prawna:
przed 1 kwietnia	płatnik powinien być powiadomiony równocześnie o wysokości i terminach płatności wszystkich samoistnych danin komunalnych, wymierzonych w stosunku rocznym; wyjątek stanowią wypadki, kiedy podstawa wymiaru samoistnej daniny komunalnej powstanie dopiero w ciągu roku budżetowego.	art. 46 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. nr 62, poz. 454 z r. 1936).
kwiecień listopad	termin płatności pierwszej raty, termin płatności drugiej raty samoistnych danin komunalnych.	art. 54 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 roku. (Dz. U. R. P. z 1936 r. nr 62, poz. 454).

Terminy płatności niektórych samoistnych danin komunalnych, niewymierzanych w stosunku rocznym, wedle wzorowych statutowych danin:

1 i 16 każdego miesiąca	zainkasowane kwoty podatków od plakatów i szyldów oraz od anonsów winni właściciele przedsiębiorstw reklamowych oraz administracje czasopism wnosić do kasy gminnej.	terminoy wskazane w statucie wzorowym wydanym przez Ministra Spraw Wewnętrznych.
do dn. 20 miesiąca do dn. 5 miesiąca	za pierwszą połowę miesiąca, za drugą połowę poprzedniego miesiąca osoby, odpowiedzialne za pobór podatku hotelowego, powinny wnieść wpływ z podatku do kasy miejskiej przy odpowiednim wykazie.	terminy wskazane we wzor. statucie przy okólniku M. S. W. nr 1 z dn. 7.I.1935 r.

Termin:	Oznaczenie czynności względnie podatku:	Podstawa prawna:
w ciągu 3 dni po dniu zabawy	winien być wpłacony do kasy gminnej podatek od biletów wstępu na publiczne zabawy, rozrywki i widowiska względnie podatek ryczałtowy, zainkasowany przez przedsiębiorcę.	Jak wyżej.

Terminy uchwalania i zatwierdzania podatków:

w ciągu dni 15 po powzięciu uchwały	uchwała, polegająca zatwierdzeniu powinna być wraz z odpowiednimi danymi skierowana bezpośrednio do przełożonej władzy nadzorczej.	art. 39 ust. z 11.VIII. 1923 r. (Dz. U. R. P. z 1936 r. nr 62, poz. 454).
w ciągu dni 15 od dnia powzięcia	uchwały nie podlegające zatwierdzeniu powinny być przedkładane w 1 egzemplarzu do wiadomości bezpośrednim władzom nadzorczym.	§ 2 rozporządz. Min. Spraw Wewn. z 24.XI. 1932 r. (Dz. U. R. P. nr 113, poz. 937).
do końca grudnia	powinny być podejmowane uchwały w sprawie wprowadzania lub zmiany samoistnych danin komunalnych, jak również uchwały w sprawie wysokości dodatków komunalnych.	art. 46 ust. z 11.VIII. 1923 r. (Dz. U. nr 62, poz. 454 z 1936 r.).
do 1 października roku, poprzedzającego okres budż.	uchwały, określające wysokość dodatków do ceny świadectw przemysłowych powinny zarządy związków samorząd. udzielać do wiadomości organom, powołanym do wymiaru.	§ 2 rozp. Min. Spraw Wewn. z 23.XI.1932 r. (Dz. U. R. P. nr 113, poz. 937).

B. TERMINARZ BUDŻETOWY.

Termin:	Czynność, której w tym terminie należy dokonać:	Podstawa prawna:
	Zarząd związku samorządow. układa preliminarz budżetowy w takim czasie by mógł być uchwalony i zatwierdzony przed rozpoczęciem roku obrachunkowego, przy czym przynajmniej na:	§ 51 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewn. z dn. 6.XII. 1932 r. (Dz. U. R. P. nr 11/1933 r., poz. 71).
14 dni przed wniesieniem preliminarza pod obrady organu stanowiącego	należy wyłożyć tenże preliminarz do publicznej wiadomości i o wyłożeniu ogłosić w sposób w danej miejscowości przyjęty (np. rozplakatowanie, wybębnienie, ogłoszenie wójta przed kościołem wzgl. cerkwią itp.) a to celem umożliwienia płatnikom danin komunalnych przeglądania preliminarza i wnoszenia zarzutów i zastrzeżeń.	§ 51 ust. 2 rozporządzenia wyżej przytoczonego.
7 dni	powinien być preliminarz wyłożony do przeglądu.	Jak wyżej.
1 stycznia	prekluzyjny (ostateczny) termin uchwalenia i przedłożenia władzy nadzorczej do zatwierdzenia preliminarzy budżetowych gmin wiejskich i wojewódzkich związków komunalnych: pomorskiego i poznańskiego.	§ 52 rozporządzenia wyżej przytoczonego.

Termin:	Czynność, której w tym terminie należy dokonać:	Podstawa prawna:
1 lutego	termin — jak wyżej — dla gmin miejskich.	§ 52 rozporządzenia wyżej przytoczonego.
1 marca	termin — jak wyżej — dla powiatowych związków samorządowych.	Jak wyżej.
31 marca	wygasają wszelkie przewidziane w budżecie kredyty i po dniu tym nie wolno uskuteczniać żadnych nowych wydatków na poczet kredytów ubiegłego okresu budżetowego.	§ 47 rozporządzenia wyżej przytoczonego.
31 lipca	ostateczny termin, do którego zarząd związku samorządowego powinien złożyć organowi stanowiącemu do rozpoznania roczne sprawozdanie rachunkowe za ubiegły okres obrachunkowy.	art. 9 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 17. VI.1924 r. (Dz. U. R. P. nr 51, poz. 522).
30 września	ostateczny termin przyjęcia względnie odmówienia przyjęcia rocznego sprawozdania rachunkowego przez organ stanowiący.	§ 49 rozporządzenia wyżej przytoczonego.
31 marca	ostateczny termin — jak wyżej — dla miast liczących powyżej 250 tysięcy mieszkańców i dla związków komunalnych, podlegających nadzorowi Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.	Jak wyżej.

Edmund Kopczyński
Inspektor Samorządu Gminnego
w st. spoczynku.

TERMINARZ WAŻNIEJSZYCH CZYNNOŚCI GMIN WIEJSKICH I MIEJSKICH NIEWYDZIELONYCH.

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
	Styczeń.		
1	Zarządy gmin przystępują do wyśledzenia miejsca zamieszkania lub pobytu tych osób, które zostały wpisane do rejestru poborowych na podstawie wyciągu z ksiąg stanu cywilnego, a których miejsce zamieszkania lub pobytu nie jest znane.	§ 81 Rozp. z dn. 28. VIII.1934 r. (D. U. nr 83, poz. 757).	gmin miejskich i wiejskich
1	Zarządy gmin przystępują do sporządzenia spisu osób podlegających zastępczemu powszechnemu obowiązkowi wojskomu.	§ 5 Rozp. z dn. 20. VIII.1937 r. (D. U. nr 61, poz. 481).	" "
1	Składanie podań przez samorządy finansowo słabe o udzielenie zapomóg z komunalnego funduszu pożyczkowo - zapomogowego.	Okólnik M. S. W. z d. 8.IX.1936 r. N. S. F. 93-39-9. (Dz. Urzęd. nr 27, poz. 190).	" "
1	Wyłożenie spisów poborowych, na przeciąg dwóch tygodni do przejrzenia w Zarządzie gminnym.	Art. 27 ust. o służbie wojskowej (D. U. nr 60 z 1933 r., poz. 455) i § 93 rozp. wyk. z dn. 28.VIII.1934 r. (D. U. nr 83, poz. 757).	" "
1	Dowody tożsamości koni padłych, zabitych, skradzionych, itp. niszczą Urzędy prowadzące ewidencję koni we własnym zakresie, Jeden egzemplarz protokółu Urząd niszczący przesyła powiatowej władzy admin. ogólnej.	Instrukcja o prowadzeniu ewidencji koni.	" "
1	Przesłać Wydziałowi Powiatowemu do zatwierdzenia preliminarze budżetowe gmin wiejskich.	§ 52 Rozp. Min. Spr. Wewn. z dnia 6.XII. 1932 r. (D. U. nr 11 z 1933 r. poz. 71).	gmin wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
3	Termin płatności raty kwartalnej opłat Państwowego Funduszu Drogowego.	§ 5 rozp. wyk. z dn. 12 maja 1933 r. (D. U. nr 52, poz. 397).	gmin miejskich
5	Sporządzić kwartalne zestawienie kasowo-rachunkowe za IV kwartał.	§ 37 rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 6.XII. 1932 r. (D. U. nr 11 z 1933 r., poz. 72).	gmin miejskich i wiejskich
1	Zamknięcie ksiąg przychodu i rozchodu dowodów osobistych za rok ubiegły.	Okólnik nr 31 Min. Spr. Wewn. z dn. 8. V.1936 r. Dz. Urz. M. S. W. nr 13/36 r.	" "
5	Przesłać Wydz. Pow. sprawozdanie kwartalne za IV kw. gmin. kasy poż.-oszczędn.	Reskrypt Min. Spraw Wewn. z dn. 5.VII. 1927 r. nr 1743.	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż.-oszcz.
do 10	Podać do wiadomości publ. wysokość opłat, jakie wolno pobierać za odchowanie ogierów premiowanych z klaczami.	§ 12 Rozp. Min. Roln. z dn. 13.II.1931 r. (D. U. nr 44, poz. 389).	gmin miejskich i wiejskich
do 10	Przesłać Wydziałowi Powiatowemu półroczny wykaz niezałatwionych spraw.	§ 23 nowej instrukcji kancelaryjnej, okólnik Min. Spraw Wewn. z dn. 16.XI.1933 r. nr SS. 18/2/2.	gmin wiejskich
do 15	Przedstawić sprawozdanie o ilości rozsprzedanych tabliczek rowerowych i o ilości rowerów za okres od 1 stycznia do 31 grudnia.	Rozp. o ruchu rowerów na drogach publiczn. (Dz. U. nr 58, p. 458 z 1937 r.) i Instrukcja Min. Komun.	" "
do 15	Zarządy gm. kas poż. oszcz. przesyłają do Państw. Banku Roln. sprawozdania kwartalne o płaconych %% od wkładek oszczędn. i pobieranych %% od pożyczek.	Ustawa z dn. 29.III. 1933 r. (Dz. U. nr 29, p 255 z 1933 r.) rozp. Min. Skarbu z dnia 23.III.1934 r. (Dz. U. nr 29, p. 245).	" "
do 15	Otrzymanie od prowadzących akta stanu cywilnego wyciągów z aktów urodzenia, zgonu oraz zawarcia związku małżeńskiego w ub. kwartale.	§ 37 rozporządzenia wykonawczego z dnia 13.VI.1934 r. (D. U. nr 52, poz. 485).	gmin miejskich i wiejskich
15	Przesłać 2 egz. rejestrów poborowych do Starostwa.	§ 96 rozp. z dn. 28. VIII.1934 r. (D. U. nr 83, poz. 757).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 15	Przesłać Urzęd. Woj. dane co do wymierzonych opłat Państw. Fund. Drog., oraz ich uiszczenia i stan zaległości.	§ 3 Rozp. z dn. 17 marca 1931 r. (D. U. nr 25, p. 150).	gmin miejskich
do 15	Przesłać Starostwu wykaz statystyczny zapisanych w księgach koni wg. stanu z dn. 1 stycznia.	Instrukcja z dnia 16 grudnia 1936 r. wydana zgodnie z Rozp. z d. 23 marca 1928 r. i 3 grudnia 1928 r. (D. U. nr 44 z 1928 r., poz. 425 i nr 94 z 1930 r. poz. 740).	gmin miejskich i wiejskich
15	Sprawozdanie dla Głównego Urzędu Statystycznego o ruchu budowlanym.	§ 5 Rozp. Rady Min. z dn. 10.IX.1930 r. (D. U. nr 65, poz. 514).	gmin miejskich i wiejskich które oznaczy Główny Urząd Statystyczny
25	Przesłanie do Starostwa kwartalnego wykazu uboju zwierząt dokonanych poza nadzorem wet.	§ 3 Rozp. Rady Min. z dn. 20.V.1927 r. (D. U. nr 49, poz. 441).	gmin miejskich i wiejskich
styczeń	Wysłanie do powiatowego inspektora Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych wykazu doprowadzonych do stanu używalności budowli, których właściciele nie zgłosili do ubezpieczenia (IV kwartał).	Art. 22 p. 2 Rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 27 maja 1927 r. (D. U. nr 3 z 1933 r. poz. 22).	„ „
„	Uchwalenie preliminarza budżetowego przez Radę Miejską.	§ 52 Rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 6.XII. 1932 r. (D. U. nr 11 z 1933 r., poz. 71).	gmin miejskich
„	Zebranie przez Zarząd Gminy zapotrzebowań na szarwark. Uchwalenie przez Zarząd Gminy norm robocizny. Opracowanie programu robót na rok następny i obliczenie zapotrzebowań na szarwark. Przygotowanie materiałów do robót.	Ustawa o świadczeniach w naturze z d. 26.III.1935 r. (D. U. nr 27, poz. 204) oraz rozp. wykon. z d. 24. VI.1936 r. (D. U. nr 52, poz. 377).	gmin miejskich i wiejskich
do 30 stycznia	Zawiadomienie Urzędu Skarbowego o zaszłych na terenie gminy przypadkach w ciągu II półrocza roku ubiegłego: 1) założenia na nieużytkach sztucznego gospodarstwa rybnego, 2) dokonania inwestycyj, umożliwiających eksploatację nieużytków, 3) zalesienia nieużytków.	Rozp. z d. 31.III.1937 r. (D. U. nr 32, poz. 250) o wymiarze i poborze państw. podatku gruntow.	„ „

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
	Luty.		
do 1 lutego	Zarządy gmin zestawią „listy pracy“ dla osób podlegających zastępczemu powszechnemu obowiązkowi wojskowemu i wykładają do przejrzenia przez osoby zainteresowane na przeciąg 2 tygodni.	§ 6, 11 rozp. z dn. 20. VIII.1937 r. (D. U. nr 61, poz. 481).	gmin miejskich i wiejskich
„	Przygotowanie planów, kosztorysów i harmonogramów dla robót ustalonych do wykonania w drodze zastępczego powszechnego obowiązku wojskowego.	§ 28 rozp. jak wyżej.	„ „
1	Przesłanie Wydziałowi Powiatowemu preliminarza budżetowego, uchwalonego w miastach.	§ 52 Rozp. Min. Spr. Wewn. z dn. 6.XII. 1933 r. (D. U. nr 11 z 1933 r., poz. 71).	gmin miejskich
1	Sporządzenie bilansu i sprawozdania rocznego z działalności gminnej kasy poż.-oszczędn. i uzyskanie zatwierdzenia przez Radę Gminną. (Termin przesłania Wydz. Pow. najpóźniej 15 kwietnia).	§ 59 Statutu normalnego dla gminnych kas poż.-oszczędn. (D. U. nr 35 — 1925, p. 239).	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż.-oszcz.
do 1 lutego	Zarządy gminy otrzymują od odnośnych władz zapotrzebowania na świadczenia w naturze na cele nie objęte zadaniami gminy i gromady.	Ustawa z dn. 26.III. 1935 r. (D. U. nr 27, poz. 204).	gmin miejskich i wiejskich
1 lutego	Sprawozdanie o przeprowadzonym badaniu wody.	Rozp. Ministrów Opieki Społecznej i Spraw Wewn. z dn. 27.VIII. 1933 r. (D. U. nr 75, p 562) i okólnik Min. Op. Społ. z dn. 1.III. 1934 r. nr 6/34.	„ „
do 15 lutego	Termin płatności zaliczki kwartalnej na poczet podatku przemysłowego od obrotu za IV kwartał.	§ 82 rozp. z dn. 19.IX. 1934 r. (D. U. nr 91, poz. 821).	„ „
„	Przyjmowanie zgłoszeń od właścicieli rozpłodników o posiadanych buhajach i knurach.	Rozp. z d. 16.III.1935 r. (D. U. nr 20, po . 120).	„ „

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 15 lutego	W ciągu 14 dni od daty otrzymania zawiadomienia Urzędu Skarbowego winien być dokonany rozkład państw. podatku gruntowego i przesłany Urzędowi Skarbowemu jeden egzemplarz listy rozkładu.	Rozporządzenie z d. 31. III.1937 r. (D. U. nr 32, poz. 250).	gmin miejskich i wiejskich
"	Po upływie 14 dni od daty wyłożenia „listy pracy" — zarządy gmin podają do wiadomości ogólnej liczbę osób obowiązanych do pracy w danym roku kalendarzowym z tytułu zastępczego powszechnego obowiązku wojskowego.	Rozp. z d. 20.VIII.1937 r. (D. U. nr 61, poz. 481).	gmin miejskich i wiejskich
do końca lutego	Zebranie rady gminnej dla uchwalenia szarwarku. Przesłanie Wydziałowi Powiatowemu do zatwierdzenia uchwały rady gminnej w sprawie szarwarku. Zestawienie ogólnego planu szarwarku w gminie. Rozdział i wymiar szarwarku.	Ustawa z d. 26.III.1935 r. (D. U. nr 27, poz. 204) oraz rozp. z d. 24. VI.1936 r. (D. U. nr 52, poz. 377).	" "
luty	Przyjmowanie zgłoszeń od właścicieli ogierów.	Rozp. z dn. 2.VII.1935 r. (D. U. nr 52, poz. 339).	gmin miejskich i wiejskich
"	Dokonanie wymiaru świadczeń na cele publiczne.	Ustawa z d. 26.III.1935 r. (D. U. nr 27, poz. 204).	" "
	Marzec.		
do 1 marca	Zatwierdzenie przez powiatową władzę administracji ogólnej planów i kosztorysów robót ustalonych do wykonania w drodze zastępczego powszechnego obowiązku wojskowego sporządzonych przez zarządy gmin.	§ 28 Rozp. z d. 20. VIII.1937 r. (D. U. nr 61, poz. 481).	gmin miejskich i wiejskich
"	Zakup drzewa z lasów państwowych na budowę i naprawę obiektów drogowych, budowli samorządowych i użyteczności publicznej (podania należy składać do 1 grudnia poprzedniego roku).	Okólniki M. S. W. z d. 10.XII.1936. Nr S.S. 94-31-2 i z d. 19.XI. 1937 r. Nr SS. 94-99-1 (D. U. nr 36, poz. 250 i 31 poz. 238).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
1—15	Sporządzenie wykazów osób, podlegających ochronnemu szczepieniu ospy.	Rozp. z d. 19.VII.1919 r. (D. U. nr 63, poz. 372).	gmin miejskich i wiejskich
1—15	Wymiar samoistnych danin komunalnych.	Art. 46 ustawy o fin. kom. (D. U. nr 62, poz. 454 z 1936 r.).	" "
do 1 marca	Zarządy gmin dostarczają komisjom kwalifikacyjnym wykazy rozpłodników, buhajów i knurów.	Rozp. z d. 16.III.1935 (D. U. nr 20, poz. 120).	" "
15	Przesłanie do Starostwa wykazów osób, podlegających szczepieniu ospy.	Rozp. z d. 19.VII.1919 r. (D. U. nr 63, poz. 372).	" "
do 31 marca	Doręczenie płatnikom samoistnych danin kom. nakazów płatniczych, czyli zawiadomień o wysokości i terminach płatności tych danin.	Art. 46 ustawy o fin. kom. (D. U. nr 62, poz. 454 z 1936 r.).	" "
31	Zakończenie wszelkich operacji gotówkowych i zamknięcie rachunków kasy gminnej.	§ 38 rozp. wykonwcz. M. S. W. z dn. 6.XII. 1932 r. (D. U. nr 11 z 1933 r., poz. 72).	" "
31	Wygaśnięcie wszelkich kredytów przewidzianych w budżecie i utrata prawa uskuteczniania wydatków na poczet kredytów ubiegłego okresu budżetowego.	§ 47 Rozp. z d. 6.XII. 1932 r. (D. U. nr 11 z 1933 r., poz. 71).	" "
marzec	Ułożenie programu wykonania szarwarku. Doręczenie orzeczeń o wymiarze szarwarku. Uchwalenie przez Zarząd gminy cennika materiałów. Kursy dla dozorców robót.	Ustawa z d. 26.III.1935 r. (D. U. nr 27, poz. 204) oraz rozp. z d. 24.VI.1936 r. (D. U. nr 52, poz. 377).	" "
do 31 marca	Właściciele ogierów nie uznanych, obowiązani są uiszczać na rzecz Izb rolniczych opłatę w wysokości 50 zł od każdego nie uznanego ogiera za każdy rok kalendarzowy.	Art. 6 ustawy z d. 13 marca 1934 r. (D. U. nr 32, poz. 284 i § 19 rozp. Min. Roln. i Reform Roln. z d. 2 lipca 1935 r. (D. U. nr 52, poz. 339).	" "
"	Zawiadomienie uczestników podatkowych jednostek zbiorowych o wysokości państw. podatku gruntowego i dodatku samorządowego.	Rozp. z dn. 31.III.1937 r. (D. U. nr 32, poz. 250).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 31 marca	Zamknięcie kont poszczególnych płatników państw. podatku gruntowego w księgach bierczych B.	§ 108 rozp. z dn. 31. III.1937 r. (Dz. U. nr 32, poz. 250).	gmin miejskich i wiejskich

Kwiecień.

1	Otrzymanie od Wydziału Pow. zatwierdzonego budżetu.	§ 8 Rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 17.VI. 1924 r. (Dz. U. nr 51 z 1924 r., poz. 522).	gmin miejskich i wiejskich
1	Termin płatności kwartalnej raty opłat Państwowego Fund. Drogowego.	§ 5 rozporządz. wykonawczego z dn. 12 maja 1933 r. (Dz. U. nr 52, poz. 397).	gmin miejskich
1—30	Termin płatności I raty podatku wyrównawczego.	Ustawa z dn. 27 lutego 1937 r. (Dz. U. nr 16, poz. 104).	gmin wiejskich
1—30	Termin płatności I raty składki ogniowej.	Art. 31 ustawy z dn. 27 maja 1927 r. (Dz. U. nr 3 z 1933, poz. 22).	gmin miejskich i wiejskich
do 1 kwietn.	Składanie podań przez samorządy finansowo słabe o udzielenie zapomóg z funduszu pożyczkowo-zapomogowego.	Okólnik M. S. W. z dn. 28.IX.1936 r. Nr S. F. 93-39-9 (Dz. Urzęd. nr 27, poz. 190).	„ „
5	Sporządzić zestawienie kwartalne kasowo-rachunkowe za I kwartał danego roku.	§ 37 Rozp. Min. Spr. Wewn. i Skarbu z dn. 6.XII.1932 r. (Dz. U. nr 11 z 1933 poz. 72).	„ „
5	Sporządzić sprawozdanie kwartalne za I kwartał gm. kasy poż.-oszczędn.	Reskrypt Min. Spraw Wewn. z dn. 5 lipca 1927 r. nr 1743.	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż.-oszcz.
do 15	Przesłać Urzędowi Wojewódzkiemu dane co do wymierzonych opłat Państw. Funduszu Drogowego oraz uiszczenia i stan zaległości.	§ 3 Rozp. Wykonawczego z dnia 17 marca 1931 r. (Dz. U. nr 25, poz. 150).	gmin wiejskich
15	Sprawozdanie dla Głównego Urzędu Statystycznego o ruchu budowlanym.	§ 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 10.IX.1930 r. (Dz. U. nr 65, poz. 514).	gmin miejskich i wiejskich które oznaczy Główny Urząd Statystyczny

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 15	Otrzymanie od prowadzących akta stanu cywilnego wyciągów z aktów urodz., zgonu lub zawarcia związku małżeńskiego w ubiegłym kwartale.	§ 37 rozporządzenia wykonawczego z dn. 13.VI.1934 r. (Dz. U. nr 52, poz. 485).	gmin miejskich i wiejskich
do 15	Termin płatności I raty podatku dochodowego (dział II) z tytułu różnicy.	§ 82 rozp. z dn. 19.IX. 1934 r. (Dz. U. nr 91, poz. 821).	„ „
25	Przesłanie do Starostwa kwartalnego wykazu uboju zwierząt, dokonanego poza nadzorem weterynaryjnym.	§ 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20.V.1927 r. (Dz. U. nr 49, poz. 414).	„ „
kwiecień	Wysłać do powiatowego inspektora Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych wykaz budowli doprowadzonych do stanu używalności, których właściciele nie zgłosili do ubezpieczenia za I-szy kwartał.	Art. 22 p. 2 rozporz. Prezydenta Rzplitej z dn. 27 maja 1927 r. (Dz. U. nr 3 z 1933 r., poz. 22).	„ „
do 15.IV	Zarządy gm. kas poż.-oszczędn. przesyłają do Państw. Banku Roln. kwartalne sprawozdanie o płaconych %% od wkładek oszczędnościowych i pobieranych %% od pożyczek.	Ustawa z dn. 29.III. 1933 r. (Dz. U. nr 29, p. 255) i rozp. Min. Skarbu z dn. 23.III. 1934 r. (Dz. U. nr 29, p. 245).	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż.-oszcz.
15.IV	Sporządzić półroczne sprawozdanie objazdowych imprez widowiskowych i rozrywkowych.	Ustawa z dn. 16.III. 1933 (Dz. U. nr 22, p. 163).	gmin miejskich i wiejskich
kwiecień	Termin płatności samoistnych danin komunalnych (I półrocze).	Art. 54 ustawy o finansach komunalnych (Dz. U. nr 62 z 1936 r. poz. 454).	„ „
do 30	Termin płatności I raty (półrocznej) podatku gruntowego.	Art. 10 dekretu z dn 4.XI.1936 r. (Dz. U. nr 85, poz. 593).	„ „
kwiecień	Zatwierdzenie przez radę gminną sprawozdania z gospodarki szarwarkiem w ubiegłym okresie budżetowym.	Ustawa z dn. 26.III. 1935 r. (Dz. U. nr 27. poz. 204) i rozp. z dn. 24.VI.1936 r. (Dz. U. nr 52, poz. 377).	„ „
do 30	Ostateczny termin uzgodnienia rachunków i sporządzenia rocznego zamknięcia rachunkowego.	§ 38 rozp. z dn. 6.XII. 1932 r. (Dz. U. nr 11 z 1933 r., poz. 72).	„ „

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 30	Termin płatności I raty podatku od lokali (za I półrocze).	Art. 7 dekretu z dn. 14.XI.1935 r. (Dz. U. nr 82, poz. 505).	gmin miejskich i wiejskich
do 30	Złożenie Urzędowi Skarbowemu sprawozdania o podatku gruntowym na przepisanym wzorze.	Rozporz. z dn. 31.III 1937 r. (Dz. U. nr 32, poz. 250).	" "

Maj.

1—30	Sporządzić spisy koni od czterech lat na spęd celem obdzielenia dowodami tożsamości koni.	Rozp. Prezyd. Rzplitej z dn. 8.XI.1927 o obowiązku odstęp. zwierząt pociągowych, § 2 instr. o prowadz. ewidencji.	gmin miejskich i wiejskich
1—30	Ogłosić przypomnienie o obowiązku niszczenia ostu.	§ 3 rozporz. Ministra Roln. z dn. 27 marca 1931 r. (Dz. U. nr 41, poz. 363).	" "
do 15	Powołanie kom. gminnych dla dokonania szacunku powierzchni zasiewów dla gospodarstw o obszarze ogólnym powyżej 50 ha oraz plonów.	§ 4 instrukcji w sprawie statystyki produkcji rolnej (Monitor Polski nr 120 z 1932 r. poz. 151).	" "
w ciągu tygodnia po powołaniu komisji o której mowa wyżej	Zebrać informacje o powierzchni zasiewów.	§ 7 jak wyżej.	" "
w ciągu następnego tygodnia po powołaniu komisji o której mowa wyżej	Winno się odbyć posiedzenie Komisji celem oszacowania powierzchni zasiewów poszczególnych upraw.	§ 7 jak wyżej.	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
1 maja	Sprawozdanie o przeprowadzonym badaniu wody.	Rozp. Ministrów Opieki Społ. i Spr. Wewn. z dn. 27.VIII.1933 r. (Dz. U. nr 25, poz. 562) i okólnik Min. Op. Społ. z dn. 1.III. 1934 r. nr 6/34.	gmin wiejskich
do 15	Dopilnowanie aby w gromadach odbyły się zebrania rad gromadzkich (zebr. gromadzkich) dla rozpatrzenia sprawozdania z działalności sołtysa oraz wykonania budżetu gromadzkiego.	Art. 24 ustawy z dn. 23.III.1933 r. (Dz. U. nr 35, poz. 294).	" "
15—20	Szczepienie ospy.	Rozp. z dn. 19.VII. 1919 r. (Dz. U. nr 63, poz. 372).	gmin miejskich i wiejskich
30	Pobór rekruta przez Komisję poborową.	Art. 37 ustawy o powszechnym obow. służby wojsk. (Dz. U. nr 60 z 1933, poz. 455).	" "
31	Termin płatności podatku przemysłowego od obrotu.	§ 82 rozp. z dn. 19.IX. 1934 r. (Dz. U. nr 91, poz. 821).	" "

Czerwiec.

10	Zakończenie czynności związanych z szacunkiem powierzchni zasiewów w gospodarstwach poniżej 50 ha.	§ 9 instrukcji z dn. 21 maja 1932 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej (Monitor Polski nr 120 1932 r. poz. 151).	gmin wiejskich i miejskich
do 5	Zakończenie sprawozdania i zaświadczenia formul. „Aw" (do rejestracji powierzchni zasiewów).	§ 12 instrukcji z dn. 21 maja 1932 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej (Monitor Polski nr 120 z 1932 r. poz. 151).	" "
od 5 do 10	Zamknięcie obliczenia wszystkich zasiewów na formul. „Aw".	§ 13 jak wyżej.	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
od 10 do 15	Wpisanie do formularza „a" danych o zasiewach w gospodarstwach do 50 ha.	§ 14 jak wyżej.	gmin miejskich i wiejskich
do 15	Odsyłka formul. gminnych „a" do Starostwa wraz z formularzami „Aw" a również „Am".	§ 15 jak wyżej.	„ „
„	Termin płatności zaliczki kwartalnej na poczet podatku przemysłowego od obrotu za I kwartał.	§ 82 rozp. z dn. 19.IX. 1934 r. (Dz. U. nr 81, poz. 821).	„ „
„	Termin płatności II raty podatku dochodowego (dział II) z tytułu różnicy.	Jak wyżej.	„ „
do 20 maja	Sporządzenie i rozesłanie upomnień płatnikom zalegającym z płaceniem I raty państw. podatku gruntowego.	Rozporz. z dn. 31.III. 1937 r. (Dz. U. nr 32, poz. 250).	„ „
25	Sporządzić wykaz dowodów koni padłych. (Termin przesłania do Starostwa 1 lipca).	Instrukcja o prowadzeniu ewidencji koni.	„ „
do 30	Termin płatności I raty podatku od nieruchomości.	Dekret z dn. 14.I. 1936 r. (Dz. U. nr 3, poz. 14).	„ „

Lipiec.

do 1 lipca	Składanie podań przez samorządy finansowo słabe o udzielenie zapomóg z funduszu pożyczkowo-zapomogowego.	Okólnik M. S. W. z dn. 28.IX.1936 r. Nr S. F. 93-39-9 (Dz. Urzęd. nr 27, poz. 190).	gmin miejskich i wiejskich
1	Wysłać do Inspektora Powiatowego Powszechnego Zakładu Ubezp. Wzajemnych wykaz doprowadzonych do stanu używalności budowli, których właściciele nie zgłosili do ubezpieczenia (za II kw.).	Art. 22 p. 2 rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 27 maja 1927 r. Dz. U. nr 3 z 1933 r. poz. 2.	„ „
1	Termin płatności raty kwartalnej opłat Państw. Fund. Drogowego.	§ 5 rozporz. wykonawczego z dn. 12 maja 1933 r. Dz. U. nr 52, poz. 397.	gmin miejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
1	Nadesłanie przez sołtysów sprawozdań z wykonania budżetu gromad.	§ 50 rozp. z dn. 29.I. 1937 r. (Dz. U. nr 9, poz. 70).	gmin wiejskich
5	Sporządzić kwartalne zestawienie rachunkowe kasy gminnej za II kwartał.	§ 37 rozp. Min. Spr. Wewn. i Min. Skarbu z dn. 6.XII.1932 r. (Dz. U. nr 11 z 1933 r. poz. 72).	gmin miejskich i wiejskich
5	Sporządzić sprawozdanie kwartalne gm. kasy poż.-oszczędn. za II kwartał.	Reskrypt Min. Spr. Wewn. z dn. 5 lipca 1927 r. nr 1743.	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż.-oszcz.
do 10	Przesłanie Wydz. Powiatowemu półrocznego wykazu niezałatwionych spraw.	§ 23 nowej instrukcji kancelaryjnej .Okólnik Min. Spr. Wewn. z dn. 16.XI.1933 r. nr S. S. 18/2/2.	gmin wiejskich
15	Przesłać Wydz. Pow. sprawozdanie półroczne z działalności gm. kasy poż.-oszczędn.	Rozp. Woj. Warszaw. z dn. 8.X.1929 r. nr S. F. III.-9.-I.	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż.-oszcz.
do 15	Otrzymanie od prowadzących akta stanu cywilnego wyciągów z aktów urodzenia, zgonu i zawarcia związku małżeńskiego w ubiegł. kwartale.	§ 37 rozporządzenia wykonawczego 13.VI. 1934 r. Dz. U. nr 52, poz. 485).	gmin miejskich i wiejskich
15	Przesłać Urzędowi Wojewódzkiemu dane co do wymierzonych opłat Państw. Funduszu Drogowego w uiszczeniu i zaległości.	§ 3 rozp. wykonawczego z dn. 17 marca 1931 r. (Dz. U. nr 25, poz. 150).	gmin miejskich
15	Sprawozdanie dla Głównego Urzędu Statystycznego o ruchu budowlanym.	§ 5 rozp. Rady Min. z dn. 10.IX.1930 r. (Dz. U. nr 65, poz. 514).	gmin miejskich które oznaczy Główny Urząd Statystyczny
od 1 do 20 lipca	Dokonanie spisu zwierząt gospodarskich.	§ 19 instrukcji z dn. 21 maja 1932 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej (Monitor Polski nr 120/1932 r., poz. 151).	gmin miejskich i wiejskich
do 15 lipca	Przyjmowanie zgłoszeń od właścicieli rozpłodników o posiadanych trykach.	Rozp. z dn. 16.III. 1935 r. (Dz. U. nr 20, poz. 120).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 15 lipca	Zarządy gm. kas pożyczkowo-oszczędn. przesyłają do Państwow. Banku Roln. sprawozdanie kwartalne o wpłaconych %% od wkładek oszczędnościowych i o pobieranych %% od pożyczek.	Ustawa z dn. 29.III. 1933 r. (Dz. U. nr 29, poz. 255) i rozp. Min. Skarbu z dn. 23.III. 1934 r. (Dz. U. nr 29 p. 245).	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż.-oszcz.
od 20 lipca do 5 sierpnia	Sprawdzenie danych zebranych podczas spisu zwierząt gospodarskich.	§ 21 instrukcji z dn. 21 maja 1932 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej (Monitor Polski nr 120/1932 r., poz. 151).	gmin miejskich i wiejskich
25	Przesłanie do Starostwa kwartalnego wykazu uboju zwierząt dokonanego poza nadzorem wet.	§ 3 rozp. Rady Min. z dn. 20.X.1927 r. (Dz. U. nr 49, poz. 441).	„ „
do 30 lipca	Zawiadomienie Urzędu Skarbowego o zaszłych na terenie gminy przypadkach w ciągu ubiegłego półrocza: 1) założenia na nieużytkach sztucznego gospodarstwa rybnego, 2) dokonania inwestycyj, umożliwiających eksploatację nieużytków, 3) zalesieniu nieużytków.	Rozporz. z dn. 31.III. 1937 r. (Dz. U. nr 32, poz. 250).	gmin miejskich i wiejskich

Sierpień.

1 sierpnia	Sprawozdanie o przeprowadzonym badaniu wody.	Rozp. Ministrów Opieki Społ. i Spr. Wewn. z dn. 27.VIII.1933 r. (Dz. U. nr 75, p. 562) i okólnik Min. Op. Sp. z dn. 1.III.1934 r., nr 6/34.	gmin miejskich i wiejskich
do 1 sierpnia	Zarządy gmin dostarczają komisjom kwalifikacyjnym wykazy rozpłodników i tryków.	Rozp. z dn. 16.III. 1935 r. (Dz. U. nr 20, poz. 120).	„ „
5	Zakończenie sprawdzenia danych zebranych podczas spisu zwierząt gospodarskich, sporządzenie gminnego zestawienia na formularzach „b" oraz przesłanie formularzy do Starostwa.	§ 21 i 22 instrukcji z dn. 21 maja 1932 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej (Monitor Polski nr 120 1932 r. poz. 151).	„ „

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 10 sierpnia	Zbadanie stanu sanitarnego wszystkich szkół powszechnych w gminie.	Okólnik M. S. W. z d. 23 lipca 1937 r. nr S.S. 53-273-2 (Dz. Urzęd. nr 20, poz. 149) dotyczący wprawdzie tylko 1937 r., lecz ze względu na cel wymaga wykonania corocznie.	gmin miejskich i wiejskich
do 25 sierpnia	Wykonywanie prac koniecznych dla doprowadzenią budynków szkolnych do właściwego poziomu hygieniczno - sanitarnego, zwłaszcza uporządkowanie ustępów i studzien.	Okólnik M. S. W. z d. 23 lipca 1937 r. nr S.S. 53-273-2 (Dz. Urzęd. nr 20, poz. 149) dotyczący wprawdzie tylko 1937 r., lecz ze względu na cel wymaga wykonania corocznie.	„ „
do 15	Zarządy gmin otrzymują od urzędników stanu cywilnego wyciągi z metryk urodzenia i zmarłych płci męskiej, które w danym roku kalendarzowym ukończyły, ukończą lub ukończyłyby, gdyby żyły, 18 lat.	Art. 23 ustawy o służbie wojskowej (Dz. U. nr 60 z 1933 poz. 455) oraz § 70 rozp. z dn. 28 sierpnia 1934 r. (Dz. U. nr 83, poz. 757).	„ „
15	Gminy wzywają mężczyzn, którzy w danym roku ukończyli lub ukończą 18 lat życia, do osobistego zgłoszenia się, celem wpisania do rejestru poborowych.	§ 72 rozp. wykonawczego (Dz. U. nr 83, poz. 757 z roku 1934).	„ „
15	Termin płatności zaliczki kwartalnej na poczet podatku przemysłowego od obrotu za II ratę.	§ 82 rozp. z dn. 19.IX. 1934 r. (Dz. U. nr 91 poz. 821).	„ „
16	Pierwsze posiedzenie komisji gminnej, celem oszacowania przeciętnych plonów ziemiopłodów wymienionych w formularzu „c".	§ 24 instrukcji z dn. 18 maja 1932 r. w sprawie statystyki produkcji rolnej (Monitor Polski nr 120 z 1932 r. poz. 151).	„ „

Wrzesień.

1	Sporządzić spis ogierów (licencja ogierów). Termin przesłania Starostwu 15 września.	Ustawa z dn. 23.I. 1925 r. o państw. nadzorze nad ogierami (Dz. U. nr 17 p. 113).	gmin miejskich i wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
1	Przesłanie Wydz. Powiatowemu sprawozdania rocznego z wykonania budżetu do wiadomości.	§ 49 rozp. M. S. W. z dn. 6.XII.1932 r. (Dz. U. nr 11, 1933 r. poz. 72).	gmin miejskich i wiejskich
wrzesień 1—30	Przyjmowanie zgłoszeń osób, które ukończą 18 lat życia, celem wpisania do rejestru (wzór nr 3). Przyjmowanie zgłoszeń ma być zakończone w dniu 30 września.	§ 73 i 78 rozp. 28/8 1934 r. (Dz. U. nr 83 z 1934 r. poz. 757).	„ „
do 15	Dozory Szkolne obowiązane są przesłać Radom Szkolnym budżety wydatków szkolnych na następny rok.	Rozp. Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. z dn. 6 czerwca 1931 r. (Dz. U. nr 70 poz. 570).	„ „
do 15	Przełożeni gmin wzywają mężczyzn, którzy w danym roku ukończyli lub ukończą 20 lat życia oraz mężczyzn należących do roczników starszych do 50 lat życia, którzy jeszcze nie zgłaszali się do rejestru i nie figurują w listach poborowych, aby się zgłosili ponownie w dniu przez ten zarząd wyznaczonym w ciągu miesięcy października i listopada, celem wpisania do rejestru poborowych.	§ 83 rozp. z dn. 28.8. 1934 r. (Dz. U. nr 83, poz. 757).	„ „
15	Termin płatności III raty podatku dochodowego (dział II) z tytułu różnicy.	§ 82 rozp. z dn. 19.IX 1934 r. (Dz. U. nr 91, poz. 821).	„ „
do 30	Obowiązanych do zgłoszenia się do rejestracji, którzy pozostają w więzieniach, aresztach, zakładach poprawczych lub zakładach dla umysłowo chorych, zgłaszają kierownicy więzień, zakładów, przesyłając właściwym zarządom gmin, imienne wykazy tych osób (wzór nr 12).	§ 76 rozp. z dn. 28.8. 1934 r. (Dz. U. nr 83, poz. 757).	„ „

Październik.

1	Przesłać Wydz. Pow. sprawozdanie z wykonania budżetu wraz z materiałami finansowymi oraz uchwałą organu uchwalającego stwierdzającą przyjęcie sprawozd. względnie odmowę przyjęcia.	§ 49 rozp. Min. Spr. Wewn. i Min. Skarbu z dn. 6.XII.1932 r. (Dz. U. nr 11 z 1933 r. poz. 72).	gmin miejskich i wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
1	Poczynić przygotowania do zebrań kontrolnych rezerwistów i pospolitego ruszenia (sprawdzić ewidencję, zawiadomić zainteresowanych o terminie stawiennictwa). Zebrania kontrolne odbywają się w październiku i listopadzie.	Art. 97 ustawy o powszechnym obow. służby wojsk. (Dz. U. nr 60 z 1933 r. poz. 455).	gmin miejskich i wiejskich
1	Sporządzić rozkłady na II ratę podatku drogowego. Terminy płatności listopad.	Art. rozporz. Prez. Rzplitej z dn. 22 marca 1928 r. (Dz. U. nr 36, poz. 335).	" "
1	Termin płatności raty kwartalnej opłat Państwowego Funduszu Drogowego.	§ 5 rozp. wyk. z dn. 12 maja 1930 r. (Dz. U. nr 52, p. 397).	gmin miejskich
do 1 października	Składanie podań przez samorządy finansowo słabe o udzielenie zapomóg z funduszu pożyczkowo - zapomogowego.	Okólnik M. S. W. z dn. 28.IX.1936, Nr S. F. 93-39-9 (Dz. Urzęd. nr 27, poz. 190).	gmin miejskich i wiejskich
do 1.X roku poprzedzającego okres budżetowy	Zarządy związków komunalnych mają obowiązek udzielania do wiadomości organom powołanym do wymiaru dodatków do ceny świadectw przemysłowych, uchwał określających wysokość tych dodatków.	§ 2 rozp. z dn. 23.XI. 1932 r. (Dz. U. nr 113, poz. 937).	" "
październik	Wysłać Powiat. Inspektorowi Powszechnego Zakł. Ubezp. Wzajemnych wykaz doprowadzonych do stanu używalności budowli, których właściciele nie zgłosili do ubezpieczenia (za III kwartał).	Art. 22 p. 2 Rozp. Prez. Rzplitej z dn. 27 maja 1927 r. (Dz. U. nr 3 z 1933 r. poz. 22).	" "
5	Sporządzić kwartalne zestawienie kasowo-rachunkowe za III kwartał danego roku.	§ 37 rozp. M. S. W. i M. Sk. z dn. 6.XII. 1932 r. (Dz. U. nr 11 z 1933 r. poz. 72).	" "
5	Sporządzić sprawozdanie kwartalne gm. kasy poż.-oszczędn. za III kwartał.	Reskrypt Min. S. W. z dn. 15.VII.1927 r. nr 1743.	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż.-oszcz.
do 15	Termin płatności 2 raty składki ogniowej (od 15.X do 15. XI).	Art. 31 ustawy z dn. 27.V.1927 r. (Dz. U. nr 3 z 1933 r. poz. 22).	gmin miejskich i wiejskich

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 15	Przesłać Urzęd. Wojewódzkiemu dane co do wymierzonych opłat Państw. Fund. Drogowego i o uiszczeniu zaległości.	§ 3 rozp. wykonawczego z dn. 17 marca 1931 r. (Dz. U. nr 25, poz. 150).	gmin miejskich
do 15	Otrzymanie od prowadzących akta stanu cywilnego wyciągów z aktów urodz., zgonu, i zawarcia związku małżeńskiego w ubiegł. kwartale.	§ 37 rozporządzenia wykonawczego z dn. 13.VI.1934 r. (Dz. U. nr 52, poz. 485).	" "
od 15.X	Ustalenie osób, które nie wykonały świadczeń w naturze na cele publiczne w ubiegłym okresie budżetowym i skierowanie należności do egzekucji.	Ustawa z d. 26.III.1935 r. (D. U. nr 27, poz. 204).	gmin miejskich i wiejskich
do 15.X	Zarządy gm. kas poż.-szcz. przesyłają do Państw. Banku Roln. sprawozdanie kwartalne o opłaconych %% od wkładek oszczędn. i o pobieranych %% od pożyczek.	Ustawa z d. 29.III.1933 r. (D. U. nr 29, poz. 255) i rozp. Min. Skarbu z d. 23.III.1934 r. (D. U. nr 29, p. 245).	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż.-oszcz.
do 15.X	Sporządzić półroczne sprawozdanie odnośnie objazdowych imprez widowiskowych i rozrywkowych.	Ustawa z d. 16.III.1933 r. (D. U. nr 22, poz. 163).	gmin miejskich i wiejskich
do 15	Termin płatności zaliczki kwartalnej na poczet podatku przemysłowego od obrotu za III kwartał.	§ 82 rozp. z d. 19.IX. 1934 r. (D. U. nr 91, poz. 821).	" "
15	Sprawozdanie dla Głównego Urzędu Statystycznego o ruchu budowlanym.	§ 5 rozp. Rady Min. z d. 10.IX.1930 r. (D. U. nr 65, poz. 514).	gmin miejskich i wiejskich które oznaczy Główny Urząd Statystyczny
15	Drugie posiedzenie komisji gminnej, celem ustalenia przeciętnego plonu pszenicy i innych ziemiopłodów.	§ 24 instrukcji z d. 28 maja 1932 r. w sprawie statyst. produkcji roln. (Monitor Polski nr 120 z 1932 r. poz. 151).	gmin wiejskich i miejskich
31	Trzecie posiedzenie komisji gminnej celem ustalenia przeciętnego plonu ziemiopłodów.	Jak wyżej.	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
od 30	Rejestry poborowych będą utrzymywane w aktualności do października tego roku w którym zarejestrowani kończą 20 lat życia.	§ 82 rozp. z d. 28.VIII. 1934 r. (D. U. nr 83, poz. 757).	gmin miejskich i wiejskich
do 31	Termin płatności II raty podatku od lokali (za II półrocze).	Art. 7 Dekretu z d. 14. XI.1935 r. (D. U. nr 82, poz. 506).	" "
od 15.X do 15.XI	Objazd dróg i urządzeń melioracyjnych dla ustalenia robót na rok następny. Sporządzenie kosztorysów robót drogowych na drogach gminnych i miejscowych, oraz robót melioracyjnych.	Ustawa z dn. 24.III. 1935 r. (Dz. U. nr 27, poz. 204).	" "

Listopad.

1	Sprawozdanie o przeprowadzonym badaniu wody.	Rozp. Ministrów Opieki Społ. i Spr. Wewn. z d. 27.VIII.1933 r. (D. U. nr 75, poz. 562) i okólnik Min. Op. Sp. z d. 1.III.1934 r. nr 6/34.	gmin miejskich i wiejskich
1	Nadesłanie władzom gminnym przez Radę Szkolną Pow. budżetu wydatków na potrzeby szkolnictwa powszechnego.	Rozp. z d. 6 czerwca 1931 r. (D. U. nr 70, poz. 570).	" "
do 15	Przeprowadzenie dochodzeń co do obecnego miejsca stałego zamieszkania osób zamieszczonych w wyciągu metryk urodzenia otrzymanym od urzędników stanu cywilnego i przesłanie wyciągów do właściwych urzędów.	§ 71 rozp. z d. 28.VIII. 1934 r. (D. U. nr 83 z 1934 r., poz. 757).	" "
1—15	Zebranie materiału budżetow. przez poszczególne komisje radzieckie. W tym celu komisje przystępują do ułożenia projektu preliminarza budżetowego, każda komisja w swoim dziale, a więc komisja drogowa objeżdża drogi i mosty, sporządzając krótkie kosztorysy, komisja opieki społecznej sporządza zestaw. kredytów potrzebnych na wydatki połączone z wykonaniem obowiązku opieki społecznej itp. Następnie komisją budżetowa na	§ 53 rozp. M. S. W. z d. 6.XII.1932 r. (D. U. nr 11 z 1933 r., poz. 71).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
	podstawie zebranego materiału sporządza plan preliminarza budżetowego, który wnosi się pod obrady Zarządu Gminy.		
25—30	Ułożenie preliminarza budżetowego przez zarząd gminy.	Jak wyżej.	gmin miejskich i wiejskich
15—25	Rozpatrzenie preliminarza budżetowego przez komisję budżetową wzgl. rewizyjną celem udzielenia opinii radzie gminnej.	Jak wyżej.	gmin wiejskich
15	Koniec płatności 2 raty składki ogniowej (początek 15.X).	Art. 31 ust. z d. 27.V. 1927 r. (D. U. nr 13, z 1933 r. poz. 22).	gmin miejskich i wiejskich
do 15	Termin płatności drugiej raty podatku gruntowego.	§ 10 Dekretu z d. 4. XI.1936 r. (D. U. nr 85, poz. 593).	„ „
do 15	Termin płatności podatku wyrównawczego.	Ustawa z d. 27.II.1937 r. (D. U. nr 76, poz. 104).	„ „
Listopad	Termin płatności samoistnych danin komunalnych za II półrocze.	Art. 54 ustawy o fin. kom. (D. U. nr 62, p. 454 z 1936 r.).	„ „
do 30	Ponowne zgłoszenie się osób, które w danym roku kończą 20 lat życia ma być dokonane w zarządzie gminy, właściwej dla miejsca zamieszkania obowiązanego do rejestru. Ponowne przyjmowanie zgłoszeń winno być zakończone w dniu 30 listopada.	§ 84 i 87 rozp. z d. 28. VIII.1934 r. (D. U. nr 83, poz. 757).	„ „
do 30	Obowiązanych do powtórnego zgłoszenia się, pozostających w zakładach poprawczych, w zakładach dla umysłowo chorych, aresztach lub więzieniach, zgłaszają kierownicy tych zakładów, przesyłając do dn. 30 listopada danego roku właściwym zarządom gmin imienne wykazy tych osób (wzór nr 12).	§ 86 rozp. z dn. 28. VIII.1934 r. (D. U. nr 83, poz. 757).	„ „
do 30.XI	Termin płatności II raty podatku od nieruchomości.	Dekret z d. 14.I.1936 r. (D. U. nr 3, poz. 14).	„ „

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
od 15.XI do 31.XII	Zebranie przez Zarząd gminy sprawozdań z wykonanych robót przy pomocy szarwarku na obszarze gminy. Odbiór robót, opracowanie sprawozdania z wykonanych robót i gospodarki szarwarkiem w sezonie budowlanym. Uchwały rad gromadzkich w sprawie szarwarku.	Ustawa z d. 24.III.1935 r. (D. U. nr 27, poz. 204) i rozp. z d. 24.VI. 1936 r. (D. U. nr 52, poz. 377).	gmin miejskich i wiejskich

Grudzień.

1	Ułożenie przez Zarząd gminnej kasy poż.-oszczędnościowej preliminarza budżetowego na rok następny i uzyskanie zatwierdzenia przez Radę Gminną.	Punkt 6 § 49 statutu normalnego dla gminnych kas poż. oszczędnościowych (D. U. nr 35 z 1925 r. poz. 239).	gmin wiejskich posiadających gminne kasy poż.-oszcz.
do 1	Nadesłanie przez sołtysów do zarządów gminnych preliminarzy budżetowych gromad.	Art. 24 ust. z d. 23. III.1933 r. (D. U. nr 35, poz. 294) i § 47 rozp. o gromadach.	gmin wiejskich
do 1	Składanie podań o sprzedaż z lasów państw. drzewa na budowę i naprawę obiektów drogowych, budowę urządzeń samorządowych użyteczności publicznej. (Zakup powinien być dokonany do 1 marca następnego roku).	Okólnik M. S. W. z d. 10.XII.1936 r. nr SG. 94-31-2 (Dz. Urzęd. nr 36, poz. 250 oraz z d. 19.XI.1937 roku. Nr 94-99-1 (Dz. Urzęd. nr 31, poz. 238).	gmin miejskich i wiejskich
do 5	Sporządzenie i rozesłanie upomnień płatnikom zalegającym z płaceniem II raty państw. podatku gruntowego.	Rozp. z d. 31.III.1937 r. (D. U. nr 32, poz. 250).	" "
15	Termin płatności 4 raty podatku dochodowego (dział II) z tytułu różnicy.	§ 82 rozp. z d. 19.IX. 1934 r. (D. U. nr 91, poz. 821).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
1—15	Preliminarz gminny ułożony przez Zarząd gminy wykłada się na 14 dni przed wniesieniem pod obrady rady gminnej na przeciąg dni 7 do publicznej wiadomości, ogłaszając o wyłożeniu w sposób w danej miejscowości przyjęty (przez rozplakatowanie, ogłoszenia itp.) w celu umożliwienia płatnikom danin komunalnych, przeglądania preliminarza i wnoszenie zarzutów i zastrzeżeń.	§ 51 rozp. z d. 6.XII. 1932 r. (D. U. nr 11 z 1933 r., poz. 71).	gmin wiejskich
15—25	Uchwalenie preliminarza budżetowego przez radę gminną.	§ 1 jak wyżej.	" "
do 15	Podanie do wiadomości publicznej terminu i miejsca wyłożenia rejestrów poborowych do wglądu (od 1 do 15 stycznia).	§ 93 rozp. wyk. z d. 28.VIII.1933 r. (D. U. nr 83, poz. 757).	gmin miejskich i wiejskich
1—15	Rozpatrzenie i przyjęcie projektu preliminarza budżetowego przez Zarząd Miejski.	§ 51 rozp. Min. Spraw Wewn. z d. 6.XII.1932 r. (D. U. nr 11, z 1933 r., poz. 71).	gmin miejskich
30	Wyłożenie uchwalonego przez Zarząd miejski projektu preliminarzą budżetowego na 14 dni przed wniesieniem pod obrady rady miejskiej na przeciąg dni 7 do publicznej wiadomości, ogłaszając o wyłożeniu w sposób w danej miejscowości przyjęty.	§ 51 rozp. Min. Spraw Wewn. z d. 6.XII.1932 r. (D. U. nr 11 z 1933 r., poz. 71).	" "
30	Sporządzić liczbowy wykaz koni zapisanych do ksiąg ewidencyjnych i wykaz koni padłych. Termin przesłania do 1-go stycznia.	Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z d. 5.XI. 1927 r. (D. U. nr 98, poz. 859).	gmin miejskich i wiejskich
30	Sporządzenie drugiego egzemplarza rejestru poborowych (czystopisu).	§ 91 rozp. z d. 28.VIII. 1934 r. (D. U. nr 83, poz. 757).	" "
15—31	Wyłożenie rejestrów poborowych na przeciąg 2 tygodni do publicznego przeglądu.	Art. 27 ust. o służbie wojsk. (D. U. nr 60 z 1933 r. poz. 465) i § 93 rozp. wykon. z d. 28.VIII.1934 r. (D. U. nr 83, poz. 757).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
do 31	Powzięcie uchwał w sprawie wprowadzenia lub zmiany samoistnych danin komunalnych oraz uchwał w sprawie wysokości dodatków komunalnych do podatków państwowych.	Art. 46 ustawy o fin. kom. (D. U. nr 62 z 1936 r., poz. 454).	gmin miejskich i wiejskich
Grudzień	Uchwalenie przez Radę Gminną świadczeń w naturze na cele publiczne.	Ustawa z d. 26.III.1935 r. (D. U. nr 27, poz. 204).	" "

Terminy ogólne.

W m-cach listopadzie i grudniu	Należy nabywać świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne.	Art. 27 ust. z d. 15 lipca 1925 r. o państ. podatku przemysł. (D. U. nr 46 z 1936 r. poz. 339).	" "
Na początku każdego m-ca	Wpłata do P. K. O. na konto Państw. Funduszu Drogowego sum pobranych tytułem opłat za tabliczki rowerowe.	Rozp. z d. 15.VII.1937 r. (D. U. nr 58, poz. 458).	" "
do 14 dni	Po otrzymaniu wpływów z podatku dochodowego Kasy Skarbowe są obowiązane wypłacić udział należny związkom samorządowym.	Art. 58 ust. 2 ustawy o tymczas. ureg. fin. kom. (D. U. nr 62 z 1936 r. poz. 454).	" "
1 i 6 każdego m-ca	Termin wpłaty do kas gminnych podatku od plakatów i szyldów oraz anonsów zainkasowanego przez właścicieli przedsiębiorstw oraz administracje czasopism.	Statut wzorowy dołączony do § 73 rozp. z d. 23.XI.1932 r. (D. U. nr 113, poz. 837) zmienionego rozp. z d. 18. V.1934 r. (D. U. nr 46, poz. 400).	" "
do dn. 20 każdego m-ca	Wpłata do kas gminnych podatku hotelowego przez osoby odpowiedzialne za pobór tegoż podatku: a) za I połowę miesięca, b) za II połowę miesiąca,	Okólnik Min. Spr. Wewnętrznych z dn. 7.I. 1935 r. (D. Urz. nr 1).	" "
1 i 15 każdego m-ca	Wpłata do kasy miejskiej, podatku od oświetlenia elektrycznego i gazowego.	Art. 13 ust. o fin. kom. (D. U. nr 62, poz. 454 z 1936 r.).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
Na trzeci dzień po zainkasowaniu	Tak samo od biletów wstępu na publiczne zabawy, rozrywki i widowiska, zainkasowanego przez przedsiębiorstwa.	§ 76 rozp. z d. 13.XI. 1932 r. (D. U. nr 113 poz. 937).	gmin miejskich i wiejskich
W 10 dni po dokonaniu potrąceń	Wpłacić składki należne Ubezpieczalni Społecznej.	Art. 218 ust. z d. 28 marca 1933 r. (D. U. nr 51, poz. 396).	" "
W 7 dni po potrąceniu	Wpłata specjalnego podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych.	Art. 7 Dekretu z d. 14. XI.1935 r. (D. U. nr 32, poz. 503).	" "
W ciągu dni 15 po powzięciu uchwały podatkowej	Uchwała podlegająca zatwierdzeniu powinna być wraz z odpowiednimi danymi skierowana bezpośrednio do władzy nadzorczej.	Ust. 1 art. 39 ust. o tymcz. ureg. fin. kom. (D. U. nr 62 z 1936 r. poz. 454).	" "
W ciągu dni 7 od dnia otrzymania	Władzą, której niewłaściwie przedłożono uchwałę powinna ją skierować do władz właściwych.	Jak wyżej.	" "
W ciągu 60 dni od dnia otrzymania	Termin wyznaczony władzy nadzorczej dla zatwierdzenia uchwały.	Ust. 2 art. 39 ust. o tymcz. ureg. fin. kom. (D. U. nr 62 z 1936 r., poz. 454).	" "
W ciągu dni 15 od dnia powzięcia uchwały-	Uchwała niepodlegająca zatwierdzeniu powinna być przedłożoną w jednym egz. do wiadomości bezpośrednio władzom nadzorczym.	Ust. 1 § 2 rozp. II Min. Spr. Wewn. z d. 23.XI.1932 r. (D. U. nr 113, poz. 937).	" "
Przynajmniej na 1 mies. przed rozpoczęciem okresu budżetowego	Uchwały określające wysokość dodatków komunalnych do państw. podatku (opłat) zarządy związków komunalnych powinny udzielać do wiadomości organom powołanym do wymiaru właściwych podatków państwowych.	Ust. 4 § 1 jak wyżej.	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
Codziennie	Uzgodn. kasy gminnej.	§ 15 rozp. z d. 6.XII. 1932 r. (D. U. nr 11 z 1933 r., poz. 27).	gmin miejskich i wiejskich
W dni ustalone przez zarządy gmin.	Wpłata do kas gminnych wpływów zainkasowanych przez poborców.	§ 19 jak wyżej.	" "
Przynajmniej raz na kwartał	Kontrola kasy gminnej i rachunkowości przez Komisję Rewizyjną.	§ 52 rozp. z d. 6.XII. 1932 r. (D. N. nr 11 z 1933 r., poz. 72).	" "
Przy naj miej raz na mies.	Posiedzenia Rad Miejskich i Gminnych.	Art. 24 Dekretu o samorządzie miejskim (Dz. Pr. nr 13 z 1919 r. poz. 140). Art. 8 Dekretu o Radach Gminnych z d. 27.XI.1918 r. (Dz. Pr. nr 181, poz. 48).	" "
Przynajmniej co 2 tygodnie	Zebranie sołtysów w urzędach gminnych.	Potrzeba załatwienia spraw oraz celem instruowania i pouczenia sołtysów.	gmin wiejskich
W 7 dni po uchwale Rady Miejsk. i Rady Gmin.	Wpłata do Kasy Skarbowej podWydziału Powiatowego.	Art. 37 Dekretu o samorządzie miejskim oraz § 27 instrukcji dla Rad. Gm. z d. 24.III. 1919 r.	gmin miejskich i wiejskich
Po upływie mies. kalendarzow. w którym nastąpiła wypłata przez służbodawcę	Wpłata do Kasy Skarbowej podatku dochodowego od uposażeń służbowych, potrąconego przy wypłacie uposażenia.	§ 82 rozp. wyk. z d. 19 września 1934 r. (D. U. nr. 91, poz. 821).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
Po każdorazowej wypłacie pobor. miesięcz. nych	Wpłata do Funduszu Emerytalnego opłat i dopłat emerytalnych.	Statut wzorowy dołączony do okólnika Min. Spr. Wewn. z d. 18. VII 1929 r. nr S. S. 2822/9.	gmin miejskich i wiejskich
W ciągu 7 dni po zawarciu umów	Należy przesłać Urzędom Skarbowym wiadomości o zawarciu umów, o dokonaniu robót i dostaw tudzież umów o wydzierżawienie prawa poboru specjalnych opłat.	Art. 61 ordynacji podatkowej (D. U. nr 14 z 1936 r., poz. 134).	" "
W miarę potrzeby	Przesłanie do Prezesa Sądu Okręgowego rachunków należności za doręczenie wezwań sądowych w sprawach cywilnych.	§ 5 rozp. Min. Spraw. z d. 31.III.1932 r. (D. U. nr 27, poz. 270).	" "
W dni 5 po publicznej zabawie, rozrywce, lub widowisku	Wpłata do kasy gminnej przez właściciela przedsiębiorstwa urządzającego publ. zabawę, rozrywkę lub widowisko na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża.	§ 3 rozp. Min. Spraw Wewn. z d. 4.V.1932 r. (Dz. U. nr 43/32, poz. 422).	" "
Do 5 i 20 każdego miesiąca	Opłaty wyżej wymienione zarządy gmin wpłacają do P. K. O. względnie do Urzędu Pocztowego na konto Polskiego Czerwonego Krzyża nr 5600.	§ 7 jak wyżej.	" "
Niezwłocznie	W razie zgłoszenia w kasie samorządowej znaku pieniężnego, sfałszowanego, podrobionego lub budzącego wątpliwość sporządzić kwestionariusz w 3 egzemplarzach do Banku Polskiego.	§ 7 rozp. Min. Skarbu z d. 23 marca 1932 r. (Dz. U. nr 46, poz. 440).	" "
Niezwłocznie	Urząd gminy zawiadamia Starostwo oraz zakład ochrony roślin wymieniony w § 19 rozporządzenia z dn. 3 sierpnia 1932 r. o zwalczaniu raka ziemniaczanego (Dz. U. nr 71/32, poz. 644) o każdym wypadku zgłoszenia o wystąpieniu objawów pojawienia się raka ziemniaczanego dołączając jednocześnie próbkę ziemniaków w szczelnym opakowaniu do zbadania.	§ 15 rozp. Min. Roln. i Reform Rolnych z d. 3 sierpnia 1932 r. (D. U. nr 71/32, poz. 644).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
W 15 dni po otrzymaniu pieniędzy	Urzędy gminne wpłacają do P. K. O. opłaty od kwitów komornianych na rzecz Funduszu Pracy.	§ 2 rozp. Prezydenta Rady Ministrów z d. 26 sierpnia 1932 r. (D. U. nr 74, poz. 670).	gmin miejskich i wiejskich
Do 5 i 20 każdego miesiąca	Wpłata przez zarząd gminny do P. K. O. na rachunek czekowy Funduszu Pracy wpływu z opłat na rzecz Funduszu Pracy od: a) biletów wstępu na publiczne zabawy, rozrywki i widowiską, b) stawek we wzajemnych zakładach (totalizatorze), c) domowego spożycia gazu, d) przebywanie w godzinach nocnych w zakładach gastronomicznych i bilardowych, e) opłaty od czynszu dzierżawnego.	§ 24 rozp. z d. 29.X. 1937 r. (D. U. nr 83, poz. 604).	" "
Niezwłocznie	Urząd gminy zawiadamia Inspektora Powiatowego P. Z. U. W. o zgłoszeniu budowli do ubezpieczenia.	Art. 22 punkt i rozp. Prezydenta Rzpltej z d. 27.V.1927 r. (D. U. nr 3 z 1933 r. poz. 22).	" "
Do 2 tygodni od pobrania	Wpłącenie pobranej składki ogniowej do kas skarbowych bezpośrednio lub za pośrednictwem Poczt. Kasy Oszczęd.	Art. 32 punkt 3 tamże.	" "
Niezwłocznie	Zawiadomienie Inspektora Powiatowego o zmianach w budowlach.	Art. 33 ustęp 1 i 3 tamże.	" "
W 24 godziny po trzech dniach pobytu	Podlega zameldowaniu w gminie każdy kto przebywa w jakiejkolwiek miejscowości dłużej niż trzy dni.	Art. 7 ustawy z d. 15. III.1932 r. (Dz. Ust. nr 38, poz. 390).	" "
Przed upływem 48 godzin od chwili przybycia	Powinno nastąpić zameldowanie w miejscowościach uzdrowiskowych.	Art. 7 ustawy z d. 15. III.1932 r. (Dz. Ust. nr 38, poz. 390).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
Przed upływem 48 godzin od chwili opuszczenia mieszkania	Powinno nastąpić wymeldowanie każdoego kto opuszcza swoje miejsce zamieszkania i przenosi się do innej miejscowości lub przeprowadza się do innego domu w obrębie tej samej miejscowości.	Art. 7 ust. z d. 15.III. 1932 r. (D. U. nr 38, poz. 390).	gmin miejskich i wiejskich
Przez 14 dni	Powinny być wyłożone w urzędach zainteresowanych gmin plany budowy, znaczenia miejscowego użytku publicznego.	Art. 5 ustawy z d. 17. III.1932 r. (D. U. nr 38, poz. 391).	" "
Niezwłocznie po zawakowaniu stanowisk	Związki samorządowe właściwe do obsadzania stanowisk zastrzeżonych dla wysłużonych podoficerów zawodowych wojska lub marynarki wojennej — niezwłocznie po zawakowaniu stanowiska obowiązane są zawiadomić o tym Ministra Spraw Wojskowych.	§ 3 rozp. Rady Ministr. z d. 17 czerwca 1933 r. (D. U. nr 58, poz. 334)	" "
W każdą sobotę	Zarządy gmin utrzymujące rzeźnie wpłacają do kasy Urzędu Skarbowego państwowy podatek od uboju po potrąceniu 3% prowizji, oraz składają deklarację o znaczkach wartościowych. Uwaga: W gminach nieutrzymujących rzeźni, czynności te wykonywują lekarze weterynaryjni lub oglądacze.	§ 11 rozp. Ministra Skarbu z d. 30 października 1933 r. (D. U. nr 88, poz. 684).	" "
Bezzwłocznie po wykryciu wykroczenia przepisów o państwowym podat. od uboju	Organa pobierające państwowy podatek od uboju (zarządy gmin, lekarze weterynaryjni lub oglądacze) obowiązani są zawiadamiać Urzędy Skarbowe o wykroczeniach przeciwko rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27.X.1933 r. (Dz. U. nr 84, poz. 614) dotyczącym państwowego podatku od uboju.	§ 15 rozp. Ministra Skarbu z d. 30.X.1933 r. (D. U. nr 88, poz. 684).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
Niezwłocznie po ustaleniu uchylenia się od opłaty podatku od uboju	Dokonywa się wymiaru państwowego podatku od uboju i doręcza się podatnikowi nakaz płatniczy oraz zajmuje się i sprzedaje mięso ubitego zwierzęcia.	§ 8 i 10 jak wyżej.	gmin miejskich i wiejskich
Przy każdorazowej wypłacie uposażenia służbowego stałego wynagrodzenia za najemną pracę	Potrącenie 1% uposażenia lub wynagrodzenia na Fundusz Pracy.	§ 3 rozporządzenia wykonawczego z d. 31.III. 1933 r. (D. U. nr 22, poz. 176).	" "
Do końca m-ca następującego po wypłacie	Sumy potrącone na rzecz Funduszu Pracy należy wpłacić do Wojew. Biura Funduszu Pracy.	§ 3 rozporządzenia wykonawczego z d. 31.III. 1933 r. (D. U. nr 22, poz. 176).	" "
Po upływie jednego roku następującego po tym roku, w którym miał być dokonany wymiar	Przedawnia się prawo do wymiaru samoistnej daniny komunalnej w przypadku pominięcia płatnika bez jego winy.	Art. 59 ustęp 4 ust. o finansach komunalnych (D. U. nr 62 z 1936 r., poz. 454).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
Po upływie 3 lat od terminu płatności	Przedawnia się obowiązek zapłaty zaległych samoistnych danin komun. Przedawnienie przerywa się przez doręczenie wezwania do zapłaty, odroczenie zapłaty lub przez zarządzenie przymusowego ściągnięcia.	Art. 59 ustęp 5 ustawy o fin. kom.	gmin miejskich i wiejskich
W ciągu 5 lat poczynając od roku, następującego po tym roku w którym nastąpiło karalne uchylenie się od danin	Przysługuje prawo do wymiaru samoistnej daniny komunalnej w przypadku karalnego uchylenia się płatnika od daniny.	Art. 59 ustęp 3 jak wyżej.	" "
W terminie miesięcznym po dokonaniu rewizji	Należy przesyłać Wydziałowi Powiatowemu odpisy protokółów Komisji Rewizyjnej z dokonanej kontroli gospodarki gminnej.	§ 52 rozp. z d. 6.XII. 1932 r. (D. U. nr 11 z 1933 r. poz. 72).	" "
Po upływie roku obrachunkowego	Kontrola wydatków szkolnych.	§ 50 jak wyżej.	" "
Najdalej na 2 miesiące przed poborem głównym	Założenie list poborowych.	§ 98 rozp. z d. 28.VIII. 1934 r. (D. U. nr 83, poz. 757).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
Między 1 lipca a 1 listopada	Przeglądy ogierów odbywają się corocznie w czasie między 1 lipca a 1 listopada z wyłączeniem okresu żniw.	§ 9 rozp. Min. Roln. i Reform Roln. z d. 2. VII.1935 r. (D. U. nr 52, poz. 339).	gmin miejskich i wiejskich
W ciągu 14 dni	Ogiery przeprowadzone na stały postój z innych gmin powinny być zgłoszone w ciągu 14 dni, licząc od dnia następnego po przyprowadzeniu.	§ 17 ust. 2 rozp. jak wyżej.	" "
Po otrzymaniu zgłoszenia	Zarządy gmin prowadzą spisy ogierów trzyletnich i starszych mających w gminie miejsce stałego postoju i dokonywują w tych spisach skreśleń i uzupełnień na podstawie wiadomości, zgłąszanych przez właścicieli ogierów lub w inny sposób powziętych. Spisy te Zarządy gmin dostarczają komisjom kwalifikacyjnym w dniu i miejscu, wyznaczonym na przegląd ogierów.	§ 17 ust. 2 rozp. jak wyżej.	" "
Zawsze	Zarządy gmin prowadzą na ustalonych przez Izbę rolniczą wzorach wykazy ogierów podlegających opłacie, oraz wykazy ogierów zwolnionych od tej opłaty.	§ 24 rozp. Min. Roln. i Reform Rolnych z d. 2.VII.1935 r. (D. U. nr 52, poz. 339).	" "
W końcu każdego miesiąca	Należną izbie rolniczej część ściągniętych opłat Zarządy gmin winny przekazać Izbie wraz z wtórnikami pokwitowań.	Jak wyżej.	" "
Do dnia 7 miesiąca kalendarzowego następnego po miesiącu podatkowym	Wpłata wedł. przeznaczenia potrąconego specjalnego podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych.	Dekret z d. 14.XI.1935 r (D. U. nr 82, poz. 503).	" "
Między 1.IV. 1. X.	Odbywają się roboty szarwarkowe z wyjątkiem okresów pilnych robót rolnych.	Ust. z d. 24.III.1935 r. (D. U. nr 27, poz. 204).	" "

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
W ciągu 5 dni po upływie każdego miesiąca	Złożenie Urzędowi Skarbowemu sprawozdania o kwotach przypisanego, odpisanego i uiszczonego w ubiegłym miesiącu państw. podatku gruntowego wraz z dodatkiem samorządowym, oraz odsetkami.	Rozp. z d. 31.III.1937 r. (D. U. nr 52, poz. 250).	gmin miejskich i wiejskich
1, 11 i 21 każdego miesiąca	Wpłacenie do kas skarbowych pobranych sum państw. podatku gruntowego i dodatku samorządowego wraz z odsetkami.	Jak wyżej.	" "
W ciągu 30 dni od daty zawiadomienia Urzędu Skarbowego	Przeprowadzenie uzupełniającego rozkładu państw. podatku gruntowego.	Jak wyżej.	" "
Na 14 dni przed terminem	Na 14 dni przed terminem wyznaczonym do zgłoszenia się do pracy — doręczanie imiennych indywidualnych wezwań do pracy osobom podlegającym zastępczemu powszechnemu obowiązkowi wojskowemu.	Rozp. z d. 20.VIII.1937 r. (D. U. nr 61, poz. 481).	" "
Przynajmniej co kwartał	Sołtysi zwołują rady gromadzkie dla rozważenia spraw gromadzkich.	§ 10 rozp. z d. 29.I. 1937 r. (D. U. nr 9, poz. 70). § 10 rozp. z dn. 29.I. 1937 r. (D. U. nr 9, poz. 70).	gmin wiejskich Uwaga: zamieszcza się celem dopilnowania wykonania przez sołtysów.
Przynajmniej 2 razy do roku	Sołtysi w gromadach nie posiadających rad gromadzkich zwołują zebrania gromadzkie dla rozważenia spraw gromadzkich.	Jak wyżej.	

Termin (miesiąc dzień)	Wyszczególnienie czynności	Przepisy dotyczące wymienionych funkcyj	Jakich gmin funkcja dotyczy
W ciągu 30 dni od otrzymania uchwały od gromady	Przesłanie do Wydziału Powiatowego uchwały podlegającej zatwierdzeniu wraz z opinią rady gminnej. (Sołtys obowiązany przesłać uchwałę wójtowi w ciągu 15 dni po jej powzięciu).	§ 57 jak wyżej.	gmin wiejskich
Przynajmniej raz w roku	Dokonanie przez wójta gminy szczegółowej rewizji gospodarki gromady i przedstawienie Wydziałowi Powiatowemu sprawozdań z wyniku.	§ 61 jak wyżej.	" "
W miarę potrzeby	Zawiadomienie starostwa o wydaleniu ze służby pracowników samorządowych będących oficerami lub podchorążymi rezerwy oraz o złożeniu z urzędu członków zarządów związków samorządowych będących oficerami lub podchorążymi rezerwy.	Okólniki Min. Spraw Wewn. z d. 27.IX.1937 r. Nr Pers. 212-4 i z d. 8.XI.1937 r. Nr SS. 40-112-2 (D. U. M. S. W. z 1937 r. nr 26, poz. 198 i nr 30 poz. 231).	" "

STATUTY I REGULAMINY.

Statuty i regulaminy mają na celu systematyczne zgrupowanie pewnych przepisów, które z reguły powinny być podejmowane w formie uchwał lub decyzyj, przy czym mają one ułatwić organom ustrojowym wykonywanie zadań, ciążących na związku samorządowym, mieszkańcom zaś związku i innym osobom zainteresowanym — orientowanie się w ciążących na nich obowiązkach. Statuty są uzupełnieniem odnośnych przepisów prawnych. Niektóre z nich nadaje władza nadzorcza, inne wydawane są przez przełożonego związku, inne wreszcie uchwalane są przez radę powiatową, miejską lub gminną, bądź też przez zarząd związku. Dla niektórych z nich wymagane jest dla ich prawomocności zatwierdzenie przez władzę nadzorczą, dla innych jest to niepotrzebne, natomiast wymagane jest uprzednie zasięgnięcie opinii organu ustrojowego związku. Regulaminy dadzą się podzielić na cztery grupy: A) Regulaminy ustrojowe, B) Statuty podatkowe, C) Statuty pracownicze i D) Inne regulaminy. Poniżej podany jest spis statutów i regulaminów ze wskazaniem, gdzie są one opublikowane.

A. REGULAMINY USTROJOWE.

1. **Regulamin wyborczy do rad gromadzkich:** a) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 17.10.1933 r. (Dz. U. nr 83, poz. 60), b) rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 18.9.1934 r. (Dz. U. nr 84, poz. 760).

2. **Regulamin wyborczy do rad gminnych:** a) rozporządzenie z dn. 17.11.1933 r. (Dz. U. nr 92, poz. 711), zmienione rozporządzeniem z dn. 6.12.1933 r. (Dz. U. nr 97, poz. 752), b) rozporządzenie z dn. 6.12.1934 r. (Dz. U. nr 108, poz. 959).

3. **Regulamin wyborczy do rad miejskich:** rozporządzenie z dn. 30.3.1934 r. (Dz. U. nr 29, poz. 259) zmienione rozporządzeniem z dn. 28.5.1936 r. (Dz. U. nr 45, poz. 331).

4. **Regulamin wyborczy do rad powiatowych:** rozporządzenie z dn. 8.8.1934 r. (Dz. U. nr 74, poz. 703).

5. **Regulamin wyboru sołtysa i podsołtysa:** rozporządzenie z dn. 8.10.1936 r. (Dz. U. nr 81, poz. 558).

6. **Regulamin wyborczy do zarządu gminnego:** a) rozpo-

rządzenie z dn. 1.2.1934 r. (Dz. U. nr 2, poz. 6), b) rozporządzenie z dn. 6.12.1934 r. (Dz. U. nr 108, poz. 960).

7. **Regulamin wyborczy do zarządu miejskiego:** rozporządzenie z dn. 13.4.1934 r. (Dz. U. nr 52, poz. 475).

8. **Regulamin obrad rady gromadzkiej (zebrania gromadzkiego):** wzorowy regulamin opublikowany na str. 195 — 199 „Przewodnika Gromadzkiego i Kalendarza Sołtysa“ na r. 1937. Wyd. Samorz. Instytutu Wydawniczego. (Cena 1,50 zł).

10. **Regulamin obrad rady miejskiej:** wzorowy regulamin, opracowany przez Związek Miast, opublikowany został w broszurze wydanej w 1935 r. p. n. „Regulaminy Rad Miejskich“. (Cena 80 gr).

11. **Regulamin obrad rady powiatowej:** wzorowy regulamin, opracowany przez Związek Powiatów, wydany został w broszurze pt. „Regulaminy obrad organów i komisyj powiatowego związku samorządowego“. Warszawa 1935. (Cena 1 zł).

12. **Regulamin czynności zarządu miejskiego:** wzorowy regulamin obrad magistratu, jako część ogólnego regulaminu magistratu, opracowany został przez Związek Miast i opublikowany w nr 4 „Samorządu Miejskiego“ z 1936 r. str. 290—303.

13. **Regulamin obrad wydziału powiatowego:** wzorowy regulamin, opracowany przez Związek Powiatów, wydany został w broszurze (p. poz. 11).

14. **Regulaminy komisyj:**

a) **Regulamin miejskiej komisji opieki społecznej:** wzorowy regulamin opracowany został przez Związek Miast i opublikowany w „Samorządzie Miejskim“ z 1935 r. nr 10, str. 532 — 539;

b) **Regulamin miejskiego komitetu rozbudowy:** wzorowy regulamin opracowany przez biuro Związku Miast wspólnie z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, opublikowany został w nr 3 „Samorządu Miejskiego“ z 1935 r. str. 158 — 160;

c) **Regulamin czynności miejskiej komisji rewizyjnej:** wzorowy regulamin, opracowany przez Związek Miast, znajduje się na str. 8 — 16 w wydanej przez Związek Miast broszurze p. n. „Instrukcja Szczegółowa dla Miejskich Komisyj Rewizyjnych“. Warszawa, 1935 r. (Cena 2 zł);

d) **Regulamin komisji rewizyjnej rady powiatowej:** wzorowy regulamin opracowany przez Związek Powiatów, wydany został w broszurze (p. poz. 11);

e) **Regulamin (powiatowej) komisji rolnej:** wzorowy regulamin opracowany przez Związek Powiatów, wydany został w broszurze (p. poz. 11);

f) **Regulamin (powiatowej) komisji zdrowia publiczne-**

go: wzorowy regulamin, opracowany przez Związek Powiatów, wydany został w broszurze (p. poz. 11);

g) **Regulamin (powiatowej) komisji kulturalno - oświatowej**: wzorowy regulamin, opracowany przez Związek Powiatów, wydany został w broszurze (p. poz. 11);

h) **Regulamin gminnej komisji letniskowo - turystycznej**: wzorowy regulamin, opracowany przez Związek Powiatów, wydany został w broszurze pt. „Regulaminy powiatowej komisji letniskowo - turystycznej". Warszawa 1935;

i) **Regulamin powiatowej komisji letniskowo - turystycznej**: wzorowy regulamin, opracowany przez Związek Powiatów, wydany został w broszurze (p. p. h).

B. STATUTY PODATKOWE.

1. **Statut o podatku od zbytku mieszkaniowego** (art. 7 u. o f. k.): wzorowy statut o poborze miejskiego podatku od zbytku mieszkaniowego wydany został, jako załącznik 2 do okólnika nr 1 z 1935 r. (Dz. Urzęd. M. S. Wewn. nr 2, poz. 2).

2. **Statut o podatku hotelowym** (art. 7 u. o f. k.: wzorowy statut o podatku od zajmowanych lokali lub ich części w hotelach, pensjonatach, pokojach umeblowanych, gospodach, zajazdach lub domach noclegowych wydany został, jako załącznik 3 do okólnika nr 1 z 1935 r. (Dzien. Urzęd. M. S. Wewn. nr 2, poz. 2).

3. **Statut podatku od reklam** (art. 17 u. o f. k. i § 73 rozp. wykonawczego): wzorowy statut o poborze podatku od plakatów i szyldów oraz podatku od anonsów, wydany został jako załącznik do rozporządzenia wykonawczego do u. o f. k. (Dz. U. nr 113, poz. 937 z 1932 r.).

4. **Statut podatku widowiskowego** (art. 18 u. o f. k.): wzorowy statut o miejskim podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk wydany został, jako załącznik 5 do okólnika nr 1 z 1935 r. (Dz. Urzęd. M. S. Wewn. nr 2, poz. 2).

5. **Statut podatku od prawa polowania** (art. 19 u. o f. k.): wzorowy statut wydany został, jako załącznik 6 do okólnika nr 1 z 1935 r. (Dz. Urzęd. M. S. Wewn. nr 2, poz. 2).

6. **Statut podatku od psów** (art. 20 u. o f. k. i § 100 rozp. wyk.): wzorowy statut samoistnego podatku komunalnego od psów, ogłoszony został jako załącznik do rozporządzenia wykonawczego do u. o f. k. (Dz. U. nr 113, poz. 937 z 1932 r.).

7. **Statut podatku inwestycyjnego** (art. 20 ust. 1 i art. 21 ust. 2 u. o f. k.): wzorowy statut o komunalnym podatku inwestycyjnym wydany został, jako załącznik 7 do okólnika nr 7 z 1935 r. (Dz. Urzęd. M. S. Wewn. nr 2, poz. 2).

8. **Statut podatku od lokali w gminach wiejskich o cha-**

rakterze miejskim: wzorowy statut wydany został jako załącznik 8 do okólnika nr 12 z 1935 r. (Dz. Urzęd. M. S. Wewn. nr 2, poz. 2).

9. **Statut o samoistnym podatku wyrównawczym** (na rzecz gmin wiejskich) — wzór statutu dołączony do okólnika nr 20 Min. Spr. Wewn. (Dz. Urz. nr 8, poz. 62 z 1937 r.).

10. **Statut o opłatach specjalnych i dopłatach drogowych** (na rzecz pow. zw. sam.), (art. 19 i 23 ustawy drogowej); wzorowy statut opublikowany został w Dzienniku Urzędowym M. S. Wewn. nr 14 z 1936 r., poz. 85.

11. **Statut opłat administracyjnych**, opracowany w trzech wariantach (na rzecz powiatowego związku samorządowego, miasta i gminy wiejskiej) przez Związek Zawodowy Pracowników Samorządu Terytorialnego R. P.

C. STATUTY PRACOWNICZE.

1. **Statut etatów stanowisk służbowych:** wzorowy statut znajduje się w Zbiorze Zarządzeń Ministerstwa Spraw Wewnętrznych t. II. str. 1374— 1378. Statut ten jednak należałoby uzupełnić i zmienić w związku z uwagami, opublikowanymi w nr 10 „Samorządu Miejskiego“ z 1933 r. str. 1026—1035.

2. **Statut służbowy dla pracowników:** wraz z przepisami dyscyplinarnymi: wzorowy statut, opracowany przez Związek Miast, opublikowany został w nr 24 „Samorządu Miejskiego“ z 1933 r. str. 1299 — 1309. W województwach zachodnich obowiązuje w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej rozporządzenie z dn. 24.2.1928 r. (Dz. U. nr 24, poz. 206).

3. **Statut emerytalny dla członków zarządu i pracowników::** wzorowy statut opublikowany jest w Zbiorze Zarządzeń Ministerstwa Spraw Wewnętrznych tom II, str. 1385—1931, częściowo zmieniony pismem z dn. 4.6.1936 r. Zbiór Zarządzeń t. I, str. 270).

4. **Statut pomocy leczniczej dla pracowników samorządu terytorialnego**, wydany przez Związek Zawodowy Pracowników Sam. Teryt. w formie opracowanej przez Radę Naczelną Związków Prac. Sam.

D. INNE STATUTY I REGULAMINY.

W pierwszym rzędzie będą tu należeć regulaminy i instrukcje dla urzędów, zakładów i przedsiębiorstw komunalnych.

1. **Regulamin wewnętrznego urzędowania biur** (instrukcja kancelaryjna): wzorowa instrukcja dla urzędów gmin wiejs-

kich opublikowana została w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 1933 r. nr 20, str. 696—700.

2. **Regulamin biura meldunkowego:** wzorowy regulamin wydany został przez Związek Zawodowy Pracowników Samorządu Terytorialnego R. P. w opracowaniu B. Wesołowskiego (Cena 2 zł.).

3. **Regulamin aresztu gminnego:** wzorowy regulamin nie został opracowany, przy opracowywaniu należy posiłkować się regulaminem więziennym, wydanym przez Ministra Sprawiedliwości z dn. 20.6.1931 r. (Dz. U. nr 71, poz. 577). W tej sprawie p. „Samorząd" nr 42 z 1935 r.

4. **Regulamin zapobiegania i tłumienia pożarów i innych klęsk na obszarze gminy,** wzorowy regulamin nie został dotychczas opracowany, przy opracowywaniu można się posiłkować wzorowym rozporządzeniem porządkowym, opublikowanym w Zbiorze Zarządzeń Ministerstwa Spraw Wewnętrznych tom II, str. 1197—1199.

5. **Statuty przedsiębiorstw miejskich:** wzorowe statuty nie są dotychczas opracowane, natomiast można się posiłkować projektem opracowanym przez Związek Miast i opublikowanym w nr 7 „Samorządu Miejskiego" z 1934 r. str, 386 p. n. „Zasady postępowania władz miejskich przy tworzeniu, prowadzeniu i likwidacji przedsiębiorstw miejskich"; poza tym opublikowane zostały:

a) **Statut zakładu oczyszczania miasta,** zamieszczony na str. 146—153 pracy dr. Biegeleisena p. n. „Pzedsiębiorstwa komunalne wywozu i utylizacji odpadków domowych". Wydawnictwo Związku Miast. Cena zł 6.

b) **Statut elektrowni**—„Samorząd Miejski" nr 18 z 1932 r. str. 961.

6. **Miejscowe przepisy policyjno-budowlane:** wzorowe przepisy zostały opracowane i opublikowane przez Związek Miast w 1930 r. w broszurze p. n. „Miejscowe przepisy budowlane dla miast". (Cena z komentarzami nacz. G. Szymkiewicza zł. 6, bez komentarzy zł 3).

7. **Szczegółowe przepisy sanitarno-porządkowe:** wzorowe przepisy wydane zostały w oddzielnej broszurze przez Związek Zawodowy Pracowników Samorządu Terytorialnego R. P. (Cena 60 gr.) oraz w nr 2 „Samorządu Miejskiego" z 1936 r. str. 83 — 92.

8. **Regulamin Targów Małych i Jarmarków,** opracowany przez Związek Zawodowy Pracowników Samorządu Terytorialnego R. P.

9. Ilustracja w sprawie celowości wymiaru i poboru świadczeń w naturze — opublikowana w Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 17, poz. 130 z 1937 r., jako załącznik do okólnika Nr 38 z dn. 28.VI.1937 r.

PODSTAWY PRAWNE URZĄDZEŃ, ZAKŁADÓW I PRZEDSIĘBIORSTW SAMORZĄDOWYCH.

I PRZEPISY OGÓLNE.

1) **Kodeks zobowiązań** z dn. 27.X.1933 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 598).
   Przepisy wprowadzające (Dz. U. Nr 82 z 1933 r., poz. 599).
2) **Kodeks Handlowy** z dn. 27.VI.1934 r. (Dz. U. Nr 57, poz. 502).
   Przepisy wprowadzające (Dz. U. Nr 57 z 1934 r., poz. 503).
   Rejestr handlowy z dn. 1.VII.1934 r. (Dz. U. Nr 59, poz. 511).
3) **Prawo wekslowe** (Dz. U. Nr 37 z 1936 r., poz. 282).
4) **Prawo czekowe** (Dz. U. Nr 37 z 1936 r., poz. 283).
5) **Art. 27 — 32 ustawy o finansach komunalnych** (Dz. U. Nr 62, poz. 454 z 1936 r.).
6) **Prawo budżetowe** z dn. 17.VI.1924 r. (Dz. U. Nr 51, poz. 522);
   rozporządzenie wykonawcze o budżetowaniu (Dz. U. Nr 11 z 1933 r., poz. 71);
   rozporządzenie wykonawcze o kasowości i rachunkowości (Dz. U. Nr 11 z 1933 r., poz. 72).
7) **Rozporządzenie** z dn. 27.X.1932 r. **o dochodzeniu roszczeń pieniężnych** i egzekucji należności pieniężnych, opartych na tytułach prywatno - prawnych, przypadających od związków samorządowych (Dz. U. Nr 94, poz. 809).
8) Art. 43 — 44, 64 ustawy samorządowej z 1933 r.
9) **Rozporządzenie** z dn. 24.X.1934 r. **o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych** (Dz. U. Nr 94, poz. 840), zmienione dekretem z dn. 14.XI.1935 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 508) i dekretem z dn. 7.VI.1936 r. (Dz. U. Nr 36, poz. 278).

10) Rozporządzenie z dn. 29.I.1937 r. (Dz. U. Nr 13, poz. 92) o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz instytucyj prawa publicznego.
11) Kodeks Postępowania Cywilnego (Dz. U. Nr 112 z 1932 r., poz. 934). Zmiana w Dz. U. Nr 16, poz. 102 z 1937 r.

II. PRZEPISY SZCZEGÓLNE.

Ambulatoria — p. Zakłady Lecznicze.
Apteki — rozporządzenie z dn. 10.VII.1920 r. o udzielaniu koncesji na zakładanie aptek (Dz. U. Nr 62, poz. 411).
Areszty — brak przepisów.
Autobusy — p. Przedsiębiorstwa komunikacyjne.
Banki — prawo bankowe z dn. 17.III.1928 r. (Dz. U. Nr 34, poz. 321).
Betoniarnie — brak przepisów.
Biura adresowe — rozporządzenie z dn. 16.III.1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności (Dz. U. Nr 32, poz. 309) zmienione ustawą z dn. 15.III.1932 r. (Dz. U. Nr 38, poz. 390).
Biuro Pisania Podań — ustawa z dn. 28.III.1933 r. o biurach pisania podań oraz o zakazie udzielania porad prawnych i prowadzenia cudzych spraw (Dz. U. Nr 31, poz. 269).
Cegielnie — brak przepisów.
Chłodnie — p. Rzeźnie.
Cmentarze — ustawa z dn. 17.III.1932 r. o chowaniu zmarłych i stwierdzaniu przyczyn zgonu (Dz. U. Nr 35, poz. 359).
Domy czynszowe — ustawa z dn. 11.IV.1924 r. o ochronie lokatorów (Dz. U. Nr 39 z 1936 r., poz. 297).
Domy noclegowe — p. Zakłady Opieki Społecznej.
Domy Pracy Przymusowej — p. Zakłady Opieki Społecznej.
Drogi — ustawa z dn. 10.XII.1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych (Dz. U. Nr 6 z 1921 r., poz. 32).
Drukarnie — przepisy tymczasowe o zakładach drukarskich i składach druków (Dz. U. Nr 14 z 1919 r., poz. 146).
Elektrownie — ustawa elektryczna z dn. 21.III.1922 r. (Dz. U. Nr 17 z 1935 roku, poz. 98);
rozporządzenie wykonawcze z dn. 31.X.1934 r. (Dz. U. Nr 104, poz. 928).
Elewatory Zbożowe — brak przepisów.
Fermy (Doświadczalne) — brak przepisów.
Gazownie — rozporządzenie z dn. 7.VI.1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. Nr 53, poz. 468).
Gospodarstwa Leśne — p. Lasy.
Gospodarstwa Rolne — brak przepisów.

Gospodarstwa Rybne — ustawa z dn. 7.III.1932 r. o rybołóstwie (Dz. U. Nr 35, poz. 357).

Jatki Tanie — rozporządzenie z dn. 22.III.1928 r. o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa (Dz. U. Nr 60 z 1933 r., poz. 454).

Kamieniołomy — brak przepisów; p. Drogi.

Kasy Gminne Pożyczkowo - Oszczędnościowe — rozporządzenie z dn. 30.XII.1924 r. o organizacji i ustalaniu statutów gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych (Dz. U. Nr 118, poz. 1069);
rozporządzenie wykonawcze z dn. 13.III.1925 r. (Dz. U. Nr 35, poz. 239).

Kasy Komunalne Oszczędności — rozporządzenie z dn. 24.X. 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. Nr 95, poz. 860), oraz z dn. 16.III.1937 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 173). Statut wzorowy ogłoszony w Monitorze Polskim Nr 100 z dn. 1.V.1937 r.

Kinematografy — ustawa z dn. 13.III.1934 r. o filmach i ich wyświetlaniu (Dz. U. Nr 36, poz. 323).

Klinkiernie — brak przepisów.

Koleje — ustawa z dn. 17.III.1932 r. o koncesjach na koleje znaczenia miejscowego i koleje miejskie (Dz. U. Nr 38, poz. 391);
rozp. Min. Komunikacji z dn. 13.V.1937 r. w sprawie przepisów szczegółowych o budowie państwowych budynków kolejowych i budynków kolei prywatnych użyteczności publicznej (Dz. U. Nr 45, poz. 346).

Lasy — rozporządzenie z dn. 24.V.1927 r. o zagospodarowaniu lasów nie stanowiących własności państwa (Dz. U. Nr 60 z 1933 r., poz. 932).
ustawa z dn. 14.IV.1937 r. o szkodnictwie leśnym i polnym (Dz. U. Nr 30, poz. 224).

Lombardy — brak przepisów, p. Banki.

Łaźnie — brak przepisów.

Muzea — ustawa z dn. 28.III.1933 r. o opiece nam muzeami publicznymi (Dz. U. Nr 32, poz. 279).

Mleczarnie — ustawa z dn. 22.IV.1936 r. o mleczarstwie (Dz. U. Nr 35, poz. 272).

Ochronki — p. Zakłady Opieki Społecznej.

Oczyszczalnie kiszek — p. Rrzeźnie.

Ogrody — p. Plantacje.

Ogrody botaniczne — brak przepisów.

Ogrody Zoologiczne — brak przepisów.

Parki — p. Plantacje.

Plantacje — brak przepisów.

Poczty Gminne (Miejskie) — ustawa z dn. 3.VI.1924 r. o poczcie (Dz. U. Nr 63 z 1933 r., poz. 481).

Pogotowia Pożarne — p. Straże Ogniowe.

Przedsiębiorstwa komunikacyjne — p. Koleje.

Ustawa z dn. 22.III.1933 r. o zarobkowym przewozie osób pojazdami mechanicznymi w obrębie gminy miejskiej (Dz. U. Nr 32, poz. 273), zmieniona rozporządzeniem z dn. 27.X.1933 r. (Dz. U. Nr 84, poz. 619);
rozporządzenie wykonawcze z dn. 6.IV.1935 r. (Dz. U. Nr 29, poz. 226);
rozporządzenie z dn. 6.III.1929 r. o przepisach o ruchu tramwajów elektrycznych w miastach (Dz. U. Nr 52, poz. 524), zmienione rozporządzeniem z dn. 8.V.1934 r. (Dz. U. Nr 45, poz. 392).

Przychodnie — p. Zakłady Lecznicze.

Przytułki — p. Zakłady Opieki Społecznej.

Rzeźnie — ustawa z dn. 29.III.1933 r. o rzeźniach z prawem wyłączności (Dz. U. Nr 32, poz. 280);
ustawa z dn. 17.IV.1936 r. o uboju zwierząt gospodarskich w rzeźniach (Dz. U. Nr 29, poz. 237);
rozp. Min. Roln. i R. R. z dn. 26.VIII.1936 r. o sposobach i warunkach uboju rytualnego zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 70, poz. 504).

Spółki drogowe — ustawa z dn. 10.XII.1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych (Dz. U. Nr 6 z 1921 r., poz. 32).

Spółki wodne — ustawa wodna z dn. 16.IX.1922 r. (Dz. U. Nr 62 z 1928 r., poz. 574).

Stadiony Sportowe — brak przepisów.

Straże ogniowe — ustawa z dn. 13.III.1934 r. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. Nr 41, poz. 365).

Szkoły — p. Zakłady naukowe.

Szkółki Drzew Owocowych i Innych — brak przepisów.

Szpitale — p. Zakłady lecznicze.

Targowice — rozporządzenie z dn. 7.VI.1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. Nr 53, poz. 468).

Targowiska (zwierzęce) — rozporządzenie z dn. 27.X.1933 r. w sprawie uregulowania obrotu zwierzętami gospodarskimi i drobiem oraz obrotu hurtowego mięsem (Dz. U. Nr 85, poz. 639);
rozp. Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 4.VIII.1936 r. w sprawie targowisk (Dz. U. Nr 64, poz. 462);
rozp. z dn. 26.VIII.1936 r. o ważeniu bydła rogatego, trzody chlewnej i owiec na targowiskach (Dz. U. Nr 71, poz. 513).

Teatry — prawo o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych z dn. 27.X.1933 r. (Dz. U. Nr 85, poz. 632).

Tramwaje — p. **Przedsiębiorstwa Komunikacyjne.**

Zakłady Elektryczne — p. **Elektrownie.**

Zakłady Kanalizacyjne — rozporządzenie z dn. 16.III.1928 r. o usuwaniu nieczystości i wód opadowych (Dz. U. Nr 32, poz. 311).

Zakłady Lecznicze — rozporządzenie z dn. 22.III.1928 r. o zakładach leczniczych (Dz. U. Nr 38, poz. 382);
rozporządzenie wykonawcze z dn. 14.II.1931 r. (Dz. U. Nr 29, poz. 195);
ustawa z dn. 21.II.1935 r. o zapobieganiu chorobom zakaźnym i ch zwalczaniu (Dz. U. Nr 27, poz. 198);
rozporządzenie z dn. 22.III.1928 r. o zwalczaniu jaglicy (Dz. U. Nr 36, poz. 333).

Zakłady Mleczarskie — p. **Mleczarnie.**

Zakłady Naukowe — ustawa z dn. 9.VII.1920 r. o ludowych szkołach rolniczych (Dz. U. Nr 92, poz. 398);
ustawa z dn. 17.II.1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych (Dz. U. Nr 18, poz. 143);
ustawa z dn. 17.II.1922 r. o budowie publicznych szkół powszechnych (Dz. U. Nr 18, poz. 144);
ustawa z dn. 11.III.1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. Nr 38, poz. 389).

Zakłady Oczyszczania Osiedli — rozporządzenie z dn. 16.III. 1928 r. o usuwaniu nieczystości i wód opadowych (Dz. U. Nr 32, poz. 311).

Zakłady Opieki Społecznej — ustawa z dn. 16.VIII.1923 r. o opiece społecznej (Dz. U. Nr 92, poz. 726);
rozporządzenie z dn. 22.IV.1927 r. o nadzorze i kontroli nad działalnością instytucyj opiekuńczych (Dz. U. Nr 40, poz. 454), zmienione rozporządzeniem z dn. 22.III. 1928 r. (Dz. U. Nr 38, poz. 359);
rozporządzenie z dn. 25.II.1930 r. o rachunkowości i sprawozdaniach instytucyj opiekuńczych (Dz. U. Nr 23, poz. 210);
rozporządzenie z dn. 12.X.1927 r. o regulaminach zakładów opiekuńczych (Dz. U. Nr 100, poz. 867);
rozporządzenie z dn. 16.I.1928 r. o budowie i utrzymaniu wojewódzkich zakładów opiekuńczo - wychowawczych (Dz. U. Nr 8, poz. 56);
rozporządzenie z dn. 25.V.1929 r. o organizacji przytułków, domów pracy dobrowolnej i przymusowej (Dz. U. Nr 41, poz. 350);
rozporządzenie z dn. 14.X.1927 r. o zwalczaniu żebractwa i włóczęgostwa (Dz. U. Nr 92, poz. 823).

Zakłady Utylizacyjne — p. Rzeźnie.

Zakłady Położnicze — p. Zakłady Lecznicze; rozporządzenie z dn. 16.III.1928 r. o położnych (Dz. U. Nr 5 z 1934 r., poz. 41).

Zakłady Wodociągowe — rozporządzenie z dn. 16.III.1928 r. o zaopatrywaniu ludności w wodę (Dz. U. Nr 32, poz. 310).

Zakłady Zastawnicze — p. Lombardy.

Zakłady Zdrojowe — ustawa z dn. 23.III.1922 r. o uzdrowiskach (Dz. U. Nr 31, poz. 254), zmieniona rozporządzeniem z dn. 22.III.1928 r. (Dz. U. Nr 38, poz. 331).

Zoo — p. Ogrody Zoologiczne.

Związki Międzykomunalne — rozporządzenie z dn. 22.III.1928 r. o związkach międzykomunalnych (Dz. U. Nr 39, poz. 386).

WŁADZE CENTRALNE.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Stałym miejscem zamieszkania Prezydenta jest Zamek w Warszawie. Mieszczą się tam istniejące przy Prezydencie Kancelaria Cywilna i Wojskowa Adiutantura Generalną. Tel. 582-93, 580-94.

SEJM I SENAT RZECZYPOSPOLITEJ.

Reprezentują: Sejm — Marszałek Sejmu, Senat — Marszałek Senatu.

Biura Sejmu i Senatu mieszczą się przy ul. Wiejskiej N-ry 4, 6, 8. Telefon — centrala telefoniczna Sejmu i Senatu 551-20.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI PAŃSTWA.

Kontrolę administracji państwowej pod względem finansowym wykonywuje Najwyższa Izba Kontroli Państwa. Na jej czele stoi prezes, wraz z dwoma wiceprezesami. Izba dzieli się na 4 departamenty. Organami prowincjonalnymi Izby są Okręgowe Izby Kontroli Państwa.

Adres: Al. Szucha 23, tel. centrala 5-57-73.

RADA MINISTRÓW.

Rada Ministrów jest właściwym organem, rozstrzygającym o kierunku polityki rządu. Jest to organ kolegialny złożony z ministrów, pozostający pod przewodnictwem Prezesa Rady Ministrów.

Tel.: Centrala 5-55-00.

PREZES RADY MINISTRÓW.

Prezes Rady Ministrów przewodniczy Radzie Ministrów i kieruje ogólnie działalnością Rządu.

Prezesowi Rady Ministrów bezpośrednio podlega Prezydium Rady Ministrów, złożone z Biura Prezydium, oraz Gabinetu Prezesa Rady Ministrów.

Biuro Ekonomiczne — tel. przez Radę Ministrów.
Adres: Krakowskie Przedmieście Nr 46-48.
Tel.: Centrala 5-55-00.

Prezesowi Rady Ministrów podlegają nadto następujące instytucje:

NAJWYŻSZY TRYBUNAŁ ADMINISTRACYJNY.

Podlega pod względem administracyjnym.
Adres: Miodowa 24.
Tel. biuro prezydialne 11-02-25.

POLSKA AGENCJA TELEGRAFICZNA (P. A. T.).

Adres: Dyrekcja — Królewska 5.
Tel.: Centrala 5-52-80.
Redaktor: tel. 5-82-33.

MONITOR POLSKI.

Dziennik — wydawnictwo urzędowe.
Adres: Miodowa 22.
Tel.: Dyrektora 11-44-05.
„ Ekspedycja 11-80-19.

FUNDUSZ PRACY.

Fundusz Pracy, został powołany do życia rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dn. 31.III.1933 r.

Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 16 marca 1933 r. o Funduszu Pracy (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 163) nadany mu został statut.

Na mocy rozp. Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 849) nastąpiło połączenie Funduszu Bezrobocia z Funduszem Pracy. Celem Funduszu Pracy jest dostarczanie pracy lub środków utrzymania osobom pozbawio-

nym pracy drogą uruchomienia gospodarczo uzasadnionych robót publicznych lub robót o publicznym znaczeniu.

Na czele Funduszu stoi prezes, powołany i zwalniany przez Prezesa Rady Ministrów.

Organami Funduszu są:

a) Prezes,
b) Komitet Naczelny,
c) Dyrekcja,
d) Komitety lokalne.

Siedzibą Funduszu jest m. st. Warszawa.
Adres: Warszawa, Traugutta 6.
Tel.: Sekretariatu 6-72-60.

TRYBUNAŁ KOMPETENCYJNY.

Powołany do życia ustawą z dn. 25 listopada 1925 r. (Dz. Ustaw R. P. Nr 126 z 23.XII.1933 r., poz. 897) dla rozstrzygania sporów o właściwość między władzami administracyjnymi a sądami.

Adres: Miodowa 22.
Tel.: 11-21-41.

MINISTERSTWA.

Na czele poszczególnych ministerstw stoją ministrowie odpowiedzialni indywidualnie za działalność w zakresie swego urzędu.

Podajemy poniżej podział poszczególnych ministerstw na departamenty i wydziały, wraz z obszerniejszymi informacjami, dotyczącymi tych ministerstw i departamentów, w których zakresie działania leży załatwianie spraw, obchodzących bezpośrednio samorząd.

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Statut organizacyjny Minist. Spraw Wewnętrznych — Monitor Polski 148 z 1932 r.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych dzieli się na 4 Departamenty: I. Polityczny, II. Samorządu, III. Administracyjny, IV. Techniczno - Budowlany, oraz Gabinet Ministra, Biuro Personalne, Biuro Wojskowe, Biuro Aprowizacyjne i Biuro Inspekcji.

Adres: Całe Min. Spraw Wewn. mieści się przy ul. Nowy-Świat 67/69, z wyjątkiem Głównego Urzędu Statystycznego.

Tel.: Minister 5-20-84.

„ Podsekretarz Stanu do spraw administracyjnych 2-03-25.

„ Podsekretarz Stanu do spraw samorządu 652-87.

„ Biuro informacyjno - podawcze 662-50 (czynny od 8 — 20).

„ Szef sekretariatu Ministra 649-05.

Departament Polityczny obejmuje sprawy: ogólno - polityczne, narodowościowe i bezpieczeństwa.

Departament Samorządu obejmuje sprawy organizacji związków komunalnych, oraz ich organów, wykonywanie nadzoru nad administracją samorządową związków komunalnych ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki finansowej i działalności ekonomicznej tych związków, jako też sprawy administracyjno - budowlane, tel. 6-86-44.

Departament Administracyjny obejmuje sprawy wykonywania ustaw i rozporządzeń z zakresu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, nieprzekazane innym Departamentom, załatwia orzecznictwo w toku instancyj i wykonywa nadzór nad przestrzeganiem przepisów przez podległe Ministerstwu urzędy.

Tel. 5-94-22.

Departament Techniczno - Budowlany obejmuje sprawy o przeważającym charakterze technicznym z zakresu nadzoru budowlanego i zabudowania osiedli, techniki budowlanej i sanitarnej, oraz ogólnego zarządu gmachow i placów państwowych.

Tel. 5-06-35.

Gabinet Ministra obejmuje sprawy, związane z kierownictwem Ministerstwa, władz i urzędów podległych, sprawy nadzoru nad pracami ustawodawczymi w Ministerstwie, sprawy nie objęte zakresem działania innych komórek organizacyjnych, sprawy Sekretariatu Osobistego Ministra, oraz sprawy, związane z budżetowo - gospodarczą obsługą Ministerstwa i urzędów podległych, sprawy prasowe, wydawnictw, biblioteki, Składnicy Akt i Kancelarii Ministerstwa.

Tel. 2-93-56.

Biuro Personalne obejmuje sprawy osobowe funkcjonariuszów Ministerstwa i podległych mu władz, urzędów i instytucyj.

Tel. 2-52-08.

Biuro Wojskowe obejmuje sprawy, związane z poborem wojskowym, z mobilizacją i demobilizacją, sprawy osobistych

i rzeczowych świadczeń wojennych i zasiłków wojskowych i sprawy, związane z przysposobieniem wojskowym.

Tel. 658-73.

Biuro aprowizacyjne obejmuje sprawy pieczy nad stanem zaopatrzenia ludności w artykuły żywnościowe i inne przedmioty powszechnego użytku, zwalczanie lichwy, nadzór nad gospodarką aprowizacyjną związków komunalnych, sprawy mobilizacji gospodarczej dla celów wojskowych.

Tel.: 2-98-19.

Biuro Inspekcji, tel. 6-18-14.

Dowództwo Korpusu Ochrony Pogranicza, tel. 5-62-70.

CENTRALNE URZĘDY, PODLEGŁE M. S. W.

Główny Urząd Statystyczny. G. U. S. utworzony został na podstawie ustawy z dn. 21.X.1919 r. (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 464) o organizacji statystyki.

Nowy statut G. U. S. ogłoszony został w Monitorze Polskim Nr 277 z 1930 roku.

Główny Urząd Statystyczny ma za zadanie zbierać, opracowywać i ogłaszać dane statystyczne, dotyczące Rzeczypospolitej Polskiej.

Wydział Statystyki Samorządu Terytorialnego i Finansów Publicznych opracowuje statystykę prac samorządu terytorialnego, statystykę finansów państwowych i samorządowych, oraz kieruje organizacją biur statystycznych miejskich, powiatowych i wojewódzkich.

G. U. S. wydaje „Wiadomości Statystyczne“ oraz szereg wydawnictw periodycznych i miesięczniki, kwartalniki i roczniki statystyczne.

Adres: Al. Jerozolimskie 32.

Tel.: Biura Informacyjnego 655-85.

„ Dyrekcja G. U. S. 6-68-89.

„ Naczelnika Wydziału Statystyki Samorządu Terytorialnego i Finansów Publicznych 536-92. Referenci 639-83.

Państwowa Rada Samorządowa utworzoną została na podstawie rozp. Rady Ministrów z dn. 7.III.1927 r. jako organ doradczy w sprawach samorządu przy Ministrze Spraw Wewnętrznych. Składa się z członków mianowanych przez Ministra spośród osób, przedstawionych przez zrzeszenia związków samorządowych oraz spośród działaczy samorządowych. Statut Rady ogłoszony został w Monitorze Polskim w N-rze 86 z 1927 r. zmiany w N-rze 128 z 1932 r.

Państwowa Rada Spożywców. Jako organ doradczy w sprawach zabezpieczenia podaży artykułów pierwszej potrzeby na rynku wewnętrznym (aprowizacji ludności) działa przy Ministrze Spraw Wewnętrznych Rada Spożywców, utworzona rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 28 czerwca 1924 roku (Monitor Polski Nr 148, poz. 451). Zmiany w organizacji Rady wprowadza nowe rozporządzenie z dn. 23-go lutego 1927 roku (Monitor Plski — Nr 55, poz. 119). Do tego rozporządzenia dodany został statut Rady.

MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH.

Statut Organizacyjny Ministerstwa Spraw Zagranicznych — Monitor Polski Nr 48 z 1931 r.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych dzieli się na Gabinet Ministra i 3 Departamenty: I. Polityczno - Ekonomiczny, II. Konsularny, III. Administracyjny.

Przydzielono do Ministerstwa Spraw Zagranicznych agendy zagraniczne Urzędu Emigracyjnego.

Adres: Wierzbowa 1.
Tel.: Centrala 5-55-60.
„ Informacja 5-13-35.

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH.

Ministerstwo dzieli się na 11 departamentów: 1) piechoty, 2) kawalerii, 3) artylerii, 4) aeronautyki, 5) uzbrojenia, 6) budownictwa, 7) intendentury, 8) zdrowia, 9) sprawiedliwości, 10) uzupełnień, 11) dowódz. ogólnego.

Przy gabinecie ministra Biuro personalne oraz **Państwowy Urząd Wych. Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego.**

Kierownictwo Marynarki Wojennej, ul. Wawelska 7a, tel. 5-66-00.

Adres Min.: Warszawa, ul. 6 Sierpnia 1, 3, 5. Tel. centr. 8-04-20.

MINISTERSTWO SKARBU.

Statut organizacyjny Ministerstwa Skarbu — Monitor Polski Nr 33 z 1932 roku.

Ministerstwo Skarbu dzieli się na Gabinet Ministra, Biuro Personalne, Biuro Inspekcji i 6 departamentów: Ogólny,

Obrotu Pieniężnego, Budżetowy, Ceł, Podatków i Opłat, Akcyz i Monopoli, oraz Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń, Komenda Straży Granicznej i in.

Wszystkie departamenty mieszczą się razem: ul. Rymarska 3/5. Tel.: Minister 11-58-55. Dyż. urzędn. 12-12-27.

Biuro Personalne. Tel. Szefa Biura 12-12-54.

Departament Ogólny załatwia sprawy: wynikające ze stosunku Ministerstwa do Prezydenta, ciał ustawodawczych, Prezesa Rady Ministrów. Specjalny Wydział polityki finansowo - gospodarczej zajmuje się sprawami stosunków finansowo - gosp. z państwami ościennymi i Ligą Narodów, sprawami bilansu handlowego i płatniczego, oraz statystyką finansową. Specjalny wydział emerytalny zajmuje się sprawami emerytur.

Tel.: Dyrektor 12-12-94.

Departament Obrotu Pieniężnego załatwia sprawy, związane ze sprawami walutowymi, bankowością, kredytem publicznym, polityką kredytową Państwa oraz Rady Spółdzielczej i nadzoru nad bankami.

Tel.: Dyrektor 12-12-22.

Departament Budżetowy zajmuje się sprawami związanymi z budżetem, oraz polityką budżetową Państwa. Wydział Polityki Budżetowej załatwia m. innymi i sprawy pomocy finansowej dla samorządu terytorialnego.

Tel.: Dyrektor 12-12-09.

Departament Podatków i Opłat zajmuje się sprawami podatków, oraz polityką podatkową.

Wydział Podatków Realnych i Finansów Samorządowych załatwia wszystkie sprawy, dotyczące podatków realnych, oraz finansów samorządowych, więc i te, które wymagają zgodnego działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu.

Tel.: Dyrektor 12-12-20.

Departament Ceł. Tel.: Dyrektor 12-12-31.

Departament Akcyz i Monopoli. Tel.: Dyrektor 11-36-69.

URZĘDY PODLEGŁE I INSTYTUCJE PRZY MIN. SKARBU.

Prokuratoria Generalna. Ul. Kopernika 36-40. Tel.: Centrala 5-56-89.

Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń. Ul. Krakowskie Przedm. 60. Tel.: Dyrektor 5-10-17.

Komenda Straży Granicznej. Żulińskiego 10. Tel. 5-66-80.

Generalna Dyrekcja Loterii Państwowej. Nalewki Nr 2. Tel.: Dyrektor 11-45-00.

Dyrekcja Polsk. Monopolu Solnego. Ul. Królewska 35. Tel.: Dyrektor 2-46-66.

Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego. Ul. Nowy-Świat 4. Tel.: Dyrektor naczelny 9-25-41. Koncelaria 9-57-51.

Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego. Ul. Leszno 1. Tel.: Dyrektor 11-34-28. Dział ogólny 11-07-57.

Mennica Państwowa. Adres: Markowska 18. Tel.: Centrala 10-15-93.

Państwowa Rada Spółdzielcza, organ powołany na podstawie ustawy z dn. 29 października 1920 r. o spółdzielniach (Dz. Ustaw Nr 111, poz. 703) ma za zadanie spółdziałać z Ministrem Skarbu w zakresie spraw spółdzielczych. Składa się w 2/3 z osób, przedstawionych Ministrowi do nominacji przez spółdzielcze związki rewizyjne. Organizacyjnie Rada Spółdzielcza łączy się z Min. Skarbu przez Wydział Rady Spółdzielczej w Dep. Obrotu Pieniężnego.

Rada Finansowa, organ doradczy przy Ministrze Skarbu, powołany rozp. Prezydenta z dn. 10 grudnia 1926 r. (Dz. Ustaw Nr 121, poz. 696) składa się z członków nominowanych przez Prezydenta. Zadaniem Rady jest wydawanie opinii w ważniejszych kwestiach finansowych, oraz w sprawach ustawodawstwa skarbowego. Rozp. Prez. Rzp. z dn. 19.XI.1927 r. (Dz. U. Nr 103, poz. 896) zwiększyło liczbę członków Rady do 10.

Państwowa Rada Ubezpieczeniowa. Jest to organ doradczy w zakresie ubezpieczeń ekonomicznych. Współdziała z Państwowym Urzędem Kontroli Ubezpieczeń. Utworzona została na podstawie rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 24-go października 1921 r. (Monitor Polski Nr 256 z 1921 r.). Zmiana częściowa: rozporządzenie z dn. 3-go września 1925 r. (Monitor Polski Nr 220 z 1925 r.).

Państwowa Rada Rozbudowy Miast. Jest to organ doradczy Ministra Skarbu w zakresie gospodarowania państwowymi funduszami: Budowlanym i Rozbudowy Miast. Składa się z przedstawicieli 7 wielkich miast, przedstawicieli Związku Miast Polskich, Spółdzielni Spożywców, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Banku Gosp. Krajowego. Powołanie tej Rady przewidziane zostało rozporządzeniem Prezydenta z dn. 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast (Dz. U. Nr 42, poz. 372).

Centralna Komisja Oszczędnościowo - Oddłużeniowa dla Samorządu Terytorialnego powołana rozporządzeniem Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. (Dz. U. Nr 94, poz. 846), dla celów oddłużenia i obniżenia kosztów administracji poszczególnych Związków Samorządowych. Tel. 11-27-03.

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI.

Ministerstwo Sprawiedliwości dzieli się na departamenty: I. Ustawodawczy, II. Administracyjny, III. Karny.

Adres: ul. Długa 7. Tel.: Sekretariat Ministra 12-08-13.

Departament Ustawodawczy. Tel.: Dyrektor 11-86-01.

Departament Administracyjny. Tel.: Dyrektor 12-14-66.

Departament Karny. Tel.: Dyrektor 11-10-83.

Dziennik Ustaw. Długa 50. Tel.: Redakcja 11-83-42. Administracja 11-83-44.

Komisja Kodyfikacyjna. Mokotowska 14. Tel.: 8-91-82.

Sąd Najwyższy. Plac Krasińskich 5. Tel.: nacz. sekretariatu prezyd. 11-10-75.

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO.

Statut organizacyjny Min. W. R. i Ośw. Publicznego — Monitor Polski Nr 158 z 1936 r., poz. 285.

Ministerstwo W. R. i O. P. dzieli się na Biuro Personalne i pięć departamentów: 1) Ogólny, 2) Szkolnictwa ogólno - kształcącego, 3) Szkolnictwa zawodowego, 4) Nauki i Szkół wyższych, 5) Wyznań Religijnych oraz nie wchodzące w skład departamentów Wydział Prezydialny, Wydział Sztuki i Wydział Archiwów Państwowych.

Adres: wszystkie Departamenty Al. Szucha 25. Tel.: Centrala 8-02-20. Minister 8-38-56.

Departament Ogólny obejmuje sprawy nadzoru nad pracami ustawodawczymi Ministerstwa, sprawy jednolitej wykładni ustawodawstwa, sprawy budżetowe, sprawy fundacyjne, sprawy budownictwa szkolnego, sprawy statystyczne, sprawy administracji wydawnictw, obsługę kancelaryjną i inne sprawy administracyjne i gospodarcze, nie objęte zakresem działania innych jednostek organizacyjnych, oraz inspekcję administracyjną w powyższym zakresie.

Departament Szkolnictwa Ogólnokształcącego załatwia w zakresie wychowania przedszkolnego, szkolnictwa powszechnego i specjalnego, szkolnictwa średniego ogólnokształcącego zakładów kształcenia wychowawczyń przedszkoli i nauczycieli szkół powszechnych oraz oświaty pozaszkolnej — sprawy ustawodawstwa, organizacji oraz nadzoru nad wykonywaniem ustaw i przepisów, sprawy ustrojowo - programowe, opracowuje instrukcje i zarządzenia normatywne, dotyczące nauczania i wychowania, sprawuje nadzór i opiekę nad akcją spo-

łeczno - wychowawczą oraz kulturalno - oświatową, prowadzoną przez instytucje państwowe, instytucje samorządowe oraz społeczne, załatwia sprawy, związane z oceną książek i pomocy naukowych, nadzoru nad wychowaniem i nauczaniem, sprawy pomieszczeń szkolnych i zaspakajania potrzeb rzeczowych, sprawy dokształcania nauczycieli i pracowników pedagogicznych administracji szkolnej, jako też pracowników oświatowych, oraz sprawy kwalifikacyj wychowawczyń przedszkoli, nauczycieli szkół powszechnych oraz szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli.

Departament Szkolnictwa Zawodowego załatwia w zakresie szkół i kursów zawodowych — sprawy ustawodawstwa, organizacji oraz nadzoru nad wykonywaniem ustaw i przepisów, sprawy ustrojowo - programowe, opracowuje instrukcje i zarządzenia normatywne, dotyczące nauczania, załatwia sprawy, związane z oceną książek i pomocy naukowych oraz sprawy urządzeń warsztatów szkolnych, sprawy nadzoru nad wychowaniem i nauczaniem, sprawy pomieszczeń szkolnych i zaspakajanie potrzeb rzeczowych; sprawy kształcenia i dokształcania nauczycieli i instruktorów oraz pracowników pedagogicznych administracji szkolnej, sprawy kwalifikacyj nauczycieli.

Do Departamentu szkolnictwa zawodowego przydzielono szkoły rolnicze.

Departament Nauki, Szkół Wyższych obejmuje sprawy związane z organizacją nauki oraz ustawodawstwa w zakresie szkolnictwa wyższego.

Departament Wyznań Religijnych. Załatwia sprawy wynikające ze stosunku Państwa do wyznań religijnych.

Wydział Archiwów Państwowych. Adres: Długa 13. Tel.: Dyrektora 12-24-52.

INSTYTUCJE PRZY MINISTERSTWIE W. R. i O. P.

Przy Ministerstwie działają następujące instytucje pomocnicze: Państw. Rada Ośw. Publ. (powołana rozp. Min. W. R. i O. P. z 25.X.1932 r.), Państw. Komisja Oświaty Zawodowej, Państwowa Rada Ochrony Przyrody, Rada Sztuk Pięknych, grono konserwatorów zabytków przedhistorycznych.

MINISTERSTWO ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH.

Statut Organizacyjny Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych — Monitor Polski Nr 148 z 1932 r.

Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych dzieli się na 3 Departamenty: I. Ekonomiczny, II. Produkcji Rolnej i Weterynarii, III. Urządzeń Rolnych, oraz Gabinet Ministra, Biuro Personalne i Biuro Wojskowe. Adres: Senatorska 15.

Nadto w skład Ministerstwa wchodzi Naczelna Dyrekcja Lasów Państwowych, której organizację normują osobne przepisy.

Tel.: 8-51-50.

Departament Ekonomiczny obejmuje sprawy potrzeb rolnictwa w zakresie obrotu, zbytu i przerobu produktów rolnych, w zakresie ceł, taryf, podatków, kredytów, ubezpieczeń i zagadnień socjalnych, oraz potrzeb rolnictwa w zakresie gospodarczych umów międzynarodowych.

Departament Produkcji Rolnej i Weterynarii obejmuje sprawy podniesienia kultury rolniczej wsi i racjonalizacji wytwórczości rolnej, a w szczególności: sprawy wytwórczości gospodarstw wiejskich i ich organizacji oraz stosunku Ministerstwa do zrzeszeń rolników, weterynaryjne i leśnictwa, oraz państwowych zakładów chowu koni.

Tel.: 6-39-06.

Departament Urządzeń Rolnych obejmuje sprawy przebudowy ustroju rolnego i finansowania tej przebudowy, oraz regulowania stosunków wodnych dla potrzeb rolnictwa, a w szczególności: sprawy scalenia, znoszenia służebności, regulacyj rolnych, parcelacji i obrotu ziemią, melioracji, budownictwa, sprawy wodne oraz pomiarowe.

Tel.: 2-72-37.

W skład Departamentu Urządzeń Rolnych wchodzi **Biuro Głównej Komisji Ziemskiej**, która załatwia sprawy, związane z postępowaniem przed Główną Komisją Ziemską.

Tel.: 6-25-68.

Gabinet Ministra obejmuje sprawy nadzoru nad pracami ustawodawczymi w Ministerstwie, sprawy Sekretariatu Osobistego Ministra, oraz sprawy związane z budżetowo - gospodarczą obsługą Ministerstwa i urzędów podległych, sprawy prasowe, biblioteki, wydawnictw, Składnicy Akt i Kancelarii Ministerstwa.

W skład Gabinetu Ministra wchodzi Główny Inspektor Weterynarii.

Tel.: 6-83-74.

Biuro Personalne obejmuje sprawy osobowe funkcjonariuszów Ministerstwa oraz wszystkich podległych władz, urzędów i instytucyj oraz sprawy organizacyjne.

Tel.: 6-17-43.

Biuro Wojskowe obejmuje sprawy przygotowania rolnictwa, leśnictwa i weterynarii do potrzeb obrony Państwa.

Tel.: 6-84-75.

Państwowa Rada Rolnicza utworzona na podstawie ustawy z dnia 17 marca 1925 r. (Dz. Ustaw Nr 41, poz. 278) składa się z członków mianowanych przez Ministra Rolnictwa na przedstawienie organizacyj rolniczo - gospodarczych. Zadaniem Rady jest współdziałanie w zakresie wytyczania linii państwowej polityki rolnej. Regulamin Rady ogłoszony został rozporz. Min. Roln. i Dóbr Państw. z dn. 18.XI.1925 r. Monitor Polski Nr 275, poz. 1158.

Główna Rada Naprawy Ustroju Rolnego. Przy Ministrze Reform Rolnych działa, jako organ doradczy. Główna Rada Naprawy ustroju rolnego powołana na podstawie rozp. Prezydenta z dn. 4.I.1928 r. (Dz. Ustaw Nr 3, poz. 14).

Państwowy Instytut Kultury Wsi powołany dekretem Prezydenta R. P. z dn. 30.IX.1936 r. (Dz. U. Nr 75, poz. 532).

Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach, — ustawa z dn. 16.III.1937 r. (Dz. U. Nr 21, poz. 129).

Komitet do Spraw Kultury Wsi powołany uchwałą Rady Ministrów z dn. 25.IX.1936 r. Przy Komitecie działają trzy komisje: 1) Komisja Spraw Młodzieży Wiejskiej, 2) Komisja Spraw Społecznych Wsi i 3) Komisja Spraw Gospodyń Wiejskich.

MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu dzieli się na pieć departamentów: Górniczo - Hutniczy, Przemysłowy, Handlowy, Morski oraz Gabinet Ministra. Biura: Personalne, Wojskowe i Elektryfikacji.

Adres: wszystkie departamenty mieszczą się razem: ulica Elektoralna 2. Centrala: tel.: 5-47-20.

URZĘDY PODLEGŁE I INSTYTUCJE PRZY MINISTERSTWIE.

Państwowy Instytut Eksportowy. Ulica Elektoralna 2. Tel.: Kancelaria 2-17-22.

Państwowy Instytut Geologiczny. Ul. Rakowiecka 4. Tel.: Kancelaria 8-14-46.

Główny Urząd Probierczy. Ul. Złota 22. Tel.: Dyrektora 6-02-83.

Główny Urząd Miar. Ul. Elektoralna 2. Tel.: centrala — 5-47-87.

Urząd Patentowy. Ul. Elektoralna 2. Tel.: Prezesa — 5-90-21. Koncelaria — 5-80-16.

Instytut badania koniunktur gospodarczych i cen. Ul. Elektoralna 2. Tel.: Dyrektor — 6-38-21.

Państwowa Rada Elektryczna utworzona na podstawie rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 4 marca 1927 r. Jest organem doradczym w sprawach elektryfikacji. W skład jej wchodzi 3-ch przedstawicieli Związku Miast. Statut Rady ogłoszony został w N-rze 58 Monitora Polskiego z 1927 roku.

Polski Instytut Rozrachunkowy powołany dekretem Prezydenta R. P. z dn. 3.XI.1936 r. (Dz. U. Nr 84, poz. 582). Statut ogłoszony w D. U. Nr 4, poz. 34, 1937 r.

MINISTERSTWO KOMUNIKACJI.

Statut organizacyjny ogłoszony w N-rze 161 i 180 Monitora Polskiego z 1932 roku.

Ministerstwo Komunikacji dzieli się na Gabinet Ministra, na departamenty: Ogólny, Finansowy, Handlowo - Taryfowy, Kolejowy, Utrzymania i Budowy Kolei, Mechaniczny i Zasobów Kolejowych, Dróg Kołowych, Lotnictwa Cywilnego oraz biura: Personalne, Wojskowe, Dróg Wodnych, Sanitarno-Kolejowe, Pomiarowe.

Adres: ul. Chałubińskiego 4.

Tel.: Centrala 5-52-00.

Departament Ogólny. Wydziały: 1) organizacyjny, 2) prawny, 3) traktatowy, 4) polityki komunikacyjnej i koncesyj, 5) turystyki ogólnej.

Tel.: 9-10-05.

Departament Finansowy. Wydziały: 1) budżetowy, 2) dochodów, 3) rozchodów, 4) księgowości, nadto kasa główna.

Departament Handlowo - Taryfowy. Wydziały: 1) ogólny i taryf osobowych, 2 taryf towarowych wewnętrznych, 3) taryf zagranicznych, 4) przewozowy.

Departament Ruchu Kolejowego. Wydziały: 1) ogólnoruchowy, 2) pasażerski, 3) towarowy, 4) kolei wąskotorowych i tramwajów.

Departament Utrzymania i Budowy Kolei. Wydziały: 1) nawierzchni, 2) budynków, 3) mostów, 4) zabezpieczenia ruchu pociągów, 5) inwestycyjny.

Departament Mechaniczny i Zasobów Kolejowych. Wydziały: 1) mechaniczno - trakcyjny, 2) warsztatowy, 3) budowy i zakupu taboru, 4) zasobów i zakupów.

Departament Dróg Kołowych. 1) Wydział Ruchu Drogowego załatwia sprawy gospodarki drogowej, administruje Państwowym Funduszem Drogowym, załatwia sprawy ruchu kołowego, sprawy przedsiębiorstw przewozowych oraz sprawy środków lokomocji urzędów państwowych.

2) **Wydział Budowy i utrzymania Dróg Kołowych** załatwia sprawy budowy i utrzymania dróg i mostów państwowych i samorządowych.

Dyr. tel.: 9-08-04.

Departament Lotnictwa Cywilnego. Tel.: 9-74-58.

Kierownictwo Elektryfik. Węzła Kolej. Warsz. Nowy Świat 14. Tel.: 9-45-94.

INSTYTUCJE PRZY MINISTERSTWIE.

Państwowy Instytut Meteorologiczny. Nowy Świat 72. Tel.: Kancelaria 5-33-20.

Państwowa Rada Komunikacyjna przekształcona z Państwowej Rady Kolejowej rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej ((Dz. Ust. Nr 85, poz. 637) ma za zadanie, niezależnie od dotychczasowych zadań zajęcie się między innymi zasadami polityki komunikacyjnej w zakresie kolei oraz dróg kołowych, wodnych, śródlądowych i powietrznych, koncesjonowaniem przewozów samochodowych i świadczeń publicznych na rzecz dróg kołowych.

MINISTERSTWO OPIEKI SPOŁECZNEJ.

Statut organizacyjny Ministerstwa Opieki Społecznej — Monitor Polski Nr 148 z 1932 r.

Adres: Długa 38/40. Tel. Centr.: 5-61-60.

Ministerstwo Opieki Społecznej dzieli się na 4 Departamenty: I. Pracy, II. Ubezpieczeń Społecznych, III. Opieki Społecznej i IV. Służby Zdrowia oraz Gabinet Ministra i Biuro Personalne.

Tel. inf. 11-54-56.

Główny Inspektorat Pracy wchodzi organizacyjnie jako wydział Inspekcji Pracy do Departamentu Pracy. Na czele Departamentu Pracy stoi Główny Inspektor Pracy.

Tel. 12-19-67.

Departament Pracy obejmuje sprawy, związane z zagadnieniami polityki i ochrony pracy najemnej we wszystkich jej dzielnicach, sprawy inspekcji pracy i urzędów rozjemczych pracy oraz sprawy pośrednictwa pracy, bezrobocia, migracji wewnętrznej i sprawy emigracyjne w kraju i transportu emigrantów.

Departament Ubezpieczeń Społecznych obejmuje sprawy ubezpieczeń społecznych: na wypadek choroby, inwalidztwa, starości, śmierci, od wypadków przy pracy oraz ubezpieczenia na wypadek braku pracy pracowników umysłowych.

Tel. 11-67-57.

Departament Opieki Społecznej obejmuje sprawy opieki społecznej nad dorosłymi, dziećmi i młodzieżą, sprawy opieki nad osobami, względem których Państwo ma specjalne obowiązki z tytułu publicznego, zwłaszcza nad inwalidami wojennymi, sprawy profilatyki w zakresie opieki społecznej oraz sprawy samopomocy społecznej.

Tel. 11-16-72.

Departament Służby Zdrowia obejmuje sprawy z zakresu administracji zdrowia publicznego, lecznictwa, profilatyki i higieny, sprawy zarządu państwowych zakładów, uzdrowisk i instytucyj działających w tym zakresie oraz sprawy pomocy lekarskiej dla pracowników państwowych.

Tel. 11-99-36.

Gabinet Ministra obejmuje sprawy, związane z kierownictwem Ministerstwa, władz i urzędów podległych, sprawy nadzoru nad pracami ustawodawczymi w Ministerstwie, sprawy nieobjęte zakresem działania innych komórek organizacyjnych, sprawy Sekretariatu Osobistego Ministra oraz sprawy, związane z budżetowo - gospodarczą obsługą Ministerstwa i urzędów podległych, sprawy prasowe, biblioteki, wydawnictwa Składnicy Akt i Kancelarii Ministerstwa.

Tel. 11-53-71.

Biuro Personalne obejmuje sprawy osobowe funkcjonariuszów Ministerstw i podległych mu władz, urzędów i instytucyj.

INSTYTUCJE PRZY MIN. OPIEKI SPOŁECZNEJ.

Państwowa Naczelna Rada Zdrowia utworzoną została na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 7 stycznia 1926 r. o Państwowych: Naczelnej oraz Wojewódzkich i Powiatowych Radach Zdrowia. Rozporządzenie ogłoszone zostało w n-rze 18, poz. 52 Monitora Polskiego z 1926 r., częściową zmianę wprowadziło nowe rozporządzenie z dnia 18 listopada 1927 roku. (Monitor — Nr 281, poz. 771).

Państwowa Naczelna Rada Zdrowia jest organem doradczym przy Ministrze Opieki Społecznej. W skład jej wchodzi jeden przedstawiciel samorządu miejskiego i — 1 powiatowego, delegowani przez centralne zrzeszenia związków samorządowych.

Państwowy Zakład Higieny, wraz z Państwową Szkołą Higieny.

Adres: Chocimska 24. Tel.: Kancelaria — 8-08-42, z działem badania żywności. Tel. Kancelaria — 8-98-22.

Rada Opieki Społecznej — utworzona na podstawie ustawy z dnia 18.II.1925 r. o Radzie Opieki Społecznej (Dz. Ustaw Nr 26, poz. 71), jest organem doradczym Ministra Op. Społ. w zakresie spraw opieki społecznej.

Rada Ubezpieczeń Społecznych utworzona na podstawie rozp. Min. Pracy i Op. Społecznej z dn. 1.XI.1925 r. (Dz. U. R. P. Nr 118, poz. 850) jest organem doradczym Ministra Pracy i Op. Społ. w zakresie spraw ubezpieczeniowych. Regulamin Rady został ogłoszony rozp. Min. Skarbu w Monitorze Polskim Nr 37, poz. 72 z 1929 r.

Rada Ochrony Pracy, utworzona na podstawie rozp. Prezydenta z dn. 17.IX.1927 r. (Dz. Ustaw Nr 83, poz. 740) jest organem doradczym Min. Pracy i Op. Społecznej we wszystkich sprawach dotyczących pracy.

MINISTERSTWO POCZT I TELEGRAFÓW.

Statut organizacyjny Ministerstwa Poczt i Telegrafów — Monitor Polski Nr 143 z 1931 r.

Ministerstwo Poczt i Telegrafów dzieli się na departamenty: I. Administracyjny, II. Pocztowy. III. Techniczny, oraz na istniejące na prawach departamentów: Biuro Personalne i Wydział Wojskowy. Ponadto przy Min. Poczt i Telegrafów istnieje Instytut Techniczny, podległy bezpośrednio Ministrowi.

Adres: Pl. Napoleona 10. Tel.: Centrala — 5-55-20.

ORGANIZACJA URZĘDÓW ADMINISTRACJI OGÓLNEJ.

WOJEWÓDZTWO BIAŁOSTOCKIE.

Wojewoda — Ostaszewski Henryk.
Wicewojewoda — Jankowski Marian.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Kaczyński Stanisław.
Naczelnik Wydz. Pracy, Opieki i Zdrowia Publ. — Jasiński Stefan.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr Kosiński Andrzej.
Nacz. Wydz. Kom.-Budowlanego — inż. Stankiewicz Mieczysław.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Artychowski Mieczysław.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Czarnocki Bohdan.
Inspektor Weterynarii — Świba Stanisław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Łazarski Michał — pow. Augustów.
Jabłoński Jerzy — pow. Łomża.
Olszyński Władysław — m. Białystok.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Łazarski Michał — pow. Augustów.
Kreibich Antoni — pow. Białystok.
Messing Henryk — pow. Bielsk-Podlaski.
Chróścicki Tadeusz — pow. Grodno.
Jabłoński Jerzy — pow. Łomża.
Kukliński Adam — pow. Ostrołęka.
Gromada Józef — pow. Ostrów-Mazowiecka.
Siemaszko Stanisław — pow. Suwałki.

Komar Kazimierz — pow. Sokółka.
Choynowski Ludwik — pow. Szczuczyn.
Szyrajew Wacław — Wołkowysk.
Mystkowski Stanisław — pow. Wysokie - Mazowieckie.
Olszyński Władysław — m. Białystok.
Janicki Jan — m. Łomża.
Radziukiewicz Antoni — Suwałki.
Cieński Witold — m. Grodno.

Starostowie.

augustowskie,	Eichler Stefan,
białostockie,	p. o. Szagon Karol,
bielskie,	Januszkiewicz Żelisław,
grodzieńskie,	Drożański Józef,
łomżyńskie,	Kaucki Stanisław,
ostrołęckie,	Kulikowski Franciszek,
ostrowskie,	Rybicki Stefan,
sokólskie,	Czechowski Konstanty,
suwalskie,	Wojciechowski Antoni,
szczuczyńskie,	Gardecki Władysław,
wołkowyskie,	Malinowski Olgierd,
wysoko-mazowieckie,	Dr Świątkiewicz Józef.

Starostwo grodzkie białostockie — Mossoczy Romuald.

WOJEWÓDZTWO KIELECKIE.

Wojewoda — Dr Dziadosz Władysław.
Wicewojewoda — Lutomski Wacław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — inż. Żórawski Witold.
Inspektor Samorządowy — vacat.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr Dziewulski Franciszek.
Naczelnik Wydziału Pracy i Opieki — Zwoliński Franciszek.
Naczelnik Wydziału Kom. Budowlanego — inż. Krug Kazimierz.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Pacławski Jan.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Roln. — inż. Goliński Eugeniusz.
Inspektor Weterynarii — Płachecki Stefan.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Długosz Wacław — pow. Iłża.
Radziwiłł Krzysztof — pow. Stopnica.
Izydorczyk Antoni — m. Będzin.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Czaplicki Marian — pow. Będzin.
Bielobradek Bronisław — pow. Częstochowa.
Długosz Wacław — pow. Iłża.
Sobczyk Piotr — pow. Jędrzejów.
Swiat Aleksander — pow. Kielce.
Kotarski Stefan — pow. Końskie.
Galewski Jan — pow. Kozienice.
Kozłowski Tomasz — pow. Miechów.
Osuch Walenty — pow. Olkusz.
Konarski Jan — pow. Opatów.
Skiba Adam — pow. Opoczno.
Rydel Stefan — pow. Pińczów.
Ziętek Ignacy — pow. Radom.
Skotnicki Maksymilian — pow. Sandomierz.
Radziwiłł Krzysztof — pow. Stopnica.
Lipowski Franciszek — pow. Włoszczowa.
Brzozowski Artur — pow. Zawiercie.
dr Piwowar Adam — miasto Dąbrowa Górnicza.
Kosterski-Spalski Władysław — miasto Kielce.
Zubrzycki Andrzej — miasto Ostrowiec.
Izydorczyk Antoni — miasto Będzin.
Dziuba Józef — miasto Częstochowa.
Kaczkowski Józef Karol — miasto Sosnowiec.
Erbe Aleksander — miasto Zawiercie.

Starostowie.

będzińskie,	Boxa Józef.
częstochowskie,	Rozmarynowski Władysław,
iłżeckie,	Weiss Seweryn,
jędrzejowskie,	Korniak Mateusz,
kieleckie,	Wojciechowski Karol,
koneckie,	Mydlarz Stefan,
kozienickie,	Sulatycki Paweł,
miechowskie,	Zaufall Jan,
olkuskie,	Brzostyński Czesław,
opatowskie,	Bołdok Wacław,
opoczyńskie,	p. o. Kurzeja Jan,
pińczowskie,	dr Winiarz Karol,
radomskie,	Mieszkowski Jan,
sandomierskie,	dr Polanowski Leon,
stopnickie,	Witkowski Lucjan,
włoszczowskie,	Kędzierski Roman,
zawierciańskie,	Trznauel Edward.

Starostwo grodzkie częstochowskie — p. o. starosta pow. częstochowskiego.
Starostwo grodzkie sosnowieckie — Walewski Roman.
„ „ radomskie — p. o . starosta pow. radomskiego.

WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE.

Wojewoda — De Tramecourt Jerzy.
Wicewojewoda — Długocki Władysław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Szaynowski Marian.
Inspektor Samorządowy — Haciewicz Marian.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publ. — dr Danielski Jan.
Inspektor Lekarski — dr Nakonieczny Jan.
Naczelnik Wydz. Komunikacyjno - Budowlanego — inż. Jankowski Konrad.
Nacz. Wydz. Roln. i Ref. Roln. — Janiszowski Henryk Stanisław.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Amon Jan.
Inspektor Weterynarii — Chybowski Wacław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Tatarczak Stefan — pow. Lubartów.
Wnuk Bolesław — pow. Zamość.
Ptasiński Cecylian — miasto Lublin.

Członkowie Rady Wojewódzkiej (z wyboru).

Światopełk-Mirski Kazimierz — pow. Biała-Podlaska.
Konsydar Ferdynand — pow. Biłgoraj.
Mostowski Janusz — pow. Chełm Lubelski.
Kozłowski Janusz — pow. Garwolin.
Czekanowski Stanisław — pow. Hrubieszów.
Kucharski Jan — pow. Janów-Podlaski.
Kociuba Wincenty — pow. Krasnystaw.
Kryński Kazimierz — pow. Lubartów.
Krzeszowski Piotr — pow. Lublin.
Wielgosek Stanisław — pow. Łuków.
Potocki Andrzej — pow. Radzyń.
Kozioł Aleksander — pow. Siedlce.
Grzymała Feliks — pow. Sokołów.
Kroebl Kazimierz — pow. Tomaszów Lubelski.
Wojciechowski Stanisław — pow. Węgrów.

Świecki Władysław — pow. Włodawa.
Wnuk Bolesław — pow. Zamość.
Pajdowski Mikołaj — miasto Lublin.
Ślaski Władysław — miasto Siedlce.
Brzeziński Kazimierz — pow. Puławy.

Starostowie.

bialskie,	Lutman Mieczysław,
biłgorajskie,	Szałowski Tadeusz,
chełmskie,	Woronowicz Edward,
garwolińskie,	Kałuba Włodzimierz,
hrubieszowskie,	Marek Stanisław,
janowskie,	Banaszkiewicz Henryk,
krasnostawskie,	Olejniczakowski Eugeniusz, 2
lubartowskie,	Illukiewicz Tadeusz,
lubelskie,	dr Dańkowski Józef,
łukowskie,	Orłowski Gustaw,
puławskie,	Kaczmarczyk Aloizy,
radzyńskie,	Olearczyk Franciszek,
siedleckie,	Guliński Stanisław,
sokołowskie,	Skalecki Stanisław,
tomaszowskie,	dr Wielanowski Kazimierz,
węgrowskie,	Wiszniewski Aleksander,
włodawskie,	Suchecki Andrzej,
zamojskie,	Sochański Marian.

Starostwo grodzkie lubelskie — Ptaszyński Zygmunt.

WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE.

Wojewoda — Hauke Nowak Aleksander.
Wicewojewoda — Wendorff Stefan.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — inż. Jellinek Feliks.
Kier. Oddz. Adm. Sam. — Mgr Petrus Franciszek.
Inspektor Samorządowy — Demdecki-Demidowicz Adam.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publiczn. — dr Salak Bolesław.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr Ładyński Stefan.
Naczelnik Wydziału Pracy i Opieki — Kazimierz Janiszewski.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-Bud. — inż. Bajkiewicz J.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Kowalewski Jakób.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Orłowski Jerzy.
Inspektor Weterynarii — Bobiński Wacław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Świnarski Tadeusz inż. — pow. Konin.
Fijałkowski Władysław — pow. Piotrków.
Nowicki Witold — pow. Wieluń.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Piotrowski Jan — pow. Brzeziny.
Sokolnicki Jerzy — pow. Koło.
Piechota Szczepan — pow. Kalisz.
Inż. Świnarski Tadeusz — pow. Konin.
Inż. Leopold Stanisław — pow. Łask.
Zielonka Bolesław — pow. Piotrków.
Nowicki Witold — pow. Wieluń.
Godlewski Mikołaj — miasto Łódź.
Bugajczyk Stanisław — pow. Łęczyca.
Plocek Franciszek — pow. Łódź.
Bagiński Bronisław — pow. Turek.
Szal Stanisław — miasto Kalisz.
Fiszer Stefan — miasto Piotrków.
Szczerkowski Antoni — miasto Pabianice.
Dudziński Emil inż. — miasto Tomaszów-Mazowiecki.
Świerszcz Jan — miasto Zgierz.
Pleszczyński Ludwik — pow. Radomsko.

Starostowie.

brzezińskie,	**Reindl Tadeusz,**
kaliskie,	**Soboniewski Henryk,**
kolskie,	**Makowski Wacław,**
konińskie,	**Koczorowski Stanisław,**
łaskie,	**Rosicki Jerzy,**
łęczyckie,	**dr Pajdak Zygmunt,**
łódzkie,	**Denys Franciszek,**
piotrkowskie,	**Strzemiński Ignacy,**
radomszczańskie,	**Łabudzki Jan,**
sieradzkie,	**Łazarski Kazimierz,**
tureckie,	**Sulkowski Wacław,**
wileńskie,	**Niżankowski Tadeusz.**

Starostwo grodzkie łódzkie — dr Mostowski Henryk.

WOJEWÓDZTWO POLESKIE.

Wojewoda — Biernacki Wacław.
Wicewojewoda — Bieniewski Stefan.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Sochacki Włodzimierz.

Inspektor Samorządowy — Sobotka Kazimierz.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — dr Maculewicz Edmund.
Radca do spraw Zdrowia Publiczn. — dr Skrabeliński Paweł.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno - Budowlanego — inż. Sokołowski Tadeusz.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Walnetowski Mikołaj.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — inż. Uszacki Mikołaj.
Inspektor Weterynarii — Trojan Stanisław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Gołówko Teodor — Brześć n. B.
Bobiński Adam — pow. Prużana.
Tołłoczko Karol — pow. Drohiczyn.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Zalewski Aleksander — pow. Brześć n. B.
Juniewicz Antoni — pow. Kamień-Koszyrski.
Nikitina Stefan — pow. Kobryń.
Tipelt Stanisław — pow. Kosów-Poleski.
Kowsz Adam — pow. Łuniniec.
Skirmunt Roman — pow. Pińsk.
Bobiński Adam — pow. Prużana.
Bratkowski Antoni — pow. Stolin.
Tołłoczko Karol — pow. Drohiczyn.
Krzyżanowski Wacław — miasto Pińsk.
Wójcik Marian — miasto Brześć n. B.

Starostowie.

brzeskie,	Chmielowski Stanisław,
drohickie,	Chitry Adam,
kobryńskie,	Kossowski Stanisław,
kosowskie,	Kuroczycki Henryk,
koszyrskie,	Bender Wincenty,
łuninieckie,	Weese Kazimierz,
pińskie.	Łyszczkowski Kazimierz,
prużańskie,	Zbierański Czesław,
stolińskie,	Kintopf Henryk.

WOJEWÓDZTWO NOWOGRÓDZKIE.

Wojewoda — Sokołowski Adam Ludwik.
Wicewojewoda — Radoliński Stefan.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Galasiewicz Celestyn.
Inspektor Samorządowy — Kaczyński Henryk.
Naczelnik Wydziału Opieki i Zdrowia Publicznego — Żurakowski Adam.
Kierownik Oddziału Opieki Społecznej — Mostowski Ludwik.
Radca do Spraw Zdrowia Publicznego — vacat.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno - Budowlanego — inż. Amon Józef.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Likszta Konstanty.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Bokun Edward.
Inspektor Weterynarii — Witek Karol.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Jeleński Olgierd — pow. Nieśwież.
Malski Władysław — pow. Lida.
Stark Józef — pow. Nowogródek.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Krupski Czesław — pow. Stołpce.
Godlewski Józef — pow. Słonim.
Jeleński Olgierd — pow. Nieśwież.
Malski Władysław — pow. Lida.
Tołpycha Romuald — pow. Szczuczyn.
Jurik Ludwik — pow. Wołożyn.
Pietruszewicz Stanisław — pow. Baranowicze.
vacat — pow. Nowogródzki.

Starostowie.

baranowickie,	Wańkowicz Karol,
lidzkie,	vacat,
nieświeskie,	Winczewski Antoni,
nowogródzkie,	Milewicz Kazimierz,
słonimskie,	Olszewski Mirosław,
stołpeckie,	Wierzbicki Włodzimierz,
szczuczyńskie,	Kowalski Wacław,
wołożynskie,	Cichy Ludwik.

WOJEWÓDZTWO WARSZAWSKIE.

Wojewoda — Dr Nakoniecznikow-Klukowski Bronisław.
Wicewojewoda — Myśliński Mieczysław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Trzebski Bolesław.
Inspektor Samorządowy — Eytner Tadeusz.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr Kowarski.
Inspektor Lekarski — dr Śnitowski Wacław.
Naczelnik Wydziału Pracy i Opieki — Świerczewski Kazimierz.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-Budowl. — inż. Borowski Leon.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Ryczak Antoni.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — inż. Ceceniowski Konstanty.
Inspektor Weterynarii — Pęski Marek

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Olszewski Stefan, adw. poseł — pow. Ciechanów.
Siemiątkowski Jerzy — pow. Rypiński.
Kamiński Feliks — pow. Mińsko-Mazowiecki.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Siwiec Jan — pow. Błonie.
Roznowski Wincenty — pow. Ciechanów.
Kozłowski Teodor — pow. Gostynin.
Morawski Tadeusz — pow. Grójec.
Łubieński Zenon — pow. Kutno.
Borowski Jan — pow. Lipno.
Piestrzeniewicz Marcin — pow. Łowicz.
Pisarski Feliks — pow. Maków.
Kamiński Feliks — pow. Mińsk Mazowiecki.
Budzich Władysław — pow. Mława.
Lewandowski Józef — pow. Nieszawa.
Zaleski Antoni — pow. Płock.
Sokólski Zdzisław, dr — pow. Płońsk.
Ks. Piekut Józef — pow. Przasnysz.
Dąbrowski Stefan — pow. Pułtusk.
Doliński Stefan — pow. Radzymin.
Czarnowski Jan — pow. Rawa Mazow.
Sierocki Antoni — pow. Rypin.
Rutkowski Walenty — pow. Sierpc.
Karwowski Lucjan — pow. Skierniewice.
Glezner Stanisław — pow. Sochaczew.

Bagniewski Piotr — pow. Warszawa.
Grodzicki Stanisław — pow. Włocławek.
Lipiński Konstanty — miasto Płock.
Wawrzyniecki Antoni — miasto Włocławek.
Orlik Edmund — miasto Żyrardów.

Starostowie.

błońskie,	Tarnogórski Feliks,
ciechanowskie,	dr Oborski Tadeusz,
gostynińskie,	Korzeniowski Stanisław,
grójeckie,	Pawłowski Felicjan,
kutnowskie,	Pełczyński Witold,
lipnowskie,	Muszyński Julian,
łowickie,	Staszewski Władysław,
makowskie,	dr Łazarz Jan,
mińskie,	Przybyszewski Józef,
mławskie,	Siwik Kazimierz,
nieszawskie,	Piątkowski Leopold,
płockie,	Rożałowski Leon,
płońskie,	Derecki Jan,
przasnyskie,	Przepałkowski Zygmunt,
pułtuskie,	Kaczorowski Bohdan,
radzymińskie,	Strusiński Jan,
rawskie,	Modliński Stefan,
rypińskie,	Baranowski Włodzimierz,
sierpeckie,	Morawski Stefan,
skierniewickie,	Farenholc Edmund,
sochaczewskie,	Neugebauer Jerzy,
warszawskie,	Podlewski Franciszek,
włocławskie,	Gajzler Czesław.

WOJEWÓDZTWO WILEŃSKIE.

Wojewoda — Bociański Ludwik.
Wicewojewoda — Rakowski Józef.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Teiszewski Romuald.
Inspektor Samorządowy — Żyłko Aleksander.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki, Zdrowia Publicznego — dr Rudziński Henryk.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr Przyłagowski Marian.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-budowl. — inż. Zubelewicz Aleksander.

Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Tarasiewicz Eugeniusz.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Żemoytel Tadeusz.
Inspektor Weterynarii — Rymkiewicz Mieczysław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Łuczyński Wincenty.
Ruszczyc Zygmunt z poza grona Rady Wojewódzkiej.
Wękowicz Jan.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Dr Maleszewski Wiktor — miasto Wilno.
Gen. Żeligowski Lucjan — pow. Wilno — Troki.
Łokucjewski Antoni — pow. Oszmiana.
Bac-Krzyżanowski Władysław — pow. Mołodeczno.
Kłosowski Stanisław — pow. Wilejka.
vacat — pow. Postawy.
Józefowski Piotr — pow. Dzisna.
Kwinto-Prewysz Marian — pow. Brasław.
Zan Tomasz — pow. Święciany.

Starostowie.

brasławskie,	Wendorff Bohdan,
dziśnieńskie,	Suszyński Wiktor,
mołodeckie,	Protassewicz Kazimierz,
oszmiańskie,	Chrzanowski Eustachy,
postawskie,	Wielowiejski Tadeusz,
święciańskie,	Dworak Stanisław,
wilejskie,	Henszel Władysław,
wileńsko-trockie,	Trytek Stanisław.

Starostwo grodzkie wileńskie — Czernichowski Józef.

WOJEWÓDZTWO WOŁYŃSKIE.

Wojewoda — Józewski Henryk.
Wicewojewoda — Konopacki Stanisław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Grochowski Roman.
Inspektor Samorządowy — Typiak Edward.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — Titow Konstanty.
Kierownik Oddziału Zdrowia Publ. — Dr Habich Witold.

Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr Jakszewicz Franciszek.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-Budowlanego — inż. Gordziałkowski Wacław.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Lecewicz Kazimierz.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Łączyński Stanisław.
Inspektor Weterynarii — Dr Wigocki Ludwik.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego (z wyboru).

Czerwiński Zygmunt — pow. Łuck.
Knysz Michał — pow. Horochów.
Barzach Srul Izrael — miasto Łuck.

Członkowie Rady Wojewódzkiej.

Kowalewski Narcyz — pow. Dubno.
Knysz Michał — pow. Horochów.
Inż. Skutkowski Leonard — pow. Kostopol.
Kuszneruk Michał — pow. Kowel.
Puławski Ignacy — pow. Krzemieniec.
Wołosiuk Piotr — pow. Luboml.
Konowaluk Piotr — pow. Łuck.
Bura Nikita — pow. Równe.
Meleszczuk Dyonizy — pow. Sarny.
Suchorzewski Leon — pow. Włodzimierz.
Sierczyszyn Mikołaj — miasto Zdołbunów.
Bednarski Alfons — miasto Kowel.
Mańkowski Kwiryn — miasto Łuck.
Szempliński Tadeusz — miasto Równe.

Starostowie.

dubieńskie,	Buyko Tadeusz,
horochowskie,	dr Raczyński Tadeusz,
kostopolskie,	Sierakowski Kazimierz,
kowelskie,	Kubicki Zygmunt,
krzemienieckie,	Skrzyński Edward,
lubomelskie,	de Bery Kazimierz,
łuckie,	Kościołek Jan,
rówieńskie,	Rogowski Bazyli,
sarneńskie,	Kowalewski Stanisław,
włodzimierskie,	Ring Kazimierz,
zdołbunowskie,	Zakrzewski Kazimierz.

KOMISARIAT RZĄDU NA M. ST. WARSZAWĘ.

Komisarz Rządu na m. st. Warszawę — Jaroszewicz Władysław.
Wicekomisarz — Jurgielewicz Kazimierz.
I. Wydział Ogólny — Nacz. Miklaszewski Tadeusz.
Oddział Organizacyjny — kierownik Miklaszewski Tadeusz.
Inspektor — Oczkowski Mieczysław.
Oddział Budżetowo - Gosp. — kier. Chyliński Antoni.
„ Administracyjno - Prawny — Kier. Skrzyński Jerzy.
„ Aprowizacyjny — p. o. Kier. Rysiakiewicz Tadeusz.
II. Wydział Społeczno - Polityczny — p. o. Nacz. Wędołowski Ludwik.
Oddział Polityczno - Narodowościowy — Kier. Szmakfefer Stefan.
Oddział Bezpieczeństwa — Kier. Gajewski Jan.
„ Prasowo-Widowiskowy — Kier. Jędrzejewicz Jerzy.
III. Wydział Wojskowy — Nacz. Szczepanowski Józef.
Oddział Poborowy — Kier. Dalewski Jan.
„ Mobilizacyjny — Kier. Łojewski Stanisław.
„ Obrony przeciwlotniczej biernej — vacat.
IV. Wydział Zdrowia — Nacz. dr Eberhardt Maksymilian.
Inspektor Weterynarii — dr Lenkiewicz Albin.
V. Wydział Pracy i Opieki — Nacz. Koplewski Leon.
VI. Wydział Komunikacyjno-Budowlany — p. o. Nacz. Miedzianowski Roman.
Oddział Ruchu Drogowego — Kier. Bukowski Henryk.
„ Budowlany — vacat.
„ Zarząd Gmachów i Placów Państwowych — p. o. Kier. Tomczyk Emilian.
Oddział Sztuki (konserwator) — inż. Sawicki Tymoteusz.
VII. Wydział Przemysłowy — Nacz. inż. Graberski Feliks.

Starostwo grodzkie.

południ.-warsz.,	Bartoszewicz Józef,
północno-warsz.,	Wasylkiewicz Jan,
prasko-warsz.,	Iszora Wacław,
środmiej.-warsz.,	Tarnowski Tadeusz.

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE.

Wojewoda — Raczkiewicz Władysław.
Wicewojewoda — Szczepański Zygmunt.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Zakrzewski Mikołaj.

Inspektor Samorządowy — dr Tomczyński Wojciech.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — dr Krippendorf Bogumił.
Inspektor Lekarski — dr Jedlewski Bronisław.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-budowl. — inż. Marynowski Jerzy.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Lewandowski Kazimierz.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — inż. Stekel Jerzy.
Inspektor Weterynarii — dr Jakubowski Stefan.
Starosta Krajowy — Łącki Wincenty.
Zast. Starosty Krajowego — dr Gąsowski Stanisław.

Członkowie Izby Wojewódzkiej z wyboru przez Wydział Wojewódzki.

Dr Siudowski Konrad.
Łącki Wincenty.
Nalazek Józef.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

Prądzyński Lucjan (przewodniczący) — pow. Sępolno.
Kikulski Feliks (zast. przewodniczącego) — pow. Świecie.
Konkolewski Maksymilian — pow. Kościerzyna.
Michałek Stefan — miasto Toruń.
Barwicki Wiktor — pow. Toruń.
Sampławski Karol — pow. Starogard.
Januszewski Konstanty — pow. Świecie.
Mazur Józef — miasto Grudziądz.
Tebinka Zygmunt — pow. Morski.
Inż. Krefft Jan — pow. Chojnice.

Członkowie Sejmiku Wojewódzkiego.

Andrzejewski Michał — pow. Działdowo.
Barwicki Wiktor — pow. Toruń.
Bolduan Teodor — pow. Morski.
Bork Mieczysław — pow. Lubawski.
Buczkowski Florian — pow. Chełmno.
Chudziński Henryk — miasto Gdynia.
Ciążyński Kazimierz — pow. Tczew.
Czajkowski Józef — pow. Świecie.
Daroń Jan — pow. Sępolno.

Dąbrowski Stefan — pow. Morski.
Domański Ferdynand — pow. Grudziądz.
Gauza Czesław — pow. Świecie.
Główczewski Jan — pow. Chojnice.
Gniot Józef — pow. Toruń.
Łaczewski Adam — miasto Grudziądz.
Groth Antoni — pow. Morski.
Grubba Jan — miasto Gdynia.
Januszewski Konstanty — pow. Świecie.
Jankowski Stefan — miasto Gdynia.
Kalkstein Zygmunt — pow. Wąbrzeźno.
Kamiński Jan — pow. Toruń.
Kamiński Józef — pow. Kościerzyna.
Kikulski Feliks — pow. Świecie.
Konkolewski Maksymilian — pow. Kościerzyna.
Kowalski Teofil — pow. Grudziądz.
Krefft Jan — pow. Chojnice.
Kufel Stanisław — pow. Świecie.
Łangowski Leon — pow. Brodnica.
Łęgowski Stanisław — miasto Gdynia.
Ks. kan. Łosiński Bernard — pow. Kartuzy.
Mazur Józef — miasto Grudziądz.
Michałek Stefan — miasto Toruń.
Mieczkowski Ignacy — pow. Działdowo.
Ostrowski Józef — pow. Chojnice.
Paczkowski Stanisław — pow. Wąbrzeźno.
Pobłocki Józef — pow. Kartuzy.
Poćwiardowski Florian — pow. Kartuzy.
Potyrała Józef — pow. Chełmno.
Pogorski Leonard — pow. Kościerzyna.
Prądzyński Lucjan — pow. Sępolno.
Przysiecki Stanisław — miasto Toruń.
Rakowski Stanisław — pow. Tuchola.
Radzymiński Cezary — pow. Tczew.
Reiter Aleksander — pow. Kartuzy.
Rolbiecki Wiktor — pow. Starogard.
Roszczynialski Jan — pow. Tuchola.
Rozwadowski Kazimierz — pow. Grudziądz.
Rozwadowski Kazimierz — pow. Brodnica.
Sampławski Karol — pow. Starogard.
Schab Teofil — miasto Toruń.
Sierszeński Józef — pow. Lubawski.
Skonieczka Jan — pow. Brodnica.
Ks. Szulc Alfons — pow. Tczew.
Tebinka Zygmunt — pow. Morski.
Wachowiak Andrzej — miasto Gdynia.
Włodek Józef — miasto Grudziądz.

Wojtan Mikołaj — pow. Wąbrzeźno.
Ks. Wrycza Józef — pow. Chojnice.
Zabrocki Stanisław — pow. Lubawski.
Zblewski Józef — pow. Starogard.

Starostowie.

brodnickie,	Gałusiński Mieczysław,
chełmińskie,	Górzewski Zygmunt,
chojnickie,	Lipski Tadeusz,
działdowskie,	Horwath Władysław,
grudziądzkie,	Klotz Aleksander,
kartuskie,	Belina Jan,
kościerskie,	Turowski Marian,
lubawskie,	p. o. Kowalski Aloizy,
morskie,	Potocki Antoni,
sępoleńskie,	p. o. Robakowski Józef,
starogardzkie,	Dr Cichowski Andrzej,
świeckie,	p. o. Cwinarowicz Jan,
tczewskie,	Muchniewski Zygmunt,
toruńskie,	Biały Bronisław,
tucholskie,	Ornas Jan,
wąbrzeskie,	Kalkstein Zygmunt.

Komisariat Rządu w Gdyni. Sokół Franciszek.
Starostwo grodzkie grudziądzkie — p. o. starosta pow. grodz.
Starostwo grodzkie toruńskie — p. o. starosta pow. toruński.

WOJEWÓDZTWO POZNAŃSKIE.

Wojewoda — Maruszewski Artur.
Wicewojewoda — Łepkowski Jan.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Trzciński Aleksander.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr Zaorski Józef.
Inspektor Samorządowy — vacat.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr Kowalski Włodzimierz.
Naczelnik Wydziału Opieki — Rakowski Mieczysław.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-budowl. — inż. Zakrzewski Bernard.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Tramtler Józef.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Strzeszewski Adam.
Inspektor Weterynarii — dr Krygicz Maksymilian.
Starosta Krajowy — Begale Ludwik.
Wicestarosta Krajowy — Senator dr Głowacki.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

Dr. Trzciński Juliusz — przewodniczący.
Jankowski Apolinary — zast. przewodniczącego.
Morawski Jan — pow. Obornik.
Baranowski Antoni — pow. Gniezno.
Zaleski Zygmunt — miasto Poznań.
Kaczor Walenty — pow. Kępno.
Marchwicki Zdzisław — miasto Poznań.
Stasiak Jan — pow. Ostrów.
Nowakowski Franciszek — miasto Leszno.
Mańkowski Franciszek — pow. Poznań.
Dr Celichowski Stanisław — miasto Poznań.
Pluciński Maksymilian — miasto Poznań.
Mazur Jan — pow. Środa.
Mikołajczyk Stanisław — pow. Wągrowiec.
Michalski Antoni — pow. Żnin.
Dr Czarnecki Zygmunt — pow. Krotoszyn.

Członkowie Sejmiku Wojewódzkiego.

Banaszak Wojciech — pow. Jarocin.
Baranowski Antoni — pow. Gniezno.
Baranowski Stefan — pow. Gostyń.
Dr Barlitz Edmund — pow. Poznań.
Bobowski Ludwik — pow. Nowy Tomyśl.
Bogucki Julian — pow. Kępno.
Brzeski Witold — pow. Września.
Dr Celichowski Stanisław — miasto Poznań.
Cieslik Jan — pow. Oborniki.
Cyplik Jan — pow. Śrem.
Czaczka Władysław — pow. Bydgoszcz.
Dr Czarnecki Zygmunt — pow. Krotoszyn.
Dąbrowiecki Nicefor — pow. Kępno.
Dziewulski Konstanty — pow. Poznań.
Dzwonkowski Jerzy — pow. Wyrzysk.
Droździk Wojciech — pow. Śrem.
Drzazga Stanisław — pow. Kępno.
Dulat Stanisław — pow. Nowy Tomyśl.
Dr Ekkert Józef — pow. Ostrów.
Faustyniak Jan — miasto Bydgoszcz.
Gajewski Franciszek — pow. Jarocin.
Ks. Górski Ludwik — pow. Kościan.
Górski Józef — pow. Rawicz.
Jankowski Apolinary — miasto Inowrocław.
Jaworski Feliks — miasto Bydgoszcz.

Jeske Andrzej — pow. Chodzież.
Jerzykiewicz Roman — pow. Mogilno.
Kaczor Walenty — pow. Kępno.
Kałamajski Stefan — miasto Poznań.
Kamocki Stanisław — pow. Leszno.
Klauziński Stanisław — pow. Wolsztyn.
Klera Jan — pow. Czarnków.
Dr Kolasiński Jerzy — pow. Krotoszyn.
Kopa Andrzej — pow. Poznań.
Kotecki Stanisław — pow. Rawicz.
Kuehn Adam — pow. Oborniki.
Kurdelski Ignacy — miasto Bydgoszcz.
Kurnatowski Stanisław — pow. Szamotuły.
Lewandowski Antoni Bolesław — miasto Bydgoszcz.
Lipowicz Tadeusz — pow. Czarnków.
Mańkowski Franciszek — pow. Poznań.
Marchwicki Zdzisław — miasto Poznań.
Marciniak Marcin — pow. Ostrów.
Maron Bronisław — pow. Chodzież. —
Mazur Jan — pow. Środa.
Michalski Antoni — pow. Żnin.
Mikołajczyk Stanisław — pow. Wągrowiec.
Minta Ignacy — pow. Krotoszyn.
Mocek Leon — pow. Kościan.
Morawski Edward — pow. Jarocin.
Muslewski Józef — pow. Wyrzysk.
Namysłowski Władysław — pow. Szubin.
Neugebauer Józef — pow. Szamotuły.
Niemczyk Jan — pow. Wolsztyn.
Nieżychowski Józef — pow. Kościan.
Nowaczyński Wincenty — pow. Międzychód.
Nowakowski Franciszek — pow. Leszno.
Pluciński Maksymilian — m. Poznań.
Poczta Walenty — pow. Krotoszyn.
Poniński Edward — pow. Inowrocław.
Przanowski Jan — pow. Gniezno.
Radzimiński Stefan — pow. Bydgoszcz.
Ratajski Cyryl — m. Poznań.
Rosa Kazimierz — pow. Bydgoszcz.
Rosada Stefan — pow. Mogilno.
Rowiński Stefan — pow. Ostrów.
Sobczak Wojciech — m. Poznań.
Sokołowski Franciszek — pow. Szamotuły.
Stasiak Jan — pow. Ostrów.
Ks. Strehl Mieczysław — pow. Mogilno.
Szała Józef — pow. Nowy Tomyśl.

Szymkowiak Stanisław — pow. Kościan.
Taczanowski Stanisław — pow. Gostyń.
Dr Trzciński Juliusz — pow. Mogilno.
Tuchołka Czesław — pow. Żnin.
Więckowski Erwin — m. Poznań.
Dr Wize Krzysztof — pow. Środa.
Wojtkowiak Stanisław — pow. Września.
Wrzyszczyński Stanisław — pow. Wągrowiec.
Zaleski Zygmunt — m. Poznań.
Załęski Roman — pow. Nowy Tomyśl.
Zenker Brunon — pow. Jarocin.
Dr Zgaiński Tadeusz — m. Gniezno.
Zieliński Kazimierz — pow. Inowrocław.
Żółtowski Edward — pow. Szubin.

Uwaga: Nazwiska oznaczone gwiazdką * dotyczą członków, którzy tracą mandaty z dniem 1 kwietnia 1938 r. w związku ze zmianą granic województwa poznańskiego.

Starostowie.

bydgoskie,	Suski Julian,
chodzieskie,	Siekierzyński Kazimierz,
czarnkowskie,	Stępiński Wacław,
gnieźnieńskie,	Kasprzak Feliks,
gostyńskie,	Bukowski Bolesław,
inowrocławskie,	Wilczek Romuald,
jarocińskie,	Niedziałkowski Jerzy,
kępińskie,	Dąbrowiecki Nicefor,
kościańskie,	Karpiński Tadeusz,
krotoszyńskie,	Wilmowski Seweryn,
leszczyńskie,	Świątkowski Rudolf,
międzychodzkie,	p. o. Czubiński Zdzisław,
mogileńskie,	Zenkteler Stanisław,
nowotomyskie,	Skoczeń Ignacy,
obornickie,	Kozłowski Jan,
ostrowskie,	Dr Ekkert Józef,
poznańskie,	vacat,
rawickie,	Dr Łobos Stanisław,
szamotulskie,	Narajewski Adam,
szubińskie,	Dąbrowski Józef,
średzkie,	p. o. Karasiewicz Józef,
śremskie,	Podhorodeński Bożydar-Marian
wągrowieckie,	Zenkteler Edmund,
wolsztyńskie,	Kaczorowski Józef,
wrzesińskie,	Kowalewski Zygmunt,
wyrzyskie,	Muzyczka Ludwik,
żnińskie,	Wujek Ignacy,

Starostwo grodzkie poznańskie — p. o. Głodowski Ignacy Klemens.
Starostwo grodzkie bydgoskie — p. o. starosta pow. bydgoski.
Starostwo grodzkie gnieźnieńskie — p. o. starosta pow. gnieźnieński.
Starostwo grodzkie inowrocławskie — p. o. starosta pow. inowrocławski.

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE.

Wojewoda — dr Grażyński Michał.
Wicewojewoda I — Saloni Tadeusz.
„ II — Malhomme Leon.
Naczelnik Wydziału Prezydialnego — dr. Kostka Edward.
„ „ Budżetowo-Gospod. — Piechaczek Karol.
„ „ Bezpieczeństwa — Rycikowski Stanisław.
„ „ Samorządowego — dr Dworzański Marian.
„ „ Administracyjnego — Bartl Józef.
„ „ Wojskowego — dr Robel Zygmunt.
Kierownik Biura Personalnego — dr Wierzb'ński Stanisław.
„ Oddziału Budowlanego — inż. Kłębkowski Witold.

Członkowie Rady Wojewódzkiej (z wyboru).

Janta Józef — miasto Katowice.
ks. Szwajnoch Stefan — miasto Chorzów.
Michatz Leopold — Tarnowskie Góry.
Mildner Jan — miasto Katowice.
Płonka Bartłomiej — Wielka Dąbrówka.

Starostowie.

bielskie,	Bocheński Władysław,
cieszyńskie,	Plackowski Jan,
katowickie,	Dr Seidler Wilhelm,
lublinieckie,	Dr Riess Marian,
pszczyńskie,	Dr Olszewski Stanisław,
rybnickie,	Wyglenda Jan,
tarnogórskie,	Mierzwa Paweł,
świętochłowickie,	Szaliński Tadeusz.

WOJEWÓDZTWO KRAKOWSKIE.

Wojewoda — dr Tymiński Józef.
Wicewojewoda — dr Małaszyński Piotr.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Osiecki Ludwik.

Inspektor Samorządowy — Andruszkiewicz Ryszard.
Naczelnik Wydziału Pracy i Opieki Społecznej — dr Macko Józef.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr Hessek Karol.
Inspektor Zdrowia Publicznego — dr Parfanowicz Konstanty.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-Budowlanego — inż. Wąsowski Julian.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Paczyński Aleksander.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Eustachiewicz Kazimierz.
Inspektor Weterynarii — dr Kraus Stanisław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

(powołani spośród obywateli na podstawie Rozp. Prez. R. P. z dnia 19.I.1928 r. Dz. U. R. P. nr 11).

Dr Mieczysław Kaplicki — prezydent m. Krakowa.
Dr Bobrowski Emil — senator, miasto Kraków.
Jan Skrzypek z Malina.

Starostowie.

bielskie,	Dr Alberti Stanisław,
bocheńskie,	Pałosz Władysław,
brzeskie,	Füller Michał,
chrzanowskie,	Bassara Antoni,
dąbrowskie,	Sowiński Henryk,
dębickie,	Siła-Nowicki Roman,
gorlickie,	Dr Styczyński Julian,
jasielskie,	Łęcki Mieczysław,
krakowskie,	Dr Wnęk Władysław,
limanowskie,	Dr Nowak Stanisław,
mieleckie,	Schlichting Zygmunt,
myślenickie,	Woźniak Roman,
nowosądeckie,	Dr Łach Maciej,
tarnowskie,	Sysska Mieczysław,
wadowickie,	Grzesik Franciszek,
żywieckie,	Dr Döllinger Zygmunt.

Starostwo grodzkie krakowskie, mgr Wolaniecki Andrzej.

WOJEWÓDZTWO LWOWSKIE.

Wojewoda — Dr Biłyk Alfred.
Wicewojewoda — Chmielewski Tadeusz.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Dr Marcin Serafin.

Inspektor Samorządowy — mgr Aulich Artur.
Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego — dr Majewski Wacław.
Radca do Spraw Zdrowia Publicznego — dr Neugebauer Ludwik.
Naczelnik Wydziału Pracy i Ojpieki — dr Szkodziński Franciszek.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Przemirski Franciszek.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-Budowl. — inż Szczygieł Franciszek.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — inż. Szostak Zygmunt.
Inspektor Weterynarii — Hellebrand Ludwik.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

(powołani spośród obywateli na podstawie Rozp. Prez. R. P. z dnia 19.I.1928 r. Dz. U. R. P. nr 11).

Dolański Seweryn — pow. Tarnobrzeg maj. Grębów.
Decykiewicz Włodzimierz — miasto Lwów.
Dr Kapua Jan — pow. Kolbuszowa.

Starostowie.

bobreckie,	Kirschner Franciszek.
brzozowskie,	Dr Pomiankowski Jan,
dobromilskie,	Petzelt Władysław,
drohobyckie,	Wehrstein Emil,
gródeckie,	Kassala Henryk,
jarosławskie,	Kocół Alfred.
jaworskie,	Gawenda Bolesław,
kolbuszowskie,	Scherff Jan,
krośnieńskie,	Frankowski Roman,
leskie,	Dr Gąsiorowski Roman,
lubaczowskie,	Stefanus Erazm,
lwowskie,	Zamecznik Leon,
łańcuckie,	Stożko Mieczysław,
mościckie,	Dr Doboszyński Eugeniusz,
niżańskie,	Kisielewski Henryk,
przemyskie,	Remiszewski Adam,
przeworskie,	Sieńkiewicz Michał,
rawskie,	Hawrot Stanisław,
rudeckie,	Sarnecki Jerzy,
rzeszowskie,	Bernatowicz Stefan,

samborskie,	Dr Kaszubski Stanisław,
sanockie,	Bucior Wojciech,
sokalskie,	Kostołowski Wojciech,
tarnobrzeskie,	Len Tadeusz,
turczańskie,	Wagner Izydor,
żółkiewskie,	Emeryk Jan,
Starostwo grodzkie lwowskie,	Porembalski Stanisław.

WOJEWÓDZTWO STANISŁAWOWSKIE.

Wojewoda — Pasławski Stefan.
Wicewojewoda — dr Seydlitz Mieczysław.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — Typiak Piotr.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — p. o. Borkowski Wiktor.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno - Budowlanego — inż. Skopiński Ludwik.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Swoboda Jan.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — Bulanda Józef.
Inspektor Weterynarii — Nowak Jan.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

(powołani spośród obywateli na podstawie Rozp. Prez. R. P. z dnia 19.I.1928 r. Dz. U. R. P. nr 11).

Moskal Józef — gm. Tomaszowce.
Seidler Teodor — miasto Stanisławów.
Chowanie Wacław — miasto Stanisławów.
Szeparowicz Jan — pow. Stanisławów.

Starostowie.

dolińskie,	Szacherski Zygmunt,
horodeńskie,	Koczur-Rutkowski Leon,
kałuskie,	Grodyński Stanisław,
kołomyjskie,	p. o. Szarewski Tadeusz,
kosowskie,	Fiala Kazimierz,
nadwórniańskie,	Wolski Stefan,
rohatyńskie,	Dr Janecki Gustaw,
stanisławowskie,	Muszyński Jerzy,
stryjskie,	Harmata Stanisław,
śniatyńskie,	Tymiński Stefan,
tłumackie,	p. o. Dr Kalata Józef,
żydaczowskie,	Gallas Leon.

WOJEWÓDZTWO TARNOPOLSKIE.

Wojewoda — Mgr Malicki Tomasz.
Wicewojewoda — Niepokulczycki Hipolit.
Naczelnik Wydziału Samorządowego — dr Banaś Aleksander
Inspektor Samorządowy — Chmarzyński Witold.
Naczelnik Wydziału Pracy, Opieki i Zdrowia Publicznego — dr Kujawski Czesław.
Radca do spraw Zdrowia Publicznego — dr Feit Henryk.
Naczelnik Wydziału Komunikacyjno-Budowl. — inż Burgielski Władysław.
Kierownik Oddziału Drogowego — inż. Weigl Władysław.
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych — inż. Ciborowski Jan.
Inspektor Weterynarii — Smoliński Stanisław.

Członkowie Wydziału Wojewódzkiego.

(powołani spośród obywateli na podstawie Rozp. Prez. R. P. z dnia 19.I.1928 r. Dz. U. R. P. nr 11).

Czarkowski-Golejewski Wiktor.
Widacki Stanisław.
Malicki Mikołaj.

Starostowie.

borszczowskie,	Bay Józef, Ludomir,
brodzkie,	Grodowski Mieczysław,
brzeżańskie,	Dr Jarosz Tadeusz,
buczackie,	Fedorowicz-Jackowski Adam,
czortkowskie,	Dr Kaczkowski Jan,
kamioneckie,	Frączkowski Franciszek,
kopyczynieckie,	Grodecki Piotr,
podhajeckie,	Suchorski Jerzy,
przemyślańskie,	Mikrawicz Franciszek,
radziechowskie,	Michalski Bronisław,
skałackie,	mr. Rutkowski Tadeusz,
tarnopolskie,	Adamski Karol,
trembowelskie,	Schreiber Ludwik,
zaleszczyckie,	Krzyżanowski Józef,
zbaraskie,	Stępień Kazimierz,
zborowskie,	Pawlikowski Kazimierz,
złoczowskie,	Płachta Jan.

ZWIĄZEK REWIZYJNY SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.

Warszawa, Mazowiecka nr 1. Telefony: 2-20-73 — Prezes, (dod.) — sekretarz Prezesa, 2-21-73 — Dział Administracyjny, (dod.) — Referat Organiz.-Prawny, 2-21-83 — Ogólny, (dod.) — Dział Inspekcji Ogólnej, 6-15-81 — Dział Inspekcji Przedsiębiorstw, 6-15-80 — Dział Naukowo - Badawczy, (dod.) — Referat Statystyczny i Archiwum.

I. Charakter i zadania Związku.

W myśl statutu, zawartego w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 kwietnia 1935 roku (Dz. U. R. nr 34, poz. 244), wydanym na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 roku (Dz. U. R. P. nr 94/1934 r., poz. 847), Związek Rewizyjny Samorządu Terytorialnego jest osobą prawa publicznego i działa na całym obszarze Państwa z wyjątkiem województwa śląskiego. Siedzibą Związku jest miasto stoł. Warszawa, Związek powoływać może przy tym do życia delegatury w formie osobnych swych biur, które obejmą swoją działalnością poszczególne województwa lub większą liczbę województw.

Zadaniem Związku jest wykonywanie kontroli nad finansową i gospodarczą działalnością związków samorządowych i międzykomunalnych oraz ich zakładów i przedsiębiorstw nie wyłączając tej działalności w zakresie spraw administracji rządowej. Obok działalności w zakresie kontroli, Związek prowadzi działalność instrukcyjną udzielając związkom i instytucjom samorządu terytorialnego wskazówek i porad w zakresie ich działalności finansowej i gospodarczej, może również zorganizować stałą poradnię techniczno - fachową dla udzielania porad, dotyczących urządzeń, zakładów i przedsiębiorstw związków samorządowych oraz podejmowanych prac inwestycyjnych. W wymienionych dziedzinach Związek ponadto może prowadzić akcję, zmierzającą do podniesienia wiedzy

fachowej, w szczególności organizować kursy i podejmować akcję fachowo - wydawniczą.

Członkami Związku z mocy prawa są: a) wojewódzkie związki samorządowe na obszarze województw pomorskiego i poznańskiego; b) powiatowe związki samorządowe; c) miasta wydzielone z powiatowych związków samorządowych z wyjątkiem m. st. Warszawy oraz d) Bank Gospodarstwa Krajowego. Na podstawie dobrowolnego zgłoszenia o przystąpieniu Związek przyjmować może w poczet swych członków: a) związki samorządowe, które nie są członkami Związku z mocy prawa nie wyłączając m. st. Warszawy; b) związki międzykomunalne; c) zakłady i przedsiębiorstwa związków samorządowych, posiadające odrębną osobowość prawną, jak również instytucje, posiadające osobowość prawa publicznego, jeżeli opierają swe źródła finansowe co najmniej w 50% na środkach finansowych związków samorządowych albo korzystają w tej wysokości z ich poręki finansowej oraz spółki o kapitale zakładowym, na który składają się w przeważającej mierze fundusze związków samorządowych albo których akcje są w większości w posiadaniu tych związków; d) banki komunalne (z zakresu działalności Związku wyłączone są komunalne kasy oszczędności); e) Związek Miast Polskich oraz f) Związek Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej.

II. Organizacja Związku.

Związek wykonywa swe zadania przy pomocy przyjętego personelu inspektorskiego, biurowego i kancelaryjnego, który łącznie tworzy Biuro Związku bądź jego delegatury. Poza personelem, zatrudnionym stale, Związek posługuje się pomocą rzeczoznawców, umówionych do wykonania poszczególnych czynności.

W skład Rady Związku wchodzą z głosem stanowczym: Prezes Związku, po jednym członku, wybranym na obszarze województw pomorskiego i poznańskiego przez sejmiki wojewódzkie, a na obszarze pozostałych województw przez rady wojewódzkie, oraz członkowie Zarządu, przy czym mandat członka Zarządu i Rady może być kumulowany. Do Rady Związku wchodzą również z głosem stanowczym osoby, powołane przez Radę w drodze kooptacji, z zastrzeżeniem, że Rada powołać może w ten sposób nie więcej niż pięciu członków. Ponadto do Rady Związku wchodzą w charakterze członków z głosem stanowczym osoby, powołane w liczbie najwyżej pięciu przez Ministra Spraw Wewnętrznych, jedna osoba przez Ministra Skarbu i jedna przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Ministrowie Komunikacji, Opieki Społecznej, Rolnictwa

i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu oraz Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego mogą w miarę uznania powołać do Rady Związku po jednym członku z głosem stanowczym. Do Rady Związku wchodzą również z głosem stanowczym czterej członkowie, wyznaczeni przez Związek Miast Polskich i dwaj członkowie, wyznaczeni przez Związek Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli dany Związek jest członkiem Związku Rewizyjnego. W razie przystąpienia do Związku gminy m. st. Warszawy, do Rady Związku wchodzi z głosem stanowczym członek, powołany przez Radę Miejską, a do czasu jej powołania — przez Kolegium Tymczasowego Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy. Na zaproszenie Prezesa Związku w posiedzeniach Rady Związku mogą brać udział z głosem doradczym delegaci władz i instytucyj państwowych i samorządowych.

Zarząd składa się z Prezesa Związku i siedmiu członków, w tej liczbie czterech członków wybiera Rada Związku, po jednym zaś wyznaczają: Minister Spraw Wewnętrznych, Minister Skarbu i Bank Gospodarstwa Krajowego. Członkowie Zarządu, powołani drogą wyboru, muszą posiadać bierne prawo wyborcze do organu zarządzającego któregokolwiek związku samorządowego, będącego członkiem Związku z mocy samego prawa, albo do Zarządu Miejskiego w m. st. Warszawie.

Prezes Związku jest urzędnikiem państwowym — powołuje go i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych. Prezesem Związku jest b. Wiceminister Spraw Wewnętrznych, prof. dr Maurycy Jaroszyński. Prezesa Związku zastępuje w razie potrzeby jeden z członków Zarządu, wyznaczony przez Ministra Spraw Wewnętrznych używając w czasie wykonywania zastępstwa tytułu służbowego Wiceprezesa. Na stanowisko to wyznaczony został Dyrektor Departamentu Samorządu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, p. Witold Zbikowski. Prezes Związku — a w okresie zastępstwa również Wiceprezes — podlegają w zakresie wykonywanych czynności nadzorowi Ministra Spraw Wewnętrznych w granicach postanowien rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 roku o Związku Rewizyjnym Samorządu Terytorialnego (Dz. U. R. P. nr 94, poz. 847) i statutu Związku.

Komisja Rewizyjna Związku jest organem kolegialnym i składa się z czterech członków, wybieranych i odwoływanych przez Radę Związku, która sprawuje kontrolę nad gospodarką finansową Związku Rewizyjnego Samorządu Terytorialnego za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej. Przewodniczącego wybiera Komisja ze swego grona, w skład Komisji Rewizyjnej przy tym nie mogą wchodzić członkowie Zarządu Związku

ani też pracownicy. Zadaniem Komisji Rewizyjnej Związku jest przeprowadzenie kontroli formalnej rachunkowości i kasowości Związku oraz czuwanie nad prawidłowym wydatkowaniem sum w ramach uchwalonego przez Radę budżetu. Do obowiązków Komisji Rewizyjnej w szczególności należy badanie bilansów i zamknięć rachunkowych przed złożeniem ich Radzie Związku, a nadto sprawdzanie stanu kasy Związku przynajmniej dwa razy do roku.

Kadencja Rady i Zarządu trwa lat pięć. Kadencja Zarządu bieguie niezależnie od kadencji Rady, natomiast kadencja Komisji Rewizyjnej biegnie równolegle z kadencją Rady.

III. Finanse Związku i nadzór państwowy.

Związek pokrywa swoje wydatki z następujących dochodów: ze składek rocznych, opłacanych przez członków; z opłat za poszczególne czynności Związku oraz z ewentualnych źródeł prywatno - prawnych. Wysokość składki rocznej, o ile Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu nie ustali innej podstawy obliczeniowej, oznaczona została: a) dla związków samorządowych i międzykomunalnych w stosunku do łącznej sumy wydatków zwyczajnych budżetu administracyjnego i budżetów przedsiębiorstw oraz dochodów zakładów, wyodrębnionych z budżetu administracyjnego; b) dla zakładów komunalnych, posiadających odrębną osobowość prawną, tudzież dla Związku Miast Polskich, Związku Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej — w stosunku do sumy dochodów zwyczajnych oraz c) dla Banku Gospodarstwa Krajowego, banków komunalnych oraz innych instytucyj, będących członkami Związku — indywidualnie biorąc pod uwagę stopień zainteresowania działalnością Związku. Za podstawę obliczenia przyjmuje się rok obrachunkowy, poprzedzający okres budżetowy, w którym składka jest uchwalona. Zaległe składki i opłaty za poszczególne czynności Związku podlegają przymusowemu ciągnięciu w drodze wstawienia zaległości do budżetów oraz zajęcia dochodów, które na żądanie Związku zarządza właściwa władza nadzorcza.

Nadzór nad działalnością Związku sprawuje Minister Spraw Wewnętrznych. Władza nadzorcza Związku czuwa nad prawidłową jego działalnością, ma prawo wejrzenia w tok prac Związku i poza uprawnieniami, zastrzeżonymi jej oma-

wianym statutem, korzysta analogicznie z uprawnień, jakie władza ta posiada z mocy art. 67 ustawy samorządowej w stosunku do związków samorządowych. Obsadzanie stanowisk kierowniczych i inspekcyjnych Związku wymaga w każdym poszczególnym wypadku zgody władzy nadzorczej. Uchwały Związku w sprawie preliminarza budżetowego, wysokości składek członkowskich i taryfy opłat za czynności rewizyjne i instrukcyjne wymagają zatwierdzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, wydanego w porozumieniu z Minstrem Skarbu. Zaznaczyć w końcu wypadnie, że statut Związku Rewizyjnego Samorządu Terytorialnego nie narusza kompetencyj i uprawnień władz, sprawujących nadzór nad związkami samorządowymi i międzykomunalnymi oraz nad ich zakładami i przedsiębiorstwami.

IV. Skład osobowy władz Związku.

Skład Rady Związku:

1) Prof. Dr Maurycy Zdzisław Jaroszyński — Prezes Związku;

członkowie wybrani przez rady wzgl. sejmiki wojewódzkie:

2) Stefan Doliński — członek Rady Wojewódzkiej i Wydziału Powiatowego woj. Warszawskie, pow. Radzymin),
3) Inż. Stanisław Leopold (woj. łódzkie),
4) Wacław Długosz, poseł na Sejm (woj. kieleckie),
5) Kazimierz Kryński (woj. lubelskie),
6) Stanisław Mystkowski (woj. białostockie),
7) Witold Abramowicz, adwokat (woj. wileńskie),
8) Józef Zadurski, poseł na Sejm, burmistrz m. Lidy (woj. nowogródzkie),
9) Franciszek Kolbusz, poseł na Sejm (woj. poleskie),
10) Ignacy Puławski, poseł na Sejm (woj. wołyńskie),
11) Apolinary Jankowski, prezydent m. Inowrocławia (woj. poznańskie),
12) Wincenty Łącki, starosta krajowy pomorski w Toruniu (woj. pomorskie),
13) Edward Zajączek, burmistrz m. Kęt (woj. krakowskie),
14) Dr Kazimierz Papara, prezes Izby Rolniczej we Lwowie (woj. lwowskie),
15) Stanisław Dzieduszycki (woj. stanisławowskie),
16) Ks. Walenty Puchała, senator R. P., burmistrz m. Trembowli (woj. tarnopolskie);

członkowie powołani przez władze centralne i B. G. K.:

17) Prof. Dr Władysław Kazimierz Kumaniecki, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, radny m. Krakowa (Min. Spraw Wewn.),

18) Prof. Dr Tadeusz Bigo, profesor Uniwersytetu Jana Kazimierza, radny m. Lwowa (Min. Spraw Wewn.),
19) Aleksander Ivánka, naczelnik wydziału (Min. Skarbu),
20) Bolesław Nakoniecznikoff, dyrektor departamentu (Min. Opieki Społ.),
21) Antoni Jabłonowski, naczelnik wydziału (Min. Rolnictwa i Ref. Roln.),
22) Marian Kandel, dyrektor departamentu (Min. Przemysłu i Handlu),
23) Gustaw Stefan Pomianowski, ministerialny wizytator szkół (Min. Wyznań Rel. i Ośw. Publ.),
24) Dr Tadeusz Garbusiński, dyrektor centrali Banku Gospodarstwa Krajowego;

członkowie powołani przez centralne samorządowe zrzeszenia dobrowolne:

25) Dr Konrad Siudowski, senator R. P. (Związek Powiatów R. P.),
26) Jan Siwiec (Związek Powiatów R. P.),

Skład Zarządu Związku:

członkowie z nominacji:

1) Witold Zbikowski, dyrektor departamentu (Min. Spraw Wewn.),
2) Aleksander Ivánka, naczelnik wydziału (Min. Skarbu),
3) Dr Zygmunt Wasserab, dyrektor centrali B. G. K. (B. G. K.);

członkowie z wyboru Rady:

4) Inż. Stanisław Leopold,
5) Ignacy Puławski, poseł na Sejm,
6) Prof. Dr Tadeusz Bigo, radny m. Lwowa,
7) Dr Konrad Siudowski, senator R. P.

Skład Komisji Rewizyjnej:

1) Apolinary Jankowski, prezydent m. Inowrocławia — Przewodniczący,

oraz członkowie:

2) Wacław Długosz, poseł na Sejm,
3) Józef Zadurski, poseł na Sejm, burmistrz m. Lidy.
4) Franciszek Kryński (woj. lubelskie).

OGÓLNE INSTYTUCJE SAMORZĄDOWE.

a) Centralne.

ZWIĄZEK POWIATÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Warszawa, Marszałkowska 81a, m. 7.

Tel.: 9-66-06, 8-79-77 i 9-61-92.

I. Charakter i zadania Związku.

Związek Powiatów jest organizacją, reprezentującą ogół powiatowych związków samorządowych na terenie całej Rzeczypospolitej Polskiej. Statut Związku, uchwalony na posiedzeniu Rady w dniu 21 czerwca 1930 r., zatwierdzony został przez Pana Ministra Spraw Wewnętrznych w dniu 6 czerwca 1932 r. Siedzibą Związku jest miasto stołeczne Warszawa.

Do Związku należy 233 pow. związków samorządowych na ogólną ilość 239 powiatów.

Zadaniem Związku jest: 1) zabiegać o zapewninie powiatowemu samorządowi terytorialnemu najodpowiedniejszych prawnych i faktycznych warunków istnienia i rozwoju, 2) ustalać opinię samorządu powiatowego, zrzeszonego w Związku, w sprawach, które go dotyczą i reprezentować tę opinię nazewnątrz, 3) stwarzać pomoc wzajemną związków powiatowych w spełnianiu ich zadań.

Członkiem Związku może być każdy powiatowy związek samorządowy w Rzeczypospolitej Polskiej, który nadeśle w tej sprawie uchwałę rady powiatowej oraz opłaci składkę w wysokości, ustalanej corocznie przez Zjazd Główny.

II. Organa Związku.

Organami Związku są: 1) Zjazd Główny, 2) Rada, 3) Zarząd, 4) Prezes Związku, 5) Zjazd wojewódzkie.

Zjazd Główny odbywa się raz na rok; powiatowe związki samorządowe reprezentowane są na Zjeździe każdy przez 2-ch delegatów (jeden wybrany przez radę powiatową i jeden przez wydział powiatowy).

Do zakresu działania Zjazdu Głównego należy: wypowiadanie się w zasadniczych sprawach, dotyczących samorządu powiatowego, przyjmowanie sprawozdań Rady i Zarządu, zmiana wysokości rocznej składki członkowskiej, wybór części członków Rady oraz decyzja o likwidacji Związku.

Rada, naczelny organ Związku, składa się z członków, wybieranych po dwóch z każdego województwa przez zjazdy wojewódzkie, z 9-ciu członków, wybranych przez Zjazd Główny i z 6-ciu członków, powołanych drogą kooptacji przez Radę.

Do kompetencji Rady należy: wypowiadanie się we wszystkich aktualnych sprawach, dotyczących samorządu powiatowego, zmiana statutu, wybór Prezydium, Zarządu, Komisji Rewizyjnej, delegowanie przedstawicieli Związku do stałych instytucyj rządowych, uchwalanie regulaminów dla ciał kolegialnych Związku oraz budżetu Związku.

Zarząd, organ wykonawczy Związku, składa się z Prezesa i 2-ch Wiceprezesów, przewodniczącego autonomicznego oddziału Związku wojew. śląskiego, 6 dalszych członków oraz dyrektora Związku i redaktora pisma, będącego naczelnym organem Związku.

Do kompetencji Zarządu należy przygotowanie spraw pod obrady innych organów Związku, ustalanie regulaminów organizacyjnych Biura, przyjmowanie i zwalnianie na wniosek Prezesa pracowników Związku oraz nadzór nad tokiem bieżących spraw Związku.

Zjazdy wojewódzkie odbywają się raz do roku w każdym województwie z udziałem delegatów powiatów oraz ich zastępców, którzy zostali wybrani delegatami na Zjazd Główny. Do zadań tych zjazdów należy wybór przedstawicieli w Radzie Związku, wypowiadanie się w imieniu samorządu powiatowego danego województwa we wszystkich sprawach aktualnych samorządu.

Związek Powiatów z mocy poszczególnych ustaw i rozporządzeń deleguje swych przedstawicieli do następujących ciał opiniodawczych:

1. Państwowa Rada Samorządowa — 8 członków.
2. Państwowa Naczelna Rada Zdrowia — 1 członek.
3. Rada Spożywców — 1 członek.
4. Państwowa Rada Komunikacyjna — 1 członek.
5. Rada do Spraw Kolonij Letnich — 1 członek.
6. Rada Funduszu Pracy — 2 członków.
7. Centralny Komitet do Spraw Finansowo-Rolnych — 1 członek.
8. Komisja Funduszu Pożyczkowo - Zapomogowego — 2 członków.
9. Komisja Opiniodawcza dla Drogowego Funduszu Pożyczkowego — 1 członek.
10. Komisja Przewozów Samochodowych — 1 członek.
11. Stała Komisja Doradcza do Spraw Ochrony przed Pożarami i innymi klęskami — 1 członek.

Związek bierze poza tym udział w pracach następujących instytucyj społecznych:

1. Rada Naczelna Związków Straży Pożarnych — 1 członek.
2. Związek Związków Komunalnych Kas Oszczędności — 1 członek.
3. Międzyzwiązkowa Komisja Porozumiewawcza (Centralnych Zrzeszeń Samorządowych) — 3 członków.
4. Rada Opiekuńcza Instytutu Handlowo-Gospodarczego w Wilnie — 1 członek.
5) Instytut Komunalny — 1 członek.
6. Zarząd Studium Pracy Oświatowej przy Wolnej Wszechnicy Polskiej — 1 członek.
7. Zarząd Fundacji Polskiego Komitetu Pomocy Dzieciom — 1 członek.
8. Polski Komitet do spraw ratownictwa i pierwszej pomocy lekarskiej w wypadkach nagłych — 1 członek.
9. Komisja Włókiennicza Polskiego Komitetu Normalizacyjnego — 1 członek.
10. Stowarzyszenie Członków Polskich Kongresów Drogowych — 1 członek.
11. Drogowy Instytut Badawczy, Sekcja Drogowa „T. O. S. T." — 1 członek.

Związek opiniuje ponadto, stosownie do postanowień art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 18 lutego 1925 r. o Radzie Opieki Społecznej (Dz. U. R. P. nr 26, poz. 171), jakie rady powiatowe powołuje Ministerstwo Opieki Społecznej do wysłania swych przedstawicieli do Rady Opieki Społecznej.

Związek jest również udziałowcem firmy „Samorządowy Instytut Wydawniczy, spółka z ograniczoną odpowiedzial-

nością“, oraz członkiem spółdzielni „Gospodarcze Zrzeszenie Samorządu Terytorialnego“.

Naczelnym organem prasowym Związku Powiatów jest tygodnik „Samorząd“. Prócz wyżej wymienionego tygodnika, Związek wydaje kwartalnik „Samorząd Terytorialny“, poświęcony naukowemu omawianiu zagadnień samorządowych, teoretycznych i praktycznych.

Organem Zarządu Związku jest Biuro.

Przy Biurze Związku istnieje biblioteka samorządowa, licząca przeszło 5.000 tomów.

ZWIĄZEK MIAST POLSKICH.

Warszawa, ul. Zgoda 10.

Telefony: dyrektor 6-12-49, wicedyrektor 6-12-73, referat prawny 6-12-49 (dod.), dział gosp. polityki kom. 6-12-64, biuro studiów budowy wodociągów i kanal. 5-42-18, referat zabudowania miast 5-42-18 (dod.), redakcja i adm. „Samorządu Miejskiego“ 6-12-73 (dod.), ogólny 6-12-64 (dod.).

1. Charakter i zadania Związku.

Utworzony w listopadzie 1917 r. Związek Miast Polskich obejmuje swą działalnością całą Rzeczpospolitą i jest organizacją, reprezentującą ogół miast polskich. Związek Miast jest instytucją społeczną i stowarzyszeniem o charakterze dobrowolnym. Statut Związku Miast, uchwalony na Zebraniu Ogólnym w dn. 22.2.1931 r., zatwierdzony został reskryptem Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14.3. 1932 r. nr AA 15.I. Związek Miast Polskich podlega nadzorowi Ministra Spraw Wewnętrznych, któremu przesyła roczne sprawozdanie ze swej działalności.

Statutowym zadaniem Związku jest dążenie do gospodarczego i kulturalnego rozwoju samorządu miejskiego w Polsce. W wykonaniu tego zadania Związek zajmuje stanowisko we wszystkich sprawach, które dotyczą ustroju i gospodarki miast, stara się oddziaływać na bieg ustawodawstwa i wydawanie decyzyj, deleguje swych przedstawicieli do państwowych ciał opiniodawczych, organizuje konferencje. Poza tym Związek Miast kładzie nacisk na działalność instrukcyjną i w tym celu organizuje zjazdy regionalne, przeprowadza lustracje gospodarki miejskiej, udziela porad w najszerszym zakresie, przez utrzymywanie stosunków z zagranicą, umo-

żliwia miastom korzystanie z obcego doświadczenia, opracowuje i wydaje podręczniki.

Członkiem Związku może zostać każde miasto w Polsce, które przedstawi uchwałę o przystąpieniu, powziętą przez organ uchwalający miasta i opłaci składkę. Wysokość tej składki zależna jest od liczby mieszkańców i wynosi 3,5 do 5,5 gr. od mieszkańca. Wysokość składek członkowskich w granicach, określonych przez Zebranie Ogólne, ustala Rada Naczelna.

2. Organa Związku.

Organami Związku są: Ogólne Zebranie (Zjazd Miast), Rada Naczelna, Zarząd, Prezes Związku i Komisja Rewizyjna.

Ogólne Zebrania (Zjazdy Miast) odbywają się co trzy lata. Na Ogólnych Zebraniach miasta reprezentowane są przez delegatów, wybranych przez ustawowe przedstawicielstwa na zasadzie proporcjonalności stosownie do liczby mieszkańców. Do zakresu działania Zebrania Ogólnego należy rozpatrywanie wszelkich spraw, które Rada wniesie na Zebranie, wybór Rady Naczelnej, przyjmowanie sprawozdań Rady, zmiana statutu i in.

Rada Naczelna skałda się z 40 członków, wybranych przez Ogólne Zebranie, 40 członków, wybranych na Zebraniu Ogólnym przez wojewódzkie koła wyborcze, oraz 10 członków, kooptowanych przez Radę. Posiedzenia Rady odbywają się dwa razy do roku. Do zakresu działania Rady należy rozpatrywanie wszelkich spraw, które Zarząd wniesie pod obrady Rady, uchwalanie budżetu Związku, ustalanie wysokości składek członkowskich, przyjmowanie sprawozdań rachunkowych, uchwalanie statutu służbowego pracowników biura Związku, wybór Zarządu, Komisji Rewizyjnej, Prezesa Związku i in.

Zarząd składa się z 20 członków. Posiedzenia Zarządu odbywają się 6 razy w roku. Do zakresu działania Zarządu należy rozpatrywanie wszelkich spraw, wniesionych przez Prezesa Związku, dotyczących ustawodawstwa komunalnego, sprawozdań Dyrektora Związku, wyznaczanie delegatów do komisyj poza Związkiem. W celu wykonania swych zadań Zarząd wyłania komisje, do których zaprasza fachowców, jak np. komisja finansowa, odbudowy, techniczno - ekonomiczna, urbanistyczna i in.

Przedstawiciele Związku Miast, wybrani przez Zarząd powoływani są do państwowych ciał opiniodawczych i komisyj, jak Państwowa Rada Samorządowa, Państwowa Rada Rozbudowy Miast, Państwowa Naczelna Rada Zdrowia, Pań-

stwowa Rada Opieki Społecznej, Państwowa Rada Elektryczna, Państwowa Rada Spożywców, Państwowa Rada Komunikacyjna, Rada Funduszu Pracy, Stała Komisja Doradcza do spraw ochrony przed pożarami i innymi klęskami, Komisja Komunalnego Funduszu Pożyczkowo - Zapomogowego, Komitet do Spraw Kredytów Samorządowych przy Banku Gospodarstwa Krajowego, Komisja Opiniodawcza do rozdziału dotacyj związkom samorządowym z Państwowego Funduszu Drogowego, Komisja Przewozów Samochodowych i inne.

Poza tym Zarząd Związku deleguje swych przedstawicieli do instytucyj gospodarczych, kulturalnych i społecznych, jak Związek Związków Komunalnych Kas Oszczędności, Instytut Komunalny, Związek Straży Pożarnych, Polski Komitet Energetyczny, Komitet Studium Administracji Komunalnej, Polski Komitet Pomocy Dzieciom, Rada do spraw Pomocy Młodzieży Akademickiej, Rada do spraw Kolonij letnich, Polski Komitet do Spraw Ratownictwa i Pierwszej Pomocy Lekarskiej w Nagłych Wypadkach, Instytut Wodociągowo - Kanalizacyjny, Komitet Plantacyjny Miast R. P., Towarzystwo Reformy Mieszkaniowej i in.

Związek jest również członkiem Międzynarodowego Związku Miast i posiada swych przedstawicieli w Radzie Naczelnej i Zarządzie tego Związku.

W celu uzgadniania stanowiska samorządu terytorialnego powołana została Komisja Porozumiewawcza, do której weszli przedstawiciele Związku Miast, Związku Powiatów i Związku Gmin Wiejskich.

Prezes Związku reprezentuje Związek na zewnątrz, przewodniczy na posiedzeniach Rady i Zarządu, czuwa nad wykonywaniem ich uchwał, nadzoruje działalność Dyrektora Związku.

Komisja Rewizyjna, złożona z 5 osób, ma za zadanie sprawdzanie rachunków biura Związku i prawidłowości wykonywania budżetu Związku.

Przy Zarządzie istnieje biuro z Dyrektorem Związku na czele. Zadaniem biura jest przygotowywanie oraz wykonywanie uchwał władz Związku. Dyrektor Związku kieruje wszystkimi czynnościami biura, wchodzi z urzędu do wszystkich komisyj, powołanych przez Zarząd. Biuro podzielone jest na działy: ogólny, administracyjno-skarbowy, gospodarczej polityki komunalnej, lustracyjny, oraz referaty techniczno - ekonomiczny, urbanistyczny i plantacyj miejskich.

Związek Miast Polskich prowadzi Biuro Studiów Budowy Wodociągów i Kanalizacji w Polsce, zorganizowane

w porozumieniu z Funduszem Pracy, Bankiem Gospodarstwa Krajowego, Bankiem Komunalnym i Powsz. Zakładem Ubezpieczeń Wzajemnych.

W ramach organizacyjnych Związku utworzona została Sekcja Miast Niewydzielonych oraz Sekcja Przedsiębiorstw Miejskich.

Związek Miast posiada bibliotekę, złożoną z górą z 3.000 tomów. Stałym organem prasowym Związku Miast jest dwutygodnik „Samorząd Miejski“.

Do Związku w dniu 15.XI.1937 r. należało na ogólną liczbę 603 miast w Polsce — 496. Miasta związkowe liczą z górą 8.200.000 mieszkańców, a zatem 95% ludności miejskiej w Polsce.

3. Skład osobowy władz i biura Związku.

W dniu 15.XI.1936 r. skład Zarządu, wybranego na posiedzeniu Rady Naczelnej w dniu 8.4.1935 r. i w dniu 27.6. 1935 r. był następujący:

1) Starzyński Stefan, prezydent m. st. Warszawy, Prezes Związku Miast, oraz
2) Garbusiński Tadeusz, dr. radny m. st. Warszawy, wiceprezes Zw. M. P.,
3) Drojanowski Wacław, prezydent m. Lwowa, wiceprezes Zw. M. P.,
4) Barciszewski Leon, prezydent m. Bydgoszczy,
5) Bregman Leon, radny m. st. Warszawy,
6) Dalbor Władysław, dr. ławnik m. Poznania,
7) Hausner Artur, inż., radny m. Lwowa,
8) Kaczkowski Józef, prezydent m. Sosnowca,
9) Kaplicki Mieczysław, dr. prezydent m. Krakowa,
10) Kocur Adam, dr. prezydent m. Katowic,
11) Maleszewski Wiktor, dr. prezydent m. Wilna,
12) Mystkowski Witold, prezydent m. Włocławka,
13) Nowakowski Seweryn, prezydent m. Białegostoku,
14) Pieracki Jan, dr. adw., radny m. Lwowa,
15) Suchorzewski Leon, burmistrz m. Włodzimierza Wołyńskiego,
16) Widacki Stanisław, prezydent m. Tarnopola,
17) Więckowski Erwin, prezydent m. Poznania,
18) Włodek Józef, inż., prezydent m. Grudziądza,
19) Wojewódzki Wacław, inż., b. prezydent m. Łodzi,
20) Wójcik Marian, prezydent m. Brześcia n/B.

Dyrektorem Związku jest p. Marceli Porowski.

Skład osobowy biura Związku w dniu 15.XI.36 r. był następujący: Pastuszyński Stanisław — zastępca dyrektora

i kierownik działu admin.-skarbowego oraz lustracyjnego, Zbrożyna Stefan, — kierownik działu gospodarczej polityki komunalnej, inż. Stanisławski Witold — kierownik Biura Studiów, inż. Tomaszewski Leonard — kierownik referatu urbanistycznego, adw. Rudziński Stanisław — radca prawny, inż. Jętkiewicz Lucjan, inż. Liebfeld Józef, Bojakowska Kazimiera, mgr. Grzeszczak Stefan, inż. Kunińska Zofia, inż. Ogórek, inż. Brandt, — referenci, Ossoliński Feliks — sekretarz redakcji „Samorządu Miejskiego", Dębowski Stanisław, Dratwa Bolesław, Pyszkowski Kazimierz, Szarras Mieczysław — inspektorzy, Ganszer Irena — buchalterka, Buzycka Wacława, Żymirska Władysława, Rojkiewicz Mirosława, Krzeczkowska Janina — personel kancelaryjno - biurowy.

ZWIĄZEK GMIN WIEJSKICH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Warszawa, ul. Żulińskiego 9 m. 6. (d. Żórawia 47).

I. Cel i organizacja Związku.

Związek powstał w roku 1925 i został zalegalizowany przez p. Ministra Spraw Wewnętrznych w r. 1932. Ma on za zadanie dążenie do rozwoju gospodarczego i kulturalnego samorządu gmin wiejskich, tudzież udzielanie organom samorządu gmin wiejskich pomocy prawnej i fachowej w zakresie ich działalności.

Związek wydaje własny organ „Głos Gminy Wiejskiej i Gromady".

W celu wypełniania swych zadań Związek:

1. pozostaje w stałym kontakcie z członkami Związku oraz krzewi myśl samorządową w najszerszych warstwach społeczeństwa gmin wiejskich,

2. składa władzom państwowym wnioski i memoriały w zakresie regulowania stosunków prawnych oraz zaspakajania potrzeb samorządu gminnego,

3. czyni starania, aby wszelkie projekty ustawowe oraz zarządzenia władz w sprawach dotyczących samorządu, były przed wydaniem poddawane opinii Związku i aby szły po linii interesów i dobra samorządu gminnego,

4. występuje w imieniu zrzeszonych w Związku gmin wobec władz i instytucyj publicznych,

5. organizuje i zwołuje wojewódzkie i powiatowe zjazdy delegatów gmin wiejskich, tudzież konferencje i odczyty w zakresie spraw samorządowych,

6. bierze udział przez swych delegatów w imieniu zrzeszonego w Związku samorządu gminnego w instytucjach państwowych i społecznych,

7. utrzymuje kontakt z organizacjami kulturalno - społecznymi, celem skoordynowania i rozwijania pracy samorządowej.

II. Władze Związku.

W myśl nowego statutu Związku, zniesiony został ogólny zjazd przedstawicieli gmin zrzeszonych, składających się po jednym przedstawicielu z każdej gminy należącej do Związku, wybieranym na każdorazowy roczny zjazd osobno.

W miejsce ogólnych zjazdów, wprowadzono zjazdy wojewódzkie, składające się ze stałych delegatów, wybieranych przez rady gminne, na cały czas kadencji rady gminnej spośród organów samorządu gminnego.

Zjazdy wojewódzkie dokonują wyboru z obszaru województwa członków Rady Naczelnej Związku, wysłuchują sprawozdań z działalności Związku, opiniują w sprawach oddanych im przez zarząd pod obrady, wreszcie omawiają lokalne potrzeby samorządu gminnego i uchwalają w tych sprawach opinie i dezyderaty.

Organami Związku są:

1. Wojewódzkie zjazdy delegatów rad gminnych, należących do Związku,
2. Rada Naczelna Związku składająca się po 1 — 2 członków z każdego województwa,
3. Zarząd Związku w składzie 7 osób,
4. Komisja Rewizyjna w składzie 3 osób.

b) Lokalne.

ZWIĄZEK MIAST MAŁOPOLSKICH.

Lwów — Ratusz.

Zaczątkiem organizacyjnym istniejącego obecnie we Lwowie od roku 1932 Związku Miast Małopolskich, była utworzona w r. 1907 organizacja 30 miast b. zaboru austriackiego, rządzących się tzw. ustawą dla miast większych z r. 1889; — organizacja ta następnie, po przeniesieniu jej siedziby z Podgórza do Krakowa i przystąpieniu Lwowa i Kra-

kowa w roku 1913, rozpoczęła działalność jako „Związek większych miast królestwa Galicji". W r. 1920 Związek objął swą działalnością wszystkie miasta terenu b. zab. austriackiego, przekształcając się w „Koło Miast Małopolski i Śląska Cieszyńskiego". W r. 1931 przystąpiono do prac nad zmianą statutu, obejmującą również zmianę nazwy organizacji na „Związek Miast Małopolskich i Śląska Cieszyńskiego". W tym samym jednak okresie miasta Województwa Śląskiego przystąpiły do utworzenia regionalnej organizacji miast, obejmującej wszystkie miasta śląskie ze względu na specyficzne potrzeby i warunki miast tego terenu. W konsekwencji, wobec wystąpienia miast Śląska Cieszyńskiego, należących dotąd do Związku, działalność Związku Miast Małopolskich i Śląska Cieszyńskiego ograniczyła się do obszaru Małopolski, co znalazło wyraz w zmianie statutu przyjętej przez Walny Zjazd Delegatów miast Małopolskich w roku 1932, oraz w połączonej z tym zmianie nazwy Związku na „Związek Miast Małopolskich". Siedzibą Związku jest miasto Lwów.

W obecnej formie organizacyjnej Związek Miast Małopolskich obejmuje swą działalnością cały obszar Małopolski tj. województwa krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego. Statutowym zadaniem Związku jest popieranie gospodarczego i kulturalnego rozwoju miast położonych na obszarze jego działalności oraz strzeżenie praw i interesów miast małopolskich.

W wykonaniu tych zadań, Związek zajmuje stanowisko i występuje do władz i ciał ustawodawczych w sprawach dotyczących wyłącznie lub specjalnie miast małopolskich bezpośrednio, w porozumieniu jednak ze Związkiem Miast Polskich w Warszawie, — natomiast we wszystkich sprawach o charakterze ogólnym za pośrednictwem Związku Miast Polskich, jako organizacji powołanej do obrony i reprezentacji interesów ogółu miast polskich. Poza tym Związek udziela miastom w nim zrzeszonym pomocy i porad dotyczących wszystkich dziedzin życia samorządu miejskiego.

Zarówno w latach ubiegłych, jak i w ostatnim okresie prace Związku zmierzały, wespół z powołanymi czynnikami, do rozwiązania w granicach możliwości wszelkich aktualnych zagadnień życia samorządu miejskiego. Ze względu na ogólnie znane, ciężkie położenie finansowe ogółu miast, Związek zajmował się szczególnie sprawami finansowymi i gospodarczymi miast, przedkładając miarodajnym czynnikom postulaty miast w tym zakresie.

Członkiem Związku może zostać każde miasto w Małopolsce, które przedstawi uchwałę o przystąpieniu, powziętą przez organ stanowiący i opłaci składkę członkowską. Do

Związku mogą należeć również uzdrowiska i miejscowości klimatyczne. Wysokość składki członkowskiej zależna jest od liczby mieszkańców i wynosi 0,5 do 2 gr. od mieszkańca. Od roku 1935 na zasadzie uchwały Walnego Zjazdu, w uwzględnieniu trudności finansowych miast, obliczona w ten sposób składka jest obniżana o 30%. Ustalanie wysokości składek należy do kompetencji Walnego Zjazdu.

Organa Związku.

Organami Związku są: Walny Zjazd Delegatów miast, Zarząd z Prezydium na czele, Sekretariat oraz Komisją Rewizyjną.

Walny Zjazd Delegatów ma charakter organu uchwalającego; odbywa się corocznie, zasadniczo w siedzibie Związku. W Walnym Zjeździe biorą udział delegaci miast wybrani przez ustawowe przedstawicielstwa na zasadzie proporcjonalności w stosunku do liczby mieszkańców, członkowie Zarządu Związku oraz delegat Związku Miast Polskich. Do kompetencji W. Zjazdu należy: wybór członków Zarządu, Komisji Rewizyjnej oraz innych komisyj i komitetów, przyjmowanie sprawozdań z działalności i rachunkowych, uchwalanie budżetu, zmiana statutu oraz inne sprawy statutem W. Zjazdowi zastrzeżone.

Zarząd składa się z 23 członków wybieranych na 1 rok administracyjny. W skład Zarządu wchodzą: prezes, 4 wiceprezesów, sekretarz, 15 członków delegatów miast oraz 2 członków kooptowanych spośród znawców spraw samorządowych. Członków Zarządu wybiera Walny Zjazd, przy czym z urzędu wchodzą prezydent miasta Lwowa, jako prezes Związku oraz prezydent m. Krakowa i wiceprezydent m. Lwowa, jako wiceprezesi.

Prezes, wiceprezesi i sekretarz stanowią prezydium, które prowadzi agendy Związku i czuwa nad wykonywaniem uchwał Zarządu i W. Zjazdu. Prezes reprezentuje Związek na zewnątrz, zwołuje posiedzenia Zarządu i im przewodniczy. Sekretarz prowadzi biuro Związku.

Zwyczajne posiedzenia Zarządu odbywają się przynajmniej raz na trzy miesiące. Do kompetencji Zarządu, jako organu zarządzającego należy rozpatrywanie wniosków przedstawień oraz spraw bieżących przedstawianych przez prezesa wzgl. prezydium, przygotowywanie spraw na W. Zjazd, inne sprawy niezastrzeżone W. Zjazdowi, a wychodzące poza granice kompetencji Prezesa oraz sprawy statutem zastrzeżone Zarządowi.

Sekretariat Związku jest organem wykonawczym.

Komisja Rewizyjna składa się z 3 członków wybieranych przez W. Zjazd. Zadaniem Komisji Rewizyjnej, jako organu kontrolującego, jest sprawdzanie rachunków i prawidłowości wykonywania budżetu oraz stawianie wniosków na W. Zjeździe w sprawie udzielenia Zarządowi absolutorium.

Na podstawie uchwały W. Zjazdu z r. 1935, w ramach organizacyjnych Związku powstała Sekcja miast mniejszych, obejmująca przedstawicieli miast mniejszych, liczących do 15.000 mieszkańców, która ma za zadanie opracowywanie i przedstawianie Zarządowi Związku wniosków i postulatów w sprawach dotyczących miast mniejszych.

Na ogólną liczbę 167 miast małopolskich należy do Związku 98 miast.

Skład osobowy władz Związku.

Skład Zarządu, wybranego przez W. Zjazd Delegatów w dniach 11 i 12 września 1937 r.

Prezydium:

Dr Stanisław Ostrowski, Poseł, prezydent m. Lwowa, prezes Związku,
Dr Mieczysław Kaplicki, prezydent m. Krakowa, wiceprezes,
Dr Jan Weryński, wiceprezydent m. Lwowa, wiceprezes,
Poseł Stanisław Widacki, prezydent m. Tarnopola, wiceprezes,
Poseł Tadeusz Gdula, burmistrz m. Chrzanowa, wiceprezes,
Mr. Mieczysław Pawluk, radca Z. M. we Lwowie, sekretarz,

Członkowie:

Dr Bigo Tadeusz, radny m. Lwowa,
Dr Mieczysław Brodziński, prezydent m. Tarnowa,
Leonard Chrzanowski, prezydent m. Przemyśla,
Dr Stanisław Klimecki, wiceprezydent m. Krakowa, adw.,
Andrzej Kwaskowski, burmistrz m. Gorlic,
Dr Józef Łaszkiewicz, burmistrz m. Żółwi,
Mieczysław Małek, burmistrz m. Leska,
Jan Niemierski, prezydent m. Rzeszowa,
Dr Stanisław Proń, burmistrz m. Sokala,
Kazimierz Rossowski, prezydent m. Borysławia,
Józef Sanojca, prezydent m. Kołomyi,
Dr Eustachy Szubert, burmistrz m. Jordanowa,
Dr Leon Tannenbaum, wiceprezydent m. Drohobycza.
Wajda Stanisław, burmistrz m. Jordanowa,

Inż. Eugeniusz Zaczyński, burmistrz m. Zakopanego,
Dokooptowani członkowie:
Inż. Jan Brzozowski — Kraków,
Poseł dr Kazimierz Duch — Warszawa,
Komisja Rewizyjna:
Dr Rudolf Radzyński, wiceprezydent m. Krakowa,
Dr Żelazny Józef, burmistrz m. Jasła,
Paygert Włodzimierz, burmistrz m. Sądowej Wiszni.

ZJEDNOCZONE ZWIĄZKI POWIATÓW WOJEW. POZNAŃSKIEGO I POMORSKIEGO.

Bydgoszcz, ul. Gdańska 71.

I. Organizacja.

Związek Powiatów Wojew. Poznańskiego połączył się z dniem 1.V.1932 r. ze Związkiem Powiatów Wojew. Pomorskiego pod nazwą Zjednoczone Związki Powiatów Województwa Poznańskiego i Pomorskiego.

Z dniem tym rozszerzone zostały agendy Biura Związku pomorskiego na województwo poznańskie. Od tej chwili znajduje się Biuro w Bydgoszczy.

II. Zadania.

Zadaniem Związku jest popieranie interesów powiatowych związków komunalnych, w szczególności omawianie na wspólnych zebraniach spraw dotyczących samorządu ziemskiego i przedkładanie właściwym władzom projektów ustaw z dziedziny administracji i ustawodawstwa komunalnego.

Zadania swoje spełnia Związek przez:

a) wnoszenie memoriałów u właściwych organów,

b) udzielanie powiatowym związkom komunalnym i gminom wiejskim porad i wskazówek w zakresie wykonywania obowiązujących przepisów.

c) udzielanie pomocy prawnej tak w sprawach z zakresu prawa publicznego jak o charakterze prywatno-prawnym, w szczególności zastępstwo powiatowych związków komunalnych w sprawach sporno - administracyjnych przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym i Najwyższym Trybunałem Administracyjnym,

d) udzielanie swoim członkom pomocy technicznej, w szczególności przeprowadzania rewizyj rachunkowości i kasowości powiatowych związków komunalnych, Komunalnych Kas Oszczędności oraz wszelkich przedsiębiorstw i zakładów powiatowych.

Związek utrzymuje ścisły kontakt ze Związkiem Powiatów R. P. w Warszawie, jako organizacją centralną.

III. Organa.

Organem uchwalającym połączonych związków jest Rada, w skład której wchodzą wszyscy członkowie zarządów obydwóch Związków.

Organem wykonawczym jest Prezydium, składające się z prezesów i wiceprezesów oraz po jednym członku Zarządu obydwóch Związków.

Przewodnictwo sprawuje kolejno jeden z prezesów związku poznańskiego i pomorskiego przez okres jednego roku (budżetowego).

Skład Zarządu Związku poznańskiego:

starosta Kasprzak Feliks — Gniezno — prezes,
„ Kaczorowski Józef — Wolsztyn — wiceprezes,
„ dr Ekkert Józef — Ostrów,
„ Narajewski Adam — Szamotuły,
„ Zenkteler Edmund — Wągrowiec,
„ Bukowski Bolesław — Gostyń,
„ Wilimowski Seweryn — Krotoszyn.

Skład Zarządu Związku Pomorskiego.

p.p.: dr K. Siudowski, senator — przewodniczący Wydziału Wojewódzkiego i członek Wydz. Pow. Przydatki, p. Brodnica — prezes,
starosta Niepokulczycki, Grudziądz — wiceprezes,
„ Kalkstein — Wąbrzeźno,
„ Ornass — Sępolno,
Kaletta, członek Wydz. Pow. — Chojnice.

IV. Biuro.

Na czele Biura stoi dotychczasowy dyrektor p. Stefan Fredyk.

ZWIĄZEK GMIN WOJ. ŚLĄSKIEGO.

Katowice, ul. Pocztowa 2 II.

I. Charakter i cel Związku.

Utworzony w lutym 1922 r. Związek Gmin Województwa Śląskiego jest stowarzyszeniem o charakterze dobrowolnym, obejmującym swoją działalnością ogół miejskich i wiejskich gmin woj. śląskiego.

Celem Związku jest:

1) pielęgnowanie dobrobytu swoich członków,

2) podtrzymywanie i zastępowanie wspólnych interesów gmin i ich mieszkańców, w szczególności zapewnienie gminom woj. śląskiego należnego wpływu i stosownego uznania w dziedzinie ustawodawstwa i administracji Państwa i woj. śląskiego,

3) udzielanie rad i popieranie gmin w sprawach im wspólnych, w szczególności pośredniczenie pomiędzy członkami w znajomości komunalnych urządzeń administracyjnych.

Cel Związku nie jest skierowany na prowadzenie przedsiębiorstw gospodarczych.

Zadania swe spełnia Związek przez urządzanie zebrań, wydawanie własnego czasopisma pt. „Orędownik Samorządu" i utrzymywanie stałego biura.

II. Organa Związku.

Organami Związku są:

a) walne zebranie, (zebranie zastępców),

b) zarząd,

c) koła powiatowe,

d) wydziały i stałe miejsca porady,

e) komisja rewizyjna.

Organa Związku mogą w sprawach, należących do ich kompetencyj, ustanowić osobne regulaminy.

Walne zebranie składa się z zarządu Związku oraz zastępców miejskich i wiejskich gmin. Odbywa się wedle potrzeby, przynajmniej jednak raz w roku. Do zakresu jego działania wchodzi przyjmowanie sprawozdań zarządu, uchwalenie budżetu, rozpatrywanie spraw, wniesionych przez zarząd, wybór zarządu oraz członków komisji rewizyjnej.

Zarząd Związku składa się z 11 członków i 11 zastępców, spośród których zarząd wybiera prezydium. Posiedzenia Zarządu odbywają się wedle potrzeby. Do zakresu jego dzia-

łania należy przygotowanie i wykonanie uchwał walnego zebrania oraz dopełnienie celów przewidzianych w statucie Związku.

Koła powiatowe utrzymuje Związek w każdym powiecie.

Wydziały ustanawia zarząd dla wykonania określonych zadań, opracowania poszczególnych wniosków, załatwienia spraw pilnych.

Komisja rewizyjna składa się z 3 członków, których zadaniem jest badanie rocznych sprawozdań kasowych Związku.

III. Skład osobowy zarządu Związku.

Wybrany w dniu 1 czerwca 1935 r. na przeciąg 3 lat skład zarządu jest następujący:

P r e z y d i u m:

1) Kocur, dr, prezydent m. Katowice, przewodniczący,
2) Wieczorek, naczelnik gminy Tychy, zastępca przewodniczącego,
3) Halfar, burmistrz m. Cieczyn, I. sekretarz,
4) Rudzki, naczelnik gminy Godula, II. sekretarz,
5) Tomanek, naczelnik gminy Orzegów, skarbnik,

C z ł o n k o w i e i z a s t ę p c y:

6) Antes, burmistrz m. Tarn.-Góry,
7) Dubiel, burmistrz m. Chorzów,
8) Grzesik, prezydent m. Chorzów,
9) Karczewski, dr. burmistrz m. Mysłowice,
10) Koj, burmistrz m. Mikołów,
11) Michna, dr. naczelnik gminy Szopienice,
12) Miedniak, naczelnik gminy Wisła Ciesz.,
13) Płonka, naczelnik gminy Szarlej-Piekary,
14) Polak, naczelnik gminy Świętochłowice,
15) Popek, burmistrz m. Siemianowice,
16) Przybyła, naczelnik gminy Chropaczów,
17) Przybyła, dr, burmistrz m. Bielsko,
18) Sitko, naczelnik gminy Kończyce,
19) Skop, burmistrz m. Lubliniec,
20) Weber, burmistrz m. Rybnik,
21) Zieleźnik, naczelnik gminy Czechowice,
22) Żmij, burmistrz m. Pszczyna.

S k ł a d o s o b o w y k o m i s j i r e w i z y j n e j:
1) Brandys, naczelnik gminy Radlin,
2) Fojkis, naczelnik gminy Michałowice,
3) Grzbiela, naczelnik gminy Wielkie Hajduki.
Kierownikiem biura jest mgr Henryk Magdziorz.

KOŁO MIAST WIELKOPOLSKI.

Bydgoszcz — Ratusz.

Celem Koła jest strzeżenie i popieranie interesów miast należących do Koła przez regularne zwoływanie zebrań, zajmowanie stanowiska co do projektów wzgl. ustaw, które dotyczą interesów miejskich, roztoczenie troski o należyty rozwój samorządu miejskiego, dobrobyt miast i ich mieszkańców oraz prawidłowe sprawowanie samorządu gminnego.

Do Koła należy 80 miast na ogólną liczbę 99 miast woj. poznańskiego.

Skład osobowy zarządu Koła Miast Wielkopolski na lata 1936/37 i 1937/38 jest następujący:

1) Prezes, Barciszewski Leon, prezydent m. Bydgoszczy,
2) Wiceprezes, Jankowski Apolinary, prezydent m. Inowrocławia.

C z ł o n k o w i e Z a r z ą d u:

3) Radca Zaleski, Poznań,
4) Polski, burmistrz m. Środy,
5) Sokołowski, wiceburmistrz m. Wronek,
6) Nowakowski, radny m. Leszna,
7) Łuczak, burmistrz m. Janówca,
8) Maćkowiak, prezydent m. Gniezna,
9) Sołtysiak, burmistrz m. Wrześni,
10) Fiedler, radny m. Bydgoszczy.

C z ł o n k o w i e K o m i s j i R e w i z y j n e j:

1) Kowalski, burmistrz m. Leszna,
2) Rogalski, burmistrz m. Jarocina,
3) Ratajczak, burmistrz m. Wronek.

Biuro Koła Miast Wielkopolski mieści się w Bydgoszczy, w Ratuszu.

KOŁO MIAST POMORSKICH.

Grudziądz — Magistrat.

Koło Miast Pomorskich założone zostało w 1922 r.

Celem Koła jest uzgadnianie stanowiska miast pomorskich co do projektów ustaw, udzielanie wytycznych dla działalności przedstawicieli miast pomorskich na terenie Związku Miast Polskich, omawianie terytorialnych spraw tyczących się miast.

Do Koła należą wszystkie miasta pomorskie w liczbie 33.

Skład Zarządu jest następujący:

Prezydent m. Grudziądza, Józef Włodek — prezes.

Burmistrz miasta Brodnicy, Franciszek Blokus — wiceprezes,

Burmistrz miasta Chełmży Wiktor Barwicki — członek,
„ „ Wejherowa Teodor Boldan—członek,
„ „ Starogradu Antoni Felski — członek,
„ „ Pucka Karol Stamirowski — członek,

Komisja Rewizyjna: Stefan Tomczyński, Karol Hempel.

FINANSOWE INSTYTUCJE SAMORZĄDOWE.

POLSKI BANK KOMUNALNY S. A.

Warszawa, Pl Napoleona 7, gmach własny.
Tel. wydz. ogóln. nr 297-37 i 297-04.

Polski Bank Komunalny założony został w r. 1919 z inicjatywy Ministra Spraw Wewnętrznych przez Samorządy Rzeczypospolitej. Formą prawną Banku jest spółka akcyjna. Akcje są wyłącznie imienne i mogą być nabywane tylko przez związki samorządowe Rzeczypospolitej Polskiej, ich zakłady mające własną osobowość prawną (Komunalne Kasy Oszczędności), związki międzykomunalne oraz instytucje prawa publicznego.

W chwili obecnej akcjonariuszami Banku są: 1 związek wojewódzki, 211 miast, 158 powiatów, 127 Komunalnych Kas Oszczędności oraz 11 instytucyj prawa publicznego.

Zadaniem Banku jest zaspakajanie potrzeb kredytowych związków samorządowych, współdziałanie z Komunalnymi Kasami Oszczędności, a także ułatwianie im wszelkich rozrachunków i obrotów pieniężnych.

Oprócz wszelkich uprawnień Banku kredytu krótkoterminowego Bank emituje obligacje komunalne, posiadające bezpieczeństwo prawne (pupilarne). Rozporządzenie Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych, przewiduje spłacanie nowymi emisjami obligacyj Banku zadłużeń związków samorządowych, zaciągniętych w Banku z lokat instytucyj prawa publicznego, jako też długów zaciągniętych w Komunalnych Kasach Oszczędności. Ostatnia emisja otrzymuje gwarancję Skarbu Państwa.

Za pośrednictwem Banku udzielane są pożyczki z Drogowego Funduszu Pożyczkowego Ministerstwa Komunikacji. Bank administruje Komunalnym Funduszem Pożyczkowo-Zapomogowym; również pożyczkami na pomiary miast Funduszu Pracy.

Bank współpracuje ze Związkiem K. K. O. województw centralnych i wschodnich i ze Związkiem Związków Komunalnych Kas Oszczędności w Polsce, Zarząd którego mieści się w siedzibie Banku.

Władzami Banku są: 1) Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów, w którym mają prawo uczestnictwa akcjonariusze w osobach upoważnionych do tego delegatów, po jednym od akcjonariusza, wyznaczonych spośród członków swoich organów wykonawczych, z tym, że każda akcja daje prawo do jednego głosu, lecz nikt nie może posiadać więcej głosów ponad 150, 2) Rada Nadzorcza składająca się z 12 członków, wybranych z pomiędzy delegatów reprezentujących conajmniej 50 głosów na Walnym Zgromadzeniu oraz z nieprzekraczającej liczby 5 osób kooptowanych przez członków z wyboru. Corocznie ustępuje ⅓ część członków Rady pochodząca z wyboru, kooptacja dokonywa się na rok jeden; 3) Zarząd Banku mianowany przez Radę Nadzorczą, która zawiera z poszczególnymi członkami umowy. Rozdział kompetencji między Radę i Zarząd określa prawo bankowe; 4) Komisja Rewizyjna złożona z 5 członków wybieranych przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów na 1 rok.

Dla uzgodnienia działalności Banku z zamierzeniami Państwa w dziedzinie komunalnej i skarbowej, działa przy Banku z prawem zawieszania i wstrzymywania oraz inicjowania uchwał i czynności — Komisarz Rządowy, mianowany przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Członkami Rady Nadzorczej są pp.: 1) inż. Piotr Drzewiecki — Prezes Rady, 2) Mikołaj Dolanowski — Naczelny Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności m. st. Warszawy, — vice Prezes oraz 3) dr Kazimierz Duch — poseł,

4) Władysław hr. Dzieduszycki — delegat pow. Stanisławowskiego, 5) dr. Marian Filipek — zastępca Naczelnego Dyrektora Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych, 6) Mikołaj Godlewski — Prezydent m. Łodzi, 7) Władysław Korsak — Wiceminister Spraw Wewnętrznych, 8) Julian Kulski — Wiceprezydent m. st. Warszawy, 9) dr Stanisław Ostrowski — Prezydent m. Lwowa, 10) Ignacy Puławski — poseł, 11) Józef Roziecki — Dyrektor Zarządzający Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu Piotrkowskiego, 12) Aleksander Trzciński — Naczelnik Wydziału w Poznańskim Urzędzie Wojewódzkim, 13) Aleksander Ulrych — Naczelnik Zarządu Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Kalisza, 14) Stanisław Wasiak — Prezydent m. Płocka, 15) Edmund Zacharzewski — Dyrektor Komunalnej Kasy Oszczędności m. st. Warszawy.

Zarząd stanowią pp.: Artur Śliwiński — Naczelny Dyrektor, Dymitr Szarzyński i Edward Dunin-Markiewicz — Dyrektorzy.

Członkami Komisji Rewizyjnej są pp. 1) Józef Przybyszewski — Przewodniczący, starosta powiatu Mińsko-Mazowieckiego, 2) Zygmunt Chudzyński — Dyrektor Zarządzający Komunalnej Kasy Oszczędności m. Łodzi, 3) Witold Mystkowski — Prezydent m. Włocławka, 4) Witold Pełczyński — starosta powiatu Kutnowskiego, 5) Feliks Turczyński — Dyrektor Zarządzający Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu Rówieńskiego.

Komisarzem Rządowym jest p. Witold Zbikowski, Dyrektor Departamentu Samorządu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Stan rachunków Banku na dz. 30 listopada 1937 r. zamyka się sumą zł. 90.820.432,35 w czym kapitałów własnych zł. 6.868.153,97.

Komunalny Fundusz Pożyczkowo - Zapomogowy utworzony Rozporządzeniem Prezydenta R. P. z dn. 1.VI.1927 r. (Dz. U. R. P. nr 50) uzupełnionym ust. 10.III.1932 r. (Dz. U. R. P. nr 32) i Dekretem Prezydenta R. P. z dnia 14.XI.1935 r. (Dz. U. R. P. nr 82), składa się z dwóch funduszów: pożyczkowego i zapomogowego i przeznaczony jest na pożyczki dla gmin miejskich i powiatowych związków samorządowych na ich własne potrzeby i na potrzeby gmin wiejskich (Rozp. M. S. Wewn. z dn. 26.VIII.1936 r. Dz. U. R. P. nr 68, Dekr. Prez. Rzpl. z dn. 3.XI.1936 r. Dz. U. R. P. nr 84, jednol. tekst ustawy z 1923 r. o tymcz. ureg. fin. kom. Dz. U. R. P. nr 62 z 1936 r.).

Fundusz pożyczkowy tworzy się:

1) z 4/7 wpływów z dodatków komunalnych do państwowych podatków od spożycia, zużycia, względnie produkcji i udziału w opłacie monopolowej od spirytusu przekazywanych na rzecz komunalnego funduszu pożyczkowo - zapomogowego zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 62);

2) z wpływów z 10%-wego dodatku komunalnego do państwowego podatku od spadków i darowizn przekazywanych komunalnemu funduszowi pożyczkowo - zapomogowemu, zgodnie z art. 16 ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych.

Fundusz zapomogowy tworzy się:

1) z procentów płaconych przez Polski Bank Komunalny i procentów pochodzących z udzielanych pożyczek;

2) z 3/7 wpływów z dodatków komunalnych do państwowych podatków od spożycia, zużycia, względnie produkcji i udziału w opłacie monopolowej od spirytusu przekazywanych na rzecz komunalnego funduszu pożyczkowo - zapomogowego zgodnie z art. 10 ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych;

3) z wpływów z dodatków komunalnych do scalonego podatku przemysłowego należnych związkom samorządowym za czas do dnia 31 grudnia 1934 r., a przekazywanych komunalnemu funduszowi pożyczkowo - zapomogowemu stosownie

do postanowienia art. 8 ust. 4 ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych;

4) z 35%-wych odliczeń od bieżących wpływów z dodatków komunalnych do scalonego podatku przemysłowego — zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych.

Część Funduszu Pożyczkowego może być przeznaczona na pożyczki długoterminowe 30-letnie, a w wyjątkowych wypadkach 50-letnie, w zasadzie na inwestycje podjęte w wykonaniu ustawowych zadań, a które się nie rentują, w wyjątkowych przypadkach na dokończenie inwestycyj rentujących się, o ile stan ich grozi zniszczeniem włożonego kapitału oraz na konwersje pożyczek krótkoterminowych, zaciągniętych z tego funduszu. Z drugiej części funduszu pożyczkowego udzielane są pożyczki krótkoterminowe do 12 miesięcy. Termin ten może być przedłużony do lat 3-ch. Z funduszu tego mogą być również udzielane pożyczki związkom międzykomunalnym, utworzonym dla celów opieki społecznej i szpitalnictwa oraz centralnym zrzeszeniom samorządowym. Pożyczki długoterminowe oprocentowane są w wysokości 3¼%, krótkoterminowe — 3¾%, w stosunku rocznym łącznie z dodatkiem na administrację.

Z Funduszu Zapomogowego mogą być udzielane Związkom samorządowym znajdującym się w wyjątkowo trudnym położeniu bezzwrotne zapomogi. Wpływy na rzecz Funduszu Zapomogowego z tytułu dodatków komunalnych do scalonego podatku przemysłowego będą przede wszystkim użyte na zapomogi dla tych gmin miejskich, które wskutek scalenia podatku przemysłowego i zniesienia komunalnego podatku od towarów przywożonych drogami żelaznymi i wodnymi — doznają uszczerbku w swych dochodach.

Funduszem Pożyczkowo - Zapomogowym administruje Polski Bank Komunalny. Organem zarządzającym jest Komisja, składająca się z:

jednego przedstawiciela Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,

jednego przedstawiciela Ministerstwa Skarbu,

dwóch przedstawicieli Związku Powiatów R. P.,

dwóch przedstawicieli Związku Miast Polskich,

dwóch przedstawicieli Polskiego Banku Komunalnego z głosem doradczym.

Przewodniczącym Komisji jest przedstawiciel Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Stan udzielonych pożyczek z Funduszu Pożyczkowego w dniu 30.XI.1937 r. wynosił zł 22.464.355,73.

Siedziba — Warszawa, Plac Napoleona 7, Polski Bank Komunalny.

ZWIĄZEK ZWIĄZKÓW KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI.

Warszawa, Pl. Napoleona 7, tel. 297-03.

C e l e: Reprezentowanie potrzeb komunalnej działalności kredytowej i oszczędnościowej i obrona tej działalności oraz jej organizacji. Ustalanie wytycznych dla polityki gospodarczej i finansowej w tym zakresie. Doskonalenie i ujednostajnianie pracy K. K. O. i zasad przeprowadzania rewizji. Statystyka i badania w zakresie ruchu oszczędnościowego. Współdziałanie z Ministerstwami: Skarbu i Spraw Wewnętrznych na ich żądanie w zakresie spraw, dotyczących K. K. O. i komunalnej polityki oszczędnościowej.

C z ł o n k o w i e: Członkami Związku są: Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie, Komunalny Związek Kredytowy w Poznaniu, Związek Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, Związek Komunalnych Kas Oszczędności woj. śląskiego w Katowicach. Polski Bank Komunalny w Warszawie, Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu, Związek Powiatów Rzeczypospolitej i Związek Miast Polskich.

O r g a n y: Na czele Związku stoi, jako organ uchwalający, Rada Związku, do której pierwsi czterej członkowie delegują po 2-ch, następni czterej po 1-ym przedstawicielu.

Uchwały, wymagające współdziałania czy świadczeń ze strony poszczególnego członka, w braku jednomyślnego postanowienia, obowiązują go tylko po odpowiednich uchwałach jego organów, do których kompetencji decyzja należy.

Przyjęcie nowych członków wymaga jednomyślnej uchwały.

Organem wykonawczym jest Prezydium.

Biuro prowadzi Prezes Związku.

Nadzór nad Związkiem wykonuje Ministerstwo Skarbu i Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, których przedstawiciele biorą udział w posiedzeniach Rady.

Prezes Związku — vacat.

Członkami Rady Związku są: pp. T. Adamczewski z Poznania, L. Barciszewski z Bydgoszczy, J. Dorawski z Krakowa, E. Dunin-Markiewicz Z Warszawy, A. Kocur z Katowic, D. Szarzyński z Warszawy, M. Tułacz z Katowic, St. Uhma ze Lwowa, J. Włodek z Grudziądza, Zygmunt Chudzyński z Łodzi, Józef Rożkowski z Warszawy, Stefan Zbrożyna z Warszawy.

ZRZESZENIE SŁOWIAŃSKICH KAS OSZCZĘDNOŚCI.

Z. S. K. O. powstało w r. 1931 na zjeździe przedstawicieli polskich i czechosłowackich Związków Kas Oszczędności w Gdyni. Do Zrzeszenia następnie przyłączył się i jugosłowiański Związek Kas Oszczędności. Celami Zrzeszenia są: współpraca organizacyj słowiańskich kas oszczędności, dążenie do wyrabiania wśród narodów słowiańskich zmysłu oszczędności, wzajemne informowanie się o działalności oszczędnościowej w krajach słowiańskich, dążenie do ujednostajnienia norm prawnych, obowiązujących w tych krajach, ustalenie terminologii fachowej w swym zakresie pracy, prowadzenie studiów nad zagadnieniami oszczędności i pieniężnymi.

Przewodnictwo w Zrzeszeniu należy co roku kolejno do przedstawiciela innego Państwa. W roku 1937 na zebraniu w Zagrzebiu przewodnictwo przeszło z kolei do Związku Związków Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie.

---

b) Lokalne.

KOMUNALNY ZWIĄZEK KREDYTOWY.

Poznań, ul. 27 Grudnia Nr 8. Telefon Nr 45-51.

Związek jest korporacją publiczno - prawną, zrzeszającą 147 powiatów i miast województwa poznańskiego i pomorskiego.

Zadaniem Związku jest popieranie wszelkich interesów finansowych i gospodarczych związków samorządowych i komunalnych kas oszczędności.

Władzami Związku są: 1) Sejmik (Walne Zgromadzenie członków), 2) Wydział Związku, 3) Prezes Związku.

Organem kontrolnym jest Komisja Rewizyjna.

W skład Wydziału Związku wchodzą pp.: Barciszewski Leon, prezyd. m. Bydgoszczy, prezes Związku, Dr Jerzykowski Zbigniew, starosta powiatu poznańskiego, I-szy wiceprezes, Włodek Józef, prezyd. m. Grudziądza, II-go wiceprezes, Czasz Stanisław, radca miejski w Poznaniu, Dąbrowiecki Nicefor, starosta powiatu kępińskiego, Kaczorowski Józef, starosta powiatu wolsztyńskiego, Kalkstein Zygmunt, starosta powiatu wąbrzeskiego, Klein Leon, burmistrz m. Chełmna, Maćkowiak Edmund, prezyd. m. Gniezna, Dr Siudowski Konrad, członek Wydz. Powiatowego pow. brodnickiego, Dr Wilczek Romuald, starosta powiatu inowrocławskiego.

W celu wykonania swoich zadań Związek prowadzi przedsiębiorstwo bankowe pod firmą Komunalny Bank Kredytowy.

KOMUNALNY BANK KREDYTOWY.

Instytucja bankowa prawa publicznego o pupilarnej pewności,

Poznań, ul. 27 Grudnia Nr 8. Telefony: 21-07, 36-36, 51-71, 51-72, 51-74, 45-51.

Do zakresu działania Banku należy załatwianie interesów finansowych związków samorządowych oraz komunalnych kas oszczędności. Poza tym Bank załatwia wszelkie czynności bankowe również z klientelą prywatną. Specjalną agendą Banku jest udzielanie długoterminowych pożyczek komunalnych oraz wydawanie na ich podstawie obligacji komunalnych.

Kapitał zakładowy Banku jest utworzony z udziałów związków samorządowych i kas oszczędności i wynosi 3 miliony zł. Rezerwy Banku wynoszą 8.207.674 zł, wkłady 24.824.989 zł, kredyty udzielone komunom i kasom oszczędności 29.800.018 zł (cyfry na ult. 1936 r.).

Radą Banku jest Wydział Komunalnego Związku Kredytowego.

W skład Dyrekcji Banku wchodzą pp.: Adamczewski Tadeusz, Michciński Tadeusz i Rakowski Michał.

POMORSKA WOJEWÓDZKA KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI W TORUNIU.

Toruń, Fosa Staromiejska nr 1. Tel. 23-11.

Pomorska Wojewódzka Komunalna Kasa Oszczędności powstała z przekształcenia się Pomorskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej istniejącej od roku 1928, w dniu 1. lipca 1933 r., przyjmując normalny statut Komunalnych Kas Oszczędności odpowiednio uzupełniony podług wymagań Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Statut został zatwierdzony reskryptem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 25, marca 1933 r. nr S. G. 40/52/6 i uchwalony przez Pomorski Sejmik Wojewódzki na posiedzeniu odbytym w dniu 1. czerwca 1933 r.

Kapitał zakładowy Kasy wynosi	zł 1.000.000,—
„ zasobowy	„ 534.887,60
Fundusze specjalne	„ 149.593,20
razem kapitały własne wynoszą	zł 1.684.480,80

Za wszystkie zobowiązania Kasy odpowiada Pomorski Wojewódzki Związek Komunalny całym swoim majątkiem wynoszącym obecnie (bez uwzględnienia powiększenia się obszaru Województwa Pomorskiego) około zł. 42.000.000,—.

Głównym zadaniem Kasy jest finansowanie komunalnych kas oszczędności, związków samorządowych, spółdzielni kredytowych itp., poza tym jednak Kasa wykonuje wszelkie operacje przewidziane normalnym statutem komunalnych kas oszczędności.

WOJEWÓDZKI BANK POŻYCZKOWY W POZNANIU

Al. Marcinkowskiego 29.

Wojewódzki Bank Pożyczkowy jest bankiem komunalnym opartym o związek samorządowy. Zadaniem Wojewódzkiego Banku Pożyczkowego jest: zasilanie kredytami samorządów, należących do Wojew. Zw. Komunaln. Poznańskiego, korporacyj i instytucyj publicznych, spółdzielni, właścicieli miejskich i ziemskich oraz przemysłowców, a przede wszystkim zasilanie kredytami takich poczynań, które mają za cel podniesienie gospodarcze ludności w obrębie Wojewódzkiego Związku Komunalnego Poznańskiego.

Kapitał Banku składa się z kapitału zakładowego i rezerwowego złożonego przez Wojew. Zw. Komunalny Poznański.

Od r. 1928, tj. po przeszacowaniu obligacyj i wierzytelności, kapitał zakładowy wzrósł do sumy zł 1.500.000, kapitał rezerwowy do sumy zł 775.856,79.

Wojew. Zw. Komunalny czerpał zapotrzebowanie kapitału na pokrycie potrzeb kredytowych samorządów przez emitowanie własn. obligacyj w kraju.

Emisja powojenna wynosi zł 5.000.000.

Kredyty, udzielone przez Wojewódzki Związek Komunalny, są przeważnie długoterminowe, amortyzacyjne.

ZWIĄZEK KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

Plac Napoleona Nr 7.

Związek Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, działający dawniej pod nazwą Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności, powstał w roku 1927, jako wyraz dążności do powiązania organizacyjnego komunalnych kas oszczędności na terenie województw centralnych i wschodnich. Do dnia wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta R. P. z dn. 24.X.1934 r. o komunalnych kasach oszczędności Związek miał charakter dobrowolnego stowarzyszenia instrukcyjno - rewizyjnego. Rozporządzenie z 1934 r. przekształciło go na korporację prawa publicznego, wyposażoną w uprawnienia władzy nadzorczej w ramach określonych ustawą, rozporządzeniem wykonawczym oraz rozporządzeniem Ministra Skarbu z dn. 8.VII.1936 r. o Związku K. K. O.

Obok wykonywania zleconego nadzoru Związek kieruje polityką operacji czynnych i biernych komunalnych kas oszczędności, w myśl zasad i wskazań Ministra Skarbu. Kontroluje działalność kas przynajmniej raz do roku, przeprowadza w nich inspekcje i rewizje za pośrednictwem specjalnych inspektorów: bada bilanse i preliminarze budżetowe kas z prawem czynienia w nich zmian. Ponad to Związek udziela obowiązujących kasy wskazań, pouczeń i wyjaśnień, zarówno w sprawach objętych obowiązującymi przepisami, jak w sprawach prowadzenia kas i organizacji pracy; przygotowuje i dokształca pracowników kas.

W zakresie współpracy z władzami Związek wykonuje wszelkie czynności zlecone przez władze nadzorcze, udziela

informacji i opinii w sprawach dotyczących działalności i ustawodawstwa kas, reprezentuje kasy oszczędności wobec władz, urzędów, instytucji.

Obecnie na terenie działalności Związku, obejmującym województwa centralne i wschodnie istnieje 130 samodzielnych komunalnych kas oszczędności w czym 115 powiatowych, 13 miejskich i 2 zorganizowane przez związki międzykomunalne, poza tym 29 oddziałów kas i 1 zakład zastawniczy. Razem przeto obejmuje Związek Komunalnych Kas Oszczędności 160 placówek. Wyniki pracy kas zrzeszonych w Związku wyrażają się sumą zł 197.757 tys. uzbieranych wkładów oszczędnościowych (stan na 30.IX.1937 r.). Jeśli do tego doliczymy wkłady na rachunkach czekowych, otrzymamy ogółem zł 255.476 tys. Zebrane przez siebie wkłady oszczędnościowe komunalne kasy rozprowadzają na terenie swego związku założycielskiego (miasta czy powiatu) w formie kredytów, udzielanych przeważnie na cele produkcyjne. W ten sposób komunalne kasy oszczędności przyczyniają się do uaktywniania życia gospodarczego, dostarczając rynkowi kapitału obrotowego. Stan udzielonych przez komunalne kasy oszczędności województw centralnych i wschodnich pożyczek na dzień 30.IX.1937 r. wynosił ogółem zł 202.060 tys.

Organizacja wewnętrzna Związku Komunalnych Kas Oszczędności opiera się na statucie, wydanym przez Ministra Skarbu, a opublikowanym w Monitorze Polskim Nr 122 z r. 1937.

Władzami Związku są:

1) Walne Zgromadzenie,
2) Prezes,
3) Zarząd,
4) Komisja Rewizyjna.

Walne Zgromadzenie składa się z delegatów K. K. O., wysyłanych przez Kasy w liczbie od 1 do 4 osób, w zależności od wielkości Kasy.

Prezesem Związku jest Zygmunt Chudzyński — Dyrektor Zarządzający K. K. O. m. Łodzi.

Zastępcą Prezesa jest Bolesław Chomicz — Dyrektor Zarządzający K. K. O. pow. Warszawskiego.

Oprócz Prezesa i Wiceprezesa w skład obecnego Zarządu Związku wchodzą jako członkowie:

Dolanowski Mikołaj — Dyrektor Zarządzający K. K. O. m. st. Warszawy,

Hajnrich Tadeusz — Dyrektor Zarządzający K. K. O. pow. Lubelskiego,

Kałuba Młodzimierz — Starosta powiatu Garwolińskiego,

Mystkowski Witold — Prezydent m. Włocławka,
Ulrich Aleksander — Naczelnik Zarządzający K. K. O. m. Kalisza,
Turczyński Feliks — Dyrektor Zarządzający K. K. O. pow. Rówieńskiego,
Wasiak Stanisław — Prezydent m. Płocka.

Poza tym w skład Zarządu wchodzi przedstawiciel Polskiego Banku Komunalnego.

Organem wykonawczym Związku jest Dyrektor Związku — Józef Rożkowski.

Zastępcą Dyrektora — Kazimierz Kohlmann.

Organem Prasowym Związku jest dwutygodnik „Oszczędność".

ZWIĄZEK KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI WE LWOWIE.

Lwów, ul. Halicka 21.

Tel.: Prezydium 1-02-60, Biuro 2-41-28.

Związek Komunalnych Kas Oszczędności we Lwowie, którego pierwotna nazwa brzmiała: „Związek Galicyjskich Kas Oszczędności", zaś do 1936 r. „Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie", powstał w dniu 1 lipca 1902 r. z inicjatywy dyrektora Galicyjskiej Kasy Oszczędności we Lwowie, d-ra Jana Kantego Steczkowskiego.

Pierwszą małopolską Kasą Oszczędności była Galicyjska Kasa Oszczędności, która powstała w roku 1844, jako 17-ta z rzędu kasa w obrębie b. państwa austriackiego.

Do roku 1861, w którym to czasie powstało w Austrii 71 kas, na ziemi polskiej pod zaborem austriackim powstały tylko 2 kasy na Śląsku: w Bielsku i Cieszynie oraz jedna kasa w Małopolsce w Tarnowie. W roku 1862 otwiera Kasę miasto Rzeszów, w roku 1864 miasto Sambor, w roku 1866 miasto Kraków, w roku 1867 miasto Stanisławów, a w roku 1870 istnieje już w Małopolsce 9 kas, w roku 1880 — 16 kas, w roku 1890 — 25 kas, w roku 1900 — 44 kas, w roku 1912— 53 kas, a z chwilą wybuchu wielkiej wojny w roku 1914 — 56 kas.

Przez długie lata jednak tych kilka najstarszych kas pełniło rolę jedynych polskich instytucyj finansowych. Specjalnie najstarsza Galicyjska Kasa Oszczędności we Lwowie, która obejmowała swoją działalnością całą Małopolskę, w roz-

woju gospodarczym Lwowa i Małopolski odegrała dużą rolę, jako najpotężniejsza polska instytucja finansowa.

W odrodzonym Państwie Polskim, z chwilą wprowadzenia waluty złotowej, powiększył się nagle stan kas oszczędności. I tak w r. 1927 powstało 5, w r. 1928 — 24, w r. 1929 — 8, w r. 1930 — 9 nowych kas, tak, że obecny stan komunalnych kas oszczędności na obszarze Małopolski, zrzeszonych w Związek Polskich Kas Oszczędności we Lwowie wynosi 93 kas, zaś nie komunalnych dwie, tj. Galic. K. O. we Lwowie i Ukraińska Szczadnycia w Przemyślu.

Naczelnym zadaniem tych kas jest gromadzenie oszczędności i propagowanie idei oszczędności w społeczeństwie.

Niżej zamieszczone zestawienie daje nam obraz udzielonych przez komunalne kasy oszczędności kredytów wekslowych i hipotecznych oraz lokacji w papierach procentowych w stosunku do wkładek oszczędności w roku 1936:

Stan 31/12	Wkładki oszczędn.	Kredyt wekslowy	Kredyt hipot. i komunalny	Lokacje w pap. proc. o stałym oprocent.
1936	23.846,762,85	76.082.759,62	109.474.985,86	23.127.714,41

Bardzo ważnym zadaniem, które spełniają małopolskie kasy oszczędności, a na którego spełnianiu opiera się ich charakter instytucyj użyteczności publicznej, są ich społeczne świadczenia.

Świadczenia te można podzielić na dwie kategorie: a) usługi kas w dziedzinie kredytu publicznego, b) świadczenia o charakterze dobroczynnym.

W dziedzinie kredytu publicznego, — pominąwszy rolę kas, jako nabywców emitowanych przez Państwo i inne związki publiczno - prawne, gminy itp. papierów wartościowych— służyły kasy także jako źródło kredytu dla gmin i powiatów.

Przy pomocy kredytów, uzyskiwanych w kasach mogły związki samorządowe powołać do życia szereg instytucyj — jak szkoły, szpitale, przytułki dla starców, ochronki dla dzieci itp.

Ale niezależnie od tej, w stosunku do samorządów pomocniczej roli w realizowaniu pewnych celów, mających na widoku dobro społeczne, spełniają kasy także bezpośrednio swoje społeczne zadanie przez rozdział na cele dobroczynne

i humanitarne części osiąganych tzw. „nadwyżek bilansowych“ czyli zysków. Świadczenia na rzecz społeczeństwa z tego tytułu są bardzo poważne. Wartość tych świadczeń mogą choć w części zilustrować cyfry, gdyż na cele użyteczności publicznej przeznaczyły małopolskie kasy oszczędności w czasie swego istnienia ogółem ok. 30 mil. złotych.

Związek Komunalnych Kas Oszczędności we Lwowie powstał i istnieje pod hasłem reprezentowania nie tylko czynnika wzajemnej współpracy kas oszczędności, ale również czynnik wzajemnej współpracy kas oszczędności, jako czynnik fachowy organizowania działalności tych kas, zastępowania interesów kas wobec władz państwowych, instytucyj centralnych, czynienia starań i zabiegów w kierunku jednolitej sprawnej organizacji wewnętrznej kas związkowych.

Częste fachowe rewizje, które przeprowadza Związek, są głównym środkiem oddziaływania na organizację i prowadzenie Kas. Ponadto przez wydanie książek i broszur oraz wydawanego od 9 lat kalendarzyka, stara się Związek krzewić ideę oszczędności na terenie Małopolski.

Skład Zarządu Związku, wybranego na Walnym Zgromadzeniu w dniu 20 czerwca 1937 r. jest następujący:
Prezes: Dr Stefan Uhma — K. K. O. m. Lwów.
Wiceprezesi: Józef Dorawski — K. K. O. m. Kraków.
Leonard Makowski — Gal. K. K. O. Lwów.
Członkowie: Edmund Deyczakowski—K. K. O. pow. Tłumacz.
Stanisław Kochanowski — K. K. O. pow. Kraków.
Stanisław Kulpiński — K. K. O. pow. Brzeżany.
Stanisław Nowakowski — K. K. O. m. Nowy Sącz.
Zastępcy czł.: Zdzisław Grabowski — K. K. O. m. Jarosław.
Michał Guzecki — K. K. O. m. Lwów.
Aleksander Jasiewicz — K. K. O. m. Biała Krakowska.
Komisja Rewizyjna: Stanisław Hawrot — K. K. O. pow. Rawa Ruska.
Bronisław Komornicki — K. K. O. pow. Żydaczów.
Stefan Praczyński — K. K. O. m. Przemyśl.
Zast. czł. Kom. Rew.: Zenon Tarkiewicz — K. K. O. pow. Zaleszczyki.
Józef Wróbel — K. K. O. pow. Dolina.

Dyrekcja Związku:

Dyrektor: Dr Marian Wagner.
Wicedyrektor: Adam Samotus.
Organem prasowym Związku jest „Kwartalnik Kas Oszczędności“.

ZWIĄZEK KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W POZNANIU.

ul. 27 Grudnia Nr 8. Telefon Nr 45-51.

Związek jest przymusowym zrzeszeniem 115 Komunalnych Kas Oszczędności Województwa Poznańskiego i Pomorskiego.

Zadaniem Związku jest wykonywanie bezpośredniego nadzoru nad Kasami Oszczędności, kierowanie polityką ich operacyj, kontrolowanie działalności K. K. O. i dokonywanie rewizji, udzielanie wskazań i instrukcyj, udoskonalanie ich urządzeń i pracy, reprezentowanie interesów K. K. O., prowadzenie propagandy na rzecz Kas, dokształcanie pracowników K. K. O. itp.

Władzami Związku są: 1) Walne Zgromadzenie Związku, 2) Prezes Związku, 3) Zarząd Związku. Organem kontrolnym jest Komisja Rewizyjna. Organem wykonawczym jest dyrektor Związku.

Prezes Związku — p. Barciszewski Leon, prezyd. m. Bydgoszczy.

Dyrektor Związku — p. Adamczewski Tadeusz.

Zarząd Związku — p. Wybieralski Bolesław, dyr. Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu, wiceprezes, p. Dąbrowiecki Nicefor, starosta powiatu kępińskiego, p. Linke Franciszek, dyr. K. K. O. m. Gdyni, p. Michciński Tadeusz, dyr. Kom. Banku Kredytowego, p. Moczyński Mieczysław, dyr. K. K. O. Pow. Chełmińskiego, p. Raszeja Leon, prezyd. m. Torunia, p. Sołtysiak Wacław, burmistrz m. Wrześni.

ZWIĄZEK KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W KATOWICACH.

Katowice, ul. Piotra Skargi 2, IV. p., tel. 307-79.

Związek Komunalnych Kas Oszczedności w Katowicach działający do niedawna pod nazwą: Związek Komunalnych Kas Oszczędności Województwa Śląskiego, powstał w dniu 5 czerwca 1929 r. Ukonstytuowanie Związku nastapiło na na skutek inicjatywy Kas Oszczędności, działajacych na terenie Województwa Śląskiego w liczbie 18-tu. Kasy te od-

czuwały konieczność utworzenia wspólnej platformy, na której mogła by nastąpić kooperacja ich działalności i uzgodnienie wzajemnych intersów. Związek powstał jako towarzystwo prywatne, zapisane w sądowym rejestrze towarzystw i rozpoczął swą działalność w dniu ukonstytuowania się.

W związku z wejściem w życie w roku 1934 nowego prawa o Komunalnych Kasach Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 860), Związek stał się wraz z pozostałymi Związkami Komunalnych Kas Oszczędności Związkiem przymusowym Kas, stwarzając tym samym dla wszystkich Kas obowiązek należenia do właściwego terytorialnego Związku.

W dniu 8 lipca 1936 r. ukazało się rozporządzenie Ministra Skarbu wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności, które ostatecznie określiło cele i zadania Związku, nadając mu osobowość prawną o charakterze publiczno - prawnym (§ 1).

Wreszcie w dniu 15.V.1937 r. został ogłoszony statut Związku obwieszczeniem Ministra Skarbu wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych (Monitor Polski nr 125).

Terytorialnym zakresem działania jest obszar Województwa Śląskiego. Siedzibą Związku jest miasto Katowice.

Do zakresu działalności Związku należy:

1) wykonywanie bezpośredniego nadzoru nad kasami oszczędności w granicach zleconych przez Władzę Nadzorczą (§ 4 rozporządzenia o związkach komunalnych kas oszczędności z dnia 8 lipca 1936 r. (Dz. U. R. P. nr 56, poz. 410) w brzmieniu rozporządzenia z dnia 16 marca 1937 r. (Dz. U. R. P. nr 25, poz. 173);

2) wykonywanie czynności zleconych przez Władzę Nadzorczą i Ministra Skarbu;

3) kierowanie polityką operacyj czynnych i biernych, według zasad i wskazań ustalonych bądź zatwierdzonych przez ministra Skarbu;

4) kontrolowanie działalności kas oszczędności, oraz dokonywanie rewizji i inspekcji z prawem udziału delegata Związku w posiedzeniach organów kas oszczędności;

5) udzielanie obowiązujących kasy oszczędności wskazań i instrukcyj oraz wyjaśnień w sprawach zleconych przez Władzę Nadzorczą lub w sprawach objętych obowiązującymi przepisami;

6) wyrażanie opinii w sprawach, w których kasy oszczędności zwracają się do Władzy Nadzorczej;

7) przyjmowanie do wiadomości i zbadania preliminarzy budżetowych bilansów, rachunków zysków i strat z prawem czynienia zmian oraz szczegółowych pisemnych sprawozdań z działalności kas oszczędności za rok ubiegły;

8) udzielanie na żądanie władz, urzędów państwowych i samorządowych oraz instytucyj gospodarczych i kredytowych informacyj i opinii w sprawach dotyczących zakresu działania kas oszczędności;

9) organizowanie wspólnych zakładów kas oszczędności;

10) reprezentowanie i występowanie wobec władz, urzędów i instycyj w imieniu zrzeszonych kas oszczędności;

11) udzielanie porad i instrukcyj, dotyczących prowadzenia kas oszczędności, udoskonalenia ich urządzeń i pracy;

12) zbieranie danych statystycznych, dotyczących kas oszczędności i odpowiednie ich zużytkowanie;

13) przygotowywanie i dokształcanie pracowników kas oszczędności;

14) prowadzenie i popieranie działalności wydawniczej w zakresie dotyczącym kas oszczędności;

15) prowadzenie propagandy w imieniu i na rzecz kas oszczędności w celu szerzenia zmysłu oszczędnościowego;

16) zarządzanie majątkiem i funduszami Związku.

Władzami Związku są:

1) Walne Zgromadzenie,

2) Prezes Związku,

3) Zarząd Związku.

Organem wykonawczym jest dyrektor Związku stojący na czele biura Związku.

Obecny skład Zarządu Związku jest następujący:

Prezes: Dr Adam Kocur,

Wiceprezes: Dr Wilhelm Seidler.

Członkowie:

Starosta Dr Stanisław Olszewski.

Dyr. Jan Macura.

Zastępcy:

Dyr. Skrzypek Ludwik.

Burmistrz poseł Jan Koj.

Dyrektorem Związku jest Mgr Marian Tułacz.

Działalność Komunalnych Kas Oszczędności Województwa Śląskiego pod egidą Związku wykazuje stały rozwój,

o czym świadczą najwymowniej cyfry ilustrujące ruch wkładów oszczędnościowych i na rach. bież:

na koniec	1927 r.	suma	wkł.	16.993	tys.	zł	przy	20	tys.	ks.	o.
	1930	„	„	90.580	„	„	„	88	„	„	„
	1934	„	„	110.652	„	„	„	146	„	„	„
	1935	„	„	123.888	„	„	„	189	„	„	„
.	1936	„	„	126.368	„	„	„	211	„	„	„
paździer.	1937	„	„	134.864	„	„	„	231	„	„	„

Dzięki zdrowym podstawom organizacyjnym Kasy rozwijają się pomyślnie z pożytkiem dla życia gospodarczego Województwa.

FINANSOWE INSTYTUCJE OGÓLNE, ZWIĄZANE Z SAMORZĄDEM.

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO.

Centrala Banku Gospodarstwa Krajowego i Oddział Główny mieszczą się w Warszawie przy Alei Jerozolimskiej nr 1. Adres telegraficzny: Krajobank. Centrala telefoniczna 8-02-60. Bank posiada Oddziały w następujących większych miastach Polski:

Biała (Bielsko) ul. Nad Niwką 23 (tel. 38-51).
Białystok, Sienkiewicza 40 (tel. 1-03).
Bydgoszcz, Gamma 2 (tel. 12-07).
Drohobycz, Plac Św. Bartłomieja 3 (tel. 70-97).
Gdynia, 10 Lutego 8 (tel. 39-41 Centrala).
Katowice, Mickiewicza 3 (centrala 309-11).
Kołomyja, Kościuszki 46 (tel. 1-42).
Kraków, Rynek Główny 47 (tel. 101-05).
Lublin, Krak. Przedm. 64 (tel. 21-67).
Lwów, Kościuszki 11 (tel. 232-62 .
Łódź, Aleja Kościuszki 63 (tel. 101-58).
Pińsk, Kościuszki 18 (tel. 383).
Poznań, Aleje Marcinkowskiego 6 (tel. 41-93).
Radom Piłsudskiego 5 (tel. 15-50).
Równe, 3 Maja 66 (tel. 2-85).
Stanisławów, Sapieżyńska 15 (tel. 4-01).
Tarnów, Krakowska 19 (tel. 5-30).
Wilno, Śniadeckich 8 (tel. 3-17).
Włocławek, Żabia 2 (tel. 4-16).

Bank Gospodarstwa Krajowego powstał na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 maja

1924 r. (Dz. U. R. P. nr 46, poz. 477) z połączenia trzech istniejących poprzednio banków państwowych: Polskiego Banku Krajowego, Państwowego Banku Odbudowy i Zakładu Kredytowego Miast Małopolskich.

Zadaniem Banku jest udzielanie kredytu długoterminowego przez emisję listów zastawnych oraz obligacyj komunalnych i kolejowych, a dla potrzeb przemysłu obligacyj bankowych; popieranie instytucyj kredytowych powołanych do życia przez samorządy (kasy oszczędności), popieranie ruchu budowlanego oraz wykonywanie wszelkich czynności bankowych ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb Państwa, przedsiębiorstw państwowych, samorządowych i ich przedsiębiorstw.

Bank Gospodarstwa Krajowego jest instytucją państwową, której przysługuje osobowość prawna. Władzami Banku są: Prezes Banku i Wiceprezes Banku. Rada Nadzorcza, Dyrekcja i Komisja Rewizyjna.

Skład osobowy władz Banku:

Rada Nadzorcza. Prezes Rady: Dr Roman Górecki, Wiceprezes Rady: Józef Kożuchowski.

Członkowie Rady:

Władysław Korsak — Wicemin. Spraw Wewnętrznych.
Inż. Julian Piasecki — Wicemin. Komunikacji.
Wiktor Martin — Dyr. Dep. Min. Skarbu.
Dr Eugeniusz Piestrzyński — Wicemin. Opieki Społ.
Teofil Narbutt — Dyr. Centr. Biura do Spr. Fin.-Roln.
Dr Adam Rose — Wicemin. Przemysłu i Handlu.
Ferdynand Świtalski — b. Wicemin. Skarbu.

Komisarz Rządowy: Stefan Rybałtowski.

Zastępcy:

Wacław Drabarek, Stępniewicz Marian.

Zarząd Banku. Prezes Banku: Dr Roman Górecki, Wiceprezes Banku: Józef Kożuchowski.

Naczelny Dyrektor: Dr Leon Barysz.

Zastępcy Naczelnego Dyrektora: Dr. Tadeusz Garbusiński. Dr. Paweł Minkowski.

Dyrektorzy: Włodzimierz Baczyński, Dr Marian Chechliński, Dr Zygmunt Wasserab.

Komisja Rewizyjna. Przewodniczący: Dr Wiktor Marynowski.

Członkowie: Józef Mieszalski, Kazimierz Strzelecki, Marian Strumiłło, Stanisław Zaczek.

Zastępcy: Dr Stefan żurowski, Tadeusz Szułdrzyński.

Kapitał zakładowy Banku stanowi własność Skarbu Państwa. Wynosi od obecnie 150 mil. zł. Rezerwy wynoszą 48,2 mil. złotych.

Korespondentami Banku zagranicą są największe instytucje finansowe we wszystkich ważniejszych centrach finansowych świata.

Połączenie telefoniczne ze wszystkimi Wydziałami i Departamentami przez Centralę telefoniczną Banku nr 8-02-60.

PAŃSTWOWY BANK ROLNY.

Instytucja Centralna: Warszawa, ul. Nowogrodzka 50.

Oddziały: Oddział w Warszawie, ul. Nowogrodzka 50.

Oddział w Gdyni, plac Dworcowy
„ w Grudziądzu, ul. Sienkiewicza 18.
„ w Katowicach, ul. Szkolna 6.
„ w Kielcach, ul. Sienkiewicza 57.
„ w Krakowie, plac Szczepański 8.
„ w Lublinie, ul. Szopena 6.
„ we Lwowie, ul. Piłsudskiego 25.
„ w Łucku, ul. Piłsudskiego 20.
„ w Pińsku, ul. Kościuszki 27.
„ w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 12.
„ w Wilnie, Wielka Pohulanka 24.

Utworzony na podstawie dekretu Naczelnika Państwa z dnia 5 lutego 1919 r., Państwowy Bank Rolny jest instytucją państwową, której przysługuje osobowość prawna.

Kapitał zakładowy Banku wynosi 100 milionów złotych.

Zadaniem Państwowego Banku Rolnego jest popieranie rozwoju rolnictwa, przemysłu rolnego i gospodarczego rozwoju wsi, organizowanie kredytu rolniczego dla drobnych i średnich gospodarstw, popieranie i prowadzenie parcelacji, osadnictwa, melioracyj i regulacyj rolnych oraz administrowanie funduszami przeznaczonymi na powyższe cele.

Państwowy Bank Rolny udziela pożyczek długoterminowych, w gotówce i w emitowanych przezeń listach zastawnych, na kupno gruntu, na melioracje i inwestycje rolne, na spłatę uciążliwych zobowiązań itd.; udziela drobnym i średnim gospodarstwom rolnym kredytów obrotowych za pośrednictwem spółdzielni i samorządowych kas pożyczkowo-

oszczędnościowych; dostarcza drobnym i średnim gospodarstwom rolnym kredytu towarowego w nawozach sztucznych; kupuje majątki ziemskie na parcelację i podejmuje się parcelacji komisowej; przyjmuje wkłady terminowe i na książeczki oszczędnościowe oraz załatwia wszelkie operacje bankowe.

Władze Banku: Prezes Banku i Prezes Rady Nadzorczej Seweryn Ludkiewicz, Wiceprezes Kazimierz Stamirowski; Członkowie Rady Nadzorczej: Wiktor Leśniewski, dr Kazimierz Papara, Antoni Jabłonowski, Stanisław Sadkowski, prof. Witold Staniewicz, Janusz Rudnicki i dr Juliusz Trzciński. Dyrekcja: Naczelny Dyrektor Wacław Staniszewski, Dyrektorzy: Piotr Berdecki, Karol Kasiński i Stanisław Riedel.

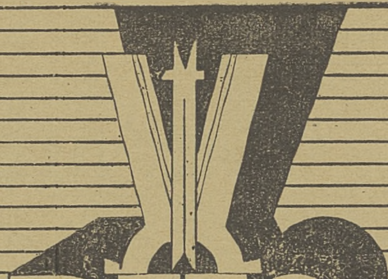
POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI (P. K. O.).

I. K. O. jest instytucją państwową, posiadającą odrębną osobowość prawną, oraz własny majątek.

Głównym zadaniem P. K. O. jest gromadzenie oszczędności najszerszych warstw społeczeństwa, oraz polularyzowanie obrotu czekowego, w szczególności obrotu bezgotówkowego w państwie. Ponadto instytucja ta prowadzi działalność uebzpieczeniową, w postaci popularnych ubezpieczeń na życie, oraz załatwia wszelkie sprawy wchodzące w zakres bankowości.

Rozwój działalności P. K. O.

Rok	Ilość kont oszczędnościowych i czekowych	Ogólny obrót roczny (w milionach złot ch)	Pozostałość na kontach oszczednościowych i czekowych (w milionach złot ch)
1924	101.809	3.142,8	45,1
1925	128 460	7.475,0	65,0
1926	163.229	10.694,4	128,8
1927	232.234	16.124,6	200,9
1928	355 597	21 569,7	315,8
1929	496.744	24.380,9	383,7
1930	670.679	24.413,1	431,3
1931	826.178	23.392,5	509,8
1932	1.020 547	22.681 8	622,8
1933	1 226.993	26 296,6	713,5
1934	1.553 358	28 482,9	858,1
1955	1.968.587	29.072,6	881,7
1936	2.364.821	29,684,7	895,7

Władze Pocztowej Kasy Oszczędności.

Prezes: **Dr Henryk Gruber.**

Wiceprezes: Kazimierz Strzegocki.

Rada Zawiadowcza: Minkowski Anatol, dr Lubowicki Jerzy, Czachyra Adam, dr Owsionko Antoni, Kienkowski Kazimierz, Dittrich Ryszard.

Delegat Ministra Skarbu: Rakowski Janusz.

Komisja Rewizyjna: Przewodniczący — Lincker Adam, Zastępca Przewodn. — Makarewicz Jan. Członkowie: Schneider Michał, Zwierowicz Wiktor, Zdzitowicki Włodzimierz, Obersztyn Kazimierz, Strumiłło Marian.

Centrala: Warszawa, Jasna 9.

Sekretarz Generalny: Osostowicz Zbigniew.

Dyrektor Departamentu Administracyjnego — Jarocki Piotr.

Dyrektor Departamentu Technicznego dr Szromba Marian.

Dyrektor Departamentu Polityki Finansowej dr Bączkowski Eugeniusz.

Dyrektor Działu Ubezpieczeń inż. Zachorowski Władysław.

Dyrektor Centralnej Księgowości — Góra Witold.

Oddziały:

Katowice — Dyrektor Oddz. Mackiewicz Jan.
Kraków — Kierownik Oddz. Szczudło Jan Lucjan.
Poznań — Dyrektor Oddz. Dr Kowalski Jan.
Lwów — Dyrektor Oddz. Baczyński Michał.
Łódź — Kierownik Oddz. Jara Stanisław.
Wilno — Kierownik Oddz. Biernacki Marian.

Zbiornice:

Wszystkie Urzędy Pocztowe.

Obrót Oszczędnościowy.

Wkłady zwyczajne wpłacać można w kwotach począwszy od 1 złotego. Oszczędności wpłaca się na książeczkę wkładkową, którą otrzymać można w P. K. O. i jej Oddziałach, jak również we wszystkich urzędach pocztowych. Wypłaty uskuteczniają Kasy Centrali P. K. O. bez ograniczenia kwoty, urzędy zaś pocztowe wypłacają z książeczek oszczędnościowych doraźnie kwotę do 100 zł dziennie, większe zaś kwoty za uprzednim sprawdzeniem stanu rachunku w Centrali.

Zarówno książeczka, jak i drki wydawane są bezpłatnie. Wszelkie dokumenty i pisma dotyczące złożonych oszczędności wolne są od opłat stemplowych. Ponadto oszczędności złożone na książeczkach P. K. O. są wolne od egzekucji, o ile nie przekroczą kwoty 2.500 zł. Listy zwykłe do P. K. O. pisane w sprawach, dotyczących oszczędności wolne są od opłaty pocztowej.

Książeczkę można wystawić na imię własne lub też na imię innej osoby (żony, dziecka, krewnego, znajomego), albo instytucji lub firmy.

P. K. O. płaci aż do odwołania 3½% rocznie od złożonych oszczędności.

Z końcem roku procenty dolicza się do kapitału i oprocentowuje się je jak sam kapitał.

Wkłady zwykłe są najpopularniejszym rodzajem wkładów w P. K. O.

Wkłady w złotych w złocie. P. K. O. przyjmuje również oszczędności w obcych walutach albo w złotych i przerachowuje je na złote w złocie na podstawie specjalnych postanowień.

Wkłady emigracyjne są przeznaczone dla osób przebywających stale poza granicami Państwa. Wpłacać na książeczki emigracyjne można bez ograniczenia bądź za pomocą międzynarodowych przekazów i listów pieniężnych, bądź też posługując się kontami czekowymi, jakie P. K. O. prowadzi pod własną firmą we wszystkich zagranicznych urzędach czekowo - pocztowych. W tym ostatnim wypadku wpłata może być dokonywana za pomocą zwykłych blankietów pocztowych nadawanych w dowolnym urzędzie pocztowym zagranicą.

Wkłady na tych książeczkach P. K. O. przerachowuje na złote w złocie. Wypłaty z książeczek oszczędnościowych emigracyjnych dokonuje P. K. O. wskazanej osobie w kraju, lub zagranicą.

Obrót czekowy.

W obrocie czekowym P. K. O. umożliwia uczestnikom tego obrotu przesyłanie pieniędzy do wszystkich miejscowości w kraju i zagranicą. Uczestnik obrotu czekowego otrzymuje książeczkę czekową, która zastępuje mu gotówkę, a gotówka leży na oprocentowanym rachunku. Wpłaty i wypłaty w obrocie czekowym można uskuteczniać w Kasach Centrali, Oddziałów i Ekspozytur P. K. O. oraz po wszystkich urzędach pocztowych.

W obrocie czekowym ważną rolę odgrywa **obrót bezgotówkowy**, dzięki któremu regulowanie rozrachunków mię-

dzy posiadaczami kont czekowych P. K. O. odbywa się przez przepisanie kwoty z jednego konta czekowego na drugie. Zaznaczyć należy, że obrót bezgotówkowy, (przelewowy) zwolniony jest od wszelkich opłat manipulacyjnych.

Czynności bankowe.

Z czynności bankowych załatwianych przez P. K. O. należy przede wszystkim wymienić udzielanie pożyczek pod zastaw papierów wartościowych i dywidendowych, inkaso weksli i innych dokumentów, zakup i sprzedaż papierów wartościowych na giełdach krajowych, przyjmowanie różnych walorów do depozytu, wynajmowanie w swych Skarbcach kasetek depozytowych (safes) itp.

Ubezpieczenia na życie w P. K. O.

Ubezpieczenia na życie są też pewnego rodzaju oszczędnością. Wzamian za regularne wpłacanie składki, uzyskuje ubezpieczony, wzgl. jego spadkobiercy pewien kapitał. P. K. O., przyjmuje ubezpieczenia do 10.000 zł w złocie, bez badania lekarskiego, przy czym składki zaczynają się od 3 zł miesięcznie. W razie śmierci ubezpieczonego spowodowanej nieszczęśliwym wypadkiem, P. K. O. wypłaca podwójną sumę ubezpieczenia.

Rozwój działu ubezpieczeń na życie bez badania lekarskiego w P. K. O. świadczy o popularności tych ubezpieczeń, bowiem do dnia 31.X.1937 r. ilość osób ubezpieczonych w P. K. O. wynosiła 133.107 na łączną sumę ubezpieczenia 197,0 milionów zł.

JAK NALEŻY OSZCZĘDZAĆ?

Oszczędzać możemy w różny sposób. Możemy oszczędzać na czasie, miejscu, pracy, możemy też oszczędzać na zbędnych lub niekoniecznych wydatkach czyli na pieniądzu. W rozważaniach poniższych pragniemy się ograniczyć tylko do oszczędności pieniężnej. Mianowicie chcemy się zastanowić na tym, jak należy oszczędzać, aby wyniki oszczędności jak najlepiej się opłacały, jak należy zorganizować naszą oszczędność, innymi słowy — gdzie należy składać oszczędności. Nie jest to sprawa błaha, lecz bardzo ważna zarówno dla tego, kto oszczędza jak i dla społeczeństwa, narodu i państwa.

Jest rzeczą zrozumiałą, że nikt rozsądny nie będzie przechowywał swych oszczędności w domu. Byłyby one narażone na niebezpieczeństwo zniszczenia w razie pożaru lub utratę skutkiem kradzieży. W najlepszym zaś razie leżałyby bez pożytku dla właściciela i ogółu. Pożyczone na procent po ludziach też nie są pewne, gdyż trudno potem nie tylko procenty otrzymać, ale często i o zwrot pożyczki trzeba się długo procesować.

Dlatego człowiek rozsądny i przezorny składa każdy zaoszczędzony pieniądz do Komunalnej Kasy Oszczędności swego powiatu lub miasta, gdyż jest to najkorzystniejszy i najpewniejszy sposób przechowywania oszczędności.

Jakież to korzyści daje nam składanie pieniędzy w Komunalnych Kasach Oszczędności?

Przede wszystkim pieniadze tam złożone nie leżą bezużytecznie, ale przynoszą procenty. Komunalna Kasa Oszczędności wypłaca przeważnie 2 razy do roku (w styczniu i lipcu) procenty lub dopisuje je do sumy oszczędności. Należy przy tym pamiętać, że oprocentowanie liczy się już następnego dnia po wpłacie pieniędzy i trwa aż do dnia wypłaty. W ten sposób bez żadnego kłopotu dla właściciela oszczędności jego rosną stale, powiększając jego kapitał.

Pieniądze złożone w Kasie Oszczędności Kasa zapisuje na książeczkę (już od 1 złotego począwszy), która stanowi jak gdyby pokwitowanie. Właściciel lub okaziciel książeczki może pieniądze w każdej chwili lub w umówionym terminie odebrać w razie potrzeby z Kasy w całości lub w części; należy tylko przedstawić Kasie książeczkę dla dokonania zapisu.

Po trzecie, pieniądze złożone na książeczkę w Kasie Komunalnej mają zapewnioną tajemnicę i nikt trzeci nie może dowiedziec się, kto i ile pieniędzy ma w Kasie złożonych.

Po czwarte, oszczędności do wysokości zł 2.500, wolne są od zajęcia przez komornika czy urząd skarbowy za długi i podatki. Stanowią one nienaruszalną rezerwę właściciela.

Po piąte, osoba składająca w Kasie Oszczędności ma zawsze pierwszeństwo w uzyskaniu pożyczki w razie potrzeby, czy to pod zastaw książeczki, czy też na sumę wyższą o ile złoży odpowiednie zabezpieczenie.

Wreszcie książeczki oszczędnościowe mogą służyć za kaucje i wadia przy przetargach publicznych i w innych wypadkach, gdy władze publiczne żądają zabezpieczenia.

Powiedzieliśmy, że pieniądze złożone na książeczkę w Komunalnej Kasie Oszczędności są całkowicie bezpieczne. Dzieje się to dlatego, że:

1) za pieniądze te ręczy powiat względnie miasto całym swym majątkiem i dochodami (a więc podatkami ludności),
2) państwo uznało wkłady złożone na książeczkach oszczędnościowych za „pupilarne" czyli tak pewne, że mogą w Kasach być składane pieniądze wdów i sierot, złożone do depozytu sądowego,
3) nad oszczędnościami złożonymi w Kasach mają nadzór samorządy powiatowe lub miejskie, władze państwowe i własne związki rewizyjne Kas. Związki te corocznie rewidują gospodarkę Kas za pomocą swych specjalnych inspektorów,
4) wreszcie wkłady oszczędnościowe są zabezpieczone własnym majątkiem Kas, (który wynosi obecnie 81 milionów zł) i wspólnym funduszem gwarancyjnym Kas.

Tak się przedstawiają w streszczeniu korzyści i bezpiepieczeństwo, z jakich korzysta człowiek, składający swe oszczędności w Komunalnej Kasie Oszczędności. Powiedzieliśmy jednak, że korzyści ma i społeczeństwo.

Jasną jest rzeczą, że Kasa, która od złożonych w niej pieniędzy płaci wkładcy procenty, zarządza i opiekuje się jego majątkiem, nie może pieniędzy tych trzymać bezużytecznie w skarbcach; pieniądze te muszą na siebie pracować. Jak? — w sposób bardzo prosty. Z zebranych w danym powiecie czy mieście pieniędzy Komunalna Kasa Oszczędności udziela miejscowej ludności pożyczek na pewien umiarkowany procent. Procent ten jest niezbyt wysoki, gdyż Kasy Komunalne są instytucjami użyteczności publicznej czyli nie pracują dla zysku. Kasy udzielają pożyczek na weksle zaopatrzone przynajmniej w 3 podpisy, na hipoteki nieruchomości miejskich i wiejskich oraz pod zastaw książeczek i papierów wartościowych, posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne). Kasy udzielają również pożyczek samorządom, a część wolnych środków lokują w papierach państwowych. Od innych instytucji oszczędnościowych różnią się Komunalne Kasy Oszczędności przede

wszystkim tym, że są b. ściśle związane z miejscową ludnością, zebrane od tej ludności pieniądze używają na potrzeby kredytowe tejże ludności. A ponieważ są rozrzucone po całej Polsce w liczbie 357 wraz z 87 oddziałami i zakładami zastawniczymi (lombardami), przeto docierają swym wpływem wszędzie, do wszystkich okolic — tam gdzie bank prywatny czy państwowy dotrzeć nie byłby w stanie.

Jak wielkie znaczenie mają dziś Komunalne Kasy Oszczędności w gospodarstwie naszego kraju dowodzi fakt, że na dzień 30.IX.37 r. udzieliły one 663 miliony złotych pożyczek dla rolnictwa, handlu, rzemiosła, wolnych zawodów i pracowników umysłowych i fizycznych. Suma zebranych przez nie wkładów urosła do 762 milionów złotych.

Kasy komunalne są instytucjami społecznymi. Są one zakładami samorządów powiatowych i miejskich. Powiaty i miasta wybierają radę Kasy i komisję rewizyjną spośród czynnika obywatelskiego i członków organów samorządowych. Fachowe kierownictwo Kasy spoczywa w rękach Dyrekcji z dyrektorem zatwierdzanym przez władzę nadzorczą. Tego rodzaju połączenie czynnika fachowego z czynnikiem społecznym zapewnia Kasom sprężystą gospodarkę oraz oparcie i kontrolę miejscowego społeczeństwa w ich pracy nad szerzeniem wśród ludności zmysłu oszczędzania, ułatwianiem jej składania w sposób bezpieczny oszczędności i dostarczeniem jej dogodnego kredytu.

GOSPODARCZE INSTYTUCJE SAMORZĄDOWE.

SAMORZĄDOWY INSTYTUT WYDAWNICZY SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ W WARSZAWIE.

Od kilku lat zawiązały się dwie spółki wydawnicze. Spółka Wydawnicza „Samorząd" sp. z o. o. i Spółka Wydawnicza „Oszczędność" Sp. z o. o.

Spółkę Wydawniczą „Samorząd" sp. z o. o. z kapitałem zakładowym 25.000 zł założyło Biuro Zjazdów Samorządu Ziemskiego w osobie Dyrektora ś. p. Józefa Beka i Zrzeszenie Samorządów Powiatowych z udziałami po 50% każde. Cel spółki: wydawanie organu Rady Zjazdów Samorządu Ziemskiego, tygodnika „Samorząd" jak również wydawnictw książkowych, kalendarza samorządowego, broszur, druków itp.

Spółkę Wydawniczą „Oszczędność" również z kapitałem zakładowym 25.000 zł, założył Związek Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie i Polski Bank Komunalny Sp. Akc. z udziałem 50% każdy. Cel spółki: wydawanie organu Związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie, dwutygodnika „Oszczędność" i wydawnictw książkowych z dziedziny organizacji oszczędności, zagadnień prawnych, skarbowych, dotyczących akcji oszczędnościowej oraz materiałów propagandy oszczędnościowej, jako to — książeczek, broszur, ulotek, wreszcie druków, formularzów, książeczek oszczędnościowych, kartoników, mareczek, następnie ksiąg handlowych i innych materiałów biurowych.

W lipcu roku 1929 zarządy obu spółek postanowiły w celu skoordynowania pokrewnych dziedzin pracy wydawniczej instytucyj samorządowych z dwóch spółek stworzyć jedną. Tak 31.XII.1929 roku powstał „Samorządowy Instytut Wydawniczy", spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie" z kapitałem zakładowym 50.000 zł. Udziałowcami po 12.500 zł każdy, pozostają nadal wspólnicy poprzednich spółek, a mianowicie: Związek Powiatów Rzplitej, Gospodarcze Zrzeszenie Samorządu Terytorialnego, Związek Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie i Polski Bank Komunalny Sp. Akc.

W dniu 31.VII.1935 r. podniesiono kapitał zakładowy, przy czym dotychczasowe udziały po 12.500 zł podzielono na mniejsze po zł 2.500 każdy, a zatem obecny kapitał zakładowy składa się z cześćdziesięciu trzech udziałów na sumę zł

157.500. W dniu 19.XII.1936 r. kapitał zakładowy został podniesiony do 230.000 zł., a ilość udziałów zwiększono do 92.

Obecnie zadaniem spółki jest podejmowanie wydawnictw książkowych, czasopism, roczników, kalendarzy, kalendarzyków itp., wykonywanie wszelkich druków i ksiąg oraz pomocy biurowych.

Samorządowy Instytut Wydawniczy zaopatruje we wszystkie wydawnictwa oraz druki, księgi i pomoce biurowe starostwa, wydziały powiatowe, zarządy miejskie i zarządy gminne oraz wszystkie instytucje samorządowe, jako to: K. K. O., szpitale itp. W tym celu S. I. W. wydaje i rozsyła katalogi druków, ksiąg i pomocy biurowych, organizuje w porozumieniu ze Zw. K. K. O. wszechstronną propagandę oszczędnościową.

Z własnych stałych wydawnictw Samorządowy Instytut Wydawniczy co rok wydaje: Kalendarz Samorządowy i Kalendarz dla Sołtysa, które posiadają już ustaloną opinię niezbędnych w urzędowaniu podręczników wśród działaczy i pracowników samorządowych.

Samorządowy Instytut Wydawniczy posiada własną, dobrze pod względem technicznym zorganizowaną drukarnię.

W roku 1937 zarówno organizacja władz jak pracy Instytutu uległy daleko idącym zmianom, mającym na celu ożywienie i usprawnienie jego działalności.

Zarząd Instytutu jest obecnie jednoosobowy, reprezentowany przez Wiceprezesa Związku Powiatów R. P. p. Edwarda Dunin-Markiewicza.

Dyrektorem Instytutu jest p. Jerzy Strowski.

Redaktorem dwutygodnika „Oszczędność" jest p. Bolesław Obszyński.

Siedziba Instytutu (biuro i drukarnia) mieści się w Warszawie przy ul. Miodowej 6. Tel.: biuro — 5-92 63, drukarnia 6-82-18.

GOSPODARCZE ZRZESZENIE SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.

Spółdzielnia z o. o.

Warszawa, ul. Dobra nr 28, tel. 2-75-30.

„Zrzeszenie" powstało w 1921 r. w pierwotnej swej formie, jako Związek Sejmików, przekształcone następnie w 1923 r. na Zrzeszenie Spółdzielcze Gospodarczo - Inwesty-

cyjne Samorządów Powiatowych z ogr. odp., zaś w roku 1935 zostało przemianowane na Gospodarcze Zrzeszenie Samorządu Terytorialnego, Spółdzielnia z ogr. odpow.

W roku 1936 „Zrzeszenie“ liczyło 101 członków, w czym 93 powiatów, 2 Zarządy miejskie, Związek Międzykomunalny dla budowy i utrzymania Szpitala Psychiatrycznego w Chełmie Lub., Bank Gospodarstwa Krajowego, Polski Bank Komunalny w Warszawie, Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu, Związek Powiatów R. P. oraz Związek Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie.

Udział członkowski wynosi zł 2.000,— oraz 5-ciokrotną odpowiedzialność.

„Zrzeszenie“ prowadzi:

1. Składnicę Sanitarną, zaopatrującą szpitale komunalne we wszelkie urządzenia, leki i środki opatrunkowe.

2. Fabrykę waty opatrunkowej „Valetudo“ w Zapolu (p. Grodziskiem Mazowieckim), gdzie po raz pierwszy w Polsce i w Europie wyprodukowano watę hygroskopijną ze lnu (pakuł lnianych) zakupywanego bezpośrednio od producentów na terenie wileńszczyzny i nowogrodczyzny, w ten sposób „Zrzeszenie“ stara się w swoim zakresie uniezależnić się od obcego surowca (bawełna), poprzeć własne rolnictwo, dążąc do osiągnięcia samowystarczalności. Wata lniana jest już dostarczaną dla potrzeb wojska i szpitali, oraz weszła na rynek prywatny na początku roku 1933.

3. Kamieniołomy granitowe w Klesowie i Wyrach na Wołyniu, dostarczają instytucjom państwowym i samorządowym wszystkie materiały brukarskie do budowy dróg. Kamieniołomy w Wyrach dostarczają z granitu drobnoziarnistego czarnego w doskonałych gatunkach kostkę, półkostkę i tzw. formaki, zaś kamieniołomy w Klesowie dostarczają z granitu różowego brukowiec, półkostkę i tłuczeń.

4. Laboratorium Chemiczno-Farmaceutyczne w Warszawie dla wyrobu maści, proszków oraz tinktur.

5. Dział Gospodarczy dostarcza maszyny do budowy dóg, środki lokomocji, materiały budowlane, węgiel itp.

Władze „Zrzeszenia“ stanowią:

Rada Nadzorcza:

Prezes — Korsak Władysław — Wiceminister Spraw Wewnętrznych.

Wiceprezes — Gajewski Wacław — Dyrektor Izby Skarbowej w Wilnie.

Członkowie:
Grela Franciszek — Dyrektor Związku Powiatów.
Kowalski Edward — Starosta w Sarnach.
Marek Stanisław — Starosta w Hrubieszowie.
Płachta Jan — Starosta w Złoczowie.
Szarzyński Dymitr — Dyrektor Polskiego Banku Komunalnego.
Wasiak Stanisław — Prezydent m. Płocka.
Wasserab Zygmunt — Dyr. Banku Gospod. Krajowego.
Trzciński Aleksander — Naczelnik Wydz. Samorz. Urz. Wojew. w Poznaniu.

Zarząd:

Prezes: Józef Ołpiński — Wiceprezydent m. st. Warszawy.
Wiceprezes: Edward Dunin-Markiewicz — Dyrektor Polskiego Banku Komunalnego.

Członkowie:
Józef Rożkowski — Dyrektor Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie.
Dr Henryk Le Brun — Dyrektor „Zrzeszenia".

ZWIĄZEK GOSPODARCZY ZAKŁADÓW GAZOWYCH, WODOCIĄGOWYCH I KANALIZACYJNYCH W POLSCE.

Warszawa, ul. Jasna 1 m. 13, tel. 284-27.
Adres telegr. „Gazwod".

1) **Cel i zadania Związku:** Założony w r. 1922. Celem Związku jest popieranie i regulowanie spraw gospodarczych i technicznych gazowni, zakładów wodociągowych, kanalizacyjnych i pokrewnych oraz reprezentacja i obrona interesów tych gałęzi gospodarki komunalnej, prowadzenie statystyki i wydawnictw oraz inicjatywa i pomoc w zakładaniu nowych przedsiębiorstw tego rodzaju. Związek współpracuje z Władzami państwowymi i samorządowymi w zakresie administracyjno - prawnym, deleguje swych przedstawicieli i rzeczoznawców do instytucyj rządowych, samorządowych i społecznych oraz do sądów, udziela porad prawnych i technicznych, urządza zjazdy doroczne i konferencje tyczące się zakładów użyteczności publicznej, wreszcie udziela pomocy

w sprawach handlowych, zakupach itd. Poza tym Związek utrzymuje stały kontakt z pokrewnymi instytucjami zagranicznymi.

Terenem działalności Związku jest cała Rzeczpospolita.

2) **Członkami Związku** mogą być Zakłady Gazowe, Wodociągowe i Kanalizacyjne, w osobach swych przedstawicieli prawnych, miasta posiadające te zakłady oraz mające zamiar budować je, dalej wszystkie miejscowości zaopatrywane w gaz i wodę przez gazownie czy wodociągi dalekosiężne. Członkowie opłacają składki zależne od ilości wyprodukowanego gazu lub wody. Członków przyjmuje Zarząd.

3) **Organizacja Związku.** Władzami Związku są: Walne Zgromadzenie, Zarząd, oraz Komisja Rewizyjna. Walne Zgromadzenia odbywają się co roku połączone ze Zjazdem Gazowników i Wodociągowców Polskich.

Zarząd składa się z 12-tu członków. Przewodniczący Zarządu jest Prezesem Związku. Związek prowadzi swe biuro na którego czele stoi Dyrektor Związku.

Organem Związku jest czasopismo „Gaz, Woda“, i Technika Sanitarna“, redakcja Kraków, Gazownia Miejska.

Do Związku należy obecnie 54 zakłady gazowe i 32 zakłady wodociągowe.

4) **Skład osobowy** na rok 1937/38, wybrany na Walnym Zgromadzeniu w Grudziądzu w dn. 22.VI.1937 r.

Prezydium:

Prezes: Inż. Antoni Dziurzyński, dyrektor Gazowni Miejskiej w Poznaniu.

Wiceprezesi: Inż. Włodzimierz Rabczewski, dyrektor Wodociągów i Kanalizacji m. st. Warszawy,

Dr. Inż. Błażej Roga, dyrektor Gazowni Miejskiej m. st. Warszawy,

Dr Tadeusz Orzelski, dyrektor Wodociągów i Kanalizacji stoł. król. m. Krakowa,

Inż. Bolesław Dalbor, dyrektor Królewskohuckiej Gazowni Sp. Akc. w Chorzowie.

Dyrektor Związku — Inż. Techn. Michał Łopuszański.

BETONIARNIE SAMORZĄDOWE.

W roku 1937 mieliśmy w Polsce około 1800 betoniarni (w tym ok. 300 rządowych i samorządowych), które zużyły w tym roku około 200.000 ton cementu, wykonawszy milion sztuk rur betonowych, 50 milionów dachówek cementowych, kilka milionów płyt chodnikowych itd. Jest to więc cyfrowo wielka gałąź naszego przemysłu, szczególnie w zakresie inwestycyj miejskich.

Jest jednak jeszcze druga przyczyna, która sprawia, że betoniarstwo jest znacznie ważniejszym zagadnieniem, niżby to mu przypadało z racji jego cyfrowego udziału w całości budownictwa lub gospodarki miejskiej. Oto wyroby betonowe są podstawowymi elementami inwestycyj kulturalnych w miastach, najbardziej rzucającymi się w oczy ich mieszkańcom.

Inwestycje te, znacznie ożywione w ubiegłym roku po kilku latach kryzysowego zastoju, wzrosną bez wątpienia jeszcze silniej w latach następnych, szczególnie w okręgach przemysłowych, gdzie wzmożenie się produkcji fabryk przyczyni się do bogacenia mieszkańców tych okolic. To samo ożywienie występuje w okręgach przemysłu wojennego i powstawania nowych zakładów, opartych na sile wodnej i gazie ziemnym. Odpowiednie więc przygotowanie się betoniarni na wzrost zapotrzebowania powinno się mieć poważnie na uwadze.

Równoległym czynnikiem, sprzyjającym rozwojowi betoniarstwa, jest dojrzewająca świadomość władz, że betoniarstwo jest doskonałą formą zatrudnienia bezrobotnych, których wielka liczba niestety, jeszcze długo będzie obciążać nasz bilans gospodarczy i zmuszać nas do szukania form produkcji, które na jednostkę wymagają jak największej ilości godzin pracy. Beton ma właśnie to do siebie, że mimo konieczności zatrudnienia stosunkowo dużej ilości rąk roboczych, da się doprowadzić produkcję do względnie wysokiego poziomu. Ta właśnie zasada zatrudnienia dużej ilości robotników, przy jednoczesnym dobrym wykonaniu wyrobu, nie tylko da się utrzymać w betoniarstwie, ale co więcej powinna ona nam przyświecać przy organizowaniu betoniarni.

Ostatnim zagadnieniem gospodarczym przy betoniarstwie jest sprawa surowców betonu, tj. cementu i kruszywa. Oba są pochodzenia czysto krajowego i przy ich produkcji pracuje wyłącznie polski robotnik. Również narzędzia i maszyny, niezbędne do urządzenia betoniarni, są już dziś wyłącznie produkowane w kraju. Przy cemencie ważną rolę odgrywa poza tym jego wysoki gatunek, przewyższający tego rodzaju cementy zagraniczne oraz niska cena, utrzymująca

się od pewnego czasu na niezmienionym mniej więcej poziomie i nie mająca tendencji wzrostu, w przeciwieństwie do innych materiałów jak drzewo i żelazo, których podrożenie otwiera dla betonu nowe możliwości stosowania.

Kruszywo, stanowiące w betonie największą jego objętość, a czasem i koszt, jest prawie wszędzie na miejscu, lub w niedalekiej odległości. Można znacznie zmniejszyć jego cenę jeżeli betoniarnia będzie posiadać własną piaskownie i żwirownię, a nawet kamieniołom. W pewnych wypadkach da się zastosować dostawę kruszywa jako pracę szarwarkową. Zawsze jednak zużycie kruszywa do betonu przez zmianę jego postaci z bezużytecznego złoża na prazujący w betonie składnik, stanowi z punktu widzenia gospodarczego prawie tak ważny akt tworzenia nowych dóbr społecznych, jak np. wydobycie rudy i przemiana jej w hucie na wartościowy metal. Jest tu tylko ta duża różnica, że przy betonie surowiec jest we wszystkich okolicach kraju, a wciągnięcie go w obrót gospodarczy odbywa się stosunkowo bardzo małym wysiłkiem i nieznacznym kapitałem zakładowym betoniarni.

Bezpłatnych porad w sprawie stosowania betonu udziela Związek Fabryk Cementu, ul. Czackiego 1, tel. 517-85.

ZWIĄZKI PRACOWNIKÓW SAMORZĄDOWYCH.

a) Centralne.

ZRZESZENIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH PRACOWNIKÓW MIEJSKICH.

Warszawa, ul. Podwale 10 m. 3. Tel.: 649-51.

Zrzeszenie ma na celu:

a) zjednoczenie organizacji pracowników miejskich istniejących bądź nowopowstających na terenie Rzeczypospolitej Polskiej do wspólnej obrony moralnych, kulturalnych i materialnych interesów członków, oraz reprezentację nazewnątrz wobec władz państwowych, samorządowych i instytucyj społecznych;

b) badanie warunków pracy, wynagrodzenia i zabezpieczenia oraz podejmowanie w związku z tym zgodnym z prawem akcyj;

c) krzewienie poczucia godności i solidarności zawodowej i koleżeńskiej, oraz karności organizacyjnej i poczucia obywatelskiego i społecznego:

d) rozwój życia kulturalno - oświatowego, towarzyskiego i sportowego;

e) organizowanie pomocy prawnej członków, instytucyj samopomocy koleżeńskiej oraz pośrednictwa pracy.

Zrzeszenie powstało w miejsce Związku Zawodowego Pracowników Miejskich Rz. P., którego oddziały i koła przekształcają się na samoistne Związki, posiadające osobowość prawną, łącznie zaś stanowią Zrzeszenie Związków Zawodowych Pracowników Miejskich Rz. P.

Władzami Zrzeszenia są: Walny Zjazd Delegatów, Zarząd Główny, Prezydium, Komisja Rewizyjna i Sąd Odwoławczy.

Prezydium Zrzeszenia stanowią pp.: Dr Józef Baryszewski — prezes Zrzeszenia, W. Gaertner (Poznań) i M. Pawluk (Lwów) — wiceprezesi, F. Jarzębowski — sekretarz generalny, J. Dymmel — skarbnik oraz Cz. Bertman, J. Wiener (Pruszków) i R. Nahorski (Wilno) — członkowie Prezydium.

W skład Komisji Rewizyjnej wchodzą pp.: Wacław Altrich Konopka (Warszawa), Adam Piłsudski (Wilno), Stanisław Kraus (Lwów) i Oskar Pohlmann (Poznań).

Sąd Odwoławczy stanowią pp.: Edward Korb, inż. Jerzy Wojciechowski, Feliks Okołowicz, dr. Ludwik Gout, Witold Urbanowski.

Mandat dyrektora Zrzeszenia piastuje p. Zenobiusz Duda.

Zrzeszenie liczy 14.173 członków.

Zrzeszenie wydaje dwutygodnik p. n. „Pracownik Miejski".

ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO R. P.

Warszaw, Al. Jerozolimskie 85, dom własny.

Telefony: 726-18, 726-19, 726-20, 726-21, 726-22, 726-23, 726-03.

Władze Związku.

Związek Zawodowy Pracowników Samorządu Tterytorialnego R. P. istnieje od roku 1918. Członkami Związku są pracownicy samorządu gminnego, powiatowego i mniej-

szych miast. Związek liczy 232 oddziałów powiatowych, obejmując zasięgiem swej działalności cały kraj.

Statutowe zadania Związku są następujące:

a) obrona praw i interesów członków Związku,

b) praca nad podniesieniem ich wykształcenia zawodowego i poziomu społecznego i kulturalnego oraz nad rozbudzeniem aktywności w dziedzinie pracy społecznej na terenie wiejskim,

c) organizowanie samopomocy koleżeńskiej.

Zadania wyżej wymienione Związek realizuje przez:

udział w pracach ustawodawczych, ze szczególnym uwzględnieniem ustawodawstwa samorządowego i pracowniczego,

udział w pracach wielu instytucyj i organizacyj ogólnopolskich,

organizowanie i kierownictwo pracą Oddziałów powiatowych,

wydawanie wydawnictw fachowych z dziedziny samorządu, skarbowości, prawa, rachunkowości, biurowości, organizacji i prowadzenia gminnych kas pożyczkowo - oszczędnościowych,

współdziałanie w rozwoju wiedzy samorządowej w Polsce, przez propagowanie i popieranie akcji dokształcania zawodowego pracowników samorządowych przez Instytut Komunalny w Warszawie,

udział w organizowaniu doraźnych lokalnych kursów dokształcajacych oraz organizowanie powiatowych zebrań referatowych dla omawiania zagadnień samorządowych i organizacji pracy biur urzędów gminnych,

prowadzenie pracy społecznej ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb społecznych wsi,

współdziałanie w usprawnieniu pracy w urzędach samorządowych,

udzielanie porad prawnych zarówno w sprawach pracowniczych, jak i w sprawach związanych z czynnościami służbowymi pracownika samorządowego,

udzielanie pomocy materialnej wdowom i sierotom po zmarłych członkach Związku,

udział w pracach Rady Naczelnej Związku pracowników samorządowych oraz współdziałanie z innymi organizacjami zawodowymi,

organizowanie instytucji samopomocy, jak Fundusz Wypłat Pośmiertnych, istniejących przy Centralnym Zarządzie i Kas Samopomocy Koleżeńskiej, istniejące już w kilkudziesięciu powiatach,

prowadzenie biura pośrednictwa pracy, dla umożliwienia samorządom pozyskania do pracy wykwalifikowanych pracowników,

wydawanie dwutygodnika „Pracownik Samorządowy“,

ułatwianie członkom Związku studiowania na kursach, przez zorganizowanie dla nich taniej bursy w domu związkowym.

Ponadto Związek prowadzi składnicę ksiąg i druków, dla potrzeb samorządów i innych instytucyj.

Związek posiada własny 6-ciopiętrowy gmach, przy Al. Jerozolimskiej 85 w Warszawie.

W domu mieszczą się biura Związku, Składnica, Zakłady drukarskie. Dwa i pół piętra zajmuje bursa dla studentów, dzieci członków Związku i dla słuchaczów kursu — pracowników samorządowych. Dwa inne piętra zajmują naukowe instytucje samorządowe.

Władze Związku.

1. Walne Zgromadzenie Delegatów po 2 — 3 z każdego powiatu.

2. Centralny Zarząd, składający się z 12 osób wybieranych na 2 lata.

Skład Centralnego Zarządu na rok 1937/38 jest następujący:

Prezes — Franciszek Filipski, burmistrz m. Skieniewic,

Wiceprezes — Michał Michalski, sekretarz Wydziału Pow. w Busku-Zdroju.

Sekretarz — Jan Puścion, sekretarz gm. Baranowo, pow. przasnyskiego.

Członkowie: poseł Antoni Pacholczyk — dyrektor Związku,

Józef Bakaj, sekretarz gminny pow. kołomyjskiego,

Jan Gromowicz, inspektor samorządu gminnego pow. sokólskiego,

Antoni Kaczyński, sekretarz gm. Lubola, pow. tureckiego,

Franciszek Sauszek, wójt gminy Czerwonak, pow. poznańskiego,

Grzegorz Mazur, sekr. zarz. powiat. pow. tarnopolskiego,

Władysław Witkowski, sekr. zarządu miejskiego w wojew. pomorskim.

Komisja Rewizyjna: Bolesław Grzeszczak, Bronisław Imiołczyk, Wincenty Dziekan i Feliks Turczyński.

ZWIĄZEK STOWARZYSZEŃ PRACOWNIKÓW SAMORZĄDU WOJEWÓDZKIEGO.

Stow. zarej. w Poznaniu.

Aleja Marcinkowskiego nr 29.

Właściwy początek Związku datuje się od czerwca 1928 r. (do marca 1931 działał jako Komitet Porozumiewawczy) i obejmował on w pierwszym okresie wyłącznie stowarzyszenia urzędników samorządu wojewódzkiego. Obecnie na podstawie nowego statutu, zatwierdzonego pismem Urzędu Wojewódzkiego Poznańskiego z dnia 8 lipca 1935 r. nr B. P. V 1a/759/34, członkami Związku mogą być także stowarzyszenia pracowników samorządowych instytucyj prawa publicznego, obejmujących swą działalnością obszar najmniej jednego województwa.

W skład Związku wchodzą następujące organizacje:

1) Stowarzyszenie Urzędników Poznańskiego Samorządu Wojewódzkiego T. zap. w Poznaniu.

2) Stowarzyszenie Pracowników Pomorskiego Samorządu Wojewódzkiego w Toruniu.

3) Zrzeszenie Urzędników Wielkopolskiej Izby Rolniczej stow. zarejestr. w Poznaniu.

4) Stowarzyszenie Pracowników Pomorskiej Izby Rolniczej w Toruniu.

Związek jest od chwili powstania członkiem Rady Naczelnej Związków Pracowników Samorządowych R. P. w Warszawie i należy tym samym bezpośrednio do Centralnej Rady Pracowniczej.

Zadaniem Związku jest obrona interesów zawodowych członków stowarzyszeń w Związku zrzeszonych, współpraca z innymi związkami zawodowymi o celach pokrewnych, doskonalenie zawodowe i obywatelskie urzędników, krzewienie idei samorządowej i dążenie do doskonalenia ustroju samorządowego, organizowanie samopomocy gospodarczej itd.

Związek liczy około 2.500 członków. Siedziba Związku znajduje się w Poznaniu. Aleje Marcinkowskiego nr 29 (gmach Starostwa Krajowego).

Skład Zarządu Związku na rok 1936 jest następujący:

pp. Bogdan Bederski — prezes,
Jan Miaskowski — wiceprezes,
inż. Zdzisław Mann — wiceprezes,
Jan Zgórecki — sekretarz,
inż. Stanisław Manthey,
Maksymilian Matowski — zastępca sekretarza,
Antoni Małecki — skarbnik,
Antoni Labijak — zastępca skarbnika.

Komisję Rewizyjną tworzą pp. Stefan Sobociński, Florian Mielczarek, Tadeusz Ciomborowski; zastępcy pp. Ludwik Olszewski, Stanisław Górski i Apolinary Gładyszewski.

STOWARZYSZENIE URZĘDNIKÓW POZNAŃSKIEGO SAMORZĄDU WOJEWÓDZKIEGO

TOW. ZAP. W POZNANIU.

Al. Marcinkowskiego nr 29.

Stowarzyszenie istnieje od września 1920 r., zrzeszając urzędników i funkcjonariuszów Poznańskiego Wojewódzkiego Związku Komunalnego, tak administracji centralnej, jak i zakładów, instytucyj oraz przedsiębiorstw bezpośrednio mu podległych oraz Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych. Stowarzyszenie należy do Związku Organizacyj Pracowników Samorządu Wojewódzkiego w Poznaniu.

Zadaniem Stowarzyszenia jest:

a) urządzanie zebrań, wykładów, odczytów itp. w sprawach zawodowych,

b) praca na polu kulturalno-oświatowym i sportowym oraz udział w obchodach i uroczystościach narodowych i społecznych względnie ich urządzanie,

c) tworzenie i prowadzenie instytucyj samopomocowych,

d) urządzanie zebrań towarzyskich, zabaw i wycieczek,

e) łączenie się z bratnimi organizacjami urzędników i funkcjonariuszów samorządowych celem popierania obopólnych pokrewnych interesów.

Dla zrealizowania powyższych celów posiada Stowarzyszenie Komisję Gospodarczą (dla zaopatrzenia członków w różnego rodzaju artykuły pierwszej potrzeby na dogodnych warunkach spłaty), Fundusz Pożyczkowy im. Ludwika Begalego, Sekcję Sportową (oddziały piłki nożnej, tennisowy, szachowy, strzelecki itd.), Komisję Kulturalno - Oświatową. Komisję dla zabaw i wycieczek oraz różne specjalne komisje fachowe.

Stowarzyszenie liczy 1454 członków. Siedziba Stowarzyszenia znajduje się w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 29 (gmach Starostwa Krajowego).

Skład osobowy Zarządu Stowarzyszenia oraz komisyj Rywizyjnej i Rozjemczej przedstawia się następująco:

a) Zarząd,

1) Małecki Antoni — prezes.

2) Labijak Antoni — wiceprezes I.

3) Zgórecki Jan — wiceprezes II.
4) Jakubowski Stanisław — sekretarz.
5) Neyman Zdzisław — zastępca sekretarza.
6) Olszewski Ludwik — skarbnik.
7) Cichowicz Roman — zastępca skarbnika.
8) Pytliński Stanisław — bibliotekarz.
9) Plenzlerówna Helena — zastępca bibliotekarza.
10) Żychski Antoni — syndyk.
11) Werc Stanisław — ławnik.
12) Bartkowiak Antoni — ławnik.
13) dr Buxakowski Aleksander — ławnik.
14) dr Falicki Kazimierz — ławnik.
15) Purczyński Józef — ławnik.

b) **Komisja Rewizyjna:**
1) Zysnarski Kazimierz — przewodniczący.
2) Kortlyewicz Wiktor — zastępca przewodniczącego.
3) Pieczyński Henryk — sekretarz.
4) Niedbała Józef — członek.
5) Wytrzyszczak Marcin — członek.

c) **Komisja Rozjemcza:**
1) mgr Jaxy Aloizy — przewodniczący.
2) ksiądz radca Sulek Bolesław — zastępca przewodn.
3) Gładyszewski Apolinary — sekretarz.
4) mgr Kolipiński Juliusz — członek.

STOWARZYSZENIE URZĘDNIKÓW POMORSKIEGO SAMORZĄDU WOJEWÓDZKIEGO W TORUNIU.

Stowarzyszenie założono w roku 1926 a od 8.III.1931 r. należy do Związku Organizacyj Pracowników Samorządu Wojewódzkiego w Poznaniu.

Zadaniem Stowarzyszenia jest:

a) urządzanie zebrań, wykładów, odczytów, wycieczek itp.,

b obrona interesów zawodowych członków,

c) tworzenie instytucyj samopomocowych.

Stowarzyszenie zrzesza przeszło 600 członków. Siedzibą Stowarzyszenia jest Toruń (Starostwo Krajowe), ul. Mostowa nr 11.

W skład Zarządu Stowarzyszenia wybranego w r. 1934 wchodzą:

pp. Miąskowski Jan — prezes,
Stempa Franciszek — wiceprezes,
Matowski Maksymilian — sekretarz,
Mielcarek Florian — zast. sekretarza i bibliotekarz,
Probucki Ignacy — skarbnik,
Mgr Konkolewski — syndyk.

Komisję Rewizyjną tworzą: pp. Jagła, Górski i Biała.

Komisję Rozjemczą stanowią: Szczepanowska, Czabański i Miąskowski.

PERIODYCZNE PISMA SAMORZĄDOWE OGóLNE

„SAMORZĄD“.

Tygodnik, organ Związku Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej, poświęcony sprawom samorządu terytorialnego.

Wychodzi pod redakcją dyrektora Związku Powiatów Franciszka Greli.

Wydawca — Związek Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Marszałkowaska 81-a. Tel. 9-66-06 i 9-61-92.

„SAMORZĄD TERYTORIALNY“.

Kwartalnik — poświęcony teorii i życiu samorządu terytorialnego.

Wychodzi pod redakcją D-ra M. Jaroszyńskiego.

Wydawca — Związek Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej.

Redakcja: Warszawa, Marszałkowska 81-a. Tel. 9-66-06 i 9-61-92.

„SAMORZĄD MIEJSKI“.

Dwutygodnik — organ Związku Miast Polskich, poświęcony sprawom samorządu miast.

Wychodzi pod redakcją M. Porowskiego.

Wydawca: Związek Miast Polskich.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Zgoda 10, tel. 6-12-73.

„GŁOS GMINY WIEJSKIEJ I GROMADY".

Dwutygodnik — organ Związku Gmin Wiejskich, poświęcony sprawom samorządu gminnego.

Wychodzi pod redakcją D-ra Karola Polakiewicza.

Wydawca: Związek Gmin Wiejskich w Polsce.

Redakcja i Administracja: **Warszawa**, Żulińskiego 9 m. 6. Tel. 9-03-28.

„PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY".

Miesięcznik.

Wychodzi pod redakcją Ludwika Osieckiego przy współudziale Komitetu Redakcyjnego.

Wydawca: Instytut Administracyjno - Gospodarczy w Krakowie.

Redakcja i Administracja: **Kraków**, Kapucyńska 2.

„PRACOWNIK MIEJSKI".

Dwutygodnik — organ Zrzeszenia Związków Zawodowych Pracowników Miejskich R. P.

Wychodzi pod redakcją Jerzego Szyszko Bohusza.

Wydawca: Zrzeszenie Związków Zawodowych Pracowników Miejskich R. P.

Redakcja i Administracja: **Warszawa**, Podwale 10. Tel. 6-49-51.

„PRACOWNIK SAMORZĄDOWY".

Dwutygodnik — poświęcony sprawom pracowników samorządu terytorialnego.

Wychodzi pod redakcją Antoniego Pacholczyka.

Wydawca: Związek Zaw. Pracown. Samorz. Terytorialn.

Redakcja i Administracja: **Warszawa**, Aleje Jerozolimskie 85.

„ORĘDOWNIK SAMORZĄDU".

Dwutygodnik — organ Związku Gmin Województwa Śląskiego.

Redakcja i Administracja: **Katowice**, ul. Pocztowa 7/11.

„OSZCZĘDNOŚĆ".

Dwutygodnik — poświęcony sprawom organizacji oszczędności w Polsce oraz sprawom komunalnych kas oszczędności.

Redaktor B. Obszyński.
Wydawca: Samorządowy Instytut Wydawniczy sp. z o. o. w Warszawie.
Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Moniuszki 1a, tel. 592-63.

„CZASOPISMO KAS OSZCZĘDNOŚCI".

Miesięcznik — poświęcony sprawom komunalnych kas oszczędności w b. dzielnicy pruskiej.
Wychodzi pod redakcją K. Słomskiego.
Wydawca: Komunalny Związek Kredytowy w Poznaniu.
Redakcja i Administracja: Poznań, ul. 27 Grudnia nr 8. Tel. 21-07.

„KWARTALNIK KAS OSZCZĘDNOŚCI".

Kwartalnik — poświęcony sprawom komunalnych kas oszczędności.
Wychodzi pod redakcją Komitetu Redakcyjnego.
Wydawca: Związek Komunalnych Kas Oszczędności we Lwowie.
Redakcja i Administracja: Lwów, ul. Wałowa 9.

„GAZETA ADMINISTRACJI I POLICJI PAŃSTWOWEJ".

Dwutygodnik — poświęcony zagadnieniom administracji państwowej i samorządowej oraz policji państwowej.
Redaktor Franciszek Kaufman.
Wydawca: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.
Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Trębacka 11. Tel.: Redakcji 606-17, Administracji 606-14.

INSTYTUCJE SAMORZĄDU GOSPODARCZEGO.

IZBY ROLNICZE.

Białostocka Izba Rolnicza — Białystok, ul. Sienkiewicza 12a.
Kielecka Izba Rolnicza — Kielce, ul. Sienkiewicza 47.
Krakowska Izba Rolnicza — Kraków, Plac Szczepański 8.
Lubelska Izba Rolnicza — Lublin, ul. 3-go Maja 20.
Lwowska Izba Rolnicza — Lwów, ul. Kopernika 20.
Łódzka Izba Rolnicza — Łódź, ul. Piotrkowska 96.
Poleska Izba Rolnicza — Brześć n. B., ul. B. Pierackiego 19.
Pomorska Izba Rolnicza — Toruń, ul. Sienkiewicza 10.
Warszawska Izba Rolnicza — Warszawa, ul. Kopernika 30.
Wielkopolska Izba Rolnicza — Poznań, ul. Mickiewicza 33.
Wileńska Izba Rolnicza — Wilno, ul. Jagiellońska 5.
Wołyńska Izba Rolnicza — Łuck, ul. Mickiewicza 1.

*

Związek Izb i Organizacyj Rolniczych — Warszawa, ul. Kopernika 30.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie — ul. Wiejska 10, tel. centrala 5-51-07.
Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi — Aleja Tadeusza Kościuszki 4, tel. centrala 181-04.
Izba Przemysłowo-Handlowa w Sosnowcu — ul. 3-go Maja nr 22a, tel. 9-21.
Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie — ul. Okopowa 7, tel. 16-89.
Izba Przemysłowo-Handlowa w Wilnie — ul. Mickiewicza 32, tel. 65.
Izba Przemysłowo-Handlowa w Krakowie — ul. Długa 1.
Izba Przemysłowo-Handlowa we Lwowie — ul. Akademicka 17.
Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu — ul. Mickiewicza nr 31, tel. 68-12.
Izba Przemysłowo-Handlowa w Gdyni — ul. Świętojańska, tel. 12-28.
Izba Przemysłowo-Handlowa w Katowicach — Plac Wolności nr 8, tel. 2-37.

Wszystkie izby przemysłowo-handlowe w Polsce tworzą na zasadzie dobrowolnego zrzeszenia Związek Izb Przemysłowo-Handlowych R. P. Organem wykonawczym Związku i re-

prezentacyjnym jest co rok obierana Izba Urzędująca. Od chwili powołania Związku funkcje Izby Urzędującej pełni stale Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie.

IZBY RZEMIEŚLNICZE.

Związek Izb Rzemieślniczych R. P. — Warszawa, ul. Mazowiecka 1.
Izba Rzemieślnicza w Warszawie — ul. Królewska 23, tel. 2-51-31.
Izba Rzemieślnicza w Białymstoku — ul. Kilińskiego 23.
" " w Kielcach — ul. Wspólna 3.
" " w Krakowie — ul. Św. Anny 9.
" " w Lublinie — ul. Królewska 11.
" " we Lwowie — ul. Jagiellońska 1.
" " w Łodzi — ul. Ewangelicka 18.
" " w Nowogródku — ul. J. Piłsudskiego 6.
" " w Brześciu n. B. — Pl. J. Piłsudskiego 13.
" " w Grudziądzu — ul. Groblowa 27/29.
" " w Poznaniu — Wały Zygmunta Augusta 15.
" " w Stanisławowie — ul. Sapieżyńska 18.
" " w Katowicach — ul. Stawowa 10.
" " w Tarnopolu — ul. Mickiewicza 45.
" " w Łucku — ul. J. Piłsudskiego.
" " we Włocławku — ul. Kaliska 1.
" " w Wilnie — ul. Mickiewicza 23.

CENTRALNE INSTYTUCJE SPOŁECZNE O ZNACZENIU OGÓLNYM ORAZ SZCZEGÓLNIE ZWIĄZANE DZIAŁALNOŚCIĄ Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM[1].

A. INSTYTUCJE O CHARAKTERZE OGÓLNO-SPOŁECZNYM.

Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej (L. O. P. P.).

Warszawa, ul. Wierzbowa 9. Tel. 5-62-20.

Cele: a) popieranie rozwoju lotnictwa polskiego, b) badanie środków obrony chemicznej, c) przygotowanie ludności cywilnej do obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej.
Organ prasowy: „Lot OPLG. polski“ — dwutygodnik.
„Biuletyn Przeciwgazowy L. O. P. P.“ — miesięcznik.

Liga Morska i Kolonialna.

Warszawa, Widok 19. Tel. 5-33-90.

Cele: Obrona spraw morza polskiego oraz zagadnień polskiej emigracji w krajach zamorskich już istniejącej oraz mającej się rozwijać w przyszłości. Praca prowadzona jest w 3 wydziałach: 1) Wydział Morski, 2) Wydział Żeglugi Śródlądowej, 3) Wydział Kolonialny.
Organ prasowy: „Morze“ — miesięcznik. Warszawa, Widok nr 10.

Polski Czerwony Krzyż.

Warszawa, Smolna 6. Tel. 5-94-99.

Cel: Akcja samarytańsko - ratunkowa podczas pokoju oraz akcja sanitarna podczas wojny.
Organ prasowy: „Polski Czerwony Krzyż“ — miesięcznik. Warszawa, Smolna 6.

---

[1]) Wykaz obejmuje jedynie główniejsze stowarzyszenia mające bezpośrednią lub pośrednią styczność z działalnością samorządu terytorialnego. W wypadkach, gdy z nazwy stowarzyszenia nie wynika rodzaj jego działalności, podano zwięźle cele niektórych stowarzyszeń.

Polski Biały Krzyż.
Warszawa, Jerozolimska 24. Tel. 5-85-54.

Cele: Opieka nad polskim żołnierzem i uświadamianie państwowo - obywatelskie.

Związek Strzelecki.
Zarząd i Komenda Główna, Warszawa, Myśliwiecka 3.
Tel. 9-90-81.

Cele: Przysposobienie wojskowe i wychowanie fizyczne, prace kulturalno-oświatowe, wychowanie obywatelskie i przysposobienie rolnicze. Skupia młodzież przedpoborową, pozaszkolną — zarówno męską jak i żeńską.
Organ prasowy: „Strzelec“ tygodnik, Warszawa, Długa 50.

Związek Harcerstwa Polskiego.
Warszawa, Piusa XI nr 8. Tel. 9-83-25.

Cele: Wychowanie młodzieży przy współdziałaniu ze szkołą i domem oraz wychowanie fizyczne i przysposobienie wojskowe.
Organ prasowy: „Harcmistrz“ miesięcznik i „Skrzydła“ miesięcznik, „Wiadomości urzędowe“, „Harcerstwo“.

Związek Straży Pożarnych Rzplitej Polskiej.
Warszawa, Poznańska 11. Tel. 8-80-71.

Organ prasowy: „Przegląd Pożarniczy“ miesięcznik, „Gazeta Strażacka“ tygodnik.

Towarzystwo Popierania Budowy Szkół Powszechnych.
Warszawa, Hoża 88. Tel. 7-01-38.

Cele: Zabieganie o fundusze na budownictwo szkolne.

B. INSTYTUCJE OŚWIATOWO - KULTURALNE.

Polska Macierz Szkolna.
Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Tel. 6-92-23.

Towarzystwo Szkoły Ludowej.
Kraków, Św. Anny 5.

Organ prasowy: „Przewodnik Oświatowy“. Kraków, ul. Św. Anny 5.

Polskie Towarzystwo Krajoznawcze.
Warszawa, Nowy Świat nr 19. Tel. 6-42-50.

Organ prasowy: „Ziemia“ — miesięcznik.

Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego.
Warszawa, Czerwonego Krzyża 20. Tel. 5-95-03.

Powszechna Uczelnia Korespondencyjna.
Warszawa, Mokotowska 19 m. 6.

Towarzystwo Bibliotek Publicznych.
Warszawa, Mariensztadt 3. Tel. 6-61-54.

Towarzystwo Czytelni Ludowych.
Poznań, Św. Marcina 37 i Pl. Wolności 18.

Instytut Oświaty Dorosłych.
Warszawa, Reja 9, dom Zrzeszenia Organizacyj Oświatowo-Kulturalnych. Tel. 8-73-08.

Instytut Oświaty i Kultury im. Staszica.
Warszawa, Szopena 16 m. 20. Tel. 8-93-50.

Związek Teatrów Ludowych.
Warszawa, Kopernika 30. Tel. 5-25-49.

Organ prasowy: „Teatr ludowy“ dodatek do „Siewu“, Warszawa, Kopernika 30.

Centralny Komitet do spraw młodzieży wiejskiej.
Warszawa, Kopernika 30. Tel. 5-85-65.

C. ORGANIZACJE MŁODZIEŻY.

Centralny Związek Młodej Wsi.
Warszawa, Kopernika 30. Tel. 2-36-40.

Organ prasowy: „Siew Młodej Wsi“, Warszawa, Kopernika 30, „Przodownik Wiejski“ miesięcznik.

Związek Młodzieży Wiejskiej Rzplitej Polskiej „Wici“.
Warszawa, Chmielna 110.

Organ prasowy: „Wici“, Warszawa, Chmielna 110.

Związek Strzelecki.
Warszawa, Myśliwiecka 3/5.

Organizacja Młodzieży Pracującej.
Warszawa, Nowy Świat 21. Tel. 5-80-03.

Małopolski Związek Młodzieży Ludowej.
Kraków, Zacisze 14.

Wołyński Związek Młodzieży Ludowej.
Łuck, Mickiewicza 1 m. 3.

Katolicki Związek Młodzieży Wiejskiej.
Poznań, Pocztowa 15.

Katolicki Związek Młodzieży żeńskiej.
Poznań, Pocztowa 15.

D. INSTYTUCJE SPOŁECZNO - OPIEKUŃCZE.

Polski Komitet Opieki nad Dzieckiem.
Warszawa, Czerniakowska 131. Tel. 9-49-44.

Organ prasowy: „Życie Dziecka“ — miesięcznik. Warszawa, Litewska 16.

Polskie Towarzystwo Walki z Alkoholizmem „Trzeźwość“.
Warszawa, Stare Miasto 38. Tel. 5-11-07.

Organ prasowy: „Trzeźwość“, Warszawa, Fałata 4 m. 1.

Towarzystwo Ogródków Działkowych.
Warszawa, Kopernika 30. Tel. 225-84.

Towarzystwo Przyjaciół Młodzieży Akademickiej.
Warszawa, Polna 50. Tel. 8-74-04.

Towarzystwo Gniazd Sierocych.
Warszawa, Leszno 11. Tel. 11-58-13.

Patronat Towarzystw Opieki nad Więźniami.
Warszawa, Marszałkowska 74. Tel. 8-10-60.

Polski Związek Przeciwgruźliczy.
Warszawa, Chocimska 24.

Patronat nad polską młodzieżą rzemieślniczą i przemysłową.
Warszawa, Widok 12. Tel. 2-22-38.

E. ORGANIZACJE GOSPODARCZO - SPOŁECZNE.

Centralne Towarzystwo Organizacyj i Kółek Rolniczych.
Warszawa, Kopernika 30. Tel. 5-82-12.

Organ prasowy: „Przewodnik Gospodarski", Warszawa, Kopernika 30.

Liga Pracy.
Warszawa, Czackiego 3/5. Tel. 2-35-44.

Towarzystwo Przemysłu Ludowego.
Warszawa, Tamka 1.

Związek Osadników.
Warszawa, Natolińska 4. Tel. 9-33-69.

Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet.
Warszawa, Nowogrodzka 23. Tel. 9-46-52.

Unia Związków Spółdzielczych w Polsce.
Warszawa, Jasna 8. Tel. 2-54-12.

Organ prasowy: „Poradnik Spółdzielni", Warszawa, Jasna 8.

Zjednoczenie Związków Spółdzielni Rolniczych R. P.
Warszawa, Warecka 11a. Tel. 5-20-39.

Organ prasowy: „Czasopismo Spółdzielni Rolniczych". Warszawa, Warecka 11a.

Związek Spółdzielni Spożywców Rzplitej Polskiej.
Warszawa, Grażyny 13. Tel. 8-27-33.

Organ prasowy: „Społem" dwutygodnik, Warszawa, Grażyny nr 13.

Związek Izb i Organizacyj Rolniczych R. P.
Warszawa, Kopernika 30. Tel. 2-96-39.

Organ prasowy: „Rolnik Ekonomista" — tygodnik.

Związek Rolniczych Zakładów Doświadczalnych Rzplitej Polskiej.
Warszawa, Kopernika 30. Tel. 5-08-94.

Liga Drogowa.
Warszawa, Al. Szucha 10. Tel. 8-96-54.

UCZELNIE I STAŁE KURSY SAMORZĄDOWE.

INSTYTUT KOMUNALNY W WARSZAWIE,

Al. Jerozolimska 85, tel. 9-44-19.

W roku 1936 z inicjatywy Min. Spraw Wewn. powołany został do życia Instytut Komunalny w Warszawie, którego zadaniem jest szerzenie wiedzy z zakresu nauk komunalnych oraz podniesienie wiedzy fachowej członków organów zarządzających i pracowników związków samorządowych. W szczególności Instytut ma prowadzić różnego typu kursy z zakresu nauk komunalnych oraz rozwijać inną działalność dydaktyczną i bankową w zakresie nauk komunalnych.

Na członków Instytutu Komunalnego przystąpili: gmina m. st. Warszawy, Związek Miast Polskich, Związek Powiatów R. P., Związek Gmin Wiejskich, Związek Rewizyjny Samorządu Terytorialnego, Związek Stowarzyszeń Pracowników Samorządu Wojewódzkiego w Poznaniu, Związek Zawodowy Pracowników Samorządu Terytorialnego R. P. oraz Zrzeszenie Zwiazków Zawodowych Pracowników Miejskich R. P.

SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA W WARSZAWIE,

ul. Rakowiecka 6.

a) *) Uczelnia jednowydziałowa z możnością specjalizacji na trzecim roku studiów w kierunku samorządowym.

b) Świadectwo dojrzałości szkoły średniej. Senat ma prawo ograniczyć liczbę studentów każdorazowo na przeciąg jednego roku. O przyjęciu w poczet studentów decyduje rektor.

c) Trzy lata dla uzyskania dyplomu. Po zdaniu egzaminów ogólnego i magisterskiego oraz złożeniu pracy magisterskiej student otrzymuje stopień naukowy magistra nauk ekonomiczno - handlowych.

d) Dla specjalizujących się słuchaczów w kierunku samorządowym wykładane są następujące przedmioty:

1) ustrój samorządu terytorialnego w Polsce — dr. M Z. Jaroszyński,
2) polityka komunalna — prof. K. Krzeczkowski,
3) prawo administracyjne — W. Supiński,
4) skarbowość samorządowa — J. Strzelecki,
5) przedsiębiorstwa użyteczności publicznej — inż. A. Kühn,
6) rachunkowość komunalna — Fr. Grela,
7) polityka urbanistyczna — S. Rychliński,

e) Pełne prawa szkół akademickich.

WOLNA WSZECHNICA POLSKA W WARSZAWIE,

ul. Opaczewska 2a.

a) Uczelnia wielowydziałowa. Na wydziale Prawa i Nauk Ekonomiczno - Społecznych istnieje kierunek samorządowy na trzecim i czwartym roku studiów.

b) Świadectwo dojrzałości szkoły średniej ogólnokształcącej lub też szkoły prywatnej polskiej lub obcej, jeżeli świa-

---

*) Punkt oznacza: a) ustrój uczelni, b) warunki przyjęcia słuchaczów zwyczajnych (studentów), c) czas trwania studiów, d) ważniejsze przedmioty wykładane z nauk administracyjnych i komunalnych, e) uprawnienia jakie daje uczelnia.

W dniu 12.XI.1936 r. odbyło się plenarne posiedzenie Rady Instytutu Komunalnego w Warszawie, na którym dokonano wyboru i ukonstytuowania władz.

Na prezesa Instytutu przez aklamację został powołany p. Jan Strzelecki, b. dyrektor Departamentu Samorządu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Do Zarządu weszli jako wiceprezesi pp.: Stanisław Pastuszyński, wicedyrektor Związku Miast Polskich i adw. Mieczysław Orlański (z ramienia Zrzeszenia Związków Zawodowych Pracowników Miejskich R. P.).

Na członków Zarządu zostali powołani pp.: dyr. Henryk Pawłowicz (Zarząd Miejski m. st. Warszawy) i b. poseł Edward Dunin-Markiewicz (Związek Powiatów R. P.).

Do Komisji Rewizyjnej zostali wybrani pp.: Feliks Jarzębowski (Zrzeszenie Związków Zawodowych Pracowników Miejskich R. P.), Józef Morawski, wójt gminy Jabłonna (Związek Gmin Wiejskich) i poseł Ignacy Puławski (Związek Rewizyjny Samorządu Terytorialnego).

Do Komisji Naukowej weszli pp.: dr Józef Baryszewski (Zrzeszenie Związków Zawodowych Pracowników Miejskich R. P.), inspektor Józef Banaś (Związek Gmin Wiejskich) i dyr. Klemens Frelek (Zarząd Miejski m. st. Warszawy).

Na Dyrektora Instytutu powołany został dr Wacław Brzeziński.

W roku 1937 Instytut prowadził następujące kursy:

1. 3-miesięczny kurs dla pracowników administracji gminnej,

2. Dwa kursy 5-miesięczne dla sekretarzy gminnych i dla sekretarzy zarządów miejskich mniejszych miast niewydzielonych,

3. Trzy turnusy I okresu kursów dla inspektorów powiatowych samorządu gminnego,

Instytut organizował odczyty publiczne na tematy samorządowe.

---

dectwo tej szkoły jest uznane przez Min. W. R. i O. P. za równoważne ze świadectwem dojrzałości państwowej szkoły polskiej. Min. W. R. i O. P. na podstawie wniosku Rady Wydziałowej, zaakceptowanego przez Senat, może pozwolić na studiowanie w charakterze studentów osobom, które nie odpowiadają wyżej wymienionym warunkom.

e) Program studiów jest czteroletni.

d) Studiujących kierunek samorządowy obowiązują następujące ważniejsze przedmioty:

Ustrój samorządu.
Skarbowość i prawo skarbowe.
Statystyka ekonomiczna.
Polityka gruntowa i rozbudowa miast.

e) Pełne prawa szkół akademickich.

SEKCJA SPOŁECZNO - OŚWIATOWA WYDZIAŁU PEDAGOGICZNEGO WOLNEJ WSZECHNICY POLSKIEJ

Warszawa, Opaczewska 2a.

a) Na Sekcji istnieją 3 specjalizacje podstawowe: A. oświata i kultura, B. bibliotekarstwo, C. ochrona pracy i opieka społ.

Program obejmuje przedmioty ogólne i przedmioty specjalizacji, a więc obowiązuje przesłuchanie wykładów z zakresu nauk pedagogicznych lub nauk społecznych (teoria i praktyka samorządu, ekonomia, polityka społeczna) oraz przejście teoretycznego i praktycznego programu wybranej grupy specjalnej (A, B, C).

b) wykazanie się conajmniej roczną praktyką pracy społecznej, świadectwo dojrzałości szkoły średniej ogólnokształcącej oraz złożenie kolokwium wstępnego.

c) Studia trwają 4 lata.

Polityka społeczna.
Nauka o samorządzie.
Statystyka.
Ekonomia.
Higiena społeczna.
Ogólne zasady prawa.

e) Wyższy stopień kwalifikacyj przy nauczaniu w szkolnictwie powszechnym. Pełne prawa cenzusu naukowego w zakresie kwalifikacyj do nauczania w szkołach średnich. Prawo do zajmowania stanowisk I kategorii w służbie cywilnej — państwowej lub samorządowej.

SZKOŁA NAUK POLITYCZNYCH W WARSZAWIE,

ul. Reja 7.

a) Uczelnia czterowydziałowa (wydziały: polityczny (dyplomatyczno-konsularny), społeczny, administracji państwowej i komunalnej i finansowo-ekonomiczny).

b) Świadectwo dojrzałości szkoły średniej ogólnokształcącej, bądź uznane przez Min. W. R. i O. P. za równoważne. Osoby starsze (powyżej 25 lat) zajmujące samodzielne stanowiska w instytucjach państwowych, społecznych i gospodarczych, a nieposiadające świadectw z całkowitego ukończenia szkoły średniej, mogą być przez Senat przyjęte w charakterze słuchaczów nadzwyczajnych i na zasadzie dodatnich wyników egzaminów zaliczeni w drugim roku w poczet słuchaczów urzeczywistnionych. Słuchacze ci mogą uzyskać dyplom, nie dający jednak praw na służbie państwowej.

c) Kurs nauk dwuletni. Dla uzyskania dyplomu dającego w służbie państwowej prawa urzędnicze I kategorii — trzy lata.

d) Na wydziale administracji państwowej i komunalnej wykładane są między innymi: prawo polityczne, skarbowość, polityka socjalna, nauka administracji i prawo administracyjne wraz z postępowaniem administracyjnym, prawo cywilne wraz z procedurą i ustrojem sądowym, wiadomości z prawa karnego, polityka agrarna, rachunkowość kameralna i komunalna, finanse komunalne, technika w życiu gospodarczym państwa i gminy, prasa i polityka.

Wykłady od godz. 5-ej pp.

WYŻSZA SZKOŁA DZIENNIKARSKA W WARSZAWIE.

Rozbrat 44a.

a) Uczelnia jednowydziałowa, z możnością specjalizowania się słuchaczów w kierunku społecznym, ekonomicznym itd.

b) Świadectwo dojrzałości szkoły średniej, ogólnokształcącej lub zawodowej, państwowej lub prywatnej, zrównanej z prawami szkół państwowych. W charakterze wolnych słuchaczów mogą być przyjmowane osoby nieposiadające świadectwa dojrzałości. Słuchacz wolny może pozyskać prawo słuchacza zwyczajnego, z zaliczeniem ubiegłego czasu studiów, jeżeli:

1) uczęszczał na całość obowiązujących przedmiotów i seminariów,

2) gdy uzyskał na wniosek Rady Naukowej specjalne zezwolenie Ministra W. R. i O. P.,

c) Program studiów jest trzyletni,

d) Na trzecim roku studiów wykładane są m. in. przedmioty z dziedziny gospodarczej i samorządowej m. in. finanse i przedsiębiorstwa komunalne.

UNIWERSYTET JANA KAZIMIERZA WE LWOWIE.

a) Na wydziale prawa obok studium ogólnego, obowiązującego wszystkich studentów tego wydziału, istnieje studium administracyjne i skarbowe.

b) Na wydział prawa przyjmuje się kandydatów posiadających świadectwo dojrzałości szkoły średniej typu klasycznego lub humanistycznego: świadectwa dojrzałości szkół innych typów muszą być uzupełnione dodatkowym świadectwem dojrzałości z języka łacińskiego. Liczba studentów na pierwszym roku jest ściśle określona (numerus clausus).

c) Program studiów na studium administracyjnym i skarbowym obejmuje następujące przedmioty:

Rok I.

Geografia gospodarcza,
Encyklopedia nauk technicznych,
Porównawcza nauka prawa publicznego,
Polityka komunalna,
Polskie prawo spółdzielcze,
Prawo pracy i sądy pracy,
Postępowanie administracyjne,
Naukowa organizacja pracy.

Rok II. (Oddział administracyjny).

Ubezpieczenia społeczne,
Prawo górnicze i naftowe,
Administracja głównych państw kontynentalnych,
Skarbowość samorządu terytorialnego,
Prawo budowlane,
Polskie prawo przemysłowe,
Międzynarodowe prawo administracyjne,
Prawo agrarne,
Administracja szkolna,
Administracja wyznaniowa.

Rok II. (Oddział skarbowy).

Nauka o podatkach bezpośrednich,
Nauka o opłatach,
Nauka o akcyzach,
Technologia artykułów akcyzowo-monopolowych,

Nauka o monopolach,
Księgowość i bilansoznawstwo,
Prawo celne,
Taryfy celne,
Siły gospodarcze Polski.

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE.

Uniwersytet liczy 5 wydziałów: Teologiczny, Prawny, Lekarski, Filozoficzny i Rolniczy.

Wśród przedmiotów, obowiązujących na Wydziale Prawnym, wykładane są następujące przedmioty dotyczące samorządu:

1. Skarbowość samorządów — prof. dr T. Lulek.
2. Nauka administracji i prawo administracyjne — prof. z. dr K. Wł. Kumaniecki.
3. Sądownictwo administracyjne — dr J. St. Langrod.
4. Ustrój samorządu terytorialnego — dr J. St. Langrod.
5. Postępowanie administracyjne — dr T. Hilarowicz.
6. Stosunek urzędnika administracyjnego do obywateli i do życia społecznego — dr T. Hilarowicz.

Pierwszeństwo na Wydziale Prawa mają kandydaci ze świadectwami dojrzałości gimnazjów klasycznych i humanistycznych, z uwzględnieniem w pierwszym rzędzie osób, pochodzących z województw: krakowskiego i śląskiego.

WYŻSZE STUDIUM HANDLOWE W KRAKOWIE.

a) Uczelnia jednowydziałowa z możnością specjalizacji na trzecim roku studiów w kierunku samorządowym.

b) Świadectwo dojrzałości szkoły średniej ogólnokształcącej z prawami publiczności.

c) Program studiów dla uzyskania dyplomu jest trzyletni.

d) Specjalizujących się w kierunku samorządowym obowiązują następujące ważniejsze przedmioty:

Zasady i kierunki administracji samorządowej — dr prof. K. Kumaniecki.
Prawo administracyjne — dr prof. K. Kumaniecki.
Organizacja i podstawy samorządu.
Skarbowość samorządów — dr T. Lulek.
Samorządowe roboty publiczne — inż. H. Dudek.
Polityka kredytowa — dr K. Krzetuski.

e) Uzyskanie dyplomu uprawnia do osiągnięcia I kat. stanowisk urzędniczych w państw. służbie cywilnej.

Uczelnia jest 5-cio wydziałowa.

Na Wydziale Prawno - Ekonomicznym wśród wykładów obowiązkowych, znajdują się na III roku studiów następujące, dotyczące samorządu, przedmioty:

1. Nauka administracji — prof. z. dr. S. Kasznica.
2. Polskie prawo administracyjne — prof. z. dr S. Kasznica.
3. Teoria samorządu i polskie prawo samorządowe — prof. z. dr S. Kasznica.
4. Nauka skarbowości i polskie prawo skarbowe — doc. dr Janusz Libicki.

Program studiów na Wydziale Prawno - Ekonomicznym jest 4-ro letni. Rok akademicki podzielony jest na trymestry.

Kandydaci na Wydział Prawno - Ekonomiczny, po złożeniu świadectwa dojrzałości i wszelkich innych dokumentów i po zamknięciu wpisów poddawani są egzaminowi wstępnemu.

INSTYTUT NAUK HANDLOWO - GOSPODARCZYCH W WILNIE,

Adama Mickiewicza 18.

a) Instytut posiada samodzielny wydział samorządowy.

b) Świadectwo ukończenia sześciu klas gimnazjum państwowego lub prywatnego z prawami bądź maturą liceum ogólnokształcącego, bądź świadectwo ukończenia 3-ch kursów polskiego seminarium nauczycielskiego z prawami lub świadectwo ukończenia 3-letniej szkoły handlowej.

c) Program studiów trzyletni, jednoroczna praktyka celem uzyskania świadectwa ukończenia.

d) Program na wydziale samorządowym obejmuje następujące ważniejsze dla samorządu przedmioty:

Prawo administracyjne i nauka administracji.
Ustrój samorządu.
Skarbowość komunalna.
Przedsiębiorstwa komunalne.
Księgowość komunalna.

e) Po ukończeniu Instytutu absolwenci korzystają:

1) z praw i przywilejów zagwarantowanych ustawą o państw. służbie cywilnej dla urzędników państw. (Dz. U. nr 21 z r. 1922),

2) z prawa do zajmowania stanowisk nauczycieli przedmiotów zawodowych w szkołach agrotechnicznych.

3) Min. Spr. Wewn. przyznało absolwentom Wydziału Samorządowego pierwszeństwo przy angażowaniu kandydatów na posady w instytucjach samorządowych.

INSTYTUT PRACY SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.

Warszawa, Aleje Jerozolimskie 85/4, tel. 7-17-69.

Instytut został założony w końcu r. 1934 z inicjatywy grona działaczów społecznych i samorządowych, przy poparciu czynników rządowych i samorządowych, a zadaniem jego jest:

a) przygotowywanie dla samorządu terytorialnego ideowych i fachowych pracowników o wyższym poziomie umysłowym i większych zasobach wiedzy,

b) podejmowanie i koordynowanie prac naukowo - badawczych nad zagadnieniami samorządu terytorialnego,

c) szerzenie zainteresowań zagadnieniami administracji publicznej, a w szczególności samorządu terytorialnego,

d) propaganda pracy inteligencji zawodowej w samorządzie terytorialnym, w szczególności zaś praca nad wyrobieniem typu ideowego i światłego działacza samorządowego na terenie wsi i mniejszych miast i

e) inicjatywa w sprawach administracji i gospodarki samorządu terytorialnego wobec władz rządowych i samorządowych.

Działalność swą Instytut rozporzął w r. 1935 po przez uruchomienie i prowadzenie stałego 2-letniego kursu samorządowego dla słuchaczy wyższych uczelni, mających zamiar poświęcić się pracy zawodowej i społecznej w samorządzie.

Na kursie są dwie sekcje: samorządu miejskiego i samorządu ziemskiego.

W pierwszym roku są wykładane ogólne podstawy socjologiczne, społeczne i gospodarcze samorządu, jego historia i ustrój, oraz szczegółowe podstawy i zakres działania wraz z metodyką prac monograficznych o wsiach i miastach.

Na drugim zaś roku udział w obowiązkowych seminariach ma na celu pogłębienie nabytych przez słuchaczy wiadomości teoretycznych oraz zapoznanie słuchaczy z metodami pracy zawodowej i społecznej w samorządzie.

Po pierwszym roku studiów słuchacze odbywają w okresie ferii wakacyjnych praktyki płatne w samorządzie według planu, ustalonego w piśmie okólnym Ministerstwa Spraw

Wewnętrznych z dn. 18 czerwca 1936 r. Nr SS. 40-9-6 (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr 17, poz. 122).

Wykłady i zajęcia seminaryjne odbywają się w godzinach wieczodnych 2 — 3 razy tygodniowo.

Opłaty za kurs są następujące: wpisowe zł 10.— i opłata za naukę zł 50.— rocznie.

Zapisy na kurs są przyjmowane do dnia 15 października każdego roku.

Poza tym Instytut organizuje specjalne kursy przysposobienia samorządowego, których program i czas trwania ustalane są każdorazowo zależnie od charakteru i zakresu kursu.

Następnie w celu podjęcia prac naukowo - badawczych w dziedzinie samorządu terytorialnego powołana została do życia Rada Naukowa Instytutu, do której grona weszli wybitni samorządowcy.

Pracami Instytutu kieruje Prezydium Rady Naczelnej w składzie:

Prezes Witold Zbikowski.

Wiceprezesi: Marian Klott i Gustaw Pomianowski.

Skarbnik Bolesław Trzebski.

Sekretarz Tadeusz Majewski.

Dyrektor Witold Kaczyński.

POWSZECHNA UCZELNIA KORESPONDENCYJNA.

Stowarzyszenie pod nazw Powszechna Uczelnia Korespondencyjna zostało zorganizowane przez grono działaczy oświatowych i społecznych w Warszawie (ul. Mokotowska 19 m. 6). W maju 1937 r. Powszechna Uczelnia Korespondencyjna przejęła agendy Powszechnego Uniwersytetu Korespondencyjnego między innymi i skrócony kurs gimnazjalny dla pracowników samorządowych — kandydatów na sekretarzy gminnych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyraziło zgodę na utworzenie przy P. U. K. Komisji Egzaminacyjnej z udziałem delegata Ministerstwa w celu przeprowadzenia egzaminów zastępczych dla pracowników samorządowych kandydatów na sekretarzy gminnych.

Egzaminy odbywają się w Warszawie dwa razy do roku w czerwcu i październiku. Świadectwa otrzymane po zdaniu egzaminu zastępczego, stanowią cenzus naukowy wymagany w zakresie wykształcenia ogólnego od kandydatów na sekretarzy gminnych i są równoznaczne ze świadectwami 4

klas nowego gimnazjum, nie uprawniają natomiast do kontynuowania nauki w zakresie liceum, ani w innych uczelniach.

Szczegółowe informacje w powyższej sprawie udziela Zarząd P. U. K. Opłata za każdą klasę kursu gimnazjalnego skróconego bez języków obcych wynosi: przy jednorazowym uiszczeniu całej należności — zł 85,—, przy rozłożeniu na 10 rat — po 9,— zł miesięcznie, ponadto wpisowe zł 3,—. Prospekty są wysyłane bezpłatnie.

POLSKIE PAPIERY WARTOŚCIOWE.

A. PAPIERY EMITOWANE PRZEZ SKARB PAŃSTWA.

4% Pożyczka Konsolidacyjna.

Wypuszczona z dn. 15.X.1936 r. na zasadzie Dekretu Prezydenta Rzplitej z dn. 14.I.1936 r. o konwersji państwowych pożyczek wewnętrznych (Dz. U. R. P. nr 3, poz. 10) i rozp. Min. Skarbu z dn. 17.II.1936 r. (Dz. U. nr 12, poz. 114), na cele konwersji niektórych pożyczek państwowych i konsolidacji długów wewnętrznych.

Kwota pożyczki 600.000.000 złotych w złocie w obligacjach na okaziciela po 50, 100, 500, 1000 i 10.000 zł w złocie. Pożyczka podlega spłaceniu do dnia 15.V.1982 r. wg planu umorzenia w drodze dwukrotnych corocznych losowań. Odsetki w wysokości 4% płatne są z dołu w dniach 15 maja i 15 listopada.

W związku z wypuszczeniem pożyczki konsolidacyjnej podlegają konwersji obligacje:

a) 5% państwowej renty ziemskiej serii I, b) 5½% pożyczki budowlanej serii II, c) 5% renty wieczystej serii I, d) 4% premiowej pożyczki inwestycyjnej, e) 3% premiowej pożyczki budowlanej serii I, f) 6% pożyczki inwestycyjnej i g) 6% Pożyczki Narodowej.

Obligacje Pożyczki Konsolidacyjnej przedawniają się z upływem lat 20 od dnia, w którym stały się one płatnymi, kupony zaś od obligacji z upływem lat 5 od dnia ich płatności.

4% Państwowa Renta złota.

Wypuszczona na mocy rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 24.IX.1934 r. (Dz. U. R. P. nr 21 z 1935 r., poz. 175) — na maksymalną sumę 200.000.000 złotych w złocie. Zgodnie

z rozp. Min. Skarbu z dn. 28.III.1936 r. (D. U. R. P. nr 24, poz. 194) wypuszczona została I seria renty na łączną kwotę 70.000.000 złotych w złocie w obligacjach na okaziciela po 10.000 zł w zł.

Renta zostanie spłacona do dnia 1.IV.1981 r. drogą dwukrotnego corocznie (1.V i 1.X) umarzania wylosowanych obligacyj wg planu umorzenia. Kupony płatne 1.IV i 1.X. Obligacje mają wszelkie prawa papierów pupilarnych.

3% Pożyczka Inwestycyjna.

Wypuszczona na podstawie ustawy z dn. 26.III.1935 r. (Dz. U. R. P. nr 21, poz. 122) i rozporządzeń Ministra Skarbu z dn. 29.III.1935 r. (Dz. U. R. P. nr 23, poz. 154) i z dn. 29.V.1935 r. (Dz. U. R. P. nr 39, poz. 273) w kwocie 230.000.000 zł w 2 emisjach po 115 mil. zł. Podlega wykupowi według planu umorzenia najpóźniej w ciągu lat 50.

Pożyczka jest premiowa; losowania 3 razy do roku w ciągu 40 lat, 2 razy wciągu 9 lat i 3 razy w ciągu ostatniego roku.

Obligacje przedawniają się z upływem 20 lat, kupony po 5 latach. Płatność kuponów 2 stycznia, 1 maja i 1 września każdego roku.

Kurs na giełdzie ok. 69 zł za 100.

5% państwowa pożyczka konwersyjna z 1924 r.

Zaciągnięta w 1924 r. na konwersję obligacyj z lat 1918 — 1920, długów likwidacyjnych, wkładek P. K. O. i pożyczek b. Galicji i Lodomerii.

Ustawowa emisja zł 250.000.000,— odcinki po zł 10, 50, 100, 500, 1000 i 2000, oraz świadectwa ułamkowe po zł 3 i 5. Świadectwa ułamkowe nie posiadają kuponu. Kupony płatne 2 stycznia i 1 lipca. Umorzenie drogą skupu i przez losowanie. Termin umorzenia dn. 2 stycznia 1945 r. Cena wykupu al pari. Kupony przedawniają się po 5 latach, obligacje do umorzenia po 30 latach.

Kurs na giełdzie ok. 62%.

5% konwersyjna pożyczka kolejowa z 1926 r.

Zaciągnięta na wykup obligacyj kolejowych kolei Karola Ludwika i Albrechta.

Wysokość emisji w złotych — 50.000.000,— odcinki po zł 0,75, 3,75, 7,50, 15,30, 120, 600 i 1200.

Kupony płatne 2 stycznia i 1 lipca. Umorzenie drogą skupu. Termin umorzenia 40-letni od 1 lipca 1927 r. Cena wykupu al pari.

Kupony przedawniają się po 5 latach, obligacje po 330 latach od daty płatności — 60%.

Kurs na giełdzie — 60%.

4% premiowa pożyczka dolarowa S. III (Dolarówka).

Na konwersję II serii 5% poż. dolarowej pł. 1 lutego 1931 r. i na kredyt rolny. Emisja w dolarach według relacji 1 dolar — 8.914 zł. Obligacje po 5 dolarów każda. Kupony pł. 1 lutego i 1 sierpnia. Oprócz oprocentowania posiadacze obligacyj, uczestniczą w losowaniach premij w wysokości od 40.000 dolarów do 100 dolarów. Ciągnienia premij odbywają się co dwa miesiące: 1 stycznia, 1 marca, 1 maja, 1 lipca, 1 września i 1 listopada.

Pożyczka umorzona będzie jednorazowo dnia 1 lutego 1941 r. Kupony przedawniają się po 5 latach od dnia płatności, wygrane po 10 latach od wylosowania, obligacje w dniu 1 lutego 1971 r.

Kurs na giełdzie — za sztukę ok. 39.00 zł.

Pożyczki zagraniczne.

1) 6% pożyczka dolarowa z 1919 — 1920 r.

Wysokość emisji dolar. 50.000.000,—. Kupony płatne 1 kwietnia i 1 października.

Kurs giełdowy — 57.75%.

2) 8% amortyzacyjna pożyczka zagraniczna dolarowa z 1925 r.

Wysokość emisji 35.000.000,— dolarów. Umorzenie drogą półrocznych losowań. Kurs wykupu 105 za 100.

Kupony płatne 1 stycznia i 1 lipca.

3) 7% pożyczka włoska z 1924 r.

Emitowano 400.000.000 lirów włoskich.

Kupony płatne 1 maja i 1 listopada. Umorzenie drogą skupu i losowania.

4) 7% pożyczka stabilizacyjna z 1927 r.

Zaciągnięta na stabilizację waluty w 1927 r. w funtach, złotych i dolarach.

Wysokość emisji 62.000.000 dolarów i 2.000.000 funtów szterlingów.

Kupony płatne 15 kwietnia i 15 października.

B. PAPIERY EMITOWANE PRZEZ BANKI PAŃSTWOWE.

Bank Gospodarstwa Krajowego.

8% obligacje komunalne po 100 i 1000 zł w zł starego parytetu, tj. 172 *zł* za 100, kupon pł. 1 kwietnia i 1 października.

8% listy zastawne po 50, 100, 5000 zł w zł starego parytetu, kupon pł. 30 czerwca i 31 grudnia.

7% listy zastawne — kupon pł. 30 czerwca i 31 grudnia.

8% obligacje budowlane — kupon pł. 30 czerwca i 31 grudnia.

7% obligacje komunalne — kupon pł. 1 kwietnia i października.

5½% obligacje bankowe — kupon pł. 1 kwietnia i 1 października.

8% obligacje komunalne dolarowe (ulenowskie) — kupon pł. 2 stycznia i 1 lipca.
kupon pł. 30 czerwca i 31 grudnia.

4% listy zast. konwers. 4½% listy zast. konwers. — kupon p. 30.VI i 31.XII.

Obligacje konwersyjne: 4% komunalne, 4½% komunalne i 4% kolejowe — kupon pł. 1 kwietnia i 1 października.

Terminy losowań: listów zastawnych — w maju i listopadzie: obligacyj — w lutym i sierpniu.

Listy zastawne i obligacje przedawniają się po 30 latach, kupony od tychże po 5 latach od dnia płatności.

Państwowy Bank Rolny.

8% listy zastawne w zł w zł dawnego parytetu.

7% listy zastawne w zł w zł nowego parytetu.

7% obligacje w zł w zł nowego parytetu.

Kupony do wszystkich trzech rodzajów papierów Państwowego Banku Rolnego płatne są 2 stycznia i 1 lipca.

Losowanie walorów na umorzenie odbywa się 1 maja i 1 listopada. Wylosowane obligacje i listy zastawne płatne są w dniu płatności kuponów.

Terminy przedawnienia: dla kuponów 5 lat, dla wylosowanych obligacyj i listów zastawnych 30 lat od dnia płatności.

C. PAPIERY EMITOWANE PRZEZ WOJ. ŚLĄSKIE.

7% 30-letnia zagraniczna pożyczka amortyzacyjna złota z 1928 r. (Pożyczka Śląska).

Wysokość emisji dolarów 11.200.000.

Obligacje w odcinkach po 100, 500 i 1000 dolarów.

Termin płatności kuponów 1 czerwca i 1 grudnia.

D. PAPIERY GWARANTOWANE PRZEZ SKARB PAŃSTWA.

7% listy zastawne T-wa Kredytowego Przemysłu Polskiego w funtach szterlingów.

8% listy zastawne T-wa Kredytowego Przemysłu Polskiego w funtach szterlingów.

Kupony płatne 1 kwietnia i 1 października.

E. PAPIERY EMITOWANE PRZEZ BANKI KOMUNALNE, T-WA KREDYTOWE MIEJSKIE I PRZEZ T-WA KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO.

Oprócz wyżej wymienionych walorów emitowane są obligacje i listy zastawne przez: 1) Polski Bank Komunalny — kupony płatne: I emisji 2 stycznia i 1 lipca; II, III i IV emisji — 1 maja i 1 listopada, 2) Komunalny Bank Kredytowy — kupon pł. 2 stycznia i 1 lipca, 3) Wileński Bank Ziemski, 4) Akcyjny Bank Hipoteczny we Lwowie, 5) T-wo Kredytowe Ziemskie w Warszawie, 6) Poznańskie Ziemstwo Kredytowe, 7) T-wo Kredytowe Ziemskie we Lwowie, 8) T-wa Kredytowe Miejskie: m. Warszawy, m. Częstochowy, m. Kalisza, m. Kielc, m. Lublina, m. Lwowa, m. Łodzi, m. Piotrkowa, m. Płocka, m. Radomia, m. Siedlec, m. Wilna, Zachodnio-Polskie T-wo Kredytowe Miejskie w Poznaniu, 9) Samorządy: gminy miejskie: m. Warszawy, m. Krakowa, m. Lwowa, m. Poznania.

F. AKCJE BANKU POLSKIEGO.

Kapitał zakładowy Banku Polskiego wynosi 100 milionów złotych, podzielonych na 1.000.000 akcyj 100 złotowych. Dywidendę od akcyj uchwala zebranie akcjonariuszów. Kupony dywidendowe płatne są za zawiadomieniem przez prasę w pierwszym kwartale każdego roku.

Kurs giełdowy (grudzień 1936 r.) ok. 110,— zł.

Statut Banku Polskiego ogłoszony został obwieszczeniem Ministra Skarbu z dn. 30.VII.1936 r. (Dz. U. R. P. nr 62, poz. 455).

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WEDŁUG STANU

z dn. 1.XI.1937 r.

Dane Gł. Urz. Stat. Ludność według spisu z dn. 9.XII.1931.

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII.1931 r. — Ogółem	Ludności obecnej w dn. 9.XII.1931 r. — w miastach	Ludności obecnej w dn. 9.XII.1931 r. — na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Odsetek lud. miejskiej
Polska	388634.0	603	3133	** 32133500 31942027	8822972	23119055	82,2	27,6
Woj. Centralne	137833,0	223	1291	13390061	4475011	8915050	97,1	33,4
M. st. Warszawa *)	122,9	1	—	1178914	1178914	—	9592.5	100,0
Woj. warszawskie	29470,5	59	303	2530675	585646	1945029	85,9	23,1
Błoński	1074,4	4	14	143562	53924	89638	133,6	37,6
Ciechanowski	1208,[illegible]	1	10	78987	13954	65033	65,4	17,7
Gostyniński	1146 8	2	11	81572	13473	68099	71,1	16,5
Grójecki	1698,7	4	18	132595	27801	104794	78,0	21,0
Kutnowski	922,1	3	12	108146	35242	72904	117,3	32,6
Lipnowski	1534,8	2	17	104572	13253	91319	68,1	12,7
Łowicki	1258 3	1	11	104655	17613	87052	83,2	16,8
Makowski	1136 3	2	8	65625	10913	54712	57.7	16,6
Miński	1227,5	2	17	111416	21842	89574	90.8	19.6
Mławski	1486,1	1	14	103112	19584	83528	69,4	19,0
Nieszawski	1278.4	4	13	118001	21381	96620	92,3	18,1
Płocki	1485,3	2	15	127545	37438	90107	85,9	29,4
Płoński	1288,9	1	12	81435	10393	71042	63.2	12,8
Przasnyski	1410.3	2	10	69070	10870	58200	49,0	15,7
Pułtuski	1527.3	4	11	118175	39365	78810	77.4	33.3
Radzymiński	1076,3	2	12	97432	19894	77538	90.5	20.4
Rawski	1327,2	3	14	93675	15980	77695	70,6	17.1
Rypiński	1213,9	2	14	86687	13524	73163	71,4	15,6
Sierpecki	1177,5	3	13	83038	19005	64033	70,5	22,9
Skierniewicki	830,9	1	8	71229	20191	51038	85,7	28,3
Sochaczewski	1052 1	1	10	75325	10822	64503	71.6	14,4
Warszawski	1784,1	5	26	326606	62375	264231	183,1	19,1
Włocławski	1324,8	7	13	148205	76809	71396	111,9	51,8

*) M. st. Warszawa — 4 powiaty grodzkie.

**) Ludność ogółem wraz z wojskiem skoszarowanym.

Województwa / Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII.1931 r. Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Odsetek lud. miejskiej
Woj. łódzkie	**19033,9**	**46**	**230**	**2633050**	**1126639**	**1506411**	**138,3**	**42,8**
Brzeziński	1100,3	4	15	151011	62956	88055	137,2	41,7
Kaliski	1480,6	3	18	195915	75921	119994	132 3	38,7
Kolski	1220,4	3	13	119421	22223	97198	97.8	18,6
Koniński	2368,2	9	26	207779	37622	170157	87,7	18,1
Łaski	1400,1	2	18	171673	52116	119557	122,6	30,4
Łęczycki	1316.9	3	15	127734	29735	97999	97,0	23,3
Łódź m.	58.4	1	—	605467	605467	—	10367 6	100,0
Łódzki	894.4	5	16	162399	62733	99666	181.6	38,6
Piotrkowski	2072.8	3	21	222328	66613	155715	107.3	30,0
Radomszczański	2148,4	2	25	186407	25498	160909	86.8	13,7
Sieradzki	1618.5	5	19	168191	45983	122208	103.9	27,3
Turecki	1248.0	3	10	101866	15776	86090	81.6	15.5
Wieluński	2106,9	3	25	212859	23996	188863	101.0	11,3
Woj. kieleckie	**25589,4**	**40**	**313**	**2936976**	**751520**	**2185456**	**114,3**	**25,6**
Będziński	459.0	3	9	231581	105857	125724	504,5	45,7
Częstochowa m.	47,5	1	—	117588	117588	—	2475,5	100,0
Częstochowski	1855,2	2	21	181875	14423	167452	98,0	7,9
Iłżecki	1825,9	2	21	160874	12478	148396	88,1	7,8
Jędrzejowski	1293.3	1	13	110049	12853	97196	85.1	11.7
Kielecki	1946,3	2	19	219652	63826	155826	112,8	29,1
Konecki	1862,4	4	18	179553	42799	136754	96,4	23,8
Kozienicki	1856.9	2	19	143237	16550	126687	77,1	11.6
Miechowski	1347,6	3	24	153538	14879	138659	113,9	9,7
Olkuski	1364,6	2	14	151541	18846	132695	111,0	12,4
Opatowski	1639,1	2	23	186649	35502	151147	113,9	19.0
Opoczyński	1773.2	1	22	130000	8921	121079	73,3	6,9
Pińczowski	1149.8	3	20	126058	15906	110152	109,6	12,6
Radom m.	24.8	1	—	78073	78073	—	3148.1	100,0
Radomski	1966,5	2	22	149923	4352	145571	76.2	2,9
Sandomierski	1179,5	3	14	123177	20381	102796	104,4	16,5
Sosnowiec m.	33 2	1	—	109454	109454	—	3296,8	100.0
Stopnicki	1589.2	2	25	153164	13077	140087	96,4	8,5
Włoszczowski	1430,2	2	14	100564	13042	87522	70 3	13,0
Zawierciański	945,2	1	15	130426	32713	97713	138,0	25,1
Woj. lubelskie	**31175,7**	**33**	**274**	**2466961**	**442232**	**2024729**	**79,1**	**17.9**
Bialski	2122.3	3	21	116271	23757	92514	54,8	20.4
Biłgorajski	1719 9	1	14	117035	8177	108858	68.0	7 0
Chełmski	1975.3	1	13	162613	29222	133391	82.3	18.0
Garwoliński	1973.9	2	19	159510	15816	143694	80,8	9,9
Hrubieszowski	1574,7	2	12	130275	17184	113091	82,7	13,2
Janowski	1960,0	2	15	152848	18683	134165	78.0	12,2
Krasnystawski	1521,2	1	14	134396	10435	123961	88,3	7,8
Lubartowski	1388 8	2	14	108001	11668	96333	77 8	10,8
Lublin m.	30,5	1	—	112539	112539	—	3680 8	100,0

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII.1931 r. Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Odsetek lud. miejskiej
Lubelski	1888,8	—	16	163065	—	163565	86,6	—
Łukowski	1762,0	3	17	129048	22022	107026	73,2	17,1
Puławski	1688,4	2	17	172673	16812	155861	102,3	9,7
Radzyński	1620,8	2	14	99288	23187	76101	61,3	23,3
Siedlecki	1987,6	3	22	151455	45240	106215	76,2	29,9
Sokołowski	1275,6	1	12	84016	11831	72185	65,9	14,1
Tomaszowski	1396,6	1	13	121377	10519	110858	86,9	8,7
Węgrowski	1301,5	1	14	88930	9416	79514	68,3	10,6
Włodawski	2325,9	3	14	113460	23215	90245	48,8	20,5
Zamojski	1661,9	2	13	149661	32510	117151	90,0	21,7
Woj. białostockie	**32440,6**	**44**	**171**	**1643485**	**390060**	**1253425**	**50,7**	**23,7**
Augustowski	2039,9	1	12	74945	12147	62798	36,8	16,2
Białystok m.	39,3	1	–	91335	91335	—	2324,0	100,0
Białostocki	3078,5	8	15	138852	26144	112708	45,1	18,8
Bielski	4988,5	6	16	202615	26870	175745	40,6	13,2
Grodzieński	4458,5	5	21	213458	64283	149175	47,9	30,1
Łomżyński	2657,0	6	19	168311	45122	123189	63,3	26,8
Ostrołęcki	2281,0	1	12	112800	14249	98551	49,4	12,6
Ostrowski	1466,9	2	11	99731	20506	79225	68,0	20,6
Sokólski	2333,4	3	12	103214	12700	90514	44,2	12,3
Suwalski	2245,6	2	17	110277	25366	84911	49,1	23,0
Szczuczyński	1450,6	3	10	67914	16575	51339	46,8	24,4
Wołkowyski	3937,9	2	16	171152	18894	152259	43,5	11,0
Wysoko-mazow.	1468,5	4	10	88981	15969	73012	60,6	17,9
Woj. Wschodnie	**124398,5**	**59**	**365**	**5548600**	**791745**	**4756855**	**44,6**	**14,3**
Woj. wileńskie	**29010,7**	**15**	**96**	**1275269**	**265266**	**1010003**	**44,0**	**20,8**
Brasławski	4217,1	—	15	142475	—	142475	33,8	—
Dziśnieński	3968,3	3	13	159546	15660	143886	40,2	9,8
Mołodecki	1898,3	3	8	91094	12019	79075	48,0	13,2
Oszmiański	2361,5	2	8	104596	11424	93172	44,3	10,9
Postawski	3049,4	—	11	99836	—	99836	32,7	—
Święciański	4017,2	3	14	136305	12405	123900	33,9	9,1
Wilejski	3427,2	1	12	130927	5848	125079	38,2	4,5
Wilno m.	101,4	1	—	196383	196383	—	1936,7	100,0
Wileńsko-trocki	5970,3	2	15	214107	11527	202580	35,9	5,4
Woj. nowogródzkie	**22966,2**	**10**	**87**	**1056780**	**102918**	**953862**	**46,0**	**9,7**
Baranowicki	3297,8	2	12	160851	27440	133411	48,8	17,1
Lidzki	4257,4	1	14	183431	19490	163941	43,1	10,6
Nieświeski	1968,3	2	8	114453	13553	100900	58,1	11,8
Nowogródzki	2930,3	2	12	150026	13313	136713	51,2	8,9
Słonimski	3068,6	1	13	126114	16284	109830	41,1	12,9
Stołpecki	2371,3	1	8	99371	6569	92802	41,9	6,6
Szczuczyński	2273,4	—	10	107399	—	107399	47,2	—
Wołożyński	2799,1	1	10	115135	6269	108866	41,1	5,4

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII.1931 r. Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Odsetek lud. miejskiej
Woj. poleskie	**36667,5**	**12**	**79**	**1131760**	**146582**	**985178**	**30,9**	**12,9**
Brzeski	4625,0	3	15	216450	57608	158842	46,8	26,2
Drohicki	2350,7	—	9	96882	—	96882	41,2	—
Kobryński	3545 2	1	11	114171	10217	103954	32,2	8,9
Kosowski	3561,4	2	6	83604	7242	76362	23,5	8,7
Koszyrski	3243,3	—	7	94663	—	94663	29,2	—
Łuniniecki	5678,0	1	6	108546	8721	99825	19,1	8,0
Piński	5631,2	1	12	184219	31913	152306	32,7	17,3
Prużański	2643,9	2	8	108762	12814	95948	41,1	11,8
Stoliński	5388,8	2	5	124463	18067	106396	23,1	14,5
Woj. wołyńskie	**35754,1**	**22**	**103**	**2084791**	**276979**	**1807812**	**58,3**	**13,3**
Dubieński	3274,7	2	12	226733	20670	206063	62,9	9,1
Horochowski	1757,0	2	7	122195	12306	109889	69,5	10,1
Kostopolski	3496,0	2	6	159200	12210	146900	45,5	7,7
Kowelski	5681 4	2	15	254891	32117	222774	44,9	12,6
Krzemieniecki	2790,4	1	12	242574	21997	220577	86,9	9,1
Lubomelski	2054,4	1	7	85396	7238	78158	41,6	8,5
Łucki	4767,3	3	13	290862	47931	242931	61,0	16,5
Równieński	2898,2	2	9	253056	48674	204382	87,3	19,2
Sarneński	5477,8	3	9	181098	19828	161270	33,1	10,9
Włodzimierski	2207,7	2	7	150364	30386	119978	68,1	20,2
Zdołbunowski	1394,2	2	6	118422	23622	94800	87,8	19,9
Woj. Zachodnie	**47187,5**	**152**	**743**	**4498862**	**1621091**	**2877771**	**95,3**	**36,0**
Woj. poznańskie	**26564,2**	**99**	**205**	**2114251**	**842583**	**1271668**	**79,6**	**39,8**
Bydgoszcz m.	75,2	1	—	117537	117537	—	1563 0	100,0
Bydgoski	1333,5	3	10	58382	14273	44109	43,8	24,4
Chodzieski	893,3	4	6	44687	13727	30960	50,0	30,7
Czarnkowski	918,9	2	5	43347	8040	35207	47,3	18,8
Gniezno m.	18,2	1	—	30745	30745	—	1684,3	100,0
Gnieźnieński	1126,0	3	9	57525	5640	51885	51,1	9,8
Gostyński	701,3	4	6	56156	13877	42279	80,1	24,7
Inowrocław m.	36 9	1	—	34531	34531	—	935,8	100,0
Inowrocławski	993 6	1	6	48807	3873	44934	49,1	7,9
Jarociński	1124,0	3	8	80612	19161	68451	77,9	21,9
Kępiński	1179,3	3	12	87000	14697	72303	73,8	16,9
Kościański	1058,6	5	10	79229	19684	59545	74,8	24,8
Krotoszyński	915 1	6	8	75975	28289	47386	82,7	37,4
Leszczyński	825,6	3	7	61488	23371	38117	74,5	38,0
Międzychodzki	754,6	2	5	31183	8143	23040	41,3	26,1
Mogileński	1331,9	5	9	89532	24873	64659	67,2	27,8
Nowotomyski	1275,7	6	9	87590	24654	62936	68,7	28,1
Obornicki	966,1	3	5	50720	13766	36954	52,5	27,1
Ostrowski	1193,3	4	12	104286	30002	74284	87,4	28,8
Poznań m.	76,9	1	—	248608	248608	—	3232,9	100,0
Poznański	1220,8	3	11	91399	11189	80210	74,9	12,2

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII.1931 r. Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Odsetek lud. miejskiej
Rawicki	522,2	5	5	50008	19171	30837	95,8	38,3
Szamotulski	1076 2	4	10	67953	18212	49741	63,1	26,8
Szubiński	917,2	4	7	48083	12224	358 9	52,4	25,4
Średzki	800,2	2	7	49998	11690	38308	62,5	23,4
Śremski	927,5	5	6	57454	17075	40379	61,9	29,7
Wągrowiecki	1037,0	3	7	54364	10814	48550	52,4	19,9
Wolsztyński	754,5	2	6	47986	6595	41391	63.6	13.7
Wrzesiński	608 0	2	5	43636	10600	33036	71,8	24,3
Wyrzyski	1163,4	6	7	67032	19303	47729	57,6	28,8
Żniński	736,0	2	7	41698	8119	33579	56,4	19,5
Woj. pomorskie	**16407 3**	**35**	**153**	**1086259**	**356356**	**729903**	**66,2**	**32 8**
Brodnicki	912,1	2	12	56591	11325	45239	62,'	20,4
Chełmiński	738.0	1	10	53080	12531	40549	71,9	23.9
Chojnicki	1854,2	2	9	77365	22012	55353	41,7	28,0
Działdowski	842.2	2	8	42869	9205	33664	50,9	21,5
Gdynia m. a)	65,8	1	—	38910	38910	—	591,3	100,0
Grudziądz m.	28,5	1	—	54217	54217	—	1902,3	100,0
Grudziądzki	758 1	2	7	43126	4497	38629	56,9	10,4
Kartuski	1302,2	1	12	69041	5055	63986	53,0	7,3
Kościerski	1162,2	2	8	52013	10835	41178	44,7	20,8
Lubawski	832,8	2	11	53921	9991	43930	64,7	18,5
Morski	12 0.8	2	11	80074	16407	63667	62.5	20,5
Sępoleński	619,3	3	6	29789	9252	20537	48.1	31,0
Starogardzki	1126,7	2	9	72259	16666	55598	64,1	23,1
Świecki	1533,8	2	14	88639	13400	75239	57,9	15 1
Tczewski	715,9	3	9	67821	30552	37269	94,5	45,0
Toruń m.	36,5	1	—	54297	54297	—	1487,6	100,0
Toruński	887,2	2	10	60523	16358	44165	68,2	27,0
Tucholski	1039,2	1	8	41473	5477	35996	39,9	13,2
Wąbrzeski	672,3	3	9	50251	12324	34909	74,6	[illegible]0 5
Woj. śląskie	**4216,0**	**18**	**385**	**1298352**	**422152**	**876200**	**308,0**	**32,5**
Bielsko m.	5 0	1	—	22573	22573	—	4514.6	100.0
Bielski	343,9	1	35	62813	1984	60829	182,6	3,2
Chorzów m. b)	23 4	1	—	102349	102349	—	4373.9	100,0
Cieszyński	662,0	2	51	81423	22165	59258	123,0	27 2
Katowice m.	40,2	1	—	127044	127044	—	3160,3	100,0
Katowicki	154,3	2	19	215396	60887	154509	1395 9	28,3
Lubliniecki	714,8	2	41	45343	10776	34567	63,4	23.8
Pszczyński	1069,2	3	92	161987	22336	139651	151,9	13,8
Rybnicki	890,2	3	112	213271	33857	179414	239,6	15.9
Świętochłowicki	80,3	—	13	201457	—	201457	2508 8	—
Tarnogórski	232,7	2	22	64695	18181	46515	278,0	28,1
Woj. Południowe	**79215,0**	**169**	**735**	**8504504**	**1935125**	**6569379**	**107,4**	**22,8**

a) Według danych z 1937 r. — 101.000.
b) Dawniej m. Królewska Huta.

Województwa / Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin miejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII.1931 r. Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Odsetek lud. miejskiej
Woj. krakowskie	**17380,0**	**47**	**195**	**2296594**	**584205**	**1712389**	**132 1**	**25,4**
Bialski	635 0	4	8	139129	43576	95553	219,1	31,3
Bocheński	876,7	2	11	113545	16963	96582	129 5	14,9
Brzeski	848,7	1	11	102116	3672	98444	120,1	3,6
Chrzanowski	721 7	5	10	137260	50896	86364	190,2	37,1
Dąbrowski	650,3	2	8	66389	8454	57935	102,1	12,7
Gorlicki	1079,5	2	11	104797	10785	94012	97 1	10,3
Jasielski	1054,5	1	12	116281	10112	106169	110,3	8,7
Kraków m.	48,4	1	—	221260	221260	—	4571,5	100,0
Krakowski	884,2	2	19	187252	13306	173946	211,8	7,1
Limanowski	944,3	1	11	86267	2542	83725	91,3	2,9
Mielecki	901,4	2	9	77282	9457	67825	85,7	12,2
Myślenicki	988 1	3	10	102293	12504	89789	103 5	12,2
Nowosądecki	1571,1	6	15	183572	50941	132631	116,8	27,7
Nowotarski	1892 6	2	18	131094	28202	102892	69,3	21,5
Dębicki	1140,6	4	10	110714	18471	92243	97,1	16,7
Tarnowski	881,4	2	10	142453	47985	94468	161,8	33,7
Wadowicki	1108 8	5	12	144613	2 504	122109	130,4	15,6
Żywiecki	1152,7	2	10	130277	12575	117702	113,0	9,6
Woj. lwowskie	**28408,2**	**58**	**252**	**3127382**	**781767**	**2345615**	**110,1**	**25,0**
Bobrecki	890 9	2	10	96466	13087	83379	108,3	13,6
Brzozowski	683,8	1	7	82999	4242	787 7	121,4	5,1
Dobromilski	994 5	2	11	93200	9395	83805	93,7	10 1
Drohobycki	1499 2	2	12	194485	74305	120180	129,7	38,2
Gródecki	888 8	2	8	848[illegible]4	15539	69275	95,4	18,3
Jarosławski	1336,5	3	11	148131	26493	121638	110,8	17,9
Jaworowski	976,8	2	8	8[illegible]467	12396	74071	88,5	14,3
Kolbuszowski	873,3	2	7	69060	6749	62311	79,1	9,8
Krośnieński	934,4	2	11	132296	14282	99014	121,2	12,6
Leski	1831,5	2	16	111462	7907	103555	60 9	7,1
Lubaczowski	1146 3	2	9	87352	9243	78109	76,2	10,6
Lwów m.	66,6	1	—	316177	316177	—	4747,4	100,0
Lwowski	1276,0	3	14	142881	9281	133600	112,0	6,5
Łańcucki	889,2	2	8	97706	13134	84572	109,9	13,4
Mościski	754 7	2	7	89262	10040	79222	118,3	11,2
Niżański	973,	2	8	64276	9391	54885	66,0	14,6
Przemyski	1001,8	1	13	162635	51379	111256	162,3	31 6
Przeworski	414,7	2	5	61415	9386	52029	148,1	15,3
Rawski	1400,7	3	11	121465	18374	103091	86,7	15,1
Rudecki	669,9	2	6	78923	9247	69676	117,8	11,7
Rzeszowski	1270,2	5	11	185115	40779	144336	145,7	22 0
Samborski	1133 0	2	13	133925	26978	106947	118,2	20,1
Sanocki	1282,1	2	8	113899	17879	96020	88,8	15 7
Sokalski	1324,1	2	8	109044	17035	920 9	82 4	15,6
Tarnobrzeski	95[illegible],9	3	8	73228	10818	62410	76,6	14,8
Turczański	1829,2	1	13	114493	10145	104348	62,6	8,9
Żółkiewski	1111,0	3	9	95206	18086	77120	85,7	1,90

Województwa Powiaty	Powierzchnia w km2	Miast	Gmin wiejskich	Ludności obecnej w dn. 9.XII.1931 r. Ogółem	w miastach	na wsi	Mieszkańców na 1 km2	Odsetek lud. miejskiej
Woj. stanisławowskie	**16893,9**	**28**	**119**	**1476500**	**295777**	**1180723**	**87,4**	**20,0**
Doliński	2397,5	3	11	118256	23998	94258	49,3	20,3
Horodeński	849,0	1	7	92913	12303	80610	109,4	13,2
Kałuski	1137,5	1	8	101544	12131	89413	89,3	11,9
Kołomyjski	1338,7	2	14	174479	40230	13249	130,3	23,1
Kosowski	1838,8	2	8	93782	13466	80316	51,0	14,3
Nadwórniański	2472 4	2	14	140337	19303	121034	56,8	13,7
Rohatyński	1147,0	3	11	127344	15595	111749	111,0	12,2
Stanisławowski	1248,8	3	11	198120	67793	130327	158,6	34,2
Stryjski	2081 1	2	13	152157	38225	113932	73,1	25,1
Śniatyński	566,6	2	7	78221	17456	60765	138,0	22,3
Tłumacki	933,6	3	9	115703	18870	96833	123,9	16,3
Żydaczowski	882,9	4	6	83644	16407	67237	94,7	19,6
Woj. tarnopolskie	**16532,9**	**36**	**16**	**1604028**	**273376**	**1330652**	**97,0**	**17,0**
Borszczowski	1066,6	3	14	104065	15976	88[illegible]90	97,6	15,3
Brodzki	1125,4	1	8	91491	17988	73503	81,3	19,7
Brzeżański	1134,6	2	9	103888	17785	86103	91,6	17,1
Buczacki	1208,5	3	12	139282	23973	115309	115,2	17,2
Czortkowski	734,3	1	10	84088	19215	64873	114,5	22,8
Kamionecki	999,5	2	8	82285	15866	66419	82,3	19,3
Kopyczyniecki	841,3	3	9	88676	18331	70345	105,4	20,7
Podhajecki	1017,9	1	12	95955	5743	90212	94,3	6,0
Przemyślański	927,3	2	9	89955	9782	80173	97,0	10,9
Rądziechowski	1022 4	2	9	69407	8867	60540	67,0	12 8
Skałacki	875,8	3	10	89539	15962	73577	102,2	17,8
Tarnopolski	1231,4	2	15	142480	38967	103513	115,7	27,3
Trembowelski	788,7	2	8	84466	12638	71828	107,1	15,0
Zaleszczycki	684,0	2	8	71993	9032	62961	105,2	12,5
Zbaraski	739,6	1	9	65871	7673	58198	89,1	11,6
Zborowski	940,7	3	7	81611	15377	66234	86,7	18,8
Złoczowski	1194,9	3	12	118975	20201	98774	99,6	17,0

Z dniem 1.IV.1938 r. — na podstawie ustawy z dn. 12.VI.1937 r. o zmianie granic województw poznańskiego, pomorskiego, warszawskiego i łódzkiego (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 350), — zajdą następujące zmiany:

1) do województwa pomorskiego włącza się z wojew. poznańskiego powiaty: bydgoski, bydgoski miejski, inowrocławski, inowrocławski miejski, szubiński, wyrzyski, oraz gminy: Chełmce, Kruszwica wieś i Kruszwica miasto pow. Mogileńskiego. Z wojew. warszawskiego powiaty: lipnowski, nieszawski, rypiński i włocławski.

2) do województwa poznańskiego włącza się z wojew. łódzkiego powiaty: kaliski, kolski, koniński i turecki.

3) do województwa warszawskiego włącza się z wojew. pomorskiego powiat działdowski.

Wykaz miast i prezydentów wzgl. burmistrzów według stanu z dnia 1.XI.1936 roku.

Ludność według spisu z dn. 9.XII.1931 r.

Dane G. U. S.

Miasto	Powiat	Ludność*)	Prezydent wzgl. burmistrz
Aleksandrów Łódzki	Łódź	11.554	Gerling Stanisław
Aleksandrów Kuj.	Nieszawa	9.565	Strzelecki Paweł
Andrychów	Wadowice	5.698	Wietrzny Adam
Augustów	Augustów	12.147	Piąskowski J. wicebur.
Baranowicze	Baranowicze	22.893	Inż. Wolnik Ludwik
Baranów Sandomierski	Tarnobrzeg	1.815	Drzew.ński Jan
Barcin	Szubin	2.098	Piotrowski Antoni
Barysz	Buczacz	5.606	Świdrygiełło-Świderski
Bełchatów	Piotrków	8.932	Miętkiewicz Konstanty
Bełz	Sokal	4.900	Gross Józef
Beresteczko	Horochów	6.321	Grodecki Konstanty
Bereza Kartuska	Prużana	4.521	Jasnowski Jan
Bereźne	Kostopol	5.687	Skulski Zdzisław
Będzin	Będzin	47.835	Mgr. Izydorczyk A.
Biała Krakowska	Biała	22.891	Dr Łuniewski Zbigniew
Biała Podlaska	Biała	17.549	Walawski Aleksander
Biała Rawska	Rawa	2.903	Perkowicz Stefan
Białystok	Białystok m.	91.335	Nowakowski Seweryn
Biecz	Gorlice	4 055	Müller Ludwik
Bielsko	Bielsko m. woj. Śląskie	22.573	Dr Przybyła Wiktor
Bielsk Podlaski	Bielsk	7.186	Erdman Alfons
Bieruń Stary	Pszczyna	3.059	Piporek Rudolf
Biłgoraj	Biłgoraj	8.177	vacat
Błaszki	Kalisz	4.969	Parnowski Stefan
Błażowa	Rzeszów	4.631	Brzęk Marcin
Błonie	Błonie	7.642	Dr Nowakowski Grz.
Bochnia	Bochnia	12.274	Pacuła Stanisław
Bohorodczany	Stanisławów	3.151	Dr Machowski Winc.
Bojanowo	Rawicz	2.333	Beym Wincenty
Bolechów	Dolina	10.744	Volpel Juliusz
Bołszowce	Rohatyn	3.697	Mucha Józef
Borek	Gostyń	2.052	Dykczak Nikodem
Borszczów	Borszczów	6.235	Ruszczyński Jan
Borysław	Drohobycz	41.683	Rossowski Kazimierz
Bóbrka	Bóbrka	5.441	Batorski Józef
Brańsk	Bielsk woj. Białost.	4.204	Ugriumow Eug.
Brodnica	Brodnica	9.546	Blokus Franciszek
Brody	Brody	17.988	Krotke-Kochanowski G.
Brok	Ostrów Mazow.	2.895	Kozakiewicz Józef
Brzesko	Brzesko	3.672	Soja Franciszek
Brześć Kujawski	Włocławek	6.104	Stypa Kazimierz
Brześć n. Bugiem	Brześć n. Bugiem	50.706	Wójcik Marian
Brzeziny	Brzeziny	13.045	Kozłowski Wacław
Brzeżany	Brzeżany	11.721	Bienawski Jacek
Brzozów	Brzozów	4.242	Dr Dobrowolski Adam
Buczacz	Buczacz	11.129	Matuszewski Stanisław
Budzanów	Trembowla	4.798	Miecznik Michał
Buk	Nowy Tomyśl	3.697	Holland Maksymilian

*) Bez wojska skoszarowanego.

Miasto	Powiat	Ludność	Prezydent wzgl. burmistrz
Bursztyn	Rohatyn	4.326	Mygas Bazyli
Busk	Kamionka Strumiłowa	7.010	Litak Stanisław
Busko — Zdrój	Stopnica	5.026	Rożyński Marian
Bydgoszcz	Bydgoszcz	117.537	Barciszewski Leon
Chełm	Chełm	29.222	Tomaszewski Tad.
Chełmno	Chełmno	12.531	Klein Leon
Chełmża	Toruń	11.098	Barwicki
Chęciny	Kielce	5.429	Pedechowicz Edmund
Chmielnik	Stopnica	8.051	Barański Zygmunt
Chodecz	Włocławek	1.824	Ogiński Jan
Chodorów	Bobrka	7.646	Jaksa-Rożeń Bolesław
Chodzież	Chodzież	7.511	Koppe Tadeusz
Chojnice	Chojnice	14.255	Sieracki Franciszek
Chrostków	Kopyczyńce	6.924	Dr Schreyer Albin
Choroszcz	Białystok	2.905	Terajewicz Wacław
Chorzele	Przasnysz	3.032	Kukliński Stanisław
Chorzów *)	Chorzów	102.349	Grzesik Karol
Chrzanów	Chrzanów	17.833	Gdula Tadeusz
Chyrów	Dobromil	3.864	Wróblewski Sylwester
Ciechanowiec	Bielsk	4.029	Narbutt Marian
Ciechanów	Ciechanów	13.954	Koperkiewicz Andrzej
Ciechocinek	Nieszawa	4.711	Muszyński Aleksander
Cieszanów	Lubaczów	2.661	Bajorski Bolesław
Cieszyn	Cieszyn	17.791	Halfar Rudolf
Czarnków	Czarnków	4.737	Ciepluch Stanisław
Czeladź	Będzin	21.035	Brudnicki Henryk
Czempiń	Kościan	2.286	Holęwiński Michał
Czerniejewo	Gniezno	1.392	Pruski Leon
Czersk	Chojnice	7.757	Prabucki Alfons
Częstochowa	Czestochowa	117.588	Szczodrowski Jan-T.
Czortków	Czortków	19.215	Michałowski Stanisław
Dawidgródek	Stolin	11.739	Stankiewicz Franciszek
Dąbie	Koło	3.825	vacat
Dąbrowa Grodzieńska	Sokółka	3.482	Markowski Br.
Dąbrowa Tarnowska	Dąbrowa	6.017	Hendrich Włodzimierz
Dąbrowa Górnicza	Będzin	36.987	Trzęsimiech Teofil
Dąbrowica	Sarny	7.477	Szulecki Zygmunt
Delatyn	Nadwórna	8.815	Pikulski Jan
Dębica	Ropczyce	9.726	Staroń Michał
Dobczyce	Myślenice	3.112	Bieńkowski Franc.
Dobra	Turek	2.871	Muszyński Tomasz
Dobromil	Dobromil	5.531	Puchalik Władysław
Dobrzyń n. Drwęcą	Rypin	5.176	Andrzejczyk Henryk
Dobrzyń n. Wisłą	Lipno	2.838	Kowalski Jan
Dokszyce	Dzisna	3.262	Góra Jan
Dolina	Dolina	9.616	Olszewski Zdzisław
Dolsk	Śrem	1.578	Burdajewicz Józef
Drohiczyn n. Bugiem	Bielsk	2.309	Trzaskowski Br.
Drohobycz	Drohobycz	32.622	Jarosz Rajmund
Druskieniki	Grodno	2.098	Horbaczewski Antoni
Dubienka	Hrubieszów	3.825	Kruczek Mieczysław
Dubno	Dubno	15.257	inż. Kowalewski N.
Dukla	Krosno	2.157	dr Strychowski Jan
Działdowo	Działdowo	5.173	Szwedowski Franc.

*) Dawniej Królewska Huta.

Miasto	Powiat	Ludność	Prezydent wzgl. burmistrz
Działoszyce	Pińczów	6.238	Zwoliński Jan
Dzisna	Dzisna	4.806	Kucharski Stefan
Fordon	Bydgoszcz	3.733	Wawrzyniak Wacław
Garwolin	Garwolin	7.313	Paśniczek Franciszek
Gąbin	Gostynin	5.690	Machowski Władysław
Gdynia a)	Gdynia	38.910	Sokół Franciszek
Gliniany	Przemyślany	4.391	Dąbrowski Jan
Głębokie	Dzisna	7.592	Św.rklis Herman
Głogów	Rzeszów	2.550	Grodecki Jan
Głowno	Brzeziny	7.002	Ładziński Ludwik
Gniew	Tczew	3.639	Kruszewski Jerzy
Gniewkowo	Inowrocław	3.873	Pyka Augustyn
Gniezno	Gn.ezno	30.745	Maćkowiak Edmund
Golina	Konin	2.578	Jóźwiak Feliks
Golub	Wąbrzeźno	3.097	Reiske Artur
Gołańcz	Wągrowiec	1.471	Pijanowski Sylwester
Goniądz	Białystok	3.449	Wróbel Bronisław
Gorlice	Gorlice	6.730	Kwaskowski Andrzej
Gostynin	Gostynin	7.783	Jarmoliński Michał
Gostyń	Gostyń	6.815	N.estrawski Hipolit
Góra Kalwaria	Grójec	7.097	Dzejko Aleksander
Górzno	Brodnicą	1.806	Zaleski Leon
Grabów n. Prosną	Kępno	1.682	Seydak Paweł
Grajewo	Szczuczyn	9.036	Kozon Bonifacy
Grodno	Grodno	49.932	
Grodzisk Wielkopolski	Nowy Tomyśl	6.161	dr Mazurkiewicz Rom.
Grodzisk Mazowiecki	Błonie	15.678	Borkowski Zygmunt
Gródek Jagielloński	Gródek Jagielloński	12.942	Ziemba Orest
Grójec	Grójec	9.518	Olszewski Tadeusz
Grudziądz	Grudziądz	54.217	inż. Włodek Józef
Grybów	Nowy Sącz	3.311	dr Warzecha Winc.
Grzymałów	Skałat	4.794	Bernat Józef
Halicz	Stanisławów	4.386	inż. Winnicki Mikołaj
Horochów	Horochów	5.985	Przestrzelski Edmund
Horodenka	Horodenka	12.303	Barwicz Jarosław
Hrubieszów	Hrubieszów	13.359	Lecewicz Stanisław
Husiatyn	Kopyczyńce	2.675	Tarnawski Włodzimierz
Iłża	Iłża	5.099	Pawelec Marceli
Indura	Grodno	2.650	Sankowski Aleksander
Inowrocław	Inowrocław	34.531	Jankowski Apolinary
Janowiec Wlkp.	Żnin	3.029	Łuczak Wiktor
Janów Lwowski	Gródek Jagielloński	2.597	Gnatowski Wł.
Janów Lubelski	Janów	7.067	Radomski Wacław
Janów Podlaski	Biała	3.900	vacat
Jarocin	Jarocin	9.001	Rogalski Edmund
Jarosław	Jarosław	22.330	inż. Sierankiewicz St.
Jaryczów Nowy	Lwów	2.555	Krzeczunowicz Leon
Jasło	Jasło	10.112	dr Żelazny Józef
Jaworów	Jaworów	10.690	Neft Tadeusz
Jaworzno	Chrzanów	19.055	vacat
Jedwabne	Łomża	2.167	Grądzki Walenty
Jędrzejów	Jędrzejów	12.853	Sucharkiewicz Antoni
Jordanów	Myślenice	3.115	dr Szubert Eustachy
Jutrosin	Rawicz	1.677	Kaminarz Izydor
Kalisz	Kalisz	68.890	inż. Bujnicki Ign.

a) ob. odsyłacz a na str. 305.

Miasto	Powiat	Ludność	Prezydent wzgl. burmistrz
Kalw. Zebrzydowska	Wądowice	2.116	Śpiewak Karol
Kałusz	Kałusz	12.131	Fiedler Wacław
Kałuszyn	Mińsk Mazowiecki	8.827	Koszutski Kazimierz
Kamieniec Litewski	Brześć n. Bugiem	3.562	Paszkiewicz Jan
Kamień Pomorski	Sępolno	1.827	vacat
Kamionka Strumiłowa	Kamionka Strumiłowa	8.856	dr Bryk Jan
Kańczuga	Przeworsk	2.382	dr Sawicki Antoni
Kartuzy	Kartuzy	5.055	Lewiński Feliks
Katowice	Katowice	127.044	dr Kocur Adam
Kązimierz Dolny	Puławy	4.614	Ulanowski Tadeusz
Kcynia	Szubin	4.391	vacat
Kępno	Kępno	7.182	Kokociński Wacław
Kęty	Biała woj. Krakowsk.	6.767	Zajączek Edward
Kielce	Kielce	58.397	Mgr Artwiński Stefan
Kleck	Nieśwież	6.196	Chmielowski Jan
Kleczew	Konin	2.946	Żeglicki Jan
Kleszczele	Bielsk woj. Białost.	2.029	Pawłowicz Aleksander
Kłecko	Gniezno	1.698	Garski Jan
Kłobucko	Częstochowa	8.542	Mgr Kozankiewicz Jan
Kłodawa	Koło	4.627	Kaczmarek Fr.
Knyszyn	Białystok	4.123	Świątecki Józef
Kobryń	Kobryń	10.217	Ziółkowski
Kobylin	Krotoszyn	2.359	Fengler Antoni
Kock	Łuków	4.462	Lenkiewicz-Spohorski
Kolbuszowa	Kolbuszowa	3.112	Zach Władysław
Kolno	Łomża	5.825	Waszkiewicz Anzelm
Koło	Koło	13.771	mgr Beksiak Michał
Kołomyja	Kołomyja	33.391	Sanojca Józef
Komarno	Rudki	5.598	Mihułka Józef
Koniecpol	Radomsko	2.518	Sikorski Władysław
Konin	Konin	10.390	Grętkiewicz Wincenty
Konstantynów Łódzki	Łódź	8.167	Szteinbis Adam
Końskie	Końskie	11.102	Jaroszyński Stefan
Kopyczyńce	Kopyczyńce	8.732	Grabiński Aleksander
Koronowo	Bydgoszcz	5.553	Talaśka Maksym.
Korzec	Równe	6.588	Pawlikowski Wł.
Kosów Huculski	Kosów	8.073	Lewicki Józef
Kosów Poleski	Kosów	3.256	Sidorowicz Adolf
Kostopol	Kostopol	6.523	Lenczowski Lucjan
Kostrzyn	Środa	3.370	Skrzypczak Stefan
Kościan	Kościan	10.275	Ferfel Franciszek
Kościerzyna	Kościerzyna	7.379	Kamiński Józef
Kowal	Włocławek	4.482	vacat
Kowalewo	Wąbrzeźno	3.654	Kossek Józef
Kowel	Kowel	29.127	Bednarski Alfons
Kozienice	Kozienice	7.793	Sitkowski Wiktor-Jan
Kozowa	Brzeżany	6.064	Traunfellner Piotr
Koźmin	Krotoszyn	5.450	Podlewski Janusz
Kórnik	Jaworów	2.379	Wolniewicz Teofil
Krakowiec	Śrem	1.706	Kuc Andrzej
Kraków	Kraków	221.260	dr Kaplicki Miecz.
Krasnystaw	Krasnystaw	10.435	Sienkiewicz Józef
Kraśnik	Janów Lub.	11.615	Pyz Julian
Krobia	Gostyń	2.384	Męczarski Franciszek
Krosno	Krosno	12.125	Krukierek Jędrzej
Krośniewice	Kutno	3.506	Andrysiewicz Feliks
Krotoszyn	Krotoszyn	13.009	Fenrych Tadeusz

Miasto	Powiat	Ludność	Prezydent wzgl. burmistrz
Kruszwica	Mogilno	4.812	Borowiak Stanisław
Krynica	Nowy Sącz	4.626	inż. Krówczyński Józef
Krynki	Grodno	5.789	Chróścicki Tadeusz
Krzemieniec	Krzemieniec	21.997	Baupre Jan
Krzepice	Częstochowa	5.881	Smelczyński Tadeusz
Krzeszowice	Chrzanów	3.366	vacat
Krzywiń	Kościan	1.732	Kabsch Władysław
Książ Wielkopolski	Śrem	1.638	Borys Edward
Kulików	Żółkiew	3.390	Korotkiewicz Józef
Kutno	Kutno	23.451	Filipowicz Eug.
Kuty	Kosów	5.393	Ks. Manugiewicz Sam.
Lachowicze	Baranowicze	4.547	Senkowski Stefan
Lesko	Lesko	3.343	Małek Mieczysław
Leszno	Leszno	19.468	Kowalski Jan
Leżajsk	Łańcut	5.599	N.ziński Tadeusz
Lida	Lida	19.499	pos. Zadurski Józef
Lidzbark	Działdowo	4.032	Parzybok Sylwester
Limanowa	Limanowa	2.542	Bieda Tomasz
Lipno	Lipno	10.415	Uzarowicz Zygmunt
Lubaczów	Lubaczów	6.582	Mazurkiewicz Franc.
Lubartów	Lubartów	7.638	Jastrzębski Jan
Lubąwa	Lubawa	5.518	Wojciechowski Czesław
Lubień Kujawski	Włocławek	2.241	Lewandowski Leon
Lublin	Lublin	112.539	Liszkowski Bolesław
Lubliniec	Lubliniec	8.512	Skop Robert
Luboml	Luboml	7.238	Chyliński Tadeusz
Lubraniec	Włocławek	2.559	Oźminkowski Wł.
Lwów	Lwów m.	316.177	dr Ostrowski Stanisł.
Lwówek	Nowy Tomyśl	2.542	Podróżek Józef-Rysz.
Łabiszyn	Szubin	2.464	Hauptman Edmund
Łańcut	Łańcut	7.535	Czarnecki Fr.
Łapy	Wysokie Mazow.	6.674	C.borowski Henryk
Łasin	Grudziądz	2.510	Tomczyński Stefan
Łask	Łask	6.502	Brzeziński Wacław
Łęczna	Lubartów	4.030	Pietroń Kazimierz
Łęczyca	Łęczyca	10.553	Anusiak Antoni
Łobżenica	Wyrzysk	2.294	Grochowski Zenon
Łomża	Łomża	25.065	Janicki Jan
Łopatyn	Radziechów	3.427	Wojcicki Henryk
Łosice	Siedlce	5.026	Tryszczyłło Eug.
Łowicz	Łowicz	17.613	Niedzielski Feliks
Łódź	Łódź	605.467	Godlewski Mikołaj
Łuck	Łuck	35.737	Parniewski Wład.
Łuków	Łuków	13.971	Stilkr Antoni
Łuniniec	Łuniniec	8.721	Wolański Miecz.
Maków Mazowiecki	Maków Warsz.	6.645	Szczygielski Tadeusz
Maków Podhalański	Wadowice	4.111	Gayda Tadeusz
Margonin	Chodzież	2.135	Romiński Józef
Miasteczko Kraińskie	Wyrzysk	1.218	Ziarnek Jan
Miąsteczko Śląskie	Tarnowskie Góry	1.218	Kapotka Augustyn
Miechów	Miechów	6.360	Markiewski Stan.
Miejska Górka	Rawicz	2.644	Zyn.ewicz Eryk
Mielec	Mielec	7.057	Kazana Franciszek
Mielnica Podolska	Borszczów	4.611	Skotnicki Michał
Międzychód	Międzychód	5.126	Skrzypczak Michał
Międzyrzec Podlaski	Radzyń	16.837	Mańkowski Stefan
Mikołajów	Żydaczów	3.625	Moschitz Stanisław

Miasto	Powiat	Ludność	Prezydent wzgl. burmistrz
Mikołów	Pszczyna	12.037	Koj Jan
Mikstat	Ostrów	1.316	Tobola Franciszek
Mikulińce	Tarnopol	3.136	Gedroyć Gedeon
Miłosław	Września	2.452	Pietrzak Józef
Mińsk Mazowiecki	Mińsk Mazowiecki	13.015	Przybora Trojan
Mława	Mława	19.584	Jarosiński Bolesław
Mogielnica	Grójec	6.423	Godzimirski Ludwik
Mogilno	Mogilno	5.200	Bielawski Edward p. o.
Mołodeczno	Mołodeczno	5.964	vacat
Monasterzyska	Buczacz	7.238	Szumilski Józef
Mordy	Siedlce	3.827	Wysocki Stefan
Mosina	Śrem	3.828	Pałczyński Władysław
Mosty Wielkie	Żółkiew	4.348	Sokalski Aleksander
Mościska	Mościska	4.770	dr Langer Józef
Mrocza	Wyrzysk	2.383	vacat
Mszczonów	Błonie	5.523	vacat
Murowana Goślina	Oborniki	2.482	Motylewski Stefan
Muszyna	Nowy Sącz	2.979	Jurczak Antoni
Mysłowice	Katowice	22.999	dr Michna Andrzej
Myślenice	Myślenice	6.277	Brzeziński Jan
Nadwórna	Nadwórna	10.488	Androwski Józef
Nakło n. Notecią	Wyrzysk	10.303	Trybull Paweł
Nasielsk	Pułtusk	6.426	Sawicki Anastazy
Niemirów Lwowski	Rawa Ruska	3.016	Meller Otton
Niepołomice	Bochnia	4.689	Pikulski Władysław
Nieszawa	Nieszawa	2.904	Michalski Jan
Nieśwież	Nieśwież	7.357	Henrici Alfred
Nisko	Nisko	5.461	Zaremski Franciszek
Nowa Wilejka	Wilno-Troki	8.722	Rzepiela Józef
Nowe	Świecie	4.671	Kuchczyński Jan
Nowe Miasto n. Pilicą	Rawa	3.877	Zienkowski Jan
Nowe Miasto Lub.	Lubawa	4.473	Wachowiak Seweryn
Nowo Święciany	Święciany	3.838	vacat
Nowogród	Łomża	2.350	Stachelski Franc.
Nowogródek	Nowogródek	9.567	Sianożęcki Piotr
Nowy Dwór Mazow.	Warszawa	9.386	Przedwiecki Czesław
Nowy Sącz	Nowy Sącz	30.278	mgr Nowakowski St.
Nowy Targ	Nowy Targ	10.406	mgr Stachoń Andrzej
Nowy Tomyśl	Nowy Tomyśl	2.550	Krzowski Czesław
Oborniki	Oborniki	5.244	Kuehn Adam
Odolanów	Ostrów Wielkp.	2.472	Kłak Jan
Olesko	Złoczów	3.824	Stachowski Ludwik
Olkusz	Olkusz	9.916	Majewski Mieczysław
Ołyka	Łuck	5.785	Czerwiński Zygmunt
Opalenica	Nowy Tomyśl	4.332	Kędzierski
Opatów	Opatów	9.519	Ledóchowski Kazimierz
Opoczno	Opoczno	8.921	Jacuński Tadeusz
Osieczna	Leszno	1.597	Szurkowski Stanisław
Ostrołęka	Ostrołęka	14.249	Mantey Hugon
Ostroróg	Szamotuły	1.289	Draheim Władysław
Ostrowiec	Opatów	25.983	Sokół Michał
Ostróg	Zdołbunów	13.394	Żurakowski Stanisław
Ostrów Lubelski	Włodawa	4.753	Bolesta Dominik
Ostrów Mazowiecka	Ostrów woj. Białost.	17.611	Czernicki Leon
Ostrów Wielkopolski	Ostrów woj. Pozn.	24.552	Cegiełka Wacław
Ostrzeszów	Kępno	5.833	Żmudziński Julian
Oszmiana	Oszmiana	7.334	Staniewicz Józef

Miasto	Powiat	Ludność	Prezydent wzgl. burmistrz
Oświęcim	Biała woj. Krakow.	11.949	dr Golczewski Emil
Otynia	Tłumacz	4.777	Bauknecht Emeryk
Otwock	Warszawa	16.098	Gadomski Jan
Ozorków	Łęczyca	14.979	Kropp Wacław
Pabianice	Łask	45.614	Futyma Bolesław
Pakość	Mogilno	3.797	Lipczyński Marian
Parczew	Włodawa	9.943	Bednarski Stanisław
Peczeniżyn	Kołomyja	6.839	Zaręba Adam
Pelplin	Tczew	4.185	dr Chmielecki Stan.
Piaseczno	Warszawa	7.074	Markowski Mieczysław
Pilzno	Ropczyce	3.671	Wojnarski Michał
Pińczów	ów	7.423	Książek Józef
Pińsk	Pińsk	31.913	Ołdakowski Jerzy
Piotrków Trybunalski	Piotrków	51.294	Fiszer Stefan
Piwniczna	Nowy Sącz	4.315	Marciszewski Jan
Pleszew	Jarocin	8.591	Jaworski Stanisław
Płock	Płock	32.777	Wasiak Stanisław
Płońsk	Płońsk	10.393	Piotrowski Mirosław
Pniewy	Szamotuły	3.371	Kuśnierek Kazimierz
Pobiedziską	Poznań	3.793	Mroziński Jerzy
Podbrodzie	Święciany	2.588	Strutyński Jan
Poddębice	Łęczyca	4.203	Hryniewicz Jan
Podgórz *)	Toruń	5.260	Wąsik Józef
Podhajce	Podhajec	5.743	Mgr Niemczycki Leon
Podwołoczyska	Skałat	3.945	Brodawczuk Włodz.
Pogorzela	Krotoszyn	1.592	Stachowski Józef
Pomorzany	Zorów	4.304	Kostułowski Jan
Poniec	Gostyń	2.269	Kreutzinger Józef
Poznań	Poznań	248.608	Więckowski Erwin
Praszka	Wieluń	4.486	Krzemiński Stanisław
Proszowice	Miechów	3.531	Bujakowski Jan
Pruszków	Warszawa	23.703	Gruszczyński Stan.
Prużana	Prużana	8.293	Jonasz Wacław
Przasnysz	Przasnysz	7.838	Wieciński Feliks
Przedbórz	Końskie	6.787	Kozakiewicz Konst.
Przedecz	Włocławek	3.322	Nowakowski Józef
Przemyśl	Przemyśl	51.379	Chrzanowski Leonard
Przemyślany	Przemyślany	5.391	dr Stelmachowicz T.
Przeworsk	Przeworsk	7.004	dr Głąb Marcin
Pszczyna	Pszczyna	7.240	Żmij Józef
Puck	Morski	3.848	Stamirowski Karol
Puławy	Puławy	12.198	Rychłowski Eugeniusz
Pułtusk	Pułtusk	16.754	Zabokrzycki Stan.
Pyzdry	Konin	4.494	Zalewski Władysław
Raciąż	Sierpc	4.789	Tuszewski Józef
Radom	Radom	78.073	Mgr Szczawiński Rom.
Radomsko	Radomsko	22.980	Kwaśniewski Lucjan
Radomyśl Wielki	Mielec	2.400	Sypek Roman
Radoszkowice	Mołodeczno	2.574	Audycki Ludwik
Radymno	Jarosław	2.213	Friedman Franciszek
Radziechów	Radziechów	5.440	Ross Paweł
Rądziejów	Nieszawa	4.201	vacat
Radziwiłłów	Dubno	5.413	Bojarski Włodz.
Radzymin	Radzymin	6.780	Marszał Stanisław

*) Z dniem 1.IV.1938 r. m. Podgórz zostaje zniesione i włączone do m. Torunia (ustawa z dn. 8.IV.1937 r. — Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 217).

Miasto	Powiat	Lud-ność	Prezydent wzgl. burmistrz
Radzyń Chełmiński	Grudziądz	1.987	Gibas Wincenty
Radzyń Podlaski	Radzyń	6.350	Markowski Jan
Rajgród	Szczuczyn	2.432	Niesłuchowski Wacław
Rakoniewice	Wolsztyn	2.015	Grzybowski Walerian
Raków Mołodecki	Mołodeczno	3.481	Eysymont Witold
Raszków	Ostrów Wielkopol.	1.692	Zieliński Stanisław
Ratno	Kowel	2.990	Mołczan Andrzej
Rawa Mazowiecka	Rawa	9.200	
Rawa Ruska	Rawa Ruska	11.146	Burka Michał
Rawicz	Rawicz	10.827	Macioszczyk
Rogoźno	Oborniki	6.040	Smukalski Augustyn
Rohatyn	Rohatyn	7.572	Kościówko Franciszek
Rokitno	Sarny	4.362	Bracki Stan.
Ropczyce	Ropczyce	3.382	Bursztyn Władysław
Rozdół	Żydaczów	4.300	Krzyż Bronisław
Rozwadów	Tarnobrzeg	3.311	Paykart Michał
Różan	Maków	4.268	Bełdycki Wacław
Rożniatów	Dolina	3.638	Stroński Zygmunt
Rożyszcze	Łuck	6.409	Zajkowski Roman
Równe	Równe	42.086	Wołk Stanisław
Różana	Kosów woj. Poleskie	8.986	vacat
Ruda Pabianicka	Łódź	12.164	Grzybowski Włodz.
Rudki	Rudki	3.649	Buraczyński Michał
Rudnik	Nisko	3.930	Krzewicki Józef
Rybnik	Rybnik	23.046	Weber Władysław
Rychwał	Konin	2.011	Krzesiński Zygmunt
Rydzyna	Leszno	2.306	Rzemyszkiewicz Winc.
Rymanów	Sanok	3.617	Sapecki Bronisław
Rypin	Rypin	8.348	Budzanowski Józef
Rzeszów	Rzeszów	27.499	Niemirski Jan
Sambor	Sambor	22.111	Wajda Stanisław
Sandomierz	Sandomierz	7.894	Musileski Adam
Sanok	Sanok	14.262	dr Rajchel Jan
Sarnowa	Rawicz	1.690	Skowroński Jakub
Sarny	Sarny	7.989	Mączewski Zygmunt
Sasów	Złoczów	3.112	Stepan Ferdynand
Sądową Wisznia	Mościska	5.270	Paygert Włodzimierz
Sejny	Suwałki	3.409	Myszczyński Franc.
Serock	Pułtusk	5.413	Żmudzki Witalis
Sędziszów	Ropczyce	2.142	Szapkowski Adam
Sępolno Krainśkie	Sępolno	3.992	Marcinkowski Stan.
Siedlce	Siedlce	36.927	Łaguna Sławomir
Siemianowice Śląskie	Katowice	37.888	
Siemiatycze	Bielsk woj. Biał.	7.013	Lankau Mieczysław
Sieniawa	Jarosław	1.950	Długoń Andrzej
Sieradz	Sieradz	10.537	Borsuk Franciszek
Sieraków	Międzychód	3.017	Vogel Franciszek
Sierpc	Sierpc	10.051	Zugaj Jan
Skalbmierz	Pińczów	2.245	Janczur Antoni
Skała Podolska	Borszczów	5.130	Osipowski Aleksander
Skałat	Skałat	7.223	Kuhn Stanisław
Skarszewy	Kościerzyna	3.456	Ogrodowski Bolesław
Skaryszów	Radom	2.918	Wilanowicz Karol
Skarżysko-Kamienna	Końskie	14.320	Tatkowski Franciszek
Skawina	Kraków	3.434	Pukło Feliks
Skidel	Grodno	3.814	Piotrowski Wacław
Skierniewice	Skierniewice	20.191	Filipski Franciszek

Miasto	Powiat	Ludność	Prezydent wzgl. burmistrz
Skoczów	Cieszyn	4.374	
Skoki	Wągrowiec	1.788	Smektała Jan
Skole	Stryj	7.543	Schenk Henryk
Skórcz	Starogard	3.310	Grzankowski Jan
Słomniki	Miechów	4.988	Kmita Józef
Słonim	Słonim	16.284	inż. Bieńkiewicz H.
Słupca	Konin	6.204	Czajewicz Jan
Smorgonie	Oszmiana	4.090	Leśniewski Kazimierz
Sochaczew	Sochaczew	10.822	Bukraka Józef
Sokal	Sokal	12.135	dr Proń Stanisław
Sokołów Małopolski	Kolbuszowa	3.637	Dostych Jan
Sokołów Podlaski	Sokołów	11.831	Staniszewski Marian
Sokoły	Wysokie Mazowieckie	2.028	dr Włostowski Józef
Sokółka	Sokółka	6.382	Komar Kazimierz
Solec Kujawski	Bydgoszcz	4.987	Kłodnicki Tadeusz
Sosnowiec	Sosnowiec	109.454	mgr Kaczkowski Józef
Stanisławów	Stanisławów	60.256	mgr Kotlarczuk Franc.
Starogard	Starogard	13.356	Felski Antoni
Starosielce	Białystok	3.364	Banaszkiewicz Roman
Stary Sambor	Sambor	4.867	dr Hübl Roman
Stary Sącz	Nowy Sącz	5.432	Ogorzały Robert
Staszów	Sandomierz	9.147	Raczyński Ignacy
Stawiski	Łomża	2.912	Nesterowicz Czesław
Stawiszyn	Kalisz	2.562	Łowicki Henryk
Stęszew	Poznań	2.487	Talarczyk Józef
Stoczek Łukowski	Łuków	3.589	Michałowski Wacław
Stolin	Stolin	6.328	Dąbski Roch
Stołpce	Stołpce	6.569	Staniewski Kazimierz
Strumień	Bielsko	1.984	Pusch Franciszek
Stryj	Stryj	30.682	Keim Bolesław
Stryków	Brzeziny	4.821	Basiński Henryk
Strzelno	Mogilno	5.846	Radomski Stanisław
Strzyżów	Rzeszów	3.060	dr Chmiel Józef
Sucha	Żywiec	6.004	Gustawski Adam
Suchowola	Sokółka	2.836	Szkiładź Wacław
Sulejów	Piotrków	6.387	Szuster Henryk
Sulmierzyce	Krotoszyn	2.476	Wojciechowski M.
Supraśl	Białystok	2.965	vacat
Suraż	Białystok	1.379	vacat
Suwałki	Suwałki	21.957	Łopatto Walerian
Swarzędz	Poznań	4.904	Staniewski Tadeusz
Szadek	Sieradz	3.113	Gladała Tomasz
Szamocin	Chodzież	1.937	Józefowski Franc.
Szamotuły	Szamotuły	8.307	Bartkowski Leonard
Szczakowa	Chrzanów	4.558	Bugajski Szymon
Szczebrzeszyn	Zamość	7.811	Franczak Jan
Szczekociny	Włoszczowa	6.142	Marzec Władysław
Szczerzec	Lwów	1.210	Gelbard Jakub
Szczuczyn Białostocki	Szczuczyn	5.107	Bilski Jan
Szubin	Szubin	3.271	Barczyński Stanisław
Szydłowiec	Końskie	10.590	Mrowiński Romuald
Ślesin	Konin	2.495	Muzykiewicz Wł.
Śmigiel	Kościan	3.761	Pioch Władysław
Śniatyń	Śniatyń	10.915	Kosiński Julian
Śrem	Śrem	7.652	Dębicki Czesław
Środa	Środa	8.320	Polski Jan
Świecie	Świecie	8.729	Słabęcki Mieczysław

Miasto	Powiat	Ludność	Prezydent wzgl. burmistrz
Święciany	Święciany	5.979	Hulewicz Stanisław
Świsłocz	Wołkowysk	3.731	Niemczynowicz Wł.
Tarnobrzeg	Tarnobrzeg	5.692	dr Czarny Kazimierz
Tarnopol	Tarnopol	35.831	Widacki Stanisław
Tarnowskie Góry	Tarnowskie Góry	15.773	Anteś Fryderyk
Tarnów	Tarnów	45.235	dr Brodziński Miecz.
Tczew	Tczew	22.728	Jagalski Wiktor
Terespol	Biała woj. Lubelskie	2.308	Bay Andrzej
Tłumacz	Tłumacz	6.836	Seidler Leon
Tłuste	Zaleszczyki	3.490	Domański Ludwik
Tomaszów Lubelski	Tomaszów	10.519	Minor Jan
Tomaszów Mazowiecki	Brzeziny	38.088	Rączaszek Antoni
Toruń	Toruń	54.297	Raszeja Leon
Trembowla	Trembowla	7.840	Ks. Puchała Walenty
Troki	Wilno-Troki	2.805	dr Zajączkowski W.
Trzebinia	Chrzanów	6.084	Willman Leon
Trzemeszno	Mogilno	5.218	Fengler Józef
Tuchola	Tuchola	5.477	Saganowski Stanisław
Tuchów	Tarnów	2.750	Styliński Marian
Tuliszków	Konin	2.559	Piwoński Stanisław
Turek	Turek	9.421	Kawecki Antoni
Turka n. Stryjem	Turka n. Stryjem	10.145	Wysoczański Wiktor
Tuszyn	Łódź	4.202	Zwierzyński Tadeusz
Tyczyn	Rzeszów	3.039	
Tykocin	Wysokie Mazowieckie	3.290	Koczorowski Stan.
Tyśmienica	Tłumacz	7.257	Schreiber Kazimierz
Uhnów	Rawa Ruska	4.212	Burka Michał
Ujście	Chodzież	2.144	Pietraszak Kazimierz
Uniejów	Turek	3.484	Ponsyliusz Juliusz
Ustrzyki Dolne	Lesko	3.964	dr Lenartowicz R.
Uściług	Włodzimierz	4.771	Pomianowski Jan
Wadowice	Wadowice	8.400	Bernhardt Władysław
Warka	Grójec	4.763	Pączkowski Józef
Warszawa	Warszawa	1178914	Starzyński Stefan
Warta	Sieradz	4.360	Kubacki Czesław
Wasilków	Białystok	4.801	Kubacki-Gorwecki Cz.
Wąbrzeźno	Wąbrzeźno	8.591	Schwartz Leon
Wągrowiec	Wągrowiec	7.555	Wachowiak Szymon
Wejherowo	Morski	12.559	Bolduan Teodor
Węgrów	Węgrów	9.416	Kuta Jan
Wieleń	Czarnków	3.403	Waśko Mieczysław
Wielichowo	Kościan	1.630	Skarbek-Malczewski W.
Wieliczka	Kraków	9.872	Jagielski Józef
Wieluń	Wieluń	14.026	vacat
Wieruszów	Wieluń	5.484	Polak Wincenty
Wierzbnik	Iłża	7.379	Sokół Władysław
Więcbork	Sępolno	3.433	Lindecki Piotr
Wilamowice	Biała	1.969	Krzyżanowski Kaz.
Wilejka	Wilejka	5.848	Zublewicz Zygmunt
Wilno	Wilno	196.333	dr Maleszewski W.
Winniki	Lwów	5.516	Rappe Emil
Witkowo	Gniezno	2.550	Gaworzewski Stanisł.
Włocławek	Włocławek	56.277	Mystkowski Witold
Włodawa	Włodawa	8.519	Ber Aleksander
Włodzimierz	Włodzimierz	25.615	Rybicki Edmund
Włoszczowa	Włoszczowa	6.900	Musielewicz Lucjan
Wodzisław Śląski	Rybnik	4.942	Bluszcz Emanuel

Miasto	Powiat	Ludność	Prezydent wzgl. burmistrz
Wolbrom	Olkusz	8.930	Kallista Ludwik
Wolsztyn	Wolsztyn	4.580	Modliński Klemens
Wołkowysk	Wołkowysk	15.163	Kozubski Władysław
Wołomin	Radzymin	13.114	Cichecki Józef
Wołożyn	Wołożyn	6.269	Szwed Stanisław
Woźniki	Lubliniec	2.264	Kawalec Karol
Wronki	Szamotuły	5.245	Ratajczak Stanisław
Września	Września	8.148	Sołtysiak Wacław
Wyrzysk	Wyrzysk	1.642	Jagodziński Piotr
Wysoka	Wyrzysk	1.463	Misiak Jan
Wysokie Litewskie	Brześć n. Bugiem	3.340	Rapacki Stanisław
Wysokie Mazowieckie	Wysokie Mazowieckie	3.977	Zieliński Adam
Wyszków	Pułtusk	10.772	Wolski Stanisław
Wyszogród	Płock	4.661	Borkowski Lucjan
Wyśmierzyce	Radom	1.434	Kawiński Jan
Zabłotów	Śniatyń	6.541	Pilichowski Stefan
Zabłudów	Białystok	3.158	Parczewski Andrzej
Zagórów	Konin	3.945	Szumański Piotr
Zakopane	Nowy Targ	17.796	inż. Zaczyński Eug.
Zakroczym	Warszawa	6.114	Hanzlik Tadeusz
Zaleszczyki	Zaleszczyki	5.542	Życzyński Michał
Założce	Zborów	5.891	Figlar Jakub
Zambrów	Łomża	7.343	Fulmyk Michał
Zamość	Zamość	24.699	Wazowski Michał
Zator	Wadowice	2.179	Kotrubski Antoni
Zawichost	Sandomierz	3.340	Markowski Michał
Zawiercie	Zawiercie	32.713	Kowalski Czesław
Zbaraż	Zbaraż	7.673	Tyc Antoni
Zbąszyń	Nowy Tomyśl	5.432	Michalik Eugeniusz
Zborów	Zborów	5.182	Rychlewski Paweł
Zdołbunów	Zdołbunów	10.228	Popławski Tadeusz
Zduny	Krotoszyn	3.403	Szał Bernard
Zduńska Wola	Sieradz	22.904	Szaniawski Tadeusz
Zdzięcioł	Nowogródek	3.746	Brodowicz Szymon
Zgierz	Łódź	26.646	Świercz Eugeniusz
Złoczew	Sieradz	5.069	Posiła Konstanty
Złoczów	Złoczów	13.265	Brzezicki Filip
Zwoleń	Kozienice	8.757	Gilewski Jan
Żabno	Dąbrowa	2.437	dr Witek Stanisław
Żelechów	Garwolin	8.503	Pudło Ludwik
Żerków	Jarocin	1.569	Szurkowski Edward
Żnin	Żnin	5.090	Ratajski Maksym
Żory	Rybnik	5.869	Rostek Adam
Żółkiew	Żółkiew	10.348	dr Łaszkiewicz Józef
Żórawno	Żydaczów	3.948	Niepokulczycki Miecz.
Żuromin	Sierpc	4.165	Witkowski Jan
Żychlin	Kutno	8.285	Dembowski Edmund
Żydaczów	Żydaczów	4.534	Kamieński Kazimierz
Żyrardów	Błonie	25.081	Orlik Edmund
Żywiec	Żywiec	6.571	Markowski Jan

WYKAZ GMIN WIEJSKICH O UPRAWNIENIACH FINANSOWYCH MIAST [1]).

1. **Letnisko Milanówek** (pow. błoński, woj. warszawskie) z dn. 1.I.1926 r. (rozp. z dn. 16.XII.1925 r. — Dz. Ust. Nr 127, poz. 911);

2. **Skolimów-Konstancin** (pow. i woj. warszawskie) z dn. 1.I.1927 r. (rozp. z dn. 21.VII.1926 r. — Dz. Ust. nr 89, poz. 510);

3. **Pławno** (pow. radomszczański, woj. łódzkie) z dnia 1.I.1927 r. (rozp. z dn. 26.XI.1926 r. — Dz. Ust. nr 127, poz. 749);

4. **Letnisko Brwinów** (pow. błoński, woj. warszawskie) z dn. 1.I.1927 r. (rozp. z dn. 15.XII.1926 r. — Dz. Ust. nr 128, poz. 771).

5. **Zelów** (pow. łaski, woj. łódzkie) z dn. 1.IV.1927 r. (rozp. z un. 19.II.1927 r. — Dz. Ust. nr 23, poz. 180);

6. **Irena** (pow. puławski, woj. lubelskie) z dn. 1.IV. 1927 r. (rozp. z dn. 26.II.1927 r. — Dz. Ust. nr 26, poz. 202);

7. **Letnisko Falenica** (pow. i woj. warszawskie) z dn. 1.VI.1927 r. (rozp. z dn. 26.II.1927 r. — Dz. Ust. nr 26, poz. 203);

8. **Kozłów I.** (pow. i woj. tarnopolskie) z dn. 1.X.1927 r. (rozp. z dn. 8.VII.1927 r. — Dz. Ust. nr 71, poz. 624), p. również rozp. z dn. 26.VII.1934 r. (Dz. Ust. nr 69, poz. 667, p. 11);

9. **Prokocim** (pow. i woj. krakowskie) z dn. 1.VII.1928 r. (rozp. z dn. 14.V.1928 r. — Dz. Ust. nr 58, poz. 547), p. również rozp. z dn. 14.VII.1934 r. (Dz. U. nr 64, poz. 535, p. 10);

10. **Kobyłka** (pow. radzymiński, woj. warszawskie) z dn. 1.X.1928 r. (rozp. z dn. 5.IX.1928 r. — Dz. Ust. nr 84, poz. 745);

11. **Tarnogóra** (pow. krasnostawski, woj. lubelskie) z dn. 1.IV.1929 r. (rozp. z dn. 31.XII.1928 r. — Dz. Ust. nr 11 z 1929 r., poz. 89);

12. **Piastów** (pow. i woj. warszawskie) z dn. 1.IV.1930 r. (rozp. z dn. 22.VII.1929 r. — Dz. Ust. nr 79, poz. 588);

13. **Potok Złoty I.** (pow. buczacki, woj. tarnopolskie) z dn. 1.IV.1930 r. (rozp. z dn. 30.X.1929 r. — Dz. Ust. nr 79, poz. 589), p. również rozp. z dn. 21.VII.1934 r. (Dz. Ust. nr 68, poz. 631, p. 8);

14. **Bolesławiec** (pow. wieluński, woj. łódzkie) z dn. 1.I.1930 r. (rozp. z dn. 18.VII.1929 r. — Dz. Ust. nr 82, poz. 615);

15. **Nowy Korczyn** (pow. stopnicki, woj. kieleckie) z dn. 1.IV.1930 r. (rozp. z dn. 27.I.1930 r. — Dz. Ust. nr 11, poz. 84);

---

1) Podano w chronologicznym porządku nadania uprawnień.

16. Włochy (pow. i woj. warszawskie) z dn. 15.IV.1930 r. (rozp. z dn. 17.III.1930 r. — Dz. Ust. nr 27, poz. 236);

17. Legionowo (pow. i woj. warszawskie) z dn. 19.V. 1930 r. (rozp. z dn. 17.III.1930 r. — Dz. Ust. nr 37, poz. 329);

18. Narol Miasto (pow. lubaczowski, woj. lwowskie) z dn. 1.VII.1930 r. (rozp. z dn. 9.IV.1930 r. — Dz. Ust. nr 38, poz. 333); p. również rozp. z dn. 21.VII.1934 r. (Dz. Ust. nr 68, poz. 596, p. 2);

19. Urle (pow. radzymiński, woj. warszawskie) z dn. 1.VII.1930 r. (rozp. z dn. 29.IV.1930 r.—Dz. U. nr 43, poz. 372);

20. Łaskarzew Osada (pow. garwoliński, woj. lubelskie) z dn. 1.I.1931 r. (rozp. z dn. 18.X.1930 r. — Dz. U. nr 88, poz. 691);

21. Pionki (pow. kozienicki, woj. kieleckie) z dn. 1.X. 1931 r. (rozp. z dn. 27.VII.1931 r. — Dz. U. nr 72, poz. 586);

22. Oleszyce Miasto (pow. lubaczowski, woj. lwowskie) z dn. 1.IV.1932 r. (rozp. z dn. 30.III.1932 r. — Dz. U. nr 27, poz. 272), p. również rozp. z dn. 21.VII.1934 r. (Dz. U. nr 68, poz. 596, p. 1);

23. Wola Duchacka (pow. wielicki, woj. krakowskie) z dn. 1.VII.1932 r. (rozp. z dn. 6.IV.1932 r. — Dz. U. nr 33, poz. 350, p. również rozp. z dn. 14.VII.1934 r. Dz. Ust. nr 64, poz. 535);

24. Skępe (pow. lipnowski, woj. warszawskie) z dn. 1.X. 1932 r. (rozp. z dn. 2.IV.1932 r. — Dz. U. nr 50, poz. 337);

oraz z dniem 13.VII.1934 r. na podstawie art. 82 ust. 4 i 5 ustawy z dn. 23.III.1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 35, poz. 294):

25. Brzostek I. (pow. jasielski, woj. krakowskie) rozp. z dn. 26.VII.1934 r. (Dz. U. nr 69, poz. 641, p. 2);

26. Jagielnica I. (pow. czortkowski, woj. tarnopolskie), rozp. z dn. 21.VII.1934 r. (Dz. U. nr 68, poz. 632, p. 4);

27. Jazłowiec I. (pow. buczacki, woj. tarnopolskie) rozp. z dn. 21.VII.1934 r. (Dz. U. nr 68, poz. 631, p. 1);

28. Niżankowice (pow. przemyski, woj. lwowskie), rozp. z dn. 14.VII.1934 r. (Dz. U. nr 64, poz. 548, p. 13);

29. Stara Sól (pow. samborski, woj. lwowskie) rozp. z dn. 14.VII.1934 r. (Dz. U. nr 64, poz. 553 p. 18).

30. Ulanów I. (pow. niżański, woj. lwowskie) rozp. z dn. 26.VII.1934 r. (Dz. U. nr 69, poz. 648 p. 6);

31. Rumja (pow. morski, woj. pomorskie) z dn. 1.X. 1935 r. (rozp. z dn. 25.VI.1935 r. — Dz. U. nr 56, poz. 363);

32. Jabłonowo I. (pow. brodnicki, woj. pomorskie) z dn. I.X.1935 r. — Dz. U. nr 71, poz. 454);

33. Hel (pow. morski, woj. pomorskie) z dn. 1.IV.1936 r. (rozp. z dn. 26.II.1936 r. — Dz. U. nr 19, poz. 159).

WYKAZ UZDROWISK UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.

1. Burkut (państwowe) — woj. stanisławowskie,
2) Busko (państwowe) — woj. kieleckie,
3. Ciechocinek — woj. warszawskie,
4. Druskieniki — woj. białostockie,
5. Inowrocław (miejskie) — woj. poznańskie,
6. Iwonicz — woj. lwowskie,
7. Jaremcze — woj. stanisławowskie,
8. Krynica (państwowe) — woj. krakowskie,
9. Krzeszowice — woj. krakowskie,
10. Lubień Wielki — woj. lwowskie,
11. Morszyn — woj. stanisławowskie,
12. Nałęczów — woj. lubelskie,
13. Ojców — woj. kieleckie,
14. Otwock — woj. warszawskie,
15. Rabka — woj. krakowskie,
16. Rymanów — woj. lwowskie,
17. Solec — woj. kieleckie,
18. Swoszowice — woj. krakowskie,
19. Szczawnica — woj. krakowskie,
20. Szkło (państwowe) — woj. lwowskie,
21. Truskawiec — woj. lwowskie,
22. Worochta — woj. stanisławowskie,
23. Zakopane — woj. krakowskie,
24. Zaleszczyki — woj. tarnopolskie,
25. Żegiestów — woj. krakowskie.

POWIATY, KTÓRYCH NAZWA NIE ODPOWIADA NAZWIE SIEDZIBY WŁADZ POWIATOWYCH.

1. błoński — woj. warszawskie — siedziba: Grodzisk Mazowiecki,
2. dziśnieński — woj. wileńskie — siedziba: Głębokie,
3. iłżecki — woj. kieleckie — siedziba: Wierzbnik,
4. lubawski — woj. pomorskie — siedziba: Nowe Miasto n. Drwęcą,
5. morski — woj. pomorskie — siedziba: Wejherowo,
6. nieszawski — woj. warszawskie — siedziba: Aleksandrów Kuj.,
7. stopnicki — woj. kieleckie — siedziba: Busko Zdrój,
8. szczuczyński—woj. białostockie—siedziba: Grajewo.

POWIATY, KTÓRYCH SIEDZIBĄ JEST GROMADA, NALEŻĄCA DO GMINY WIEJSKIEJ.

1. brasławski — woj. wileńskie — siedziba: Brasław,
2. Kamień Koszyrski — woj. poleskie — siedziba: Kamień Koszyrski,
3. postawski — woj. wileńskie — siedziba Postawy,
4. szczuczyński — woj. nowogrodzkie — siedziba: Szczuczyn.

SYNDYKAT EMIGRACYJNY.

Syndykat Emigracyjny, powstały w r. 1930 z inicjatywy władz emigracyjnych, jest instytucją, mającą na celu wykonywanie, na prawach wyłączności, całkowitej obsługi emigrantów z Polski przy ich wyjeździe z kraju. W szczególności, zadaniem Syndykatu jest: udzielanie ścisłych i wyczerpujących informacji o warunkach emigracji, o formalnościach związanych z wyjazdem, załatwianie tych formalności, uzyskiwanie dla emigrantów niezbędnych dokumentów i zezwoleń, tudzież paszportów emigracyjnych, jednym słowem całkowite przygotowanie emigrantów do wyjazdu. Nadto Syndykat Emigracyjny zakupuje dla emigrantów bilety kolejowe, karty okrętowe, uzyskuje zezwolenia Komisji Dewizowej na wywóz lub przekazywanie pieniędzy zagranicę.

Centrala Syndykatu Emigracyjnego znajduje się w Warszawie, ul. Chocimska 5, Oddziały krajowe Syndykatu w miastach: Baranowicze — ul. Senatorska 16, Białystok — ul. Marszałka Piłsudskiego 17, Brześć n. B. — ul. Steckiewicza 27, Czortków — ul. Kolejowa 47, Grodno — ul. Hoovera 5, Kielce — ul. Sienkiewicza 57, Kowel — ul. Kolejowa 70, Kraków — ul. Radziwiłłowska 23, Lublin — ul. Narutowicza 13, Lwów — ul. Wiśniowieckich 4, Łódź — ul. 6 Sierpnia 3, Łuck — ul. Piłsudskiego 14, Pińsk — ul. Brzeska 31, Przemyśl — Plac Legionów 1, Równe Woł. — ul. 3 Maja 15, Sanok — ul. Tadeusza Kościuszki 26, Stanisławów — ul. Grunwaldzka 4, Tarnopol — ul. Konarskiego 1, Wilno — ul. Kolejowa 11.

Syndykat posiada zastępstwa w Paryżu i Buenos - Aires oraz Oddziały własne w Rio de Janeiro i San Paulo.

STYCZEŃ

